

VESILAHTI

Arkeologinen inventointi 22.5.-14.6.1995

Kenttätööt: Jouko Pukkila & Ville Laakso

Raportti: Juha-Matti Vuorinen

Tampereen museot 1996

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

SISÄLTÖ

sivu

1. JOHDANTO	1
2. LUETTELO VESILAHDEN ESIHISTORIAALLISISTA KIINTEISTÄ MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ	3
3. KARTTA 1: YLEISKARTTA	13
4. INVENTOINTIKOhteet	14
A) VESILAHDEN KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET	
1. Narva, Karholannokka	14
2. Narva, Peruskoulu	21
3. Narva, Rukoushuone	25
4. Narva, Hiidennokka – Vaskiniemi – Kuparinokka	26
5. Suomela	30
6. Rautiala	32
7. Vännilä, Linnamäki	36
8. Sakoinen, Isohaka	39
9. Laukko, Pajalahden ranta ja Riihimäki	44
10. Laukko, Laukon puisto	49
11. Laukko, Laukonhaka	52
12. Jokioinen, Haihulannokka	55
13. Hinsala/Jokioinen, Harmaa	60
14. Hinsala, Sauvalanniemi	64
15. Hinsala, Tonttimäki	68
16. Hinsala, Siikosaari	72
17. Vakkala	75
18. Sakoinen, Hukari – Rantavainio	77
19. Suomela, Rahoinen	81
20. Kirkonkylä, Kirmukarmu	83
21. Mantere, Peltosaari	87
22. Saarela, Köpinsaari	91
23. Pörölä, Sassinsaari	98
24. Kaakila, Linnankallio	99
25. Kahnala, Kieliö	102
26. Suomela, Mustiainen	106
27. Suomela, Lihmonoja	110
28. Kaakilanniemi, Kallioistenvainio	114
29. Kaakilanniemi, Kallioinen	115
30. Kurala, Rämsöö, Honkiniemi	116
B) VESILAHDEN IRTOLÖYDÖT KYLITTÄIN	
31. Hinsala, Silvo	120
32. Hinsala, Kattelianlahti	121
33. Hinsala, Vainionmäki	122
34. Hinsala?	123
35. Ilonen	124

	sivu
36. Jokioinen, Jaanu	125
37. Junnila, Jyskä, Takaniittymaa	126
38. Järvenranta, Lamminpohja	127
39. Kahnala	128
40. Kirkonkylä, Hautausmaa	129
41. Kirkonkylä, Kurala	130
42. Kirkonkylä	131
43. Kirkonkylä	132
44. Kirkonkylä	133
45. Kirkonkylä	134
46. Kirkonkylä	135
47. Kirkonkylä	136
48. Kirkonkylä	137
49. Korpiniemi, Toivola, Hakahuhta	138
50. Korpiniemi	139
51. Kostiala, Haukilähde?	140
52. Kurala, Honkiniemi, Rantapelto	141
53. Kurala, Honkiniemi, Saunapelto	142
54. Kurala, Honkiniemi	143
55. Kurala, Kokki	144
56. Kurala, Kaapu	145
57. Kurala, Rajala	146
58. Kurala?	147
59. Kurkela, Kupari	148
60. Laukko, Vassi	149
61. Laukko, Siukola	150
62. Laukko	151
63. Laukko	152
64. Lohnattila, Mäki-Laurila	153
65. Lohnattila	154
66. Mantere, Uotila	155
67. Mustinen, Mulli (Laitikka)	156
68. Mustinen, Ollila	157
69. Mustinen?, Rassa	158
70. Narva, Alanen	159
71. Narva, Poukko/Ketola	160
72. Narva, Narvan koulu	161
73. Narva, Poursu	162
74. Narva, Vesto	163
75. Narva, Niemi	164
76. Narva	165
77. Narva	166
78. Narva	167
79. Niemenpää, Tarkka	168
80. Ojoinen, Viikari	169
81. Onkimäki?	170
82. Palho	171
83. Palho, Jussinkorpi?	172
84. Palho, Ruotsila, Kuttuniitty	173
85. Palho, Suontausta	174
86. Palho?	175

	sivu
87. Pappila, Pappilan takametsä	176
88. Pörölä, Yli-Pörö	177
89. Pöyhölä, Kiviniitty	178
90. Pöyhölä, Luukkaala	179
91. Pöyhölä, Kivilahtijärvi	180
92. Rämsoö	181
93. Saarela, Köpinsaari	182
94. Sakoinen, Mattila	183
95. Suomela	184
96. Toivola, Amee	185
97. Toivola, Annala, Auree	186
98. Unajala, Pispä	187
99. Vakkala, Jaakkola	188
100. Vakkala, Kouvo	189
101. Vakkala, Sisto	190
102. Vakkala, Yli-Sisto	191
103. Vakkala, Ala-Sisto	192
104. Valkkinen, Tarimaa, Suomalainen mylly	193
C) IRTOLÖYDÖT, JOIDEN LÖYTÖPAIKASTA EI OLE TARKEMPAA TIETOA	194
LIITTEET	212

VESILAHDEN INVENTOINTI 1995

Kenttätyöt: Jouko Pukkila & Ville Laakso

Raportti: Juha-Matti Vuorinen

Tampereen museot 1996

1. JOHDANTO

Tampereen museot aloitti vuonna 1993 viideksi vuodeksi tarkoitetun projektin Pirkanmaan kuntien arkeologiseksi inventoimiseksi. Kohteiksi valittiin 10 heikoiten maakunnassa arkeologisesti tunnettua kuntaa. Kesällä 1993 inventoitiin Kangasala ja seuraavana vuonna Tampere sekä Lempäälä. Vuonna 1995 kohteina olivat Vesilahti ja Pälkäne. Vesilahden inventoinnin rahoitti pääosin Vesilahden kunta, joka myönsi tarkoitukseen 10 000 mk. Inventoinnin kenttätyöt tekivät 22.5. – 14.6.1995 FM Jouko Pukkila ja fil.yo Ville Laakso Turun yliopistosta. Työn vaatimat esi- ja jälkityöt raportoineen teki vs. museoamanuenssi Juha-Matti Vuorinen Tampereen museoissa virkatöinä. Jälkitöissä on avustanut museoharjoittelija Vadim Adel.

Vesilahden arkeologinen inventointi on perusinventointi, jossa tarkastettiin kunnan ennestään tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ja paikallistettiin mahdollisuuksien mukaan sekä tarkastettiin irtto- ja hajalöydöt. Irtolöytötietojen ja topografisten havaintojen perusteella etsittiin lisäksi uusia muinaisjäännöksiä. Sopivissa kohteissa työhön kuului koekuopitusta ja pintapöimintää.

Tässä raportissa kohteet 1 – 24 on numeroitu Pirkanmaan seutukaavaliiton vuonna 1996 ilmestyvän kiinteiden muinaisjäännösten luettelon numeroinnin mukaisesti. Niiden jälkeen esitetään tiedot inventoinnin yhteydessä kiinteiksi muinaisjäännöksiksi tai mahdollisesti kiinteiksi muinaisjäännöksiksi tulkituista kohteista 25 – 30. Näiden jälkeen on tiedot irtolöydöistä aakkosjärjestyksessä maarekisterikylittäin. Yhteensä raportissa on tiedot 104 kohteesta. Lopuksi luetellaan kohteet, joista ei ole muuta tietoa kuin että kyseiset artefaktit on löydetty Vesilahdelta.

Aikaisemman Vesilahden arkeologisen perusinventoinnin teki Väinö Maajoki kesällä 1939. Tätä ennen oli A.O. Heikel julkaissut tietoja Vesilahden muinaisjäännöksistä kertomuksessaan Pirkkalan kihlakunnasta (1881). Sen kenttätyöt oli tehty 1879. Jo ennen sitä oli pastori D. Skogman julkaissut Vesilahden muinaisjäännöksiä koskevia tietoja vuonna 1861. Hän mainitsee Vesilahdelta Laukon Riihimäen rautakautisen röykkiökalmiston (ks. kohde 9), Haihulannokan röykkiöt (kohde 12) sekä Siikosaaren lapinrauniot (kohde 16). Ensimmäiset arkeologiset kaivaustutkimukset kunnassa tehtiin 1894, jolloin A.O. Heikel kaivoi Kirmukarmun kalmistoa (kohde 20). Hän jatkoi kohteen tutkimuksia yhdessä H.J. Heikelin kanssa 1897 sekä vielä 1908.

Vesilahden rautakautiset kohteet ovat sittemmin olleet arkeologien vilkkaan huomion kohteina. Peräti puolessa ennen kesän 1995 inventointia kunnassa tunnetuissa kiinteissä muinaisjäännöksissä oli tehty jonkinlaisia kaivauksia. A.M. Tallgren tutki Rautialan kappalaisen virkatalon pihan kivirakenteita (kohde 6) sekä pari röykkiötä Hukari-Rantavainiossa (kohde 18) vuonna 1916. Nils Cleve kaivoi pari röykkiötä Hiidennokassa (kohde 4) vuonna 1929 ja seuraavana kesänä Helmer Salmo kaivoi myöskin pari röykkiötä Karholannokassa (kohde 1) sekä kartoitti kalmiston. Salmo tutki vielä Narvan Rukoushuoneen rakennustöissä ilmitulleen ruumiskalmiston (kohde 3) 1956. Jouko Voionmaa kartoitti Hämeen muinaislinnaa 1930-luvulla ja teki kaivauksia 1951 Vännilän Linnamäellä (kohde

7). Hän selvitti kaivauksella myös Sassinsaaren rautakautisia löytöjä 1936 (kohde 23). Köpinsaassa (kohde 22) tutkittiin 1960-luvulla tien rakentamisen uhkaama röykkiö (Hirviluoto 1964, Lahtiperä 1965–66). 1980-luvulla Turun yliopisto kiinnostui Kokemäkijoen varren (laajemmin Satakunnan) asutushistoriaa selvitellessään myös Vesilahdesta. Hinsalan Harmaan (kohde 13) sekä Tonttimäen (kohde 15) kalmistoissa tutkittiin kummassakin yksi rautakautinen röykkiö (Kykyri 1984, Antikainen 1986 & Raike 1987). Tällä vuosikymmenellä on Laukon kartanon piha-alueella tehty tutkimuksia, jotka ovat keskittyneet kartanon jo keskiajalta peräisin olevan kellarin tutkimuksiin. Samassa yhteydessä on selvitetty alueen (kohde 10) asutushistoriaa laajemminkin (Uotila).

Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin uusia muinaisjäännöksiä yhteensä 6 kohteesta:

- Kieliö (kohde 25): kivikautinen asuinpaikka
- Mustiainen (kohde 26): kivikautinen asuinpaikka
- Lihmonoja (kohde 27): mahd. kivikautinen/rautakautinen asuinpaikka?
- Kallioistenvainio (kohde 28): mahd. kivikautinen asuinpaikka?
- Kallioinen (kohde 29): röykkiöitä
- Honkiniemi (kohde 30): röykkiöitä & mahd. kivikautinen asuinpaikka?

Tärkeimpänä uutena tuloksena oli kahden kivikautisen asuinpaikan (kohteet 25 & 26) löytyminen. Kivikautisia kiinteitä muinaisjäännöksiä ei kunnassa ennen kesän 1995 inventointia tunnettu. Irtolöytöjä kunnasta oli kylläkin runsaan sadan vuoden aikana saatu museoiden kokoelmiin runsaasti.

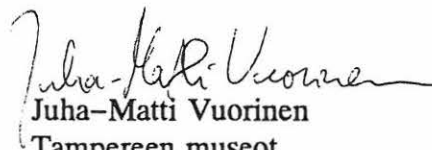
Tässä raportissa esitetyt muinaisjäännöskohteiden maanomistajatiedot on saatu Vesilahden kunnan kiinteistörekisteristä 13.12.1995.

Kertomukseen kuuluvat löydöt ja valokuvat on arkistoitu museoviraston kokoelmiin Helsinkiin:

Löydöt: KM 29205 – 29216 (Diar. 4.1.1996)

Valokuvat: 102405 – 102513 (MV:AOA)

Hämeen museossa 8. tammikuuta 1996

Juha-Matti Vuorinen
Tampereen museot

2. Luettelo Vesilahden esihistoriallisista kiinteistä muinaisjäännöksistä

1. KARHOLANNOKKA

Kiven- ja maansekaisia röykkiötä, I.

Narva, RN:o 9:35, 9:39, 9:40, 9:41, 9:45, 9:46

Pk 2114 06 NARVA

Koord. x = 6799 00 - 6799 20, y = 2474 40 - 74, z = n. 80 - 90

Karholannokan kalmisto sijaitsee Karholannokan itäisessä kärjessä, koilliseen viettävässä rinteessä. Salmo on tutkinut 600- ja 300-luvuille j.Kr. ajoittuvat hautaröykkiöt 1 ja 2. Lisäksi Hirviluoto löysi tarkastuksensa yhteydessä vielä yhden, hävitetyn röykkiön, joka oli jäänyt osittain talon alle. Vuoden 1995 inventoinnissa voitiin melko varmasti todeta ainakin röykkiöt nro 4 - 8, 10 - 17, 22 - 29. Inventointia häittäsi erittäin voimakas kasvillisuus ja maansiirtotoimet.

Inv. Maajoki 1939 (II:10)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 1

Tark. Hirviluoto 1965, O. Soininen 1992

Kaiv. Salmo 1930, koekaiv. Bergström 1985

Mj.rek.nro 922 1 0001

2. NARVAN PERUSKOULU

Rautakautinen röykkiökalmisto (tuhottu?), III.

Narva, RN:o 1:117, 1:119

Pk 2114 06 NARVA

Koord. x = 6798 82, y = 2473 64, z = 100

Harjanteen kaakkoisrinteessä on koulun vieressä ollut kiven- ja maansekaisia röykkiöitä, jotka on hävitetty. Vuoden 1995 inventoinnissa alueelta löytyi pari epävarmaa röykkiötä. Paikkaan liittyy kansantarinoita.

Inv. Maajoki 1939 (II:11)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 2

Tark. Rinne 1904

Mj.rek.nro 922 1 0002

3. RUKOUSHUONE

Rautakautinen ruumiskalmisto, III.

Narva, RN:o 11:96

Pk 2114 06 NARVA

Koord. x = 6798 72, y = 2473 71, z = 95

Vuonna 1955 löytyi uutta rukoushuonetta rakennettaessa ruumishautoja. Rakennustöissä oli osuttu suoraan kalmiston keskiosaan. Osa haudoista oli itä-länsi -suuntaisia, esineellisiä, ristiretkiaikaisia. Esineettömät haudat olivat pohjois-etelä -suuntaisia, ja niiden rivi jatkui itään toisen talon alle. Kalmistosta ei ole näkyvissä merkkejä maan pinnalla. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 3

Tark. Salmo 1955

Kaiv. Salmo 1956

Mj.rek.nro 922 1 0003

4. HIIDENNOKKA – VASKINIEMI – KUPARINOKKA

Kiven- ja maansekaisia rökkiöitä, I.

Narva, RN:o 6:37, 6:48

Pk 2114 06 NARVA

Koord. $x = 6798\ 16$, $y = 2475\ 43$, $z = 82,5$ (rökkiöt 1, 2 & 4)

$x = 6798\ 15$, $y = 2475\ 36$, $z = 85$ (rökkiö 3)

Alhonselän lahdessa, kapeassa ja korkeassa niemessä, nyk. joutomaalla. Rökkiöiden Ø 6 – 7 m. Cleve on tutkinut suorakaiteenmuotoiset rökkiöt I ja II. Niemenkärjessä on nykyisin kesämökki. Paikkaan liittyy kansantarinoita. Vuoden 1995 inventoinnissa voitiin todeta alueella ainakin 3 rökkiötä, joista yksi on epävarma.

Inv. Maajoki 1939 (II:9)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 4

Kaiv. Cleve 1929

Kasvistoinventointi Tuomi 1992

Museoviraston hoitokohde 1992 –

Mj.rek.nro 922 1 0004

5. SUOMELA

Rautakautinen polttokalmisto, II.

Suomela, RN:o 1:39

Pk 2114 06 NARVA

Koord. $x = 6798\ 10$, $y = 2478\ 60$, $z = 85 - 90$

Nykyiseltä muokatulta pihamaalta tehtiin 1800-luvun lopulla useita rautakautiseen kalmistoon viittaavia esinelöytöjä. Sen jälkeen löytöjä ei ole tehty. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Maajoki 1939 (II:17)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 5

Mj.rek.nro 922 1 0005

6. RAUTIALA

Rautakautinen kalmisto, II–III sekä kuppikivi?

Rautiala, RN:o 6:0

Pk 2114 06 NARVA

Koord. $x = 6799\ 50$, $y = 2477\ 30$, $z = 90 - 95$ (kalmisto)

$x = 6799\ 54$, $y = 2477\ 21$, $z = n. 90$ (kuppikivi?)

Kappalaisen virkatalon puutarhassa on ollut kymmenen matalaa rökkiötä ja kivikehää, jotka Cederhvarf kartoitti vuonna 1910. Tallgren kaivoi vuonna 1916 rökkiöt 5, 8 ja 10, ja piti niitä myöhäisaikuisina rakennuksenpohjina. Puutarhaa on muokattu voimakkaasti kaivausten jälkeen eikä v. 1939 inventoinnin aikana rökkiöistä näkynyt mitään. Nurmikon alla saattaa olla muinaisjäännöstä jäljellä. Vuoden 1995 inventoinnissa ei talon pihamaalta enää tavattu mitään. Päärakennuksen takana löydettiin pururadan vieressä olevasta suuresta kivistä yksi mahdollinen kuppi.

Inv. Maajoki 1939 (II:12)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 6

Kaiv. Tallgren 1916

Tark. Cederhvarf 1910

Mj.rek.nro 922 1 0006

7. LINNAMÄKI

Muinaislinna, I.

Vännilä, RN:o 1:8

Pk 2114 06 NARVA

Koord. x = 6792 02, y = 2477 08, z = 120 - 127,5

Lamminjärvestä eli Linnalammesta 200 m itään ja Hirvijärvestä 250 m etelään. Kalliopohjaisella, loivarinteisellä mäellä on vallituksia. Erityisesti portin suojalaitteet ovat selvästi havaittavissa. Laella on kiviraunioita. J. Voionmaa löysi muinaisalinnan vuonna 1935 tai 1936, jolloin paikka kartoitettiin. Vuonna 1951 Salmo kartoitti alueen ja J. Voionmaa suoritti kaivauksia mäen laella. Kaivauksista tuli lukuisia nuoremman rautakauden löytöjä ja niissä todettiin 2 mahdollista asunnonpohjaa. Vuoden 1995 inventoinnissa havaittiin vallien olevan melko rauenneita, mutta laen rökkiöt selvästi näkyvissä. Koepistoista ei havaittu mitään. Ks. myös J. Voionmaa 1937, Uusi muinaisalinna Vesilahdelta (SM 1937) sekä Taavitsainen, Ancient Hillforts of Finland (SMYA 94).

Inv. Maajoki 1939 (III:1)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 7

Kaiv. J. Voionmaa 1951

Kart. Salmo 1951

Museoviraston hoitokohde 1993 -

Mj.rek.nro 922 1 0007

8. ISOHAKA

12 kiven- ja maansekaista rökkiötä, I.

Sakoinen, RN:o 2:34, 2:35

Pk 2114 06 NARVA

Koord. x = 6799 70, y = 2478 29, z = 90 - 95

Havumetsässä lounaaseen viettävällä rinteellä. Rökkiöiden Ø 6 - 11 m, jotkut silmäkivellisiä. Osa rökkiöistä on vaurioitunut tienteossa, ja muutamia on pengottu useaan eri otteeseen. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin, että rökkiötä nro 1 on kaiveltu ja sen päälle oli kasattu kiviä ja risuja sekä rökkiö 12:n läpi on lyöty aidantolppa.

Inv. Maajoki 1939 (II:16)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 8

Tark. Hirviluoto 1961

Museoviraston hoitokohde 1995 -

Mj.rek.nro 922 1 0008

9. PAJALAHDEN RANTA JA RIIHIMÄKI

Kiven- ja maansekaista rökkiötä, I.

Laukko, RN:o 1:24

Pk 2123 04 VESILAHTI

Koord. x = 6802 59, y = 2473 26, z = n. 80 (Pajalahden ranta)

x= 6802 62-64, y= 2473 54-62, z= n. 85 (Riihimäki)

Peltojen saartamalla kivikkoisilla, viljelemättömillä rinteillä ja hevoslaitumella. Rökkiöiden Ø 2,5 - 11 m. Riihimäen kalmistonosaan on v. 1861 kuulunut n. 30 rökkiötä, joista ensin osa on tuhoutunut pellonraivauksessa 1800-luvun lopulla.

Pajalahden puoleisen osan kalmistoa löysi Hirviluoto tarkastuksen yhteydessä. Hirviluoto on tehnyt röykkiöihin koekuoppia, joiden perusteella ainakin osa on hautoja. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin Riihimäen alueella kaikkiaan 7 röykkiötä ja Pajalahden rannassa lisäksi 3 röykkiötä.

Inv. Maajoki 1939 (II:5)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 9

Tark. Skogman 1861, Aspelin ja A. O. Heikel 1879, H. J. Heikel 1897, Hirviluoto 1960

Museoviraston hoitokohde 1992 -

Mj.rek.nro 922 1 0009

10. LAUKON PUISTO

Rautakautinen polttokalmisto? tai röykkiökalmisto?, II.

Laukko, RN:o 1:24

Pk 2123 04 VESILAHTI

Koord. x = 6802 64, y = 2474 02, z = 85

Laukon kartanon päärakennuksesta 400 m päässä, puistossa loivasti kaakkoon kallistuvalla rinteellä tai kartanon piha-alueella. Osa kalmistosta on tuhoutunut nurmikon tasoituksessa sekä kaapeleita kaivettaessa. Kyseessä voi olla polttokenttäkalmisto tai matalat, kiven- ja maansekaiset röykkiöt. Kartanon piha-alueella on tehty arkeologisia tutkimuksia koskien mm. kartanon keskiajalta peräisin olevaa kellaria. Rautakautinen löytöaineisto keskittyy siitä pohjoiseen.

Inv. Maajoki 1939 (II:6)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 10

Mj.rek.nro 922 1 0010

11. LAUKONHAKA

Lapinraunioita?, II.

Laukko, RN:o 1:24

Pk 2123 04 VESILAHTI

Koord. x = 6802 75, y = 2474 76, z = 90 - 100

Maajoen inventoinnin (1939) mukaan röykkiöt sijaitsevat Laukon haassa, etelään laskeutuvalla kalliopohjaisella jyrkällä törmällä Laukonselän partaalla. Lapinraunioita on pieni, suppea-alainen ryhmä, niiden Ø on 3 - 5 m. Ainakin kahta rauniota on kaiveltu. Paikkaan liittyy uskomuksia lappalaisista. Vuoden 1995 inventoinnissa ei kyseisiä rauniota löydetty.

Inv. Maajoki 1939 (II:20)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 11

Mj.rek.nro 922 1 0011

12. HAIHULANNOKKA

Kiven- ja maansekaista röykkiötä, I.

Jokioinen, RN:o 1:22, 1:30, 1:36, 1:37

Pk 2123 04 VESILAHTI

Koord. x = 6801 10, y = 2475 98, z = 80 (röykkiöt 1 & 2)

x = 6801 20, y = 2476 05, z = 85 (röykkiöt 3 & 4)

x = 6801 24, y = 2475 95, z = 85 (röykkiöt 5 - 7)

Laukonselän partaalla sijaitsevassa niemessä peltojen saartamalla kivikkoisella mäellä. Lapinraunioiksi kutsutut röykkiöt sijaitsevat etelärinteellä ja mäen laella sekä 2 aivan rannassa. Röykkiöiden Ø on 3 - 8 m, ja osa on silmäkivellisiä. Vuoden 1995

inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja, rökkiöitä voi olla alueella enemmänkin.

Inv. Maajoki 1939 (II:3)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 12
 Museoviraston hoitokohde 1995 –
 Mj.rek.nro 922 1 0012

13. HARMAA

10 Kiven- ja maansekaisista rökkiötä, I.
 Jokioinen, RN:o 7:0, Hinsala, RN:o 2:24, 3:23, 878:1:0 (yhteismaa)
 Pk 2123 04 VESILAHTI
 Koord. x = 6801 22, y = 2476 90, z = 85 – 95
 Hinsalansaaren kaakkoispäässä metsäisellä, loivasti itään viettävällä rinteellä laidunalueella. Rökkiöt ovat matalia, Ø 2 – 12 m. Vuonna 1984 tutkittiin ko. vuonna löydetty rökkiö IX, joka sisälsi yhden kansainvaellusaikaisen hautauksen. Rökkiöiden läheisyydessä on nykyisin kesämökkejä. Paikkaan liittyy uskomuksia lappalaisista ja jättiläisistä.. Hoitotöiden yhteydessä alueelta on löydetty yksi rökkiö (rökkiö X). Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Maajoki 1939 (II:4)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 13
 Kaiv. Kyyri 1984
 Museoviraston hoitokohde 1992 –
 Mj.rek.nro 922 1 0013

14. SAUVALANNIEMI

9 kiven- ja maansekaisista rökkiötä, I.
 Hinsala, RN:o 3:13, 3:16
 Pk 2123 04 VESILAHTI
 Koord. x = 6802 10, y = 2476 58, z = 82,5 (rökkiöt I–IV)
           x = 6802 05, y = 2476 62, z = 82,5 – 85 (rökkiöt V–IX)
 Laukonselän itärannalla, kesämökin pihapiirissä ja joutomaalla. Palaneiden luunsirujen perusteella niistä ainakin osaa voidaan pitää hautoina. Rökkiöistä 4 sijaitsee niemen kärjessä ja 5 niemen tyvessä. Rökkiöiden Ø 3 – 16 m. Kesämökki on ilmeisesti rakennettu rökkiön I päälle ja rökkiö II on mökin pihassa. Mökille vievä tie on raivattu rökkiöiden VII ja VIII kaakkoispuolelta. Paikkaan liittyy uskomuksia lappalaisista. Vuoden 1995 inventoinnin tuloksena alueelta kartoitettiin yksi uusi rökkiö.

Inv. Maajoki 1939 (II:2)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 14
 Kasvistoinventointi Tuomi 1992
 Museoviraston hoitokohde 1992 –
 Mj.rek.nro 922 1 0014

15. TONTTIMÄKI

Kiven- ja maansekaisia rökkiöitä, I.
 Hinsala RN:o 6:19
 Pk 2123 04 VESILAHTI
 Koord. x = 6801 95, y = 2477 36, z = n. 85
 Hinsalansalmen itäpuolella, metsäisen harjanteen eteläpäässä. Rökkiöiden Ø 6 – 10 m,

kork. 0,5 – 1,5 m. Vuosina 1986 ja 1987 tutkittiin kansainvaellus- ja merovinkiaikainen röykkiö III. Vuoden 1995 inventoinnissa havaittiin, että röykkiö VII oli ilmeisesti peitetty isoilla kivillä tai sitten se on tuhottu. .

Inv. Maajoki 1939 (II:1)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 15

Kaiv. Antikainen 1986, Raike 1987

Kasvistoinventointi Tuomi 1992

Museoviraston hoitokohde 1992 –

Mj.rek.nro 922 1 0015

16. SIIKOSAARI

3 kiviröykkiötä, I.

Hinsala, RN:o 2:39, 2:40

Pk 2123 04 VESILAHTI

Koord. x = 6804 84, y = 2476 14, z = 80 (röykkiöt 1 & 2)

x = 6804 76, y = 2476 33, z = 85 (röykkiö 3)

Saaren kapeassa länsikärjessä on 2 röykkiötä, kolmas sijaitsee itäpään korkealla kalliolla.

Röykkiöiden Ø 9 – 14 m. Röykkiöitä on pengottu. Paikkaan liittyy uskomuksia

lappalaisista. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Maajoki 1939 (II:19)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 16

Mj.rek.nro 922 1 0016

17. VAKKALA

Pystykivi, ehkä rajamerkki?, ?.

Vakkala, RN:o 10:4, 10:3, 3:48

Pk 2123 01 RÄMSÖÖ

Koord. x = n. 6805 92, y = n. 2468 86, z = 110 – 120

Metsässä, kivikkoisessa etelärinteessä on vinosti pystyssä kivi, jonka kork. on yli 2 m.

Kivi on tuettu kasaamalla sen juureen pikkukiviä. Vuoden 1995 inventoinnin

tarkastuksessa ei havaittu mitään uutta, mikä olisi selvittänyt kiven luonnetta.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 17

Tark. Bergström 1977

Mj.rek.nro 922 1 0017

18. HUKARI – RANTAVAINIO

Rautakautinen röykkiökalmisto, II.

Korpiemi, RN:o 3:35

Pk 2123 04 VESILAHTI

koord. x = 6800 10, y = 2477 95, z = 80

Sakaveden rantatörmällä, kivikkoisella maalla on 6 (?) röykkiötä, joista osa on

silmäkivellisiä ja osa reunakehällisiä. Röykkiöt ovat rannansuuntaisena jonona.

Röykkiöiden Ø 3 – 11,5 m. Tallgren tutki osittain kaksi maan- ja kivensekaista

röykkiötä, joista röykkiö I osoittautui haudaksi. Vuoden 1995 inventoinnissa havaittiin

tietojen yhdistämisen aikaisempiin kartoituksiin melko vaikeaksi; alueelta löydettiin

6 kiviröykkiötä.

Inv. Maajoki 1939 (II:15)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 18

Kaiv. Tallgren 1916
 Museoviraston hoitokohde 1995 –
 Mj.rek.nro 922 1 0018

19. RAHOINEN

2 kiviröykkiötä, II.

Suomela, RN:o 1:2

Pk 2114 06 NARVA

Koord. $x = 6798\ 45$, $y = 2478\ 08$, $z = 85$

Rahoisten pihamaalla sijaitsee pari röykkiötä, joista toisesta on löydetty nokea ja kuonanpaloja. Ei ole varmaa ovatko röykkiöt hautoja. Röykkiö 1 on osin vaurioitunut, koko $5 \times 5 \times 0,6$ m. Röykkiö 2 on tien vieressä, koko $6 \times 5 \times 1$ m. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin röykkiöiden kunto entisenlaiseksi ja viereiseltä pellolta poimittiin talteen pari hioimen(?) palaa ja palanutta savea.

Inv. Maajoki 1939 (II:22)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 19

Mj.rek.nro 922 1 0019

20. KIRMUKARMU

Rautakautinen polttokalmisto, II.

Kirkonkylä, RN:o 3:19

Pk 2114 09 HULAUSJÄRVI

Koord. $x = 6799\ 85$, $y = 2480\ 16$, $z = 85$

Peltojen ympäröimällä mäellä, pihamaalla, sijainnut polttokenttäkalmisto on jo kokonaan(?) hävitetty. Vuoden 1995 inventoinnissa tarkastettiin Kirmukarmun länsipuolella sijaitseva kivikkoinen mäentöyräs. Koekuopituksessa ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksistä.

Inv. Maajoki 1939 (II:7)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 20

Tark. Cleve 1929, Bergström 1977

Kaiv. A. O. Heikel 1894, A. O. Heikel ja H. J. Heikel 1897, A. O. Heikel 1908

Mj.rek.nro 922 1 0020

21. PELTOSAARI

Rautakautinen röykkiökalmisto? (tuhottu?), III.

Mantere, RN:o 2:36, 2:60

Pk 2114 09 HULAUSJÄRVI

Koord. $x = 6796\ 20$, $y = 2485\ 22$, $z = 82,5 - 85$

Niemen länsiosan kivikkoisilla peltosaarekkeilla lienee ollut kiviröykkiöitä, jotka on hävitetty pellonraivauksessa. Löydöistä on saatu talteen yksi keihäänkärki. Paikkaan liittyy tarinoita lappalaisista. Vuoden 1995 inventoinnissa alueelta todettiin 2 mahdollisesti pellonraivaukseen liittyvää röykkiötä.

Inv. Maajoki 1939 (II:8)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 21

Mj.rek.nro 922 1 0021

22. KÖPINSAAARI

33 kiven- ja maansekaista röykkiötä, I ja II.

Uhrilähde?, I.

Saarela, RN:o 2:28, 2:34

Pk 2114 09 HULAUSJÄRVI

Koord. x = 6795 94, y = 2485 30, z = 85 - 90

Manterejärven ja Saunaselän välisessä niemessä, loivalla itärinteellä metsässä.

Röykkiöiden Ø 2,5 - 12 m. Lapinkaivo- niminen lähde on Köpinsaaren keskiosassa, kalmiston lounaisosassa vallin ympäröimänä. Maajoki on inventoinut 7 varmaa röykkiötä (I - VII). Osa epävarmoiksi merkityistä röykkiöistä ehti tuhoutua tienteossa lähes kokonaan. Näistä ehdittiin tutkia yksi hautaröykkiö vuosina 1964 - 1966, ja se osoittautui haudaksi. Vuoden 1995 inventoinnissa alueelta kartoitettiin kaikkiaan 33 röykkiötä, mahdollista uhrilähdettä ei löydetty. Paikkaan liittyy uskomuksia lappalaisista.

Inv. Maajoki 1939 (II:13 ja s. 46)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 22

Tark. A. O. Heikel 1896, Hirviluoto 1963 ja 1964

Kaiv. Hirviluoto 1964, Lahtiperä 1965 ja 1966

Kart. O. Soininen 1992

Kasvistoinventointi Tuomi 1992

Museoviraston hoitokohde 1992 -

Mj.rek.nro 922 1 0022

23. SASSINSAARI

Rautakautinen kalmisto?/kätkö?, II.

Pörölä, RN:o 2:3

Pk 2114 09 HULAUSJÄRVI

Koord. x = 6795 32, y = 2484 05, z = 80

Saaren itäpuolella, kivikkoisella harjanteella ja pellolta on tullut runsaasti rautakautisia esinelöytöjä. J. Voionmaa on kaivanut pellolla. Kalmistosta ei näy merkkejä maan pinnalla. Paikkaan liittyy tarinoita mm. lappalaisista. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja, jotka selvittäisivät kohteen luonnetta.

Inv. Maajoki 1939 (II:14)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 23

Kaiv. J. Voionmaa 1936

Mj.rek.nro 922 1 0023

24. LINNANKALLIO

Muinaislinna, I.

Kaakila, RN:o 1:50

Pk 2123 07 LEMPÄÄLÄ

Koord. x = 6801 98, y = 2480 12, z = 107,5

Pyhäjärveen pistävällä niemellä Toutosenselän rannalla. Rannansuuntainen koillispuoli on äkkijyrkkää, kielekkeistä kalliota, samoin kaakkoispää. Lounaissivu on verraten loivaa. Laki on kooltaan n. 190 x 20 m. Lounaissivulta alkaa katkeileva ja kaartuva kivivalli, jonka pituus on 90 m. Luoteispäässä ei sen loivuudesta huolimatta ole vallia. Ailio on pitänyt valjeja luonnonmuodostelmina, ja katsonut, että linnoittamaton luoteispää osoittaa, ettei paikalla ole ollut minkäänlaista linnoitussuunnitelmaa. Linnavuoren pohjois- ja luoteispuolelle on rakennettu kesämökkiasutusta 1970-luvulla, jolloin on tehty linnavuoren lounaispuolinen yksityistie. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja. Ks. myös J. Voionmaa 1936, Hämeen muinainlinnoja II, s. 129, ja Taavitsainen 1990, Ancient Hillforts of Finland, s. 226.

Inv. Maajoki 1939: s. 32
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 24
 Tark. Ailio 1924, J. Voionmaa 1946, Taavitsainen 1988
 Museoviraston hoitokohde 1992 –
 Mj.rek.nro 922 1 0024

25. KIELIÖ

Kivikautinen asuinpaikka, II.
 Kahnala, RN:o 1:4
 Pk 2114 09 HULAUSJÄRVI
 Koord. x = 6794 18, y = 2480 17, z = 80 – 85
 Löytöpaikka on luoteeseen viettävää, kumpuilevaa peltomaata, Kieliön peltolohkon lounaispuolella, Koskenjoen kaakkoisrannalla. Alueelta on yksi kivikautinen löytö aikaisemmin, ja sen perusteella asuinpaikka löydettiin vuoden 1995 inventoinnissa. Pelloilta poimittiin talteen kvartsisiesineistöä, iskoksia ja hioimia.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 25
 Mj. rek. nro 922 1 0025

26. MUSTAINEN

Kivikautinen asuinpaikka, II.
 Suomela, RN:o 1:3, Kärkölä RN:o 1:6
 Pk 2114 06 NARVA
 Koord. x = 6795 48–56, y = 2479 82–88, z = 80 – 85
 Löytöalue on peltoa loivasti lounaaseen viettävällä rinteellä, maantien molemmin puolin. Asuinpaikka löytyi vuoden 1995 inventoinnissa paikalta saadun kivitaltan perusteella. Pelloilta poimittiin talteen lisäksi kvartsi-iskoksia ja palanutta savea. Lähistöllä olevasta metsäsaarekkeesta on mahdollisesti löydetty vesipähkinöitä.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 26
 Mj. rek. nro 922 1 0026

27. LIHMONOJA

Kivikautinen?/rautakautinen? asuinpaikka?
 Suomela, RN:o 1:3, 1:39, Narva, RN:o 10:7
 Pk 2114 06 NARVA
 Koord. x = 6797 80–90, y = 2478 70–80, z = 80
 Lihmonoja yhdistää Vähäjärven ja Alhonselän toisiinsa. Ojan ympäristö on peltoja, jotka viettävät kohti ojaa. Pelloilta on irtolöytönä kivitaltta ja värttinäpyörä. Vuoden 1995 inventoinnissa Lihmonojan pohjoispuoliselta pellolta poimittiin talteen kvartsi-iskos, kuonaa ja palanutta savea.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 27
 Mj. rek. nro 922 1 0027

28. KALLIOISTENVAINIO

Ajoitukseltaan epämääräinen asuinpaikka?
 Kaakila, RN:o 5:61
 Pk 2123 07 LEMPÄÄLÄ

Koord. $x = 6801\ 18$, $y = 2480\ 13$, $z = 80 - 85$

Kaakilanniemen keskiosissa sijaitsevalta pellolta, loivalta etelärinteeltä poimittiin vuoden 1995 inventoinnin yhteydessä talteen joitakin kvartsi-iskoksia, hioimen? pala, raudan paloja ja palanutta savea. Löytöjä ei ollut kovin runsaasti.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 28

Mj. rek. nro 922 1 0028

29. KALLIOINEN

2 röykkiötä?

Kaakila, RN:o 7:5

Pk 2123 07 LEMPÄÄLÄ

Koord. $x = 6800\ 77$, $y = 2480\ 40$, $z = n. 87,5$

Kirkkolahden pohjoisrannasta n. 150 – 200 m päässä sijaitsevan kallion loivassa kaakkoisrinteessä havaittiin vuoden 1995 inventoinnissa 2 pelkistä kivistä koottua röykkiötä, joiden läpimitta on 3 – 4 m ja ne ovat 1 – 2 kivikertaa korkeita. Ne eivät välttämättä ole hautaraunioita.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 29

Mj. rek. nro 922 1 0029

30. HONKINIEMI

3 röykkiötä? ja/tai kivikautinen asuinpaikka?

Kurala, RN:o 5:58

Pk 2123 01 RÄMSÖÖ

Koord. $x = 6803\ 22$, $y = 2462\ 73$, $z = 110 - 115$

Suonojärveen pistävällä niemen rannasta n. 150 – 200 m päässä, loivasti etelään viettävällä kuusikkorinteellä havaittiin vuoden 1995 inventoinnissa 3 kiviröykkiötä, joiden läpimitat on 3 – 3,5 m ja korkeus 20 – 65 cm. Röykkiöt saattavat olla viljelysraunioita. Honkiniemeltä on irtolöytöinä saatu talteen kivitaltta ja joitakin kvartsi-iskoksia sekä todennäköisesti myös vasarakirves.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 30

Mj. rek. nro 922 1 0030

4. INVENTOINTIKOhteet

A) VESILAHDEN KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

1. VESILAHTI, NARVA, KARHOLANNOKKA (922 1 0001)

Rautakautisia rökkiöitä, I.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6799 00 – 6799 20

y= 2474 40 – 2474 74

z= n. 80 – 90 (N 60)

(useita muinaisjäännösmerkkejä peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o 9:35

kiinteistötunnus: 922-425-0009-0035

omistaja: Karjainen, Petri Juhani

osoite: Riihiojantie, 37370 Narva

tila: RN:o 9:39

kiinteistötunnus: 922-425-0009-0039

omistaja: Keskinen, Toivo Antero

osoite: Välimäentie 9, 37830 Viiala

tila: RN:o 9:40

kiinteistötunnus: 922-425-0009-0040

omistaja: Karttu, Maire Roosa Maria

osoite: Vellamonkatu 3 B 23, 33100 Tampere

tila: RN:o 9:41

kiinteistötunnus: 922-425-0009-0041

omistaja: Vesanen, Juhani Ensio

osoite: Myllykoskentie 2, 37560 Kulju

tila: RN:o 9:45

kiinteistötunnus: 922-425-0009-0045

omistaja: Ojamo, Vilho Augusti

osoite: Toijalantie 259, 31700 Urjala as.

tila: RN:o 9:46

kiinteistötunnus: 922-425-0009-0046

omistaja: Koski, Kauko Armas

osoite: Kartanontie 2 B, 47200 Elimäki

Aiemmat tiedot: 29 kiven- ja maansekasta rökkiötä

Ensimmäiset maininnat Karholannokan rökkiöistä on Juhani Rinteen Narvan Kansakoulun (Peruskoulu, ks. kohde 2) tarkastuskertomuksessa. Jo sitä ennen alueelta oli tavattu

muinaiskaluja, mm. kupurasolki (KM 4198) sekä rannerengas (KM 3556). Pellonraivauksessa oli röykkiöitä tuhottu. Helmer Salmo on vuonna 1930 tutkinut 600- ja 300-luvuille ajoittuvat hautaröykkiöt 1 ja 2 (ks. kartta). Hän kartoitti alueelta kaikkiaan 29 kiven- ja maansekaisista röykkiötä. Hirviluoto löysi (1965) tarkastuksen yhteydessä vielä yhden, hävitetyn röykkiön.

Kaiv. H. Salmo 1930, koekaiv. M. Bergström 1985

Inv. V. Maajoki 1939: II:10

Tark. J. Rinne 1904, A-L Hirviluoto 1965, O. Soininen 1992

Kirjallisuus: H. Salmo, Vesilahden Naarvan roomalaisaikainen röykkiöhauta. – SMYA XL. Helena Honka-Hallila (1982), Pyhjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 13–16.

Aiemmat löydöt: KM 3556, KM 4198, KM 9249:1–88, KM 16860

Ajoitus: Rautakausi; 300-luku & 600-luku

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 – 3

Valokuvat: –

Paikka ja sijainti: Alhonselkään pistävä niemi on kuusikkoista metsämaata, jolla kasvaa vahvaa aluskasvillisuutta, vesaikkoa ja heinää. Kalmiston eteläpuolella kulkee tie, jonka eteläpuoleiset alueet niemen keskellä ovat peltona. Rauniot sijaitsevat länsiluode-itäkaakko-suuntaisen niemen pohjoispuoliskolla, osaksi metsämaalla, osaksi kesämökkien pihalla. Pääosa röykkiöistä lankeaa Karholannokan itäiselle kärjelle. Alue on yläosastaan tasaista, rannassa loivasti pohjoiseen viettävää.

Inventointihavainnot 1995:

Kesän 1995 tarkastuksen yhteydessä pyrittiin selvittämään vain raunioiden tämän hetkinen kunto. Alueen kartoitus olisi vaatinut pitemmän ajan ja enemmän työväkeä paikoin hyvin hankalan maaston takia. Pohjana käytettiin aiempien tarkastusten karttoja (Hirviluoto 1965, Bergström 1985), jolloin voitiin todeta seuraavaa. Rauniot 3, 4, 6, 8, 9 ja 10 sijaitsivat kesämökin voimakkaasti muokatulla pihamaalla, johon oli ajettu mm. täytemaata. Vain tontin länsirajalla sijaitsevat rauniot 4, 6, 8 ja 10 todettiin melkoisella varmuudella. Viereisellä tontilla kokonaan tai osittain sijaitsevat rauniot 5, 7, 11 – 17 löydettiin kaikki; osa sijaitsi aivan pihamaalla, osa vahvan vesaikon peitossa. Ainakin raunioiden 12 ja 13 & 14 väliin oli tehty jonkinlainen vaja, joka ulottui lähemmäksi kuin 2 metrin päähän em. raunioiden reunoista. Röykkiöitä 18 – 21 ei voitu varmasti erottaa aluskasvillisuuden seasta, mutta alue kuitenkin on kutakuinkin koskemattoman oloinen.

Silénin tontin ympäristössä sijaitsevat rauniot 22 – 25 olivat osaksi helposti löydettävissä; osan sijainti vahvassa kuusikossa ja vesakon peittämässä maastossa jäi varmuudella selvittämättä. Raunio 22 yllä oli luultavasti tehty pieni tie. Rauniot 26 – 29 todettiin myös.

Seuraava luettelo Karholannokan röykkiöistä perustuu Väinö Maajoen inventointiin 1939. Alunperin rauniot kartoitti Helmer Salmo 1930. Myöhemmät havainnot (Hirviluoto 1965 ja Pukkila & Laakso 1995) on lisätty kunkin röykkiön kohdalle.

Luettelo Karholannokan röykkiöistä:

Numerointi on Maajoen inventoinnista 1939 (alunperin Salmo 1930)

Ks. kartta

Röykkiö 1: H. Salmo tutki röykkiön vuonna 1930. Sen mitat olivat 7,5 m x 6 m ja se oli epäsäännöllisen muotoinen. Pituusakselin suunta oli lounas–koillinen. Turpeen alla oli suuria, ilman minkäänlaista järjestystä olevia kiviä, reunoissa ohuemmalti kuin keskellä, jossa kiviä oli jopa kolmessa kerroksessa. Röykkiön oli maansekainen. Kulttuurikerroksen paksuus oli 25 – 40 cm. Saviastianpaloja oli kaikkialla röykkiössä, palanutta luuta eniten keskellä. Esinelöydöt tulivat myös lähinnä röykkiön keskeltä. Löytöinä tuli mm. 3 miekkaa, rannerenkaita, keihäänkärkiä, veitsiä. Ne ajoittuvat 600-luvulle. (Salmo 1930)
Hirviluodon tarkastus 1965: Rauniota ei löydetty (epäselvä).

Röykkiö 2: Tutkittu 1930. Röykkiö sijaitsi edellisen luoteispuolella, viljelemättömällä maalla. Sen keskellä oli kolme suurempaa, korkeudeltaan n. 1 m:n suuruista kiveä. Röykkiön mitat: 11,5 m x 9 m. Pituusakselin suunta oli luode–kaakko. Kulttuurimaan paksuus vaihteli 25 – 50 cm:iin, ollen reunoista ohuempi. Muodoltaan raunio oli epäsäännöllinen. Suuremmat kivet olivat pääasiassa röykkiön pinnalla, alempana kivet olivat katukiveyksen tapaan tiiviissä kerroksessa. Kivet olivat enimmäkseen särmiikkaitä. Röykkiö oli maansekainen. Saviastianpaloja ja palanutta luuta löytyi kaikkialta röykkiöstä. Löytöinä tuli emaljisolki, keihäänkärki, pronssirengas ym. Niiden ajoitus on 300-luku. (Salmo 1930)

Röykkiö 3: Mitat: 5 x 6 m ja siinä on 1 m x 1 m x 0,5 m kokoinen silmäkivi. Röykkiö on nurmettunut. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: kesämökin voimakkaasti muokatulla pihamaalla, johon on ajettu mm. täytemaata. Röykkiötä ei voitu havaita.

Röykkiö 4: Vähäinen, epäselvä röykkiö. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: kesämökin voimakkaasti muokatulla pihamaalla, johon on ajettu mm. täytemaata. Röykkiö voitiin todeta melkoisella varmuudella.

Röykkiö 5: Matala raunio, jonka reunat ovat epäselvät. Mitat: 5 x 7? m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 6: Epäselvä kiviryhmä. Mitat: 4 x 6 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: kesämökin voimakkaasti muokatulla pihamaalla, johon on ajettu mm. täytemaata. Röykkiö voitiin todeta melkoisella varmuudella.

Röykkiö 7: Silmäkivi, jonka koko on 1,7 x 1 x 0,8 m; silmäkiven ympärillä on kiviä epäselvässä kehässä. Röykkiön mitat: 3,5 x 4 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 8: Matala, hieman nelikulmainen röykkiö, jonka reunoissa on suuria kiviä. Mitat: 3,5 x 4 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: kesämökin voimakkaasti muokatulla pihamaalla, johon on ajettu mm. täytemaata. Röykkiö voitiin todeta melkoisella varmuudella.

Röykkiö 9: Pieni kiviryhmä. Mitat: 2,5 x 3 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: kesämökin voimakkaasti muokatulla pihamaalla, johon on ajettu mm. täytemaata. Röykkiötä ei voitu havaita.

Röykkiöt 10 ja 11: 6 x 13 m laajuinen, suurehkojen kivien muodostama kiviryhmä. (Maajoki 1939)

Hirviluodon tarkastus 1965: raunioita ei löydetty. Näistä raunioista kaakkoon, opettaja Eeva Karjalaisen mökin länsinurkasta löytyi leikkauksesta puolittain maanalainen raunio, jossa näkyi nokimaata ja särkyneitä kiviä sekä rautakautista keramiikkaa (KM 16860). Latomus on 10 m pitkän ja n. 4 m leveän kivikon pohjoisreunassa. Todennäköisesti kyseessä on uusi hauta, joka on sijainnut raunioiden 3 ja 10 välissä (ks. kartta). Raunio on hävitetty huvilan rakennustöissä.

Pukkila & Laakso inv. 1995: kesämökin voimakkaasti muokatulla pihamaalla, johon on ajettu mm. täytemaata. Röykkiö 10 voitiin todeta melkoisella varmuudella ja myös röykkiö 11 löydettiin maastosta.

Röykkiö 12: Röykkiön keskellä on 1 x 1 x 0,6 m suuruinen kuoppa. Röykkiön mitat: 4 x 4 x 0,8 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 13: Röykkiön pohjoisreunasta on kaivettu pois maata. Röykkiön mitat: 3 x 4 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 14: Epäselvä, vähäinen kiviryhmä. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 15: Matala raunio, jonka mitat ovat 4 x 4 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 16: Vähäinen epäselvä röykkiö. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 17: Kahden ison kiven välissä oleva epäselvä 4 x 4 m laajuinen röykkiö. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 18: Laaja yhtenäinen kivikkoalue. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiötä ei voitu varmuudella erottaa aluskasvillisuuden seasta.

Röykkiö 19: Suuren kiven pohjoispuolella oleva 4 x 5 m laajuinen röykkiö. (Maajoki 1939)

Hirviluodon tarkastus 1965: rauniota ei löydetty.

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiötä ei voitu varmuudella erottaa aluskasvillisuuden seasta.

Röykkiö 20: Matala röykkiö rantatörmän reunalla. Mitat: 4 x 4 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiötä ei voitu varmuudella erottaa aluskasvillisuuden seasta.

Röykkiö 21: Matala röykkiö, jossa on kuoppa keskellä. Rauniossa on muutamia suuria kiviä reunoissa. Mitat: 4 x 5 m. (Maajoki 1939)

Hirviluodon tarkastus 1965: rauniota ei löydetty.

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiötä ei voitu varmuudella erottaa aluskasvillisuuden seasta.

Röykkiö 22: Matala, epäselvä raunio, josta on ajettu kiviä riihen perustukseen. Mitat: 5 x 6 m. (Maajoki 1939)

Hirviluodon tarkastus 1965: rauniota ei löydetty.

Pukkila & Laakso inv. 1995: raunion yli on luultavasti tehty pieni tie.

Röykkiö 23: Silmäkivi, jonka koko on 2 x 2 x 1 m. Röykkiön eteläreunaan on kaivettu kuoppa. Mitat: 6 x 6 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö 24: Epäselvä, vähäinen röykkiö. (Maajoki 1939)

Röykkiö 25: Röykkiö, jonka itäreunassa on isohko kivi. Raunion eteläpäähän on kukkamullan otossa syntynyt kuoppa. Tumma maa jatkuu jonkin matkaa rauniosta Silénin pihalle päin. Röykkiön mitat: 6 x 6 x 0,6 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö 26: Sammaltunut, puita kasvava röykkiö, jonka eteläreunassa on suuri kivi.

Röykkiön mitat: 4 x 4 x 0,8 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 27: Epämääräinen kiviryhmä 1 x 1,5 m suuruisen kiven ympärillä. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 28: Epämääräinen, vähäinen kivröykkiö. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Röykkiö 29: Röykkiön mitat: 3 x 2 x 05 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso inv. 1995: röykkiö löydettiin maastosta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 24.5.1995. Havaintomahdollisuudet olivat kasvillisuuden takia heikohkot.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

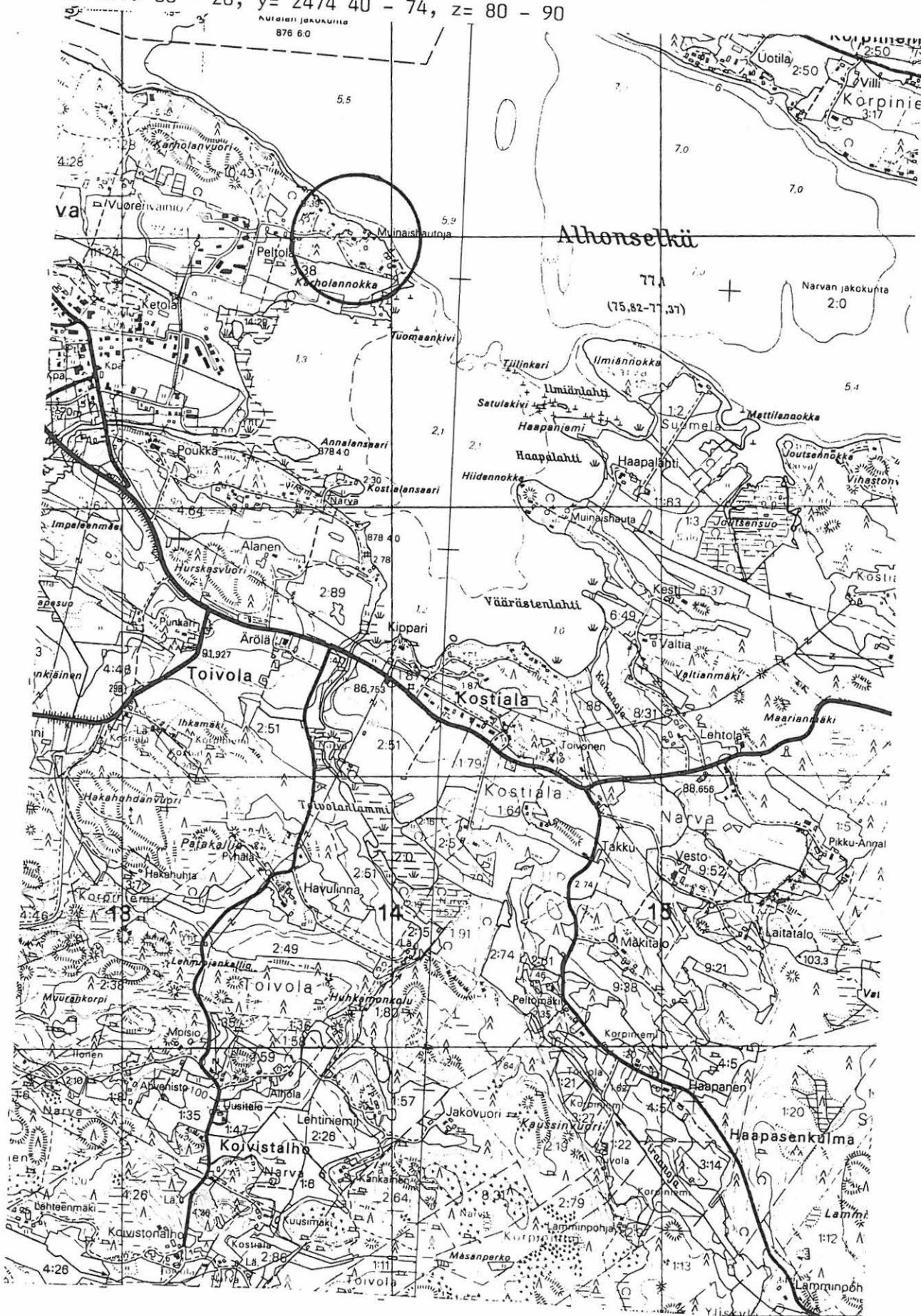
KARHOLANNOKKA

Pk 2114 06 NARVA

x= 6799 00 - 20, y= 2474 40 - 74, z= 80 - 90

KARTTA 2

mk 1:20000

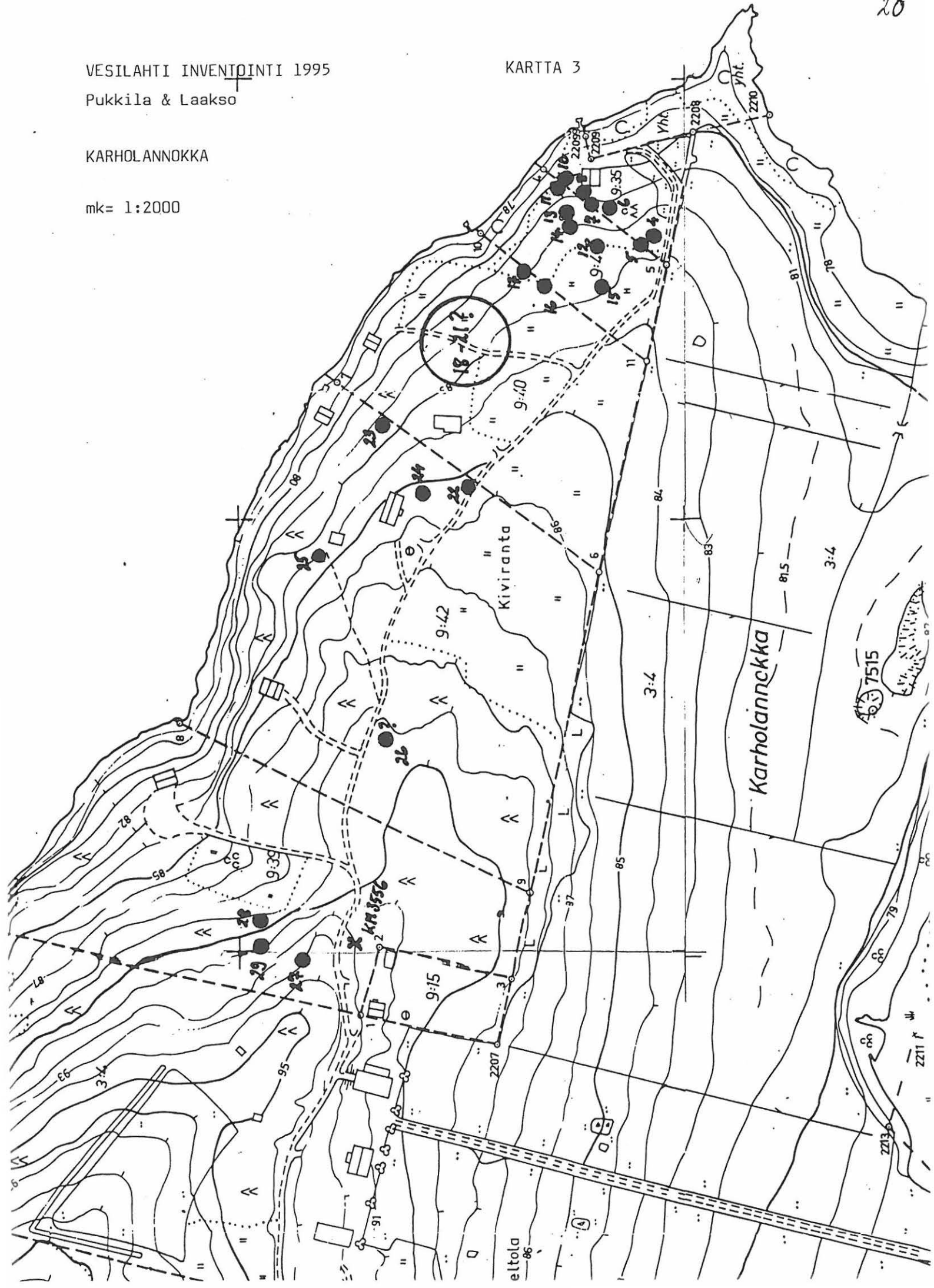

VESILAHTI INVENTOINTI 1995
Pukkila & Laakso

KARTTA 3

KARHOLANNOKKA

mk= 1:2000

2. VESILAHTI, NARVA, PERUSKOULU (922 1 0002)

Rautakautinen kalmisto (tuhottu?), III.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6798 82

y= 2473 64

z= 100 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o 11:117 Koulu

kiinteistötunnus: 922-425-0011-0117

omistaja: Vesilahden kunta

osoite: 37470 Vesilahti

tila: RN:o 11:119

kiinteistötunnus: 922-425-0011-0119

omistaja: Lehto, Alma Johanna

osoite: Hallituskatu 31 C 28, 33200 Tampere

omistaja: Sukanen, Kari Olavi & Sukanen, Kaija Marja-Liisa

osoite: Perttulankatu 13 A, 05900 Hyvinkää

Aiemmat tiedot: Kiven- ja maansekaisia rökkiöitä (, jotka on tuhottu?)

Koulun pihalla on ollut ennen raivaamista useita pienempiä ja suurempia kiviryhmiä. Kun erästä tällaista koulun itäpuolella ollutta rauniota poistettiin 1903, löydettiin siitä useita esineitä, joista tosin vain 4 keihäänkärkeä on tallessa. Raunio sijaitsi n. 30 m päässä rakennuksen kaakkoisnurkasta. Rauniossa oli silmäkivi ja kehärakennelma. Se oli maansekainen ja sen halkaisija oli n. 8,5 m. Eräs myöhemmin hukattu solki löytyi koulun lounaispuolelta samoihin aikoihin. Myöhemmin ei alueelta ole löytöjä tullut. Koulun navetasta n. 50 m itään, piha-alueen ulkopuolelta on havainto (Rinne 1904 & Maajoki 1939) epävarmasta rökkiöstä, jonka läpimitta on 4 m.

Inv. V. Maajoki 1939: II:11

Tark. J. Rinne 1904

Kirjallisuus: Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 18.

Aiemmat löydöt: KM 4244:4-7 (4 keihäänkärkeä rökkiöstä)

Ajoitus: Rautakausi; merovinki- ja viikinkiaika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 4 & 5

Valokuvat: 102427, 102429

Paikka ja sijainti: Rakennettua taajama- aluetta Narvan kylän keskustassa. Paikka sijaitsee itä-länsisuuntaisella, n. 1,5 km pitkällä harjanteella Alhonselän lahden itärannalla, Naarvanjoen pohjoispuolella. Rauniot ovat sijainneet harjanteen kaakkoisrinteellä, koulun vieressä.

Inventointihavainnot 1995:

Koulua lienee muunneltu sitten Rinteen (1904) kartan, mutta pihamaalla ei ole mitään jälkiä mahdollisesta kalmistosta. Pihamaata muokattaessa ja urheilukenttää tehtäessä näyttää maata käännetyin ja tuodunkin, koska kenttä on osittain tehty koulun tonttia kiertävän kiviaidan päälle.

Koulun piha-alueen koillispuolella metsässä havaittiin ilmeisesti suhteellisen muokkaamattomassa maastossa halkaisijaltaan 3 m:n ja korkeudeltaan n. 20 – 30 cm:n kokoinen maakumpu, jossa oli jonkin verran kiviä. Se sijaitsi tasaisella maalla vanhassa kuusikossa. Se sijaitsee oheiseen karttaan merkityn ladon elikkä navetan koilliskulmasta 25 m suuntaan 98 goonia.

Karttaan merkitty maansekainen kiviraunio C sijaitsee kiviaidan luoteiskulmasta n. 17 m suuntaan 135 goonia. Sen halkaisija on 8 m ja se on 20 – 40 cm korkea. Sen kivet ovat pieniä: kivien halkaisijat ovat 20 – 30 cm. Raunio keskellä on n. 2 – 3 m suuruinen kraateri, joka lienee syntynyt kiviaidan teon yhteydessä. Röykkiö sijaitsee lähellä omakotitalotonttia nuorta lehtipuuta kasvavassa vesaikossa.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 24.5.1995

3. VESILAHTI, NARVA, RUKOUSHUONE (922 1 0003)

Rautakautinen ruumiskalmisto, III.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6798 72

y= 2473 71

z= 95 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o 11:96

kiinteistötunnus: 922-425-0011-0096

omistaja: Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys r.y.

osoite: Narvan Rukoushuone, 37370 Narva

Aiemmat tiedot: Rautakautinen ruumiskalmisto

Vuonna 1955 löytyi rukoushuonetta rakennettaessa merkkejä kahdesta ruumishaudasta. Seuraavana vuonna Salmo tutki 9 hautaa lisää. Rakennustöissä oli osuttu kalmiston keskelle. Esineelliset haudat olivat itä-länsisuuntaisia ja niistä tuli ristiretkiaikaisia artefakteja. Esineettömät haudat olivat pohjois-eteläsuuntaisia ja niiden rivi jatkui itään toisen talon alle. Salmon mielestä pienialainen kalmisto tuli vuonna 1956 kokonaan tutkituksi jäljellä olevalta osaltaan.

Kaiv. H. Salmo 1956

Tark. H. Salmo 1955

Kirjallisuus: Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 18–20.

Aiemmat löydöt: KM 13740:1–4, KM 13741, KM 13939:1–135

Ajoitus: Rautakausi; ristiretkiaika (ehkä käytössä vielä hist. ajalla)

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 4 & 5

Valokuvat: 102428

Paikka ja sijainti: Paikka on rakennettua omakotialuetta Narvan keskustassa, jossa ei luultavasti ole paljoakaan jäljellä alkuperäistä maastoa.

Inventointihavainnot 1995:

Maanpinnalle ei kalmistosta ole mitään näkyvissä. Piha-alue on peitetty soralla ja "uudisrakennuksena" sille on pystytetty kellotapuli. Siitä tiedettiin kylillä kertoa, että sen perustuksia kaivettaessa olisi mahdollisia ruumishautakuvioita tullut maasta näkyviin. Paikalla lienee tällöin ollut joku museoviraston tutkija valvomassa?

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 24.5.1995. Havainto-olot olivat rakennusten takia huonot.

4. VESILAHTI, NARVA, HIIDENNOKKA - VASKINIEMI - KUPARINOKKA (922 1 0004)

Rautakautisia rökkiötä, I.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6798 16   x= 6798 15

y= 2475 43   y= 2475 36

z= 82,5 (N60)   z= 85 (N60)

rökkiöt 1, 2 & 4   rökkiö 3

(2 muinaisjäännösmerkkiä peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o 6:37

kiinteistötunnus: 922-425-0006-0037

omistaja: Kauppila, Kalle Gabriel

osoite: Lehtolan Posti, 37370 Narva

tila: RN:o 6:48

kiinteistötunnus: 922-425-0006-0048

omistaja: Kraft, Antti Juhani

osoite: Takavainiontie 13-15, 37800 Toijala

Aiemmat tiedot: 4 kiven- ja maansekaista rökkiötä

Nils Cleve on kaivanut rökkiöistä lähinnä suorakaiteenmuotoiset rökkiöt 1 ja 2 vuonna 1929. Maanviljelijä Svante Vesto oli tehnyt rökkiöstä 1 löytöjä pari vuotta aikaisemmin.

Kaiv. N. Cleve 1929

Inv. V. Maajoki 1939: II:9

Kasvistoinventointi L. Tuomi 1992

Museoviraston hoitokohde 1992 -

Kirjallisuus: Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. - Karhunhammas 8: 16-18.

Aiemmat löydöt: KM 8986:1-17, KM 9099:1-83, KM 11168

Ajoitus: Rautakausi; kansainvaellus- ja merovinkiaika

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 6 & 7

Valokuvat: -

Paikka ja sijainti: Alue on tasaista entistä peltoa, joka on nyt nurmikolla. Kapea ja korkea niemi pistää Alhonselkään luode-kaakkosuuntaisesti. Niemen halki kulkee mökkitie, jonka lounaispuolella loivassa rinteessä kasvavassa katajapöpelikössä rauniot sijaitsevat. Niemen luoteispäässä on kesämökki ja julmetun kokoinen siirtolohkare. Kasvistoinventoinnin (1992)

mukaan alueella on monipuolinen ja runsaslajinen kasvillisuus ja siellä kasvaa pölkkyruohoa, ukontulikukkaa ym.

Inventointihavainnot 1995:

Kapealla niemellä, jolla aikaisemmin on ollut peltoja, oli havaittavissa ainakin karttaan merkityt kaksi varmaa rauniota (röykkiöt 1 & 2), jotka sijaitsivat vahvassa katajikossa niemen lounaisrinteessä. Kolmas, epävarma hautaraunio (merkitty 4:llä karttaan), oli vaikeampi paikallistaa, koska sen ympäristössä oli muitakin mahdollisia raunioita, ehkä pellost nostetuista kivistä koottuja. Pellon ojat olivat selvästi näkyvissä. Kohteen kunto vaikutti muuttumattomalta eikä jäännöksiä ilmeisesti uhkaa mikään.

Luettelo Hiidennokan röykkiöistä

Tiedot Maajoen inventoinnista 1939, alkuperäinen kartoitus Cleve 1929.

Röykkiö 1: Cleven tutkima vuonna 1929. Röykkiön kivet olivat miehennostannaisia tai pienempiä. Kivet oli kasattu suurempien maakivien väliin ja raunio oli maansekainen. Löytöjä (KM 9099:1-64) tuli erityisesti raunion kaakkoisosasta. Röykkiön mitat: 10 m x 9 m, pituusakselin suunta itä-länsi. (Cleve 1929)

Röykkiö 2: Tutkittu 1929. Samantapainen kuin röykkiö 1, suurempien maakivien välissä olevat kivet ovat miehennostannaisia ja pienempiä. Raunio oli maansekainen ja kulttuurimaan paksuus oli vain joitakin senttimetrejä. Suuren kiven luota löydettiin voimakkaasti hiilensekaisesta maasta kuolainrengas, veitsi ja keihäänkärki ylemmästä tasaosta rauniota. Rauniosta löydettiin vain vähän saviastianpaloja ja palanutta luuta. Röykkiön mitat: 7 m x 7 m. (Cleve 1929)

Röykkiö 3: Epämääräinen, maansekainen kiviroukkio, jonka mitat ovat 7 x 7 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö 4: Röykkiön keskellä on 1,2 x 1 x 0,7 m suuruinen silmäkivi. Röykkiötä on jonkin verran pengottu etelä- ja itäpuolelta, nokimaata näkyvissä. Röykkiön mitat: 6 x 6 x 0,5 m. (Maajoki 1939)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso, toukokuu 1995.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

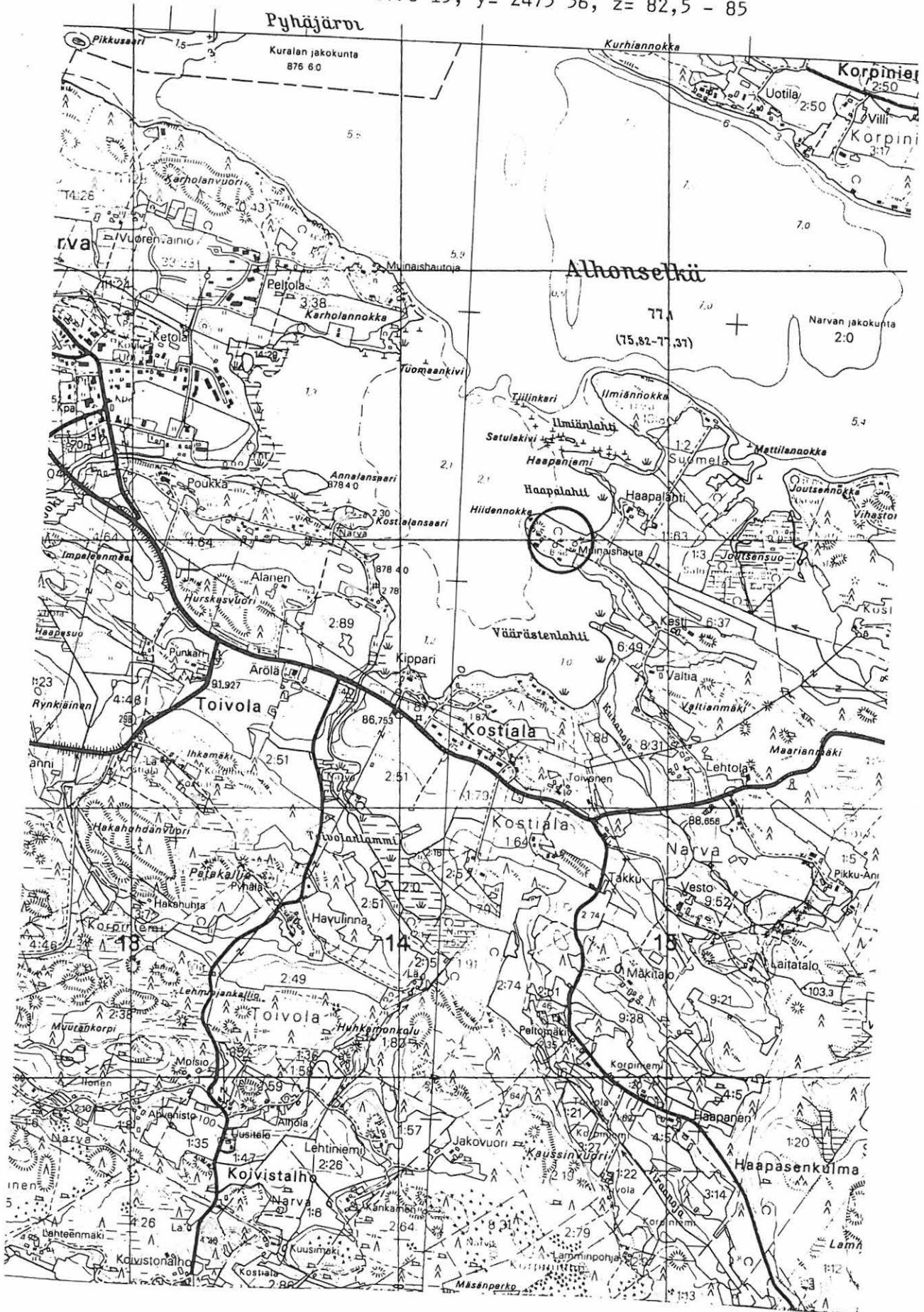
KARTTA 6

HIIDENNOKKA

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:20000

x = 6798 16, y = 2475 43 & x = 6798 15, y = 2475 36, z = 82,5 - 85

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

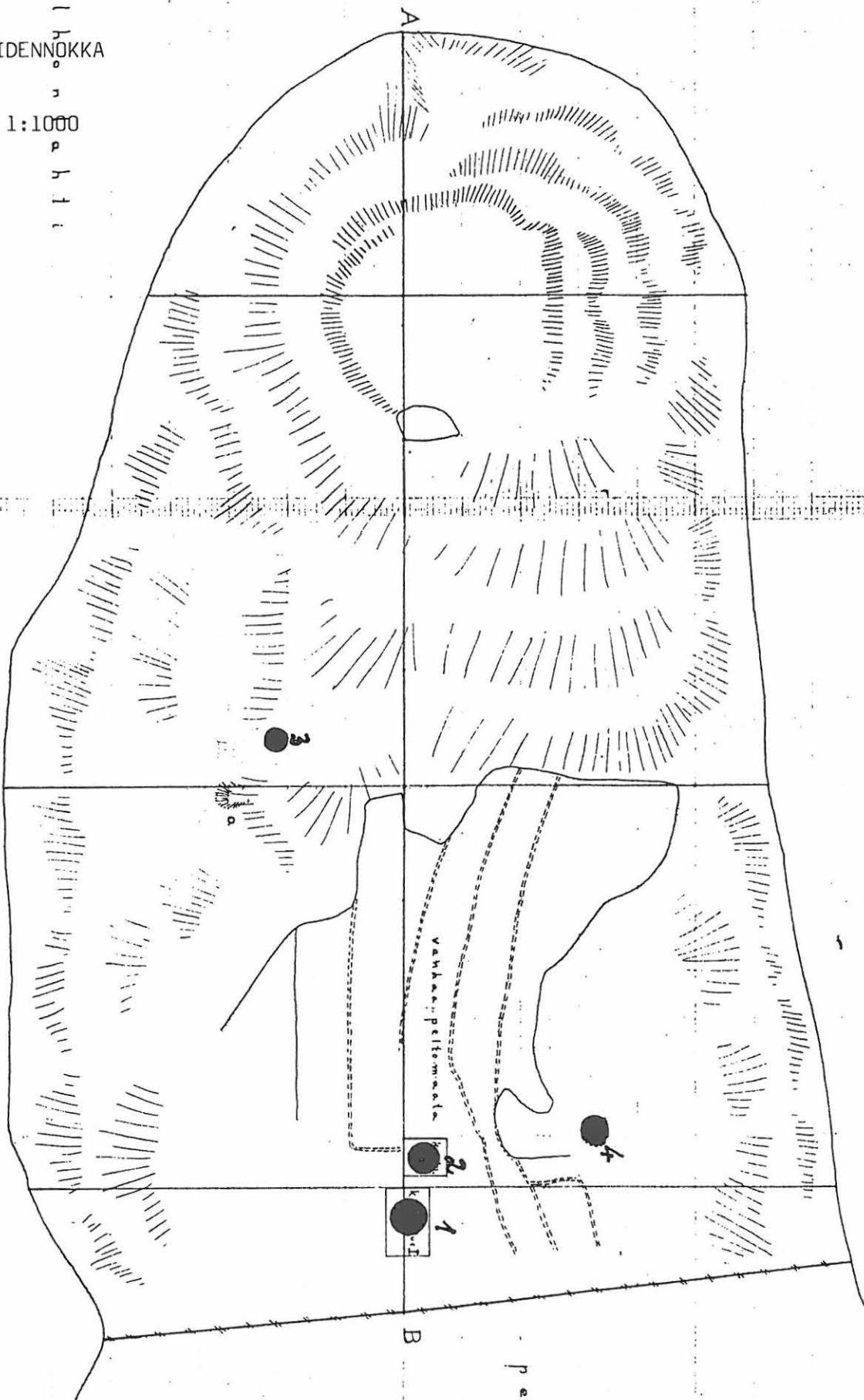
KARTTA 7

Pukkila & Laakso (alkuperäinen N. Cleve 1929)

HIIDENNOKKA

mk 1:1000

V
e
s
i
l
a
h
t
i

pellon

B

5. VESILAHTI, SUOMELA (922 1 0005)

Rautakautinen polttokalmisto?, II.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6798 10

y= 2478 60

z= 85 - 90 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Suomela 438

tila: RN:o 1:39 Suomela

kiinteistötunnus: 922-438-0001-0039

omistaja: Mikkola, Pentti Juhani

osoite: Suomela, 37470 Vesilahti

Aiemmat tiedot: Rautakautinen polttokalmisto

Suomelan rsthollin puutarhasta tehtiin viime vuosisadan lopulla useita löytöjä, jotka viittaavat rautakautisen kalmiston olemassa oloon. Löytöjä on tehty silloisen päärakennuksen eteläpuolelta tietä raivattaessa 1879 ja muutama vuosi aiemmin puutarhan itäpäästä jonkinlaisesta kiveyksestä. Vuonna 1891 tehtiin löytöjä talon maitohuoneen eteisen luoteiskulmasta suuren kiven alta. Sen jälkeen ei löytöjä ole tullut. Vuonna 1939 ei Maajoki tehnyt mitään muinaisjäännökseen viittaavia havaintoja.

Inv. V. Maajoki 1939: II:17

Kirjallisuus: Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. - Karhunhammas 8: 82.

Aiemmat löydöt: KM 677, KM 1996:79-82, KM 2128:2-3, KM 3010:20-23

Ajoitus: Rautakausi; viikinki- ja ristiretkiaika

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1 & 8

Valokuvat: -

Paikka ja sijainti: Suomela sijaitsee Alhonselän itä-kaakkoispäässä Suomelanlahden pohjoisrannalla. Pääasiassa löytöalue on muokattua pihamaata. Pellot ovat hietasavisia ja viettävät kohti rantaa. Ne ovat kesannolla.

Inventointihavainnot 1995:

Suomelan talot poltettiin vuonna 1918 ja ne on rakennettu uuteen paikkaan. Piha-alue on muokattu eikä varmoja maanpäällisiä muinaisjäännöksiä todettu. Myöskään avointen puutarhamaiden tarkastelu ei tuottanut tuloksia.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 29.5.1995. Havainto-olot olivat välttävät, sää pilvipoutainen ja maasto puutarhaa sekä kesantopeltoa.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

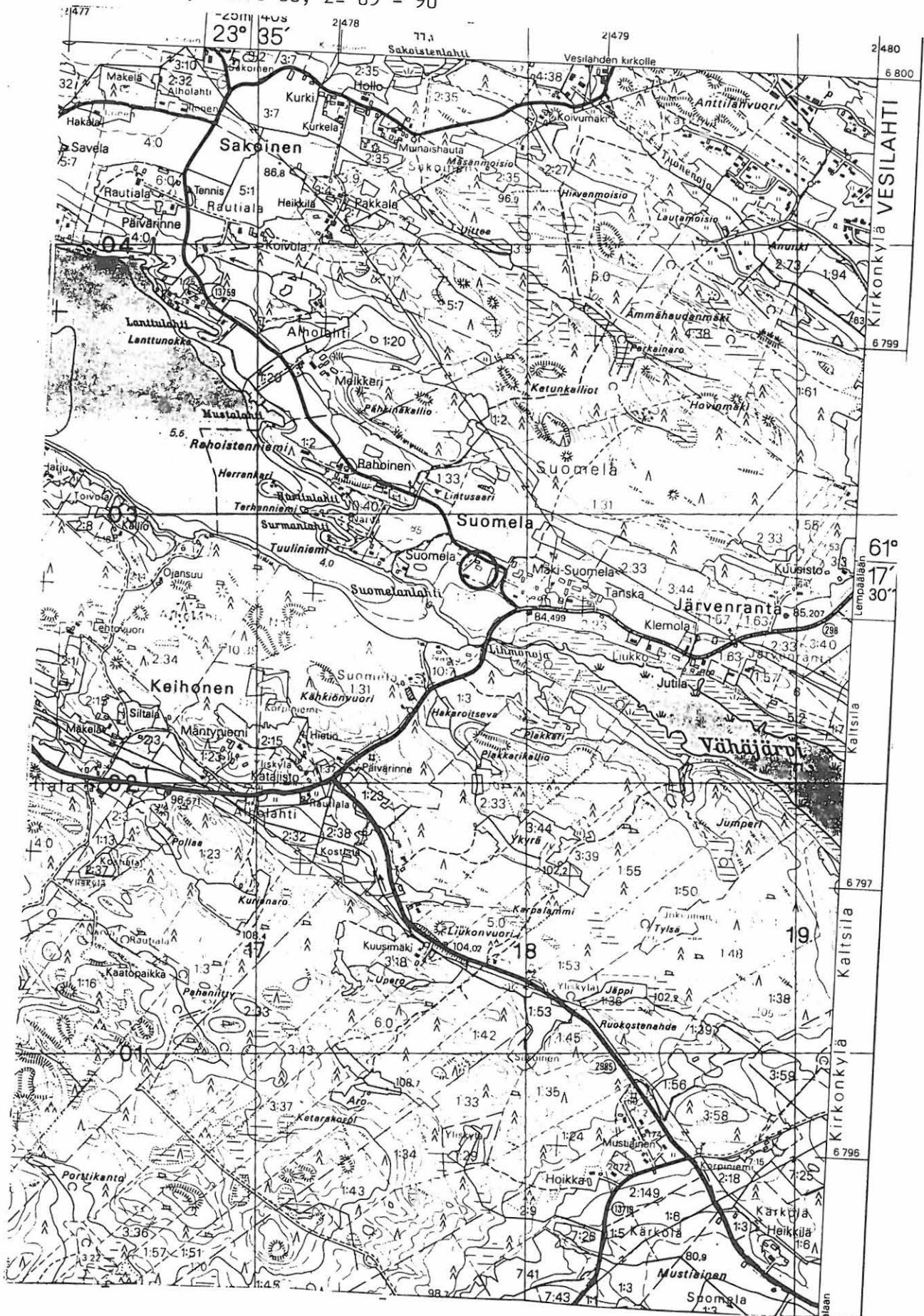
KARTTA 8

SUOMELA

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:20000

x= 6798 10, y= 2478 60, z= 85 - 90

6. VESILAHTI, RAUTIALA (922 1 0006)

Rautakautinen kalmisto, II – III sekä kuppikivi?

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6799 50

x= 6799 54

y= 2477 30

y= 2477 21

z= 90 – 95 (N60)

z= n. 90 (N60)

(kalmisto)

(kuppikivi?)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Rautiala 434

tila: RN:o 6:0 Rautiala

kiinteistötunnus: 922-434-0006-0000

omistaja: Rautatieläisten Kristillinen Yhdistys r.y.

osoite: Rautiala, 37470 Vesilahti

Aiemmat tiedot: 10 röykkiötä ja kivikehää

Vuonna 1909 kappalaisen virkatalon pihalta löydettiin aivan talon pääportaiden edustalta, n. 30 cm:n syvyydeltä maasta yhdestä läjästä joukko muinaisesineitä.

Talon puutarhasta kartoitti Cederhvarf 1910 kymmenen matalaa röykkiötä ja kivikehää.

Tallgren kaivoi vuonna 1916 röykkiöt 5, 8 ja 10 ja piti niitä myöhäisaikaisina rakennuksen pohjina. Puutarhaa oli sittemmin muokattu runsaasti ja Maajoki (1939) ei löytänyt

minkäänlaisia merkkejä kalmistosta. Maajoen arvelun mukaan nurmikon alla saattoi vielä olla jäljellä muinaisjäännöistä.

Kaiv. A.M. Tallgren 1916

Kartoitus B. Cederhvarf 1910

Inv. V. Maajoki 1939: II:12

Kirjallisuus: Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 27.

Aiemmat löydöt: KM 5444:1-5, KM 7089:14

Ajoitus: Rautakausi; merovinkiaika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 9 & 10

Valokuvat: 102412, 102413

Paikka ja sijainti: Löytöpaikat sijaitsevat n. 400 m pitkällä (itä-länsi) ja 200 m leveällä peltojen ympäröimällä moreenisarekkeella, joka on osittain ent. kappalaisen virkatalon puutarhaa ja pihamaata ja osittain virkistyskäyttöön raivattua metsämaata. Etäisyys Alhonselän rannasta on n. 300 m. Rinne laskee loivasti itään.

Tarinoiden mukaan virkatalon paikalla on muinoin ollut sepän asumus pajoineen (Maajoki 1939).

Inventointihavainnot 1995:

Päärakennus on edelleen samassa paikassa ja pihamaalla ei ole näkyvissä enää mitään. Sitä on viime aikoihin asti muokattu melkoisesti, kun alue on otettu virkistyskäyttöön. Muinaisjäännösten paikka kyettiin kuitakuinkin löytämään säilyneiden rakennusten perusteella, mutta mitään ei ollut näkyvissä. Sen sijaan päärakennuksen takana, aivan pururadan vieressä olevan n. 2 x 2 x 2 m:n suuruisen kiven pystysuorassa seinämässä havaittiin mahdollinen kuppi n. 30 cm maanpinnan yläpuolella. Kupin halkaisija on 8 cm ja syvyydeltään se on 1 cm, hyvin säännöllisen muotoinen. Kiven vieressä olevista pienemmistä kivistä on porattu rakennuskiviä ja jäkälän puuttumisesta päätellen "kuppikivikään" ei ole alkuperäisessä asennossaan. Kiven koordinaatit 30 m:n mittaustarkkuudella yllä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 29.5.1995. Havainto-olot kohtuulliset, sää hyvä mutta pihamaa muokattua.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

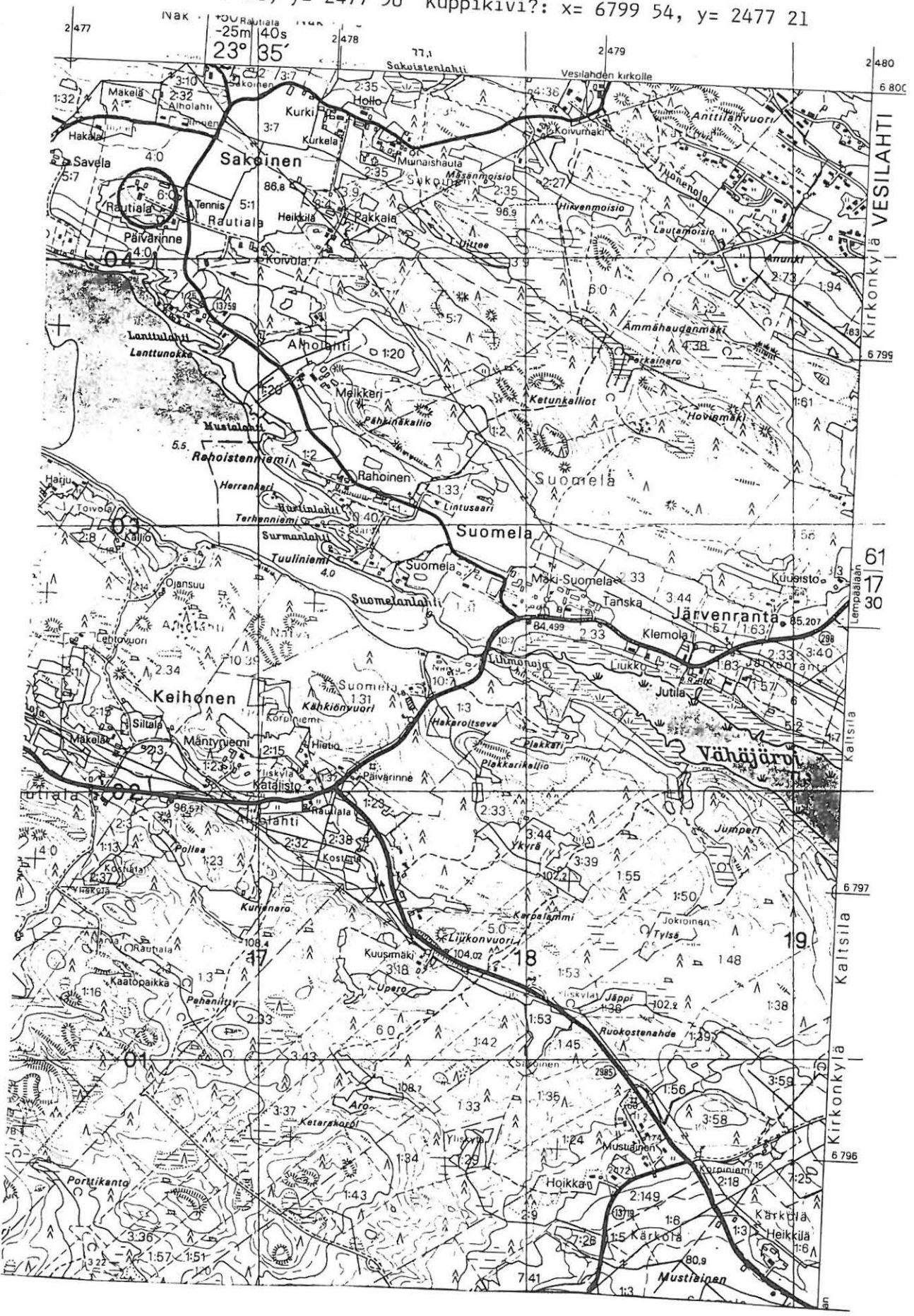
KARTTA 9

RAUTIALA

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:20000

Kalmisto: x= 6799 50, y= 2477 30 Kuppikivi?: x= 6799 54, y= 2477 21

7. VESILAHTI, VÄNNILÄ, LINNAMÄKI (922 1 0007)

Muinaislinna, I.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6792 02

y= 2447 08

z= 120 – 127,5 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Vännilä 445

tila: RN:o 1:8

kiinteistötunnus: 922-445-0001-0008

omistaja: Taurio, Erkki Juhani

osoite: Ajurinkatu 3, 33250 Tampere

Aiemmat tiedot: linnavuori

J. Voionmaa löysi muinaislinnan nimen perusteella 1935 tai 1936 ja kartoitti mäen. Seuraava kartoitus ja nyt myös kaivaus mäen huipulla tapahtui 1951. Kaivaus käsitti 125 m² ja samassa yhteydessä tutkittiin 1 – 3? mäen laella sijainnutta röykkiötä. Kaivausdokumentit käsittävät vain karttaluonnoksen ja valokuvia. Kaivauksissa todettiin ehkä kaksi mahdollista asunnonpohjaa? Kaivausalueelta tavattiin myös kaksi liettä.

Löydöt olivat varsin runsaat. Mäen huipulla on ainakin 9 röykkiötä, joista suurimman halkaisija on 2 – 3 m ja se on puoli metriä korkea. Raunioiden funktio on epäselvä.

Kaiv. J. Voionmaa 1951

Kartoitus H. Salmo 1951

Inv. V. Maajoki 1939: III:1

Museoviraston hoitokohde 1993 –

Kirjallisuutta: J. Voionmaa (1937), Uusi muinaislinna Vesilahdelta – SM 1937: 47–50.

J-P Taavitsainen (1990), Ancient Hillforts of Finland – SMYA 94: 226–227.

Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 79–80.

Aiemmat löydöt: KM 12992:1–17 (nuolenkärki, nuolenkärjen katkelma, veitsi, saviastianpaloja, palanutta luuta, rautakuonaa, arabialainen raha)

Ajoitus: Nuorempi rautakausi; viikinkiaika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 & 11

Valokuvat: 102426

Paikka ja sijainti: Linnamäki sijaitsee metsäalueella Hirvijärven etelärannasta n. 500 m:n etäisyydellä. Mäen laki on n. 30 m em. järven pintaa korkeammalla. Mäki on lähes pohjois-eteläsuuntainen, n. 100 x 150 m kokoinen kallio, jonka eteläpää on korkeampi.

Inventointihavainnot 1995:

Linnavuori sijaitsee metsäalueella kalliolla ja siinä on osittain pystysuoria seiniä lounais- ja etelärinteellä. Vallirakenteet ovat melko rauenneita, mutta laella olevat kivirauniot ovat selkeitä. Linnavuoren luoteispuolelle, jyrkänteen alapuoliseen metsämaahan tehtiin kaksi koepistoa, joista ei kuitenkaan havaittu mitään. Mäen luoteispuolella on tehty metsätöitä.

Vallirakennelmia havaittiin seuraavasti: kulkukelpoisella pohjoisrinteellä on rauennutta kiveystä, ehkä vallista; luoteisrinteellä n. 10 m matkalla on melko varmaa vallia, samoin koillisrinteellä, jossa se sekoittuu osittain louhikkoon n. 10 – 20 m matkalla. Viimeksi mainitulla rinteellä valli on tehty suuren maakiven (n. 2 m³) varaan. Vielä aivan mäen eteläpäässä lienee paikoin vallia.

Linnavuori vaatisi uuden, perusteellisen kartoituksen.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 25.5. & 6.6. 1995

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

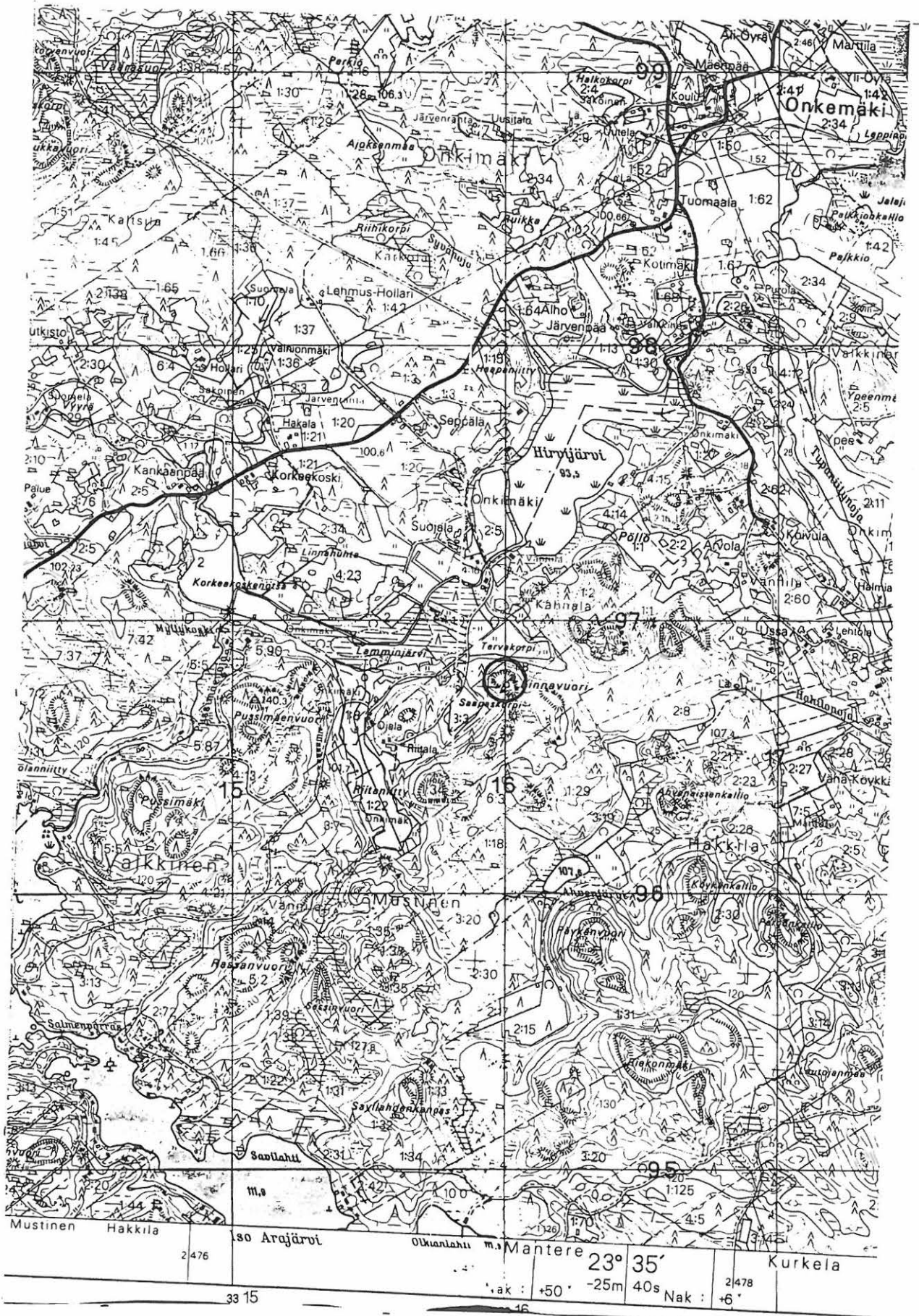
KARTTA 11

VÄNNILÄN LINNAMÄKI

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:20000

x= 6792 02, y= 2477 08, z= 120 - 127,5

8. VESILAHTI, SAKOINEN, ISOHAKA (922 1 0008)

Kiven- ja maansekaisia, ajoitukseltaan epämääräisiä röykkiöitä, I.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6799 70

y= 2478 29

z= 90 - 95 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Sakoinen 436

tila: RN:o 2:34

kiinteistötunnus: 922-436-0002-0034

omistaja: Lähteenmäki, Annikki & Lähteenmäki, Timo

osoite: Katepalintie 1 D, 37500 Lempäälä

tila: RN:o 2:35 Hollo

kiinteistötunnus: 922-436-0002-0035

omistaja: Hollo, Jorma Kalervo

osoite: Sakoinen, 37470 Vesilahti

Aiemmat tiedot: 12 kiven- ja maansekaista röykkiötä

Maajoki luettelo vuonna 1939 12 kiven- ja maansekaista röykkiötä Sakoisten Hollon Isohaasta. Paikkakuntalaiset eivät olleet kiinnittäneet mitään huomiota röykkiöihin. Hirviluoto kaivoi 1961 koekuopat raunioon X sekä sen viereiseen röykkiöön ja totesi niissä ladottua kiveystä ja nokea. Hänen tarkastuksessaan ilmeni myöhemmin, että röykkiöihin V, VII ja X oli tehty kaivantoja.

Inv. V. Maajoki 1939: II:16

Tark. A-L Hirviluoto 1961

Kirjallisuus: Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. - Karhunhammas 8: 24.

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 12 & 13

Valokuvat: -

Paikka ja sijainti: Roukkiot sijaitsevat Sakoistenlahden etelärannasta n. 400 m etelään, Sakoisista Vesilahden kirkolle vievän tien eteläpuolella, loivasti lounaaseen viettävällä rinteellä, metsämaastossa. Paikalla kasvaa mm. kuusia.

Inventointihavainnot 1995:

Lounaaseen viettävällä metsäisellä rinteellä on mahdollisia hautaraunioita, joista Maajoki 1939 on tehnyt vieläkin pätevät kuvaukset. Tarkastuksen yhteydessä käytettiin vertailukohteena vuoden 1939 karttaa, jolloin todettiin seuraavat muutokset:

Röykkiötä I on ilmeisesti kaiveltu, lisäksi sen päälle on kasattu isoja kiviä ja risuja. Raunioalueen luoteispuolelle on tehty kevytrakenteinen vapaa-ajan asunto(?), jonka tonttia rajaavan aidan tolpat on osittain lyöty raunioalueen halki ja ainakin röykkiö XII läpi on lyöty yksi paalu. Kuitenkaan ei todettu ainoakaan raunion joutuneen kokonaan hävitetyksi.

Luettelo Isohaan röykkiöistä

Luettelo perustuu Maajoen inventointikertomukseen 1939 (ks. kartta)

Röykkiö I: Röykkiö, jonka keskellä on 3 x 3 x 1,8 m suuruinen silmäkivi. Sen itäpuoliskon halki on raivattu tie. Röykkiön mitat: 11 x 11 x 0,6 m. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Röykkiötä on ilmeisesti kaiveltu ja sen päälle on kasattu isoja kiviä ja risuja.

Röykkiö II: Röykkiö kasvaa puita ja siinä on 2,5 x 1 x 1 m suuruinen silmäkivi. Röykkiön mitat: 8,5 x 7 x 0,9 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö III: 2,5 x 2 x 1,2 m suuruisen kiven eteläpuolelle koottu 4 x 3 m laajuinen röykkiö. (Maajoki 1939)

Röykkiö IV: Röykkiön koillispuoli on hävitetty hiekkaa ajettaessa. Leikkauksessa näkyy tummaa maata. Röykkiön mitat: 6 x 6 x 0,7 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö V: Matala, puita kasvava röykkiö, jonka keskellä on 2 x 1,5 x 1,3 m suuruinen silmäkivi. Röykkiön mitat: 9 x 8 x 0,6 m. (Maajoki 1939)

Hirviluoto 1961: rauniossa oli 1,2 x 1,8 x 0,3 m suuruisen kuopan keskellä savustusuuni.

Röykkiö VI: Röykkiö on keskeltä kuopalle kaivettu. Röykkiön mitat: 6 x 6 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö VII: Röykkiössä on 2 x 1,2 x 0,6 m suuruinen silmäkivi. Röykkiön itäsivussa on aikoja sitten kaivettu 2,5 x 2 x 0,5 m suuruinen kuoppa. Röykkiön mitat: 8 x 8 x 0,7 m. (Maajoki 1939)

Hirviluoto 1961: rauniossa oli 1,4 x 0,6 x 0,35 suuruinen kuoppa ja keskustan kiveystä oli pöyhitty.

Röykkiö VIII: Epämääräinen, sammaltunut röykkiö, jonka mitat ovat 3 x 3 x 0,4 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö IX: Epämääräinen, puita kasvava röykkiö, jonka mitat ovat 4 x 4 x 0,4 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö X: Kahden ison kiven itäpuolelle koottu epämääräinen röykkiö. (Maajoki 1939)

Hirviluoto 1961: Hirviluoto kaivoi röykkiöön ja sen viereiseen soikeaan kumpareeseen koekuopat. Myöhemmin hän totesi, että koekuoppien kohdalta raunioita oli pengottu uudestaan.

Röykkiö XI: Röykkiössä on 1,2 m korkea silmäkivi. Röykkiön mitat: 5 x 4 x 0,5 m. (Maajoki 1939)

Röykkiö XII: Epämääräinen röykkiö, jonka mitat ovat 4 x 3 x 0,5 m. (Maajoki 1939)
Pukkila & Laakso 1995: Raunion läpi on lyöty aidan tolppa.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 29.5.1995.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

KARTTA 12

ISOHAKA

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:10000

x= 6799 70, y= 2478 29, z= 90 - 95

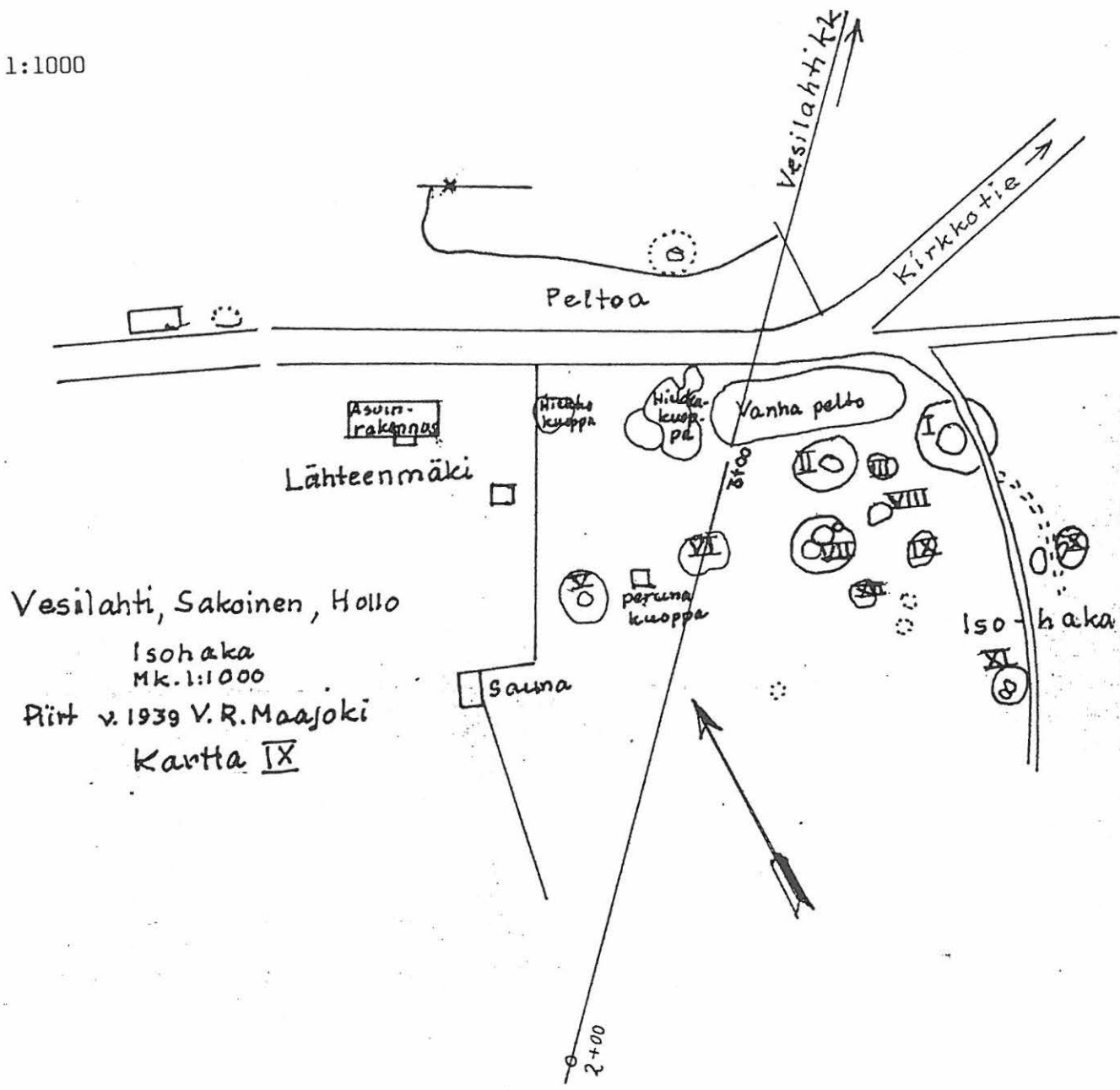
VESILAHTI INVENTOINTI 1995

KARTTA 13

Pukkila & Laakso

ISOHAKA

mk 1:1000

Vesilähti, Sakoinen, Hollo
 Isohaka
 Mk. 1:1000
 Piirt. v. 1939 V. R. Maaajoki
 Kartta IX

9. VESILAHTI, LAUKKO, PAJALAHDEN RANTA JA RIIHIMÄKI

(922 1 0009)

Kiven- ja maansekaisia rökkiöitä, I.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

a) Pajalahden ranta	b) Riihimäki
x= 6802 59	x= 6802 62-64
y= 2473 26	y= 2473 54-62
z= n. 80 (N60)	z= n. 85 (N60)

(2 muinaisjäänösmerkkiä peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Laukko 420

tila: RN:o 1:24 Laukko

kiinteistötunnus: 922-420-0001-0024

omistaja: Lagerstam, Kalle Juhani

osoite: Laukko, 37370 Narva

Aiemmat tiedot: 8 kiven- ja maansekaista rökkiötä

Riihimäen kalmistoon kuului vuonna 1861 kaikkiaan n. 30 rökkiötä, joista suurin osa tuhoutui pellonraivauksessa jo vuoteen 1879 mennessä. Alueelta tuli löytöjä vielä sen jälkeenkin. Maajoki inventoi Riihimäestä vuonna 1939 kolme rökkiötä. Hirviluoto kartoitti alueelta 1960 yhteensä 7 rökkiötä. Hän löysi läheltä Pajalahden rantaa mäenkumpareelta uuden rökkiöryhmän, jossa oli kolme rökkiötä. Hirviluoto on tehnyt osaan rökkiöistä koekuoppia, joiden perusteella ainakin osa niistä on hautoja. Vuonna 1992 oli Riihimäen rökkiöistä jäljellä viisi (1, 2, 3, 4 ja 7).

Inv. V. Maajoki 1939: II:5

Tark. D.Skogman 1861, J.R. Aspelin & A.O. Heikel 1879, H.J. Heikel 1897, A-L Hirviluoto 1960

Museoviraston hoitokohde 1992 -

Kirjallisuus: D. Skogman (1861), Kertomus matkoiltani Satakunnassa muistojuttuja keräilemässä. - Suomi II:2: 140-141.

A.O.Heikel (1882), Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäänöksistä:31-36.

Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. - Karhunhammas 8: 60-62.

Aiemmat löydöt: KM 439, KM 2101:207?, KM 3134:4, KM 3451:11-18, KM 11171, KM 15046:1-6, KM 15138

Ajoitus: Rautakausi; merovinkiaika - ristiretkiaika

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 14 & 15

Valokuvat: Pajalahden ranta: 102483, 102484

Riihimäki: 102485 - 102487

Paikka ja sijainti: Rauniot sijaitsevat heinikkoisen hevoslaitumen saartamalla pienillä kivikkoisilla, viljelemättömillä saarekkeilla Pajalahden etelärannalla.

Inventointihavainnot 1995:

Hevoslaitumella sijaitsevilla kumpareilla on jäljellä Riihimäellä rauniot 1–4 vahvan heinän peittämänä. Raunio 7 on olemassa vuoden 1992 tiedon perusteella sekä rökkiöt 5 ja 6 mahdollisesti sen vieressä, ainakin osittain (ks. kartta). Pajalahden rannassa sen sijaan rauniot 1–3 ovat jäljellä, niiden lisäksi kumpareella on muitakin kiveyksiä/kivikasoja – mahdollisesti pelloilta raivattuja kiviä tai asutusjätettä.

Laukon Pajalahden rannan ja Riihimäen rökkiöt:

A–L Hirviluodon tarkastus 1960 (ks. kartta)

A) Pajalahden ranta

Raunio 1: Rökkiö sijaitsee saarekkeen luoteispäässä lähinnä maantietä. Kumpu on suureksi osaksi turpeen peittämä ja sen koko on 10,4 x 8,5 m. Tavallaan kyseessä on kaksoisraunio, jonka länsipuoliskolla on irtonaisista kivistä tehty latomus ja itä-kaakkoispuoliskolla vahvan turpeen peittämä kumpu, josta kiveys pilkistää esiin. Rökkiön itäpuoliskoon tehdystä koekuopasta selvisi, että heti turpeen alta tuli rautakautisia saviastianpaloja, nyrkin kokoista kiveystä, vähän rautakuonaa ja nokea. Kulttuurikerros oli 65 cm vahva. (Hirviluoto 1960) Pukkila & Laakso 1995: Rökkiö on jäljellä.

Raunio 2: Rökkiö sijaitsee rökkiö 1:stä n. 10 m itäkaakkoon, lähellä pellon rajaa. Rökkiö on kaunis, soikea, kivensekainen maakumpu. Se on ladottu suuren maakiven varaan. Rakenne on säännöllinen, paras saarekkeen latomuksista. Siihen ei tehty koekuoppaa. (Hirviluoto 1960) Pukkila & Laakso 1995: Rökkiö on jäljellä.

Raunio 3: Rökkiö sijaitsee peltosaarekkeen eteläpäässä. Raunio on etelä-pohjoissuuntainen turpeen peittämä pitkänomainen kumpare, josta pilkistää esiin suuria kiviä. Kumpareen koko on 11,8 x 5 m. Rökkiön keskelle ja pohjoispäähän kaivettiin koekuopat. Pohjoispään kuopasta tavattiin kuumuudessa murtuneita kiviä, rautakuonaa ja nokea. (Hirviluoto 1960) Pukkila & Laakso 1995: Rökkiö on jäljellä.

B) Riihimäki

Raunio 1: Rökkiö sijaitsee Riihimäellä olevan ladon koillisnurkasta n. 8 m itään. Raunio on ladottu kahden suuren maakiven varaan. Kivien välissä on pientä nyrkinkokoista kiveystä, tummaa maata ja nokea. Raunio on 5 x 3,3 m. Rökkiön laelle tehtiin koekuoppa, jonka tuloksena saatiin kivikerran alta esiin nokea sekä saviastianpala (KM 15046:1). (Hirviluoto 1960)

Pukkila & Laakso 1995: Rökkiö on jäljellä vahvan heinän peittämänä.

Raunio 2: Rökkiö sijaitsee raunio 1:stä 3,5 m lounaaseen. Se on ladottu neljän ison maakiven kehystämälle alalle. Rökkiön koko on 5 x 3,3 m. Keskelle tehtiin koekaivaus, jonka tuloksena saatiin ensimmäisen ja toisen kivikerran välistä savitiivistettä ja rautakuonaa (KM 15046:2). (Hirviluoto 1960)

Pukkila & Laakso 1995: Rökkiö on jäljellä vahvan heinän peittämänä.

Raunio 3: Röykkiö sijaitsee raunio 1:stä 2 m pohjoisluoteeseen. Röykkiötä ympäröivät suuret maakivet. Mahdollisesti rautakautinen hauta. Röykkiön koko: 2,7 x 2,5 m. (Hirviluoto 1960)
Pukkila & Laakso 1995: Röykkiö on jäljellä vahvan heinän peittämänä.

Raunio 4: Röykkiö sijaitsee 4 m rauniosta 3 pohjoisluoteeseen. Se on ison maakiven varaan ladottu erittäin laakea kumpu, jonka kokoa ei voitu mitata tiheässä ruohikossa. Mahdollinen hauta. (Hirviluoto 1960)

Pukkila & Laakso 1995: Röykkiö on jäljellä vahvan heinän peittämänä.

Raunio 5: Röykkiö sijaitsee Riihimäellä olevan ladon ja mäen läpi kulkevan tien länsipuolella. Röykkiön koko on 2,5 x 2,3 m. Raunion keskelle kaivettiin koekuoppa, jonka tulos oli täysin kielteinen. Ei vaikuta rautakautiselta haudalta. (Hirviluoto 1960)

Pukkila & Laakso 1995: Röykkiö saattaa mahdollisesti olla jäljellä, ainakin osittain.

Raunio 6: Röykkiö sijaitsee raunio 5:stä 15 m luoteeseen. Se on ison maakiven reunustama ja sen koko on 3 x 2,5 m. Ei vaikuta rautakautiselta haudalta. (Hirviluoto 1960)

Pukkila & Laakso 1995: Röykkiö saattaa mahdollisesti olla jäljellä, ainakin osittain.

Raunio 7: Röykkiö sijaitsee 25 m Riihimäen läpi kulkevasta tiestä lounaaseen, pellon rajassa, kallioisen karikon kärjessä. Röykkiö on ladottu ison maakiven kupeeseen ja sen reunalta on otettu toinen maakivi pois. Röykkiön koko on 2,5 x 2,5 m. Röykkiön laelle tehtiin koekuoppa, josta tavattiin palanutta kiveystä, saviastianpalasia ja luuta (KM 15046:3-6). (Hirviluoto 1960)

Pukkila & Laakso 1995: Vuoden 1992 tietojen perusteella röykkiö on yhä jäljellä?

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 12.6.1995. Havainto-olot eivät vesisateen takia olleet kovin hyvät.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

Pk 2123 04 VESILAHTI

KARTTA 14

PAJALAHDEN RANTA

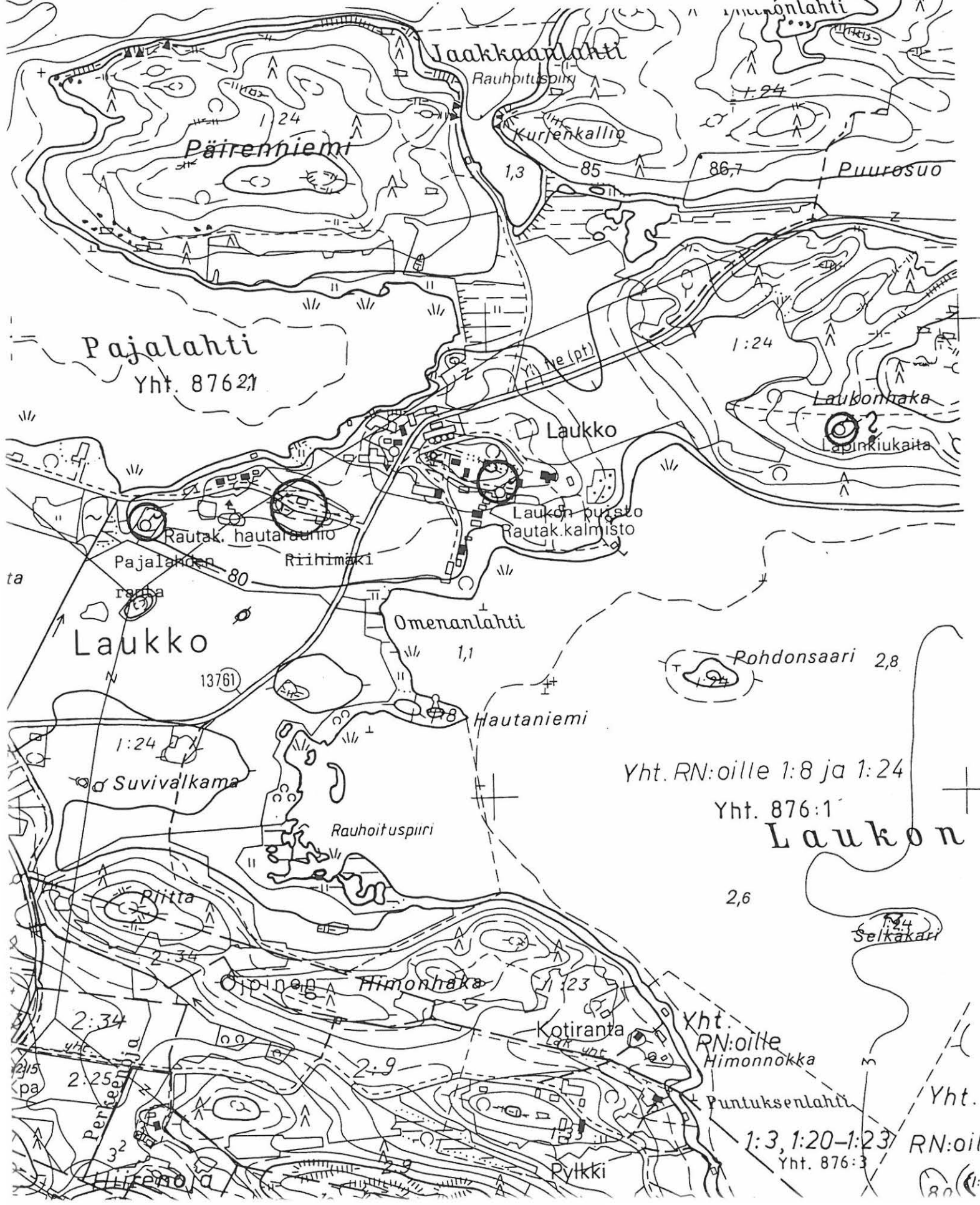
mk 1:10000

1:15
6:19
Yht. 876:2

RIIHIMÄKI

LAUKON PUISTO

LAUKONHAKA

Yht. RN:oilte 1:8 ja 1:24

Yht. 876:1

Laukon

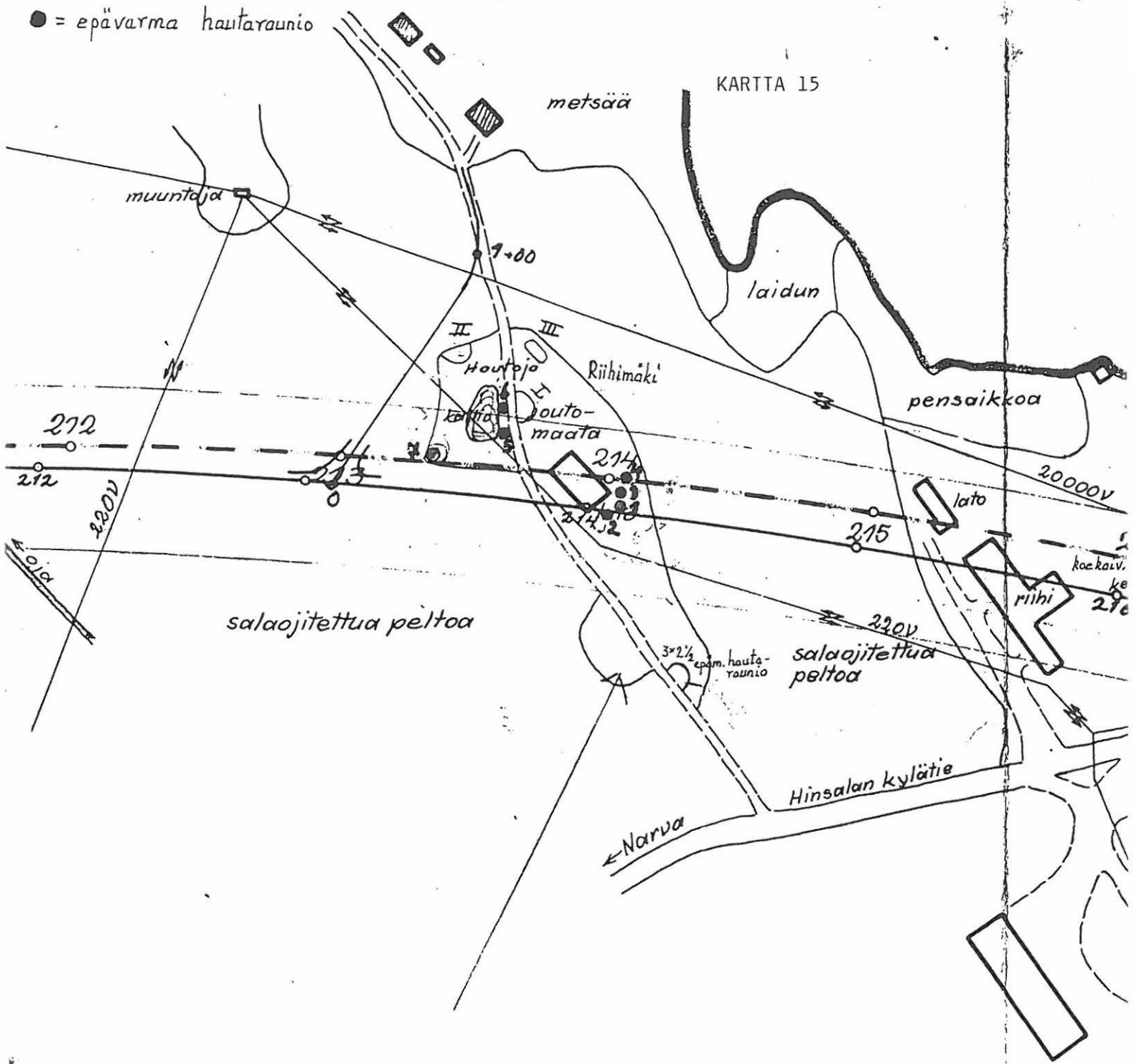
2,6

Yht. RN:oilte Himonnokka

1:3, 1:20-1:23
Yht. 876:3

Yht. RN:oilte

- = varma hautaraunio
- = epävarma hautaraunio

VESILAHTI INVENTOINTI 1995
 Pukkila & Laakso

Laukko RNo 124
 om. Lauri Haarla

RIIHIMÄKI

mk 1:2000

10. VESILAHTI, LAUKKO, LAUKON PUISTO (922 1 0010)

Rautakautinen polttokalmisto? tai röykkiö?, II.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6802 64

y= 2474 02

z= 85 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Laukko 420

tila: RN:o 1:24 Laukko

kiinteistötunnus: 922-420-0001-0024

omistaja: Lagerstam, Kalle Juhani

osoite: Laukko, 37370 Narva

Aiemmat tiedot: Rautakautinen polttokalmisto/röykkiö?

Työmies Väinö Lahtinen löysi elokuussa 1938 kartanon sähkökaapelin ojaa kaivettaessa n. 8 m päässä puutarhurin asunnon portaista keihäänkärjen. Se löytyi n. 30 cm:n syvyydestä, muutamien isohkojen maansisässä olleiden kivien lomasta. Löytöpaikalla havaittiin myös palaneita luita ja nokimaata. Samana vuonna puhelinkaapelin ojaa kaivettaessa löydettiin n. 15 m:n päässä pohjoiseen edellisestä, n. 0,5 m syvyydestä kivien välistä noensekaisesta maasta muutamia raudanpalasia ja palaneita luunsiruja. Edellisistä löytöpaikoista n. 60 m kaakkoon löydettiin kasvihuonetta tehtäessä 1937 maasta keihäänkärki. Paikalta ei tavattu luunpalasia eikä nokimaata. On epävarmaa onko paikalla polttokalmisto vai hävitetty hautaraunio.

Inv. V. Maajoki 1939: II:6

Kirjallisuutta: Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 62.

Aiemmat löydöt: ainakin 2–3 keihäänkärkeä & muutamia raudanpalasia (säilytetään Laukon kartanossa)

Ajoitus: Rautakausi

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 14 & 16

Valokuvat: 102488

Paikka ja sijainti: Löytöpaikat sijaitsevat Laukon kartanon päärakennuksen lähellä, puistossa, n. 400 m päässä Riihimäen kalmistosta. Alue sijaitsee Laukonselän ja Vakkalanselän välisellä kannaksella Laukonselän rannasta n. 200 m päässä. Paikka on 1918 poltetun päärakennuksen ja puutarhurin asunnon välillä loivasti kaakkoon viettävällä rinteellä. Alue on vanhaa puistoa ja tasoitettu nurmikoksi jo aikoja sitten. Osa alueesta on hevoshakaa.

Vuonna 1995 tarkastettu hevoshaka (ks. jäljempänä) on n. 100 – 150 m nykyisestä päärakennuksesta länsiluoteeseen, mäen korkeimman kohdan kaakkoiskulmassa.

Inventointihavainnot 1995:

Kartanosta n. 100 – 150 m länteen sijaitsevan korkeamman mäen itärinteestä on löytynyt esineitä (ks. edellä). Paikka on nyt hevoshakana, josta yksi alue päästiin tarkastamaan. Tällöin todettiin maassa olevan mm. tiiliä ja lasinpalasia sekä ainakin yksi pyöreä, halkaisijaltaan n. 2 m suuruinen, ladottu kiveys, joka luultavasti liittyy vanhaan kartanoon (esim. kivikkopuutarha?). Alue vaikuttaa melko tuhoutuneelta.

Muuten ei kartanon piha-alueen tarkastuksessa todettu varmoja muinaisjäännöksiä. Ainakin yhteen kartanon kaakkoispuolella olevaan n. 2 x 6 m mittaiseen kumpareeseen on kartanon arkeologisen tutkimustyön yhteydessä tehty koeoja (Kari Uotila). Lisäksi piha-alueella on muutama muu kumpare.

Laukon kartanon piha-alueella on tehty viime vuosina mm. kellarin arkeologisia tutkimuksia. Sen yhteydessä on tutkittu myös pihamaata ja tutkija Kari Uotila on mm. dokumentoinut jonkin keihäänkärjen löytymisen. Kartanossa säilytetään useita piha-alueelta löytyneitä rautakautisia metalliesineitä, mm. keihäänkärkiä. Kari Uotilan mukaan rautakautinen löytöaineiston levintä keskittyy kartanon pihalla sijaitsevan, jo keskiajalle periytyvän kivikellarin pohjoispuolelle. Kartanon piha-aluetta on vuosisatojen rakennustoiminnan johdosta voimakkaasti tasattu ja paikalla on runsaasti täytemaamassoja (K. Uotila: esitelmä Hämeen linnassa 17.11.1995).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso & Kari Uotila 12.6.1995. Havainto-olot olivat sateen takia vain kohtalaiset, pitkä kasvillisuus vaikeutti pintahavaintojen tekoa osassa aluetta.

Täällä päin

KARTTA 16

Laakon puutarhaa ja puistoa

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

Pukkila & Laakso

LAUKON PUISTO

Huonon puolesta

Kasihuone
Ehkä 1937

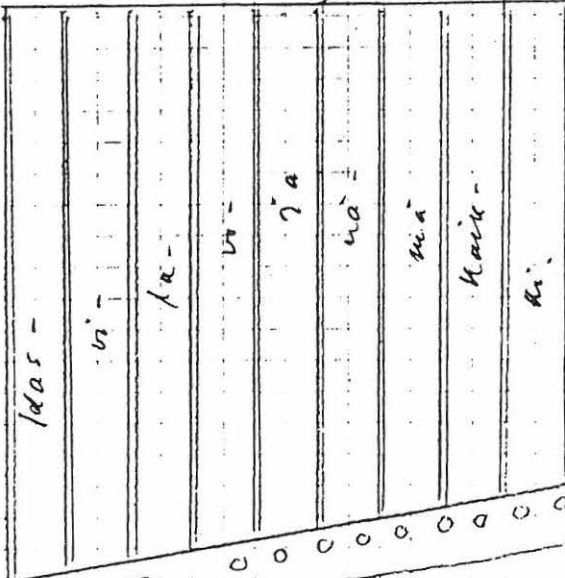
Kasihuone, rak. 1931

Toukokuun puolesta

Kasihuone, rak. 1937

Lämmi-
tysmont-
tu:

X Kylvöpaikka

Puutarhan peltöä
ja kylvömaita

Pensasaiton jalkuu.

läännäköm...selke

Rinnon viettä

Vuonna 1995
tarkastettu
alue

Rin-
net
ta
Yleis-
pää

pää-
na:
kennu-
Juri
paimen

Hevos-
haka

Käytävä Puutarhan

Pihalle

11. VESILAHTI, LAUKKO, LAUKONHAKA (922 1 0011)

Mahd. lapinraunioita?, II.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6802 75

y= 2474 76

z= 90 - 100 (N60)

(muinaisjäänösmerkki peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Laukko 420

tila: RN:o 1:24 Laukko

kiinteistötunnus: 922-420-0001-0024

omistaja: Lagerstam, Kalle Juhani

osoite: Laukko, 37370 Narva

Aiemmat tiedot: Lapinraunioita

Suppealla alalla, etelään päin laskeutuvan jyrkän törmän päällä on ryhmä vähäisiä rökkiöitä, joiden halkaisija on 3 - 5 m. Muutamat niistä on kalliopohjalla. Kahta rauniota oli kaiveltu ja hävitetyistä rökkiöistä näkyi, että kivien välit niissä täytti tumma nokimaa. Paikkaan liittyy perimätietoa lappalaisista ja kerrotaan, että raunioiden itäpuolella olevista Harvianlahden pelloilta olisi löydetty saviastianpalasia. (Maajoki 1939)

Inv. V. Maajoki 1939: II:20

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 14 & 17

Valokuvat: 102491 - 102494, 102510 - 102513

Paikka ja sijainti: Rökkiöt sijaitsevat etelään laskeutuvan, osittain kalliopohjaisen jyrkän törmän päällä, Laukonselän partaalla. Ne sijaitsevat Laukon kartanon maalla, n. 1 km itään kartanosta, nk. Laukon haassa. (Maajoki 1939)

1995: Muinaisjäänösmerkin osoittamassa paikassa kasvaa vanhaa kuusimetsää. Paikka on tasaista maata, joka alkaa loivasti viettää etelään kohti Laukonselkää. Aluskasvillisuus on sammalia, saniaisia ja mustikkaa. Matkaa on Laukonselän rantaan n. 300 m.

Inventointihavainnot 1995:

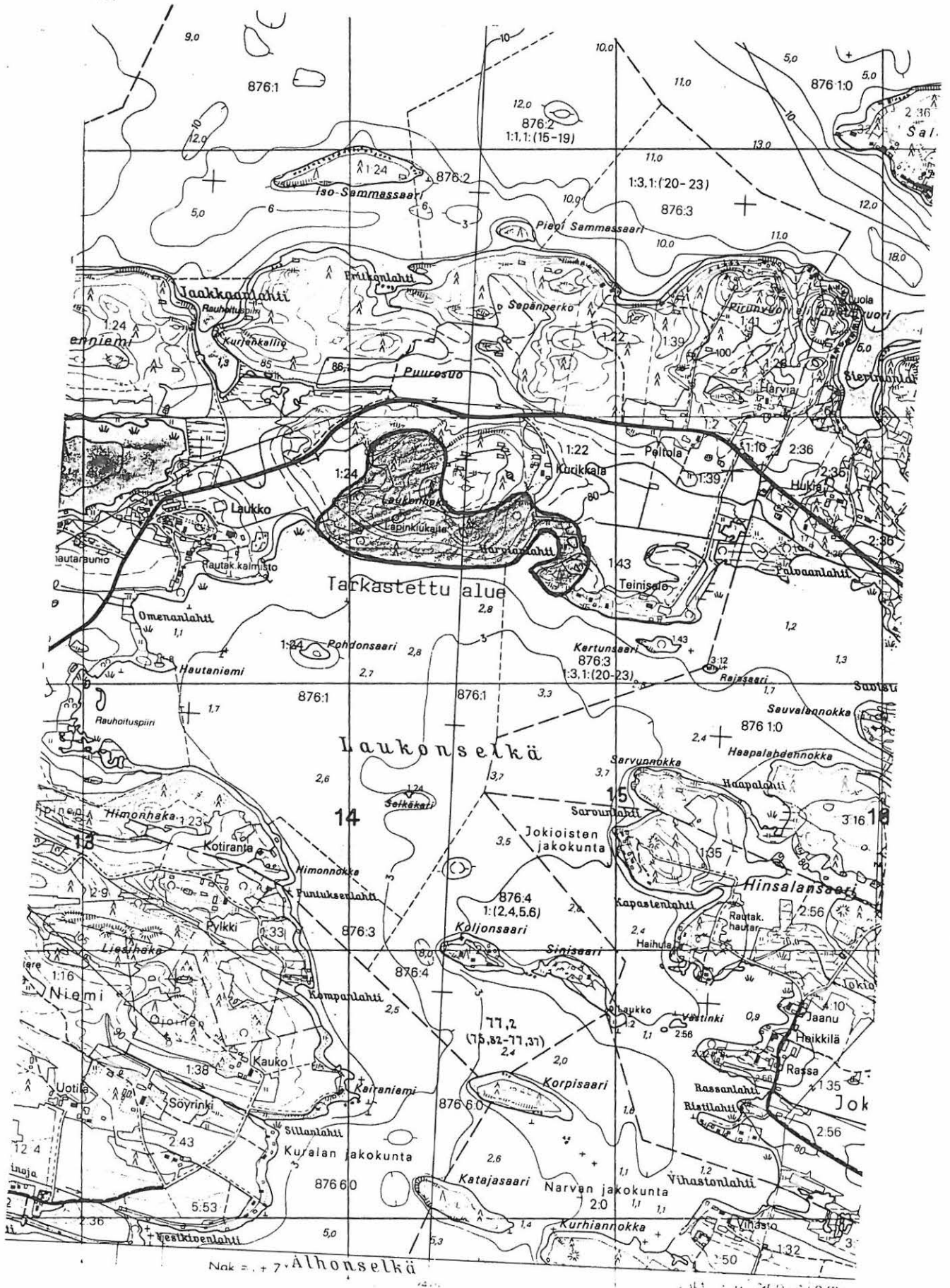
Peruskarttaan muinaisjäänösmerkillä merkitystä kohdasta todettiin vanhassa kuusimetsässä melko tasaisella maalla kolme tai neljä hajallaan sijaitsevaa kivikasaa, joista ainakin yhden päällä kasvoi iso kuusi. Rauniot olivat pieniä, sijaitsivat moreenimaapohjalla eivätkä muodostaneet pienialaista ryhmää. Rauniot vaikuttivat viljelyraunioilta. Uudet havainnot ja Maajoen tiedot eivät olleet missään suhteessa yhtäpitäviä.

Tarkastettiin myös "Laukonhaka"-nimisen metsäalueen Laukon kartanon puoleista päätä, joka rajoittuu laidun/peltomaahan. Tällöin havaittiin kuusimetsässä Laukonselkään laskevan rinteen yläosassa, tasaisella maalla 3 – 4 rauniota. Ne oli koottu kivistä 1 – 2 kivikertaa korkeiksi, osa niistä oli maansekaisia ja osassa vaikutti olevan isompi (silmä)kivi keskellä. Niiden halkaisijat ovat 3 – 4 m. Ei ole selvää ovatko nämä hautoja.

Yksi vaihtoehto on, että Maajoen tarkoittamat rökkiöt sijaitsevat peruskartan muinaisjäännösmerkistä n. 300 m itään sijaitsevalla harjanteella, sillä silloin etäisyys Laukon kartanosta vastaisi Maajoen mainitsemaa yhtä kilometriä. Myös ympäristö vastaa kartasta tarkasteltuna Maajoen kuvausta ("jyrkkä Laukonselkään laskeva törmä"). Raunioiden itäpuolella olisi tällöin Harvianlahden ympäristössä peltoja, joihin Maajoki viittaa. Tämän paikan koordinaatit ovat $x= 6802\ 75$, $y= 2475\ 00$, $z= 100$. Paikan kävivät tarkastamassa J–M Vuorinen ja V. Adel eikä nyppylältä löytynyt mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Samassa yhteydessä tarkastettiin myös Laukonhaan alarinne aina Kurikkalan tilaan asti (ks. kartta) , jossa myös on rantatörmä eri tasolla. Myöskään niiltä ei havaittu mitään muinaisjäännöksiä, ei myöskään Harvianlahden itäpuoleiselta mäeltä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 9.6. ja 13.7.1995. Ensimmäisellä kerralla vesisade teki havainto-olot huonoiksi. J–M Vuorinen & V. Adel 9.11.1995: havainto-olot hyvät.

Nak = + 7 Alhonselkä

12. VESILAHTI, JOKIOINEN, HAIHULANNOKKA (922 1 0012)

Röykkiötä, I.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

rauniot 1 & 2

x= 6801 10

y= 2475 98

z= 80 (N60)

(3 muinaisjäännösmerkkiä peruskartassa)

rauniot 3 & 4

x= 6801 20

y= 2476 05

z= 85 (N60)

rauniot 5 - 7

x= 6801 24

y= 2475 95

z= 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Jokioinen 407

tila: RN:o 1:22

kiinteistötunnus: 922-407-0001-0022

omistaja: Heikkilä, Lauri Sakari

osoite:

tila: RN:o 1:30

kiinteistötunnus: 922-407-0001-0030

omistaja: Heikkilä, Anna Kaarina

osoite:

tila: RN:o 1:36

kiinteistötunnus: 922-407-0001-0036

omistaja: Jokinen, Irmeli Marketta

osoite: Rutaperäntie 9, 37560 Kulju

tila: RN:o 1:37

kiinteistötunnus: 922-407-0001-0037

omistaja: Mäkinen, Kalle Viljami & Jutila, Tuula Tellervo

osoite: Peltolamminkatu 16 A 17, 33840 Tampere

Aiemmat tiedot: 7 kiven- ja maansekaista röykkiötä

Kiviraunioita on kansa kutsunut "lapinraunioiksi". Ne ovat maatuneita kiviläjiä, joiden läpimitta vaihtelee 3 - 8 m. Muutamissa niistä on silmäkivi näkyvissä. Raunioista 2 on kalliolla, muut savikkomaalla. A.O. Heikel on parikin kertaa käynyt tarkastelemassa niitä. Hänen Jokioisten saaresta tuomansa saviastianpalat saattavat olla peräisin jostakin Haihulannokan rauniosta. Mäen keskikohdalla, yhdessä ryhmässä on joukko nauriskuoppia. (Maajoki 1939)

Inv. V. Maajoki 1939: II:3

Kirjallisuutta: D. Skogman (1861), Kertomus matkoiltani Satakunnassa muisto-juttuja keräilemässä. - Suomi II:2: 144.

A.O. Heikel (1882), Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäännöksistä: 26-27.

A.O. Heikel (1894), Muinaistieteellisiä tutkimuksia - SM 1894: 123.

Helena Honka-Hallila (1982), Pyhjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. - Karhunhammas 8: 25-26.

Aiemmat löydöt: KM 3451:10? (saviastianpalasia)

Ajoitus: Rautakausi?

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 18 & 19

Valokuvat: 102468 – 102471

Paikka ja sijainti: Röykkiöt sijaitsevat Hinsalansaaren lounaiskulmassa Laukonselkään pistävässä niemessä, kaksi aivan rannan tuntumassa kesämökin pihassa, kaksi laidunalueella harjanteella ja loput tiiviissä sekametsässä etelään viettävällä rinteellä ja mäen laella.

Inventointihavainnot 1995:

Luettelo Haihulannokan röykkiöistä 1995:

Pukkila & Laakso 1995 (ks. kartta)

A) Tilat RN:o 1:22 & 1:30:

Kesämökin pihassa:

Röykkiö 1: Röykkiö on nurmettunut maakumpu, jonka mitat ovat 8 x 7 x 0,6 m. Ilmeisesti Maajoen raunio VII.

Röykkiö 2: Röykkiö sijaitsee n. 10 – 15 m päässä rannasta ja röykkiöstä 1 se sijaitsee 11 m länteen (mitattu röykkiöiden keskeltä). Viereisen saunan länsikulmaan on matkaa 9,5 m. Röykkiö on nurmettunut, sen pinnalla on paikoin näkyvissä pieniä kiviä. Röykkiön mitat: 12 x 9 x 1 m. (Maajoen raunio VI)

B) Tila RN:o 1:36:

Laidunmaalla, pienellä kumpareella:

Röykkiö 3: Pienellä harjanteella laidunmaalla sijaitseva 11,5 x 8,5 m kokoinen ja 60 cm korkea, nurmettunut kiven- ja maansekainen röykkiö, jossa maanpinnalla on näkyvissä muutama kivi. Mahdollisesti Maajoen raunio II (koon erilaisuus voi johtua laidunnuksesta johtuvista havainto-olojen erilaisuuksista?).

Röykkiö 4: Röykkiö sijaitsee n. 12 m koilliseen röykkiöstä 3 (mitattu röykkiöiden keskeltä). Röykkiö on selkeästi erottuva nurmettunut raunio harjanteen laella, aivan mökkitien vieressä laidunmaalla. Röykkiön mitat: 4,5 x 4,5 x 0,7 m. Maajoen raunio I?

C) Tila RN:o 1:37:

Metsässä edellisistä n. 50 – 75 m länteen:

Nämä röykkiöt sijaitsevat tiheässä sekametsässä ja ovat osittain vahvan aluskasvillisuuden peitossa, joten niiden vertaaminen Maajoen röykkiöihin on vaikeaa. Lisäksi mäen

etelärinteessä voi kasvillisuuden alla olla lisääkin röykkiöitä. Ainakin näiden metsässä sijaitsevien raunioiden osalta alue olisi syytä kartoittaa.

Röykkiö 5: Röykkiö sijaitsee pienellä harjanteella, sekametsässä, vesaikon peitossa, n. 30 m viereisestä tiestä länteen. Röykkiö on kiven- ja maansekainen ja sen keskellä on kuopanne. Röykkiön mitat: 7,5 x 7,5 x 0,6 m.

Röykkiö 6: Röykkiö sijaitsee muutaman metrin päässä edellisestä. Se on sammaloitunut ja heinittynyt ja sen keskellä on syvä kuopanne. Röykkiön mitat: halkaisija 6 m ja korkeus 20 – 30 cm.

Röykkiö 7: Röykkiö sijaitsee aivan edellisten tuntumassa. Se on leikkaukseltaan tasainen ja sen pohjoisreunassa on maakivi. Röykkiön halkaisija on n. 7 m ja se on 70 – 80 cm korkea.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso & J-M Vuorinen 1.6.1995. Havainto-olot olivat metsässä sijaitsevia raunioita lukuunottamatta hyvät.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

KARTTA 19

Pukkila & Laakso

HAIHULANNOKKA

PK 2123 04 VESILAHTI

mk 1:10000

13. VESILAHTI, HINSALA & JOKIOINEN, HARMAA (922 1 0013)

Rautakautisia röykkiöitä, I.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6801 22

y= 2476 90

z= 85 – 95 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Hinsala 405 & Jokioinen 407

tila: Hinsala RN:o 3:23

kiinteistötunnus: 922-405-0003-0023

omistaja: Hakulinen, Lauri

osoite: Sarapistontie 3 C 24, 37550 Moisio

omistaja: Hakulinen, Sirkka Maria

osoite: Jokioinen, 37470 Vesilahti

tila: Jokioinen RN:o 7:0 Jaanu

kiinteistötunnus: 922-407-0007-0000

omistaja: Leiponen, Teuvo Tapio & Leiponen, Ilona Maria

osoite: Jaanu, 37470 Vesilahti

tila: RN:o 878:1 Yhteismaa (Hinsala)

kiinteistötunnus: 922-878-0001-0000

Aiemmat tiedot: 9 kiven- ja maansekaista röykkiötä

Paikkaan liittyy tarinoita lappalaisista ja jättiläisistä. Raunioiden läpimitta on 3 – 12 m ja korkeus on 0,5 – 1,3 m. Käytetyt kivet ovat hyvin samansuuruisia. Suurimmat niistä muistuttavat melkoisesti pronssikautisia hiidenkiukaita.

Kaiv. M. Kykyri 1984: röykkiö IX

Inv. V. Maajoki 1939: II:4

Kasvistoinventointi L. Tuomi 1992

Museoviraston hoitokohde 1992 –

Aiemmat löydöt: TYA 260:1-7

Kirjallisuutta: A.O. Heikel (1882), Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäännöksistä:26-27.

A.O. Heikel (1894), Muinaistieteellisiä tutkimuksia. – SM 1894: 123.

Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 26.

Ajoitus: rautakausi: kansainvaellusaika (röykkiö IX)

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 18 & 20

Valokuvat: 102467

Paikka ja sijainti: Rauniot sijaitsevat Hinsalansaaren kaakkoispäässä loivasti itään ja kaakkoon Sakaselälle viettävällä moreenirinteellä, n. 100 – 200 m nykyisestä rannasta. Aikoinaan alue on ollut laitumena, mutta nyt se kasvaa kookasta kuusikkoa. Paikoin aluskasvillisuutta on vain vähän, paikoin taas runsaasti tuoreen mustikkatyypin ja lehtomaisen käenkaali-oravanmarjatyypin kankaan lajeja. Alueella on tehty vast'ikään metsätöitä.

Inventointihavainnot 1995:

Loivasti itään viettävällä rinteellä on 10 pääasiassa kivistä koottua hiidenkiuasmaista rautakautista raunioita. Museoviraston hoitokohde, joten rökkiöt vain katsastettiin. Rökkiöt I – IV & X sijaitsevat Jokioisten kylässä, tilan RN:o 7:0 alueella. Muut ovat Hinsalan kylän alueella, rökkiö VII sijaitsee kylän yhteismaalla (878:1:0) ja muut tilan RN:o 3:23 alueella.

Luettelo Harmaan rökkiöistä (ks. kartta)

Rökkiö I: Rökkiön mitat on 5 x 4 x 0,6 m. Raunio on loivalla rinteellä oleva sammaltunut puita kasvava raunio, jonka keskellä on 2 x 1 x 0,5 m suuruinen kuoppa, kaivettu aikoja sitten. (Maajoki 1939)

Rökkiö II: Rökkiön mitat on 11 x 10 x 1 m. Se on sammaltunut ja kasvaa pieniä kuusia. Raunioon on joskus kaivettu kuoppa, joka ulottuu keskeltä itäreunaan saakka. (Maajoki 1939)

Rökkiö III: Rökkiön mitat on 6 x 5 x 0,6 m. Keskellä on 2 x 1,5 x 0,6 m suuruinen kuoppa. Roukkio sijaitsee viettävällä rinteellä. (Maajoki 1939)

Rökkiö IV: Rökkiön mitat on 4 x 4 x 0,5 m. Rökkiö sijaitsee pienellä kallionkielekkeellä ja on vaikeasti havaittavissa. (Maajoki 1939)

Rökkiö V: Rökkiön mitat on 10 x 8 x 0,6 m. Rökkiö on matala, sammaltunut ja puita kasvava roukkio, jonka keskelle on kaivettu kaksi pientä kuoppaa. (Maajoki 1939)

Rökkiö VI: Rökkiön mitat on 4 x 3 x 0,5 m. Sen keskellä on pieni kuoppa ja roukkio on maatunut, pensaiden peittämä. (Maajoki 1939)

Rökkiö VII: Rökkiön mitat on 12 x 11 x 1,2 m. Rauniossa on suurista kivistä tehty selvästi havaittava reunus. Raunion keskelle on kaivettu kaksi kuoppaa, joista toinen on 3 x 1,5 x 1 m ja toinen 1,5 x 1 x 0,6 m suuruinen. Roukkio sijaitsee kalliolla ja maanmittari on erottanut sen Hinsalan kylän yhteismaaksi. (Maajoki 1939)

Rökkiö VIII: V. Maajoki (1939) on merkinnyt rökkiön karttaan, mutta hän ei numeroinut eikä kuvannut rökkiötä. Rökkiön koko on n. 5 x 4 x 0,5 m. Se on selvästi maastossa erottuva, sammaloitunut raunio.

Rökkiö IX: Rökkiön on kaivanut M. Kyryri 1984. Sen koko oli 10 x 4,5 m (alunperin kaivajan mukaan ehkä n. 5 x 9 m, mutta raunio oli aikojen kuluessa rauennut pitkin kalliota) ja pituusakselin suunta NE–SW. Raunio sijaitsi kallionpaljastuman päällä. Rökkiö oli luoteis-, pohjois- ja koillissivuiltaan tuettu isommilla kivillä kallion päälle. Raunio oli

maansekainen. Röykkiö oli koottu 1 – 4:stä kivikerrasta, kivien koko vaihteli läpimitaltaan 5 – 60 cm:iin. Röykkiön keskustasta, kivien alta kalliolta, tuli esiin yksi haudaus. Haudaesineistö viittasi naisen polttohautaukseen ja haudaus ajoittuu kansainvaellusaikaan. Löydöt: TYA 260:1–7. (Kykyri 1984)

Röykkiö X: Röykkiö on löydetty museoviraston hoitotöissä (O. Soininen 1992 –). Röykkiö on pieni, soikea, maatunut, mutta selvästi maastossa erottuva. Sen mitat ovat 2 x 1,5 x 0,5 m.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 1.6.1995. Havainto-olot ja sää olivat hyvät.

14. VESILAHTI, HINSALA, SAUVALANNIEMI (922 1 0014)

Rautakautisia rökkiöitä, I.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

Rökkiöt I–IV

Rökkiöt V–IX

x= 6802 10

x= 6802 05

y= 2476 58

y= 2476 62

z= 82,5 (N60)

z= 82,5 – 85 (N60)

(2 muinaisjäännösmerkkiä peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Hinsala 405**tila:** RN:o 3:13**kiinteistötunnus:** 922–405–0003–0013**omistaja:** Bergius, Maarit Mariia**osoite:** Peltotie 6, 37470 Vesilahti**tila:** RN:o 3:16**kiinteistötunnus:** 922–405–0003–0016**omistaja:** Hoppu, Aarno Ahti Aulis**osoite:** Hinsala, 37370 Narva**Aiemmat tiedot:** 8 kiven- ja maansekaista rökkiötä

Sauvalanniemi oli (1939) melkein kokonaan tehty pelloksi ja vain sen kivikkoiseen kärkeen oli jäänyt raivaamattomia kohtia. Niillä oli useita kiviroukkioita. Varmoja hautaraunioita olivat ne roukkiot, jotka sijaitsivat niemen kärjessä, sillä niitä tarkastettaessa löytyi palaneita luunpalasia (rökkiöt I & II). Niemen kylänpuoleisessa päässä olevat rauniot saattavat myöskin olla hautoja, vaikka osa niistä saattaa olla peltojen raivauksessa syntyneitä. Maajoen (1939) mukaan Hinsalan asukkaat tiesivät Sauvalanniemessä pelloilta kiviä väännettäessä tulleen esiin kivien välistä rautaesineitä, mutta niitä ei ymmärretty muinaisjäänöksiksi. Niemessä sanottiin myös olleen lappalaisten kodanpohjia. Maajoen luetteloiman 8 rökkiön lisäksi, hän kartoitti alueelta muitakin raunioita, jotka olivat epämääräisiä. Nämä rauniot sijaitsivat hävitetyn sotilastorpan tontilla. (Maajoki 1939)

Inv. V. Maajoki 1939: II:2**Kasvistoinventointi L. Tuomi 1992****Museoviraston hoitokohde 1992 –****Kirjallisuutta:** Helena Honka–Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 48.**Aiemmat löydöt:** palaneen luun palasia (rökkiöt I & II) /(Maajoen inv. 1939)**Ajoitus:** Rautakausi**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1, 18 & 21

Valokuvat: 102466

Paikka ja sijainti: Sauvalanniemen rökkiöt sijaitsevat Laukonselkään lähes itä-länsisuuntaisesti pistävän niemen länsipäässä kesämökin pihalla ja viereisellä harjanteella sekä niemen keskiosassa peltoalueella ja nyt joutomaana olevan entisen tontin alueella. Kesämökki on tehty v. 1961 tai 1963. Tie mökille on rakennettu rökkiöiden VII ja VIII kaakkoispuolelta. Kasvistoinventoinnin (1992) perusteella alueella kasvaa mm. ukontulikukka, keltamaksaruoho ja mäkitervakko.

Inventointihavainnot 1995:

Niemeltä inventoitiin 9 rökkiötä (ks. seuraava luettelo & kartta)

Luettelo Sauvalanniemen rökkiöistä:

(numerointi V. Maajoen inv. 1939)

ks. kartta

Rökkiöt I – IV sijaitsevat tilan RN:o 3:13 alueella ja loput tilan RN:o 3:16 mailla.

Rökkiö I: Pienikivinen, maansekainen, kalliopohjalla oleva kiviroukkio, jota tarkastettaessa löytyi keskeltä läheltä raunion kalliopohjaa palaneita luunpalasia. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Rökkiö lienee jäänyt 1961 – 1963 rakennetun mökin alle, ainakaan siitä ei havaittu jälkeäkään.

Rökkiö II: 16 x 10 m laajuinen matala kivialue, jonka reunakiveys on paikoitellen selvästi havaittavissa. Sen pinnalla on useita kuoppia ja syvänteitä, jotka ovat syntyneet ajettaessa kiviä pois. Raunion kaakkoiskulmasta turpeen alta löytyi pari palaneen luun palasta. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Rökkiön halkaisijaksi arvioitiin n. 10 m, mutta mittaus oli vahvan kasvillisuuden takia (mm. erilaista pensaikkoa) vaikeaa. Raunio sijaitsee kesämökin pihamaalla, tasaisella maalla. Raunio on koottu pääasiassa kivistä, jotka ovat osaksi sammaloituneet. Raunion korkeus on 20 – 30 cm. Sen länsisivulla näkyy muutama isompi kivi, joista isoimpaan (koko: 1 x 1 x 0,3 m), tasaiseen kiveen on porattu neljä metallitappia siihen aiotun koirankopin perustaksi.

Rökkiöt III ja IV sijaitsevat n. 30 – 50 m mökistä koilliseen, pellon takana, pienen (moreeni)harjanteen itäpäässä, n. 15 m:n päässä toisistaan. Harjanteella kasvaa pääasiassa kuusikkoa. (1995)

Rökkiö III: Suuruus 5 x 4 x 0,4 m. Reunakiveys melko selvä. Raunio on hieman neliskulmainen ja se sijaitsee kalliolla. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Rökkiön halkaisija on n. 4 m, korkeus 30 cm. Se on koottu pääasiassa kivistä, jotka ovat sammaloituneet. Raunion päällä kasvaa kataja.

Rökkiö IV: Suuruus 5 x 4,5 x 0,3 m. Reunakiveys selvä. Sijaitsee kalliolla. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Rökkiön halkaisija on n. 5 m ja korkeus 20 cm. Se on heinän ja karikkeen peittämä kivinen kumpare, jonka päällä kasvaa kataja ja pihlaja.

Rökkiö V: Suuruus 5 x 4 x 0,5 m. Nurmettunut maapohjalla sijaitseva raunio. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Rauniota ei kyetty paikantamaan pellolta, mutta on mahdollista, että se sijaitsi pienellä kalliopaljastumalla, jolla havaittiin muutama irtokivi. Jos näin on, niin raunio on jäänyt pellolle tuodun irtomaan alle, jolla ilmeisesti pyritään saamaan raunioiden V

ja VI väli viljelyskelpoiseksi. Irtomaa on tuotu paikalle vast'ikää. (ks. kartta)

Röykkiö VI: Suuruus 6 x 4 x 0,5 m. Maansekainen suurista kivistä tehty nurmettunut raunio. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Röykkiö sijaitsee em. irtomaa-alueen itäpäässä, tasaisella peltoalueella. Sen kooksi mitattiin 3 x 2 x 0,5 m. Rauniota on luultavasti muokattu peltotöiden yhteydessä.

Röykkiö VII: Suuruus 5 x 5 x 1,1 m. Keskellä matala silmäkivi. Nurmettunut. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Röykkiö sijaitsee tasaisella maalla, pellolla, tien pohjoispuolella. Röykkiön halkaisija on 6 m ja korkeus 50 cm. Se on heinittynyt, lisäksi sen päällä kasvaa kataja. Raunion koillisreunassa on näkyvissä muutama isompi kivi, muuten raunio on maansekainen.

Röykkiö VIII: Laaja kivikkoalue, joka muistuttaa rauniota II. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Röykkiö sijaitsee pellon lounaisreunassa pienellä harjanteella, jolla sijainnut lato (ks. Maajoen kartta 1939) on sittemmin purettu. Alue on heinällä. Raunio on rakettu kivistä ja sen länsireunalla on isompi kivi.

Röykkiö IX: Pukkila & Laakso 1995: Röykkiö sijaitsee mökkitien lounaispuolella vanhan männyn juurella. Sen halkaisija on n. 4 m ja korkeus 20 – 30 cm. Röykkiö on kiven- ja maansekainen. Se sijaitsee pienellä harjanteella, aivan mökkitien reunassa. Sen päällä kasvaa mahdollisesti ahdekauraa, muuten raunio on karikkeen peitossa.

Pukkila & Laakso 1995: Lisäksi tien lounaispuolella, katajapöpelikössä on kaksi pientä (halkaisija 2 – 3 m, korkeus 20 – 50 cm) maansekaista rauniota, jotka näkyvät myös Maajoen kartassa 1939. Havaintojen teko oli tiiviin kasvillisuuden takia vaikeaa.

Lisäksi alueella on muutama suurista kivistä koottuja todennäköisiä peltoraunioita, jotka kivisyytensä takia eroavat mahd. haudoista. Niiden sijainti on merkitty karttaan, samoin mökkitie.

Ns. torpan tontille tehtiin kasvillisuuden takia kolme koepistoa mahdollisen rautakautisen asuinpaikan toteamiseksi. Alue oli loivaa lounaisrinnettä ja vahvasti heinittynyttä. Kuopissa todettiin ns. puutarhamaata eli mullan sekaista savea. Mitään löytöjä ei tehty.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 2.6.1995

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

Pukkila & Laakso

SAUVALANNIEMI KARTTA 21

Vesilanti, Hinsala, Hoppu

Sauvalanniemen kalmisto

1:1000

Piirt. V. R. Maa-joki

Kartta II

+ luunpalosten löytöpaikka

Savilahti

Peltoa

Irtomaalla täytetty alue

Peltoraunio

Lato

Peltoraunio

Peltoa

Torpan tontti.

Raunioita katajapuskassa

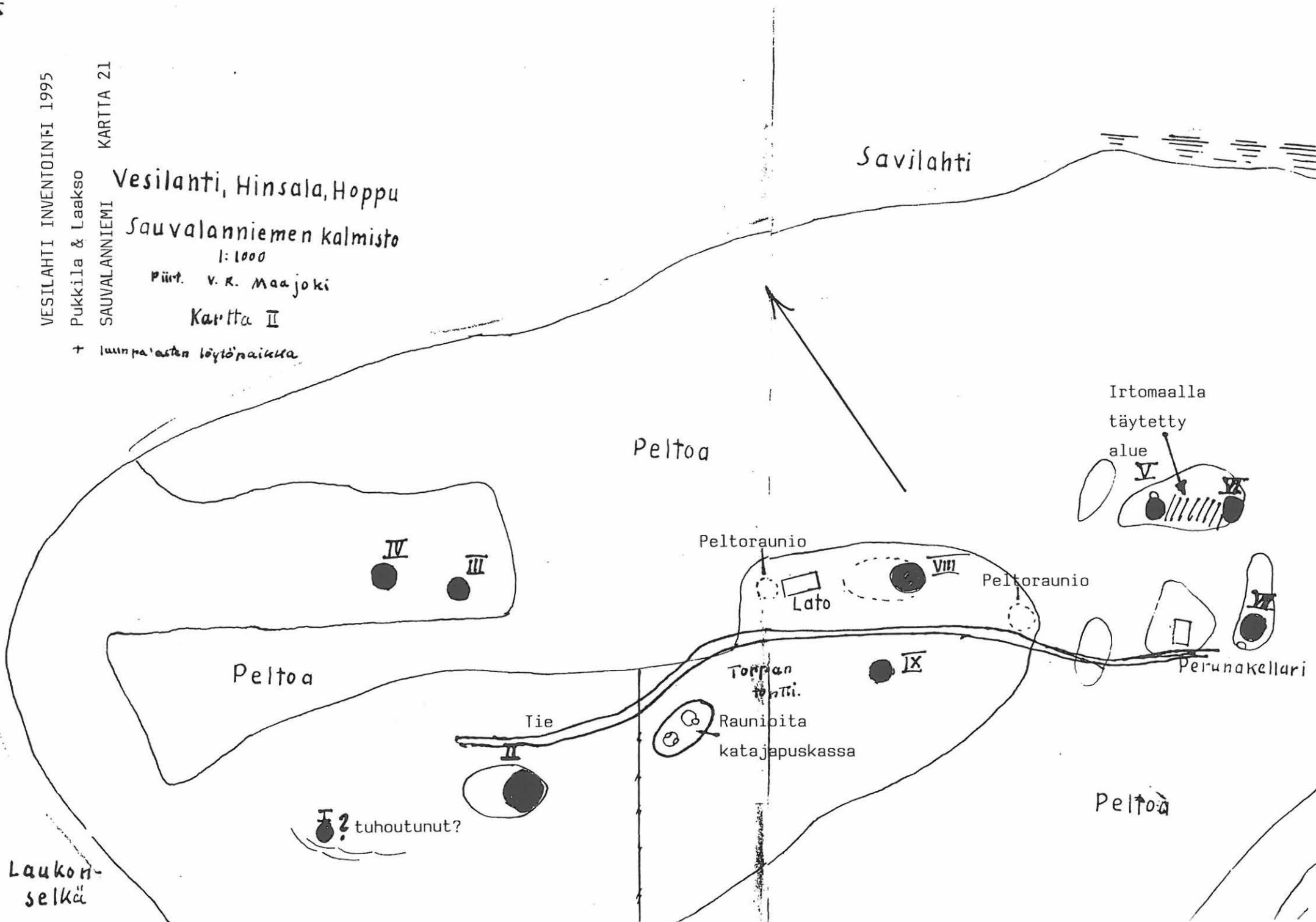
Perunakellari

Tie

Peltoa

Tuhoutunut?

Laukon selkä

15. VESILAHTI, HINSALA, TONTTIMÄKI (922 1 0015)

Rautakautisia röykkiöitä, I.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6801 95

y= 2477 36

z= n. 85 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Hinsala 405

tila: RN:o 6:19 Hoppu

kiinteistötunnus: 922-405-0006-0019

omistaja: Hoppu, Aarno Ahti Aulis

osoite: Hinsala, 37370 Narva

Aiemmat tiedot: 7 kiven- ja maansekaisista röykkiötä

Vuonna 1939 V. Maajoki totesi tieleikkauksesta löytyneen mustan maan ja löytöjen perusteella (röykkiö I) alueella olevan röykkiökalmiston, josta hän kartoitti 7 melko suurta rauniota. Raunioiden halkaisijat olivat 6 – 10 m ja korkeus 0,5 – 1,5 m. Kahdessa rauniossa oli silmäkivi. Röykkiöt olivat ruohottuneita ja maansekaisia kiviroukkioita, joista vain muutama kivi pisti turpeen läpi.

Kaiv. A. Antikainen 1986, E. Raike 1987 (röykkiö III)

Inv. V. Maajoki 1939: II:1

Kasvistoinventointi L. Tuomi 1992

Museoviraston hoitokohde 1992 –

Kirjallisuutta: Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 48.

Aiemmat löydöt: KM 11170 (keramiikkaa, kuonaa/röykkiö I & III), TYA 335:1-374 (röykkiö III), TYA 393:1-73 (röykkiö III)

Ajoitus: Rautakausi; aikaisintaan kansainvaellus- ja merovinkiajan vaihde (röykkiö III)

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 18 & 22

Valokuvat: –

Paikka ja sijainti: Tonttimäen kalmisto sijaitsee Riihimäki-nimisen mäen kaakkoispäässä ja sen alapuolisella peltoalueella, Hinsalanniemen päähän vievän tien pohjoispuolella, Sakaselän pohjoisrannalla, n. 250 m päässä rannasta. Maasto on avointa laidun- ja peltoaluetta. Raunioiden IV ja VII välissä on maatunut kuoppa (kartoissa savikuoppa). Kivikkoisilla laidunrinteillä kasvaa runsaasti katajaa, muuten alueella vallitsevat ketokasvit, kuten keltamaksaruoho, ketoneilikka, mäkitervakko, päivänkakkara, keto-orvokki ym.

Inventointihavainnot 1995:

Tonttimäen kohde tarkastettiin vertaamalla sitä karttoihin (Maajoki 1939 & Antikainen 1986) ja Maajoen kuvauksiin, jolloin todettiin seuraavaa:

Savikuopan luoteispuolella olevat rauniot V ja VI sijaitsevat hieman ylempänä mäellä, rauniot I – IV aivan mäen reunan alla pellonpientareella. Näitä vastaavat kuvaukset pitävät yhä paikkansa (ks. huom!). Raunioiden kunto vaikuttaa muuttumattomalta ja kaivettu rökkiö III (1986 & 1987) hyvin ennallistetulta. Vain n. 100 m edellä mainituista raunioista luoteeseen sijaitseva, pellon kulmaukseen joutomäelle merkittyä rauniota (VII?) ei löydetty. Joko se on tuhottu peltoa laajennettaessa (vuoden 1939 kartta ei vastaa tältä osin nykyistä tilannetta) tai se on peitetty alueelle tuoduilla suurilla lohkkareilla. Alueen viereistä peltoa tarkastettiin sen avoimina olevilta osilta, mutta mitään tuhottuun raunioon viittaavia löytöjä ei tavattu.

Huom! Maajoen (1939) karttaan on em. tuhottu raunio merkitty numerolla V, mutta kuvauksesta päätellen kyseessä on rökkiö VII. Sen Maajoki raporttinsa tekstissä sijoittaa n. 100 m päähän muista luonaaseen (pitää olla kaakkoon?), pienelle kivikkoiselle kummulle, järven rannalle.

Luettelo Tonttimäen rökkiöistä

(ks. kartta)

Luettelo perustuu V. Maajoen inventointiin 1939

Rökkiö I: Rauniosta oli puolet tietä tehtäessä hävitetty. Jäljellä olevan osan suuruus on 10 x 5 x 0,7 m. Sekä roukkiossa että sen reunoilla on useita suuria kiviä. Sen tienpuoleisella kaivetulla sivulla näkyi tummaa noensekaista maata, josta löytyi useita saviastianpalasia ja kuonankappaleita (KM 11170). (Maajoki 1939)

Rökkiö II: Suuruus 7 x 6 x 1 m. Eheä, nurmettunut. Vain muutamia suurehkoja kiviä pistää roukkiosta näkyviin. (Maajoki 1939)

Rökkiö III: Rökkiö on tutkittu 1986 (Antikainen) & 1987 (Raika). V. Maajoki löysi 1939 raunion eteläpuolella olevasta leikkauksesta saviastianpalan (KM 11170). Raunion keskellä oli silmäkivi, jonka koko oli n. 2 x 1 x 1,5 m. Sen lisäksi rauniossa oli kolme muuta isohkoa kiveä. Raunion muoto oli soikeahko ja sen pituusakselin suunta oli länsi-itä. Pohjoispuolella sitä rajoitti pelto-oja. Raunio oli maansekainen. Silmäkiven ympärille oli kasattu tiheää kiveystä, jossa kivet olivat halkaisijaltaan alle 10 cm ja osittain palaneita. Muita erityisiä rakenteita ei havaittu. Löytöinä saatiin pääasiassa rautakaudentyypistä koristeetonta keramiikkaa, rautakuonaa ja palanutta savea, palanutta luuta, palamatonta luuta, piitä, kvartssia ja yksi riipushioimen katkelma. Ajoittavia löytöjä olivat 2 pronssista soljen (?) neulan katkelmaa sekä yksi, kolmionmuotoinen, litteä rautaesine, joiden perusteella raunio voidaan väljästi ajoittaa nuoremmalle rautakaudelle. (Antikainen 1986 & Raika 1987) (TYA 335:1–374, TYA 393:1–73)

Rökkiö IV : Suuruus 8 x 7 x 1 m. Sen keskellä on 2 x 1,7 m laajuinen, ½ m rökkiön yläpuolelle kohoava silmäkivi. Muutamia suurehkoja reunakiviä on näkyvissä, raunio on nurmettunut. (Maajoki 1939)

Rökkiö V: Epämääräinen, 6 x 6 x 0,6 m suuruinen nurmettunut kivröykkiö. (Maajoki 1939)

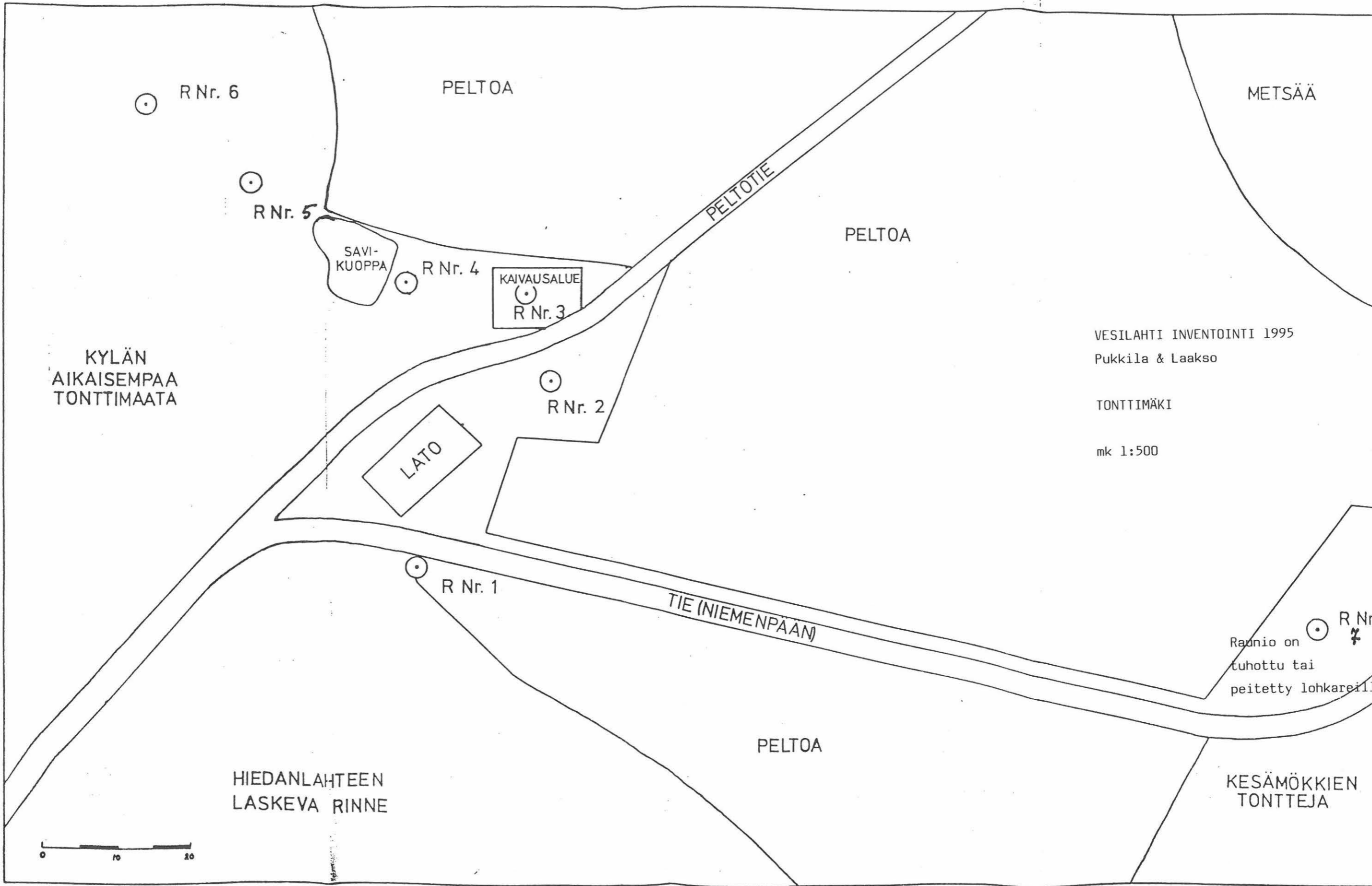
Röykkiö VI: Epämääräinen, 11 x 11 x 1 m suuruinen maansekainen kiviroukkio. Se on ehkä hävitetyn tuulimyllyn perustus? (Maajoki 1939)

Röykkiö VII: Epämääräinen, 7 x 6 x 0,6 m suuruinen kiviroukkio. Se sijaitsee muista raunioista n. 100 m lounaaseen (pitää olla: kaakkoon?) pienellä kivikkoisella kummulla järven rannalla. (Maajoki 1939)

Pukkila & Laakso 1995: Röykkiötä ei löytynyt; se on ehkä peitetty suurilla kivillä tai se on hävitetty pellonraivauksessa.

Lähilöytö: Hinsalan Kattelianlahden miekan väistimen puolikas (KM 23523) kesämökin pihalta. Alue on koekuopitettu 1987 (Raike).(ks. kohde 32)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 2.6.1995. Havainto-olot hyvät.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995
Pukkila & Laakso

TONTTIMÄKI

mk 1:500

R Nr. 7
Radio on
tuhottu tai
peitetty lohkeilla

Röykkiöiden nr:t Maajoen inventointikertomuksen 1939 mukaan

16. VESILAHTI, HINSALA, SIIKOSAARI (922 1 0016)

3 kiviröykkiötä, I.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

röykkiö 1 & 2

röykkiö 3

x= 6804 84

x= 6804 76

y= 2476 14

y= 2476 33

z= 80 (N60)

z= 85 (N60)

(2 muinaisjäänösmerkkiä peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Hinsala 405**tila:** RN:o 2:39**kiinteistötunnus:** 922-405-0002-0039**omistaja:** Kankaala, Kalevi Antero & Kankaala, Lea Maarit**osoite:** Tampereentie 247, 37560 Kulju**tila:** RN:o 2:40**kiinteistötunnus:** 922-405-0002-0040**omistaja:** Ruukonen, Kirsi Pauliina & Ruukonen, Kari Johannes**osoite:** Tampereentie 243, 37560 Kulju**Aiemmat tiedot:** 3 kiviröykkiötä

Inv. V. Maajoki 1939: II:19

Aiemmat löydöt: -**Kirjallisuutta:** D. Skogman (1861), Kertomus matkoiltani Satakunnassa muisto-juttuja keräilemässä. - Suomi II:2: 140.

A.O. Heikel (1882), Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäänöksistä: 22-23.

Ajoitus: -**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1 & 23**Valokuvat:** 102495 - 102500**Paikka ja sijainti:** Siikosaari sijaitsee Säijänselällä isomman Salonsaaren luoteispuolella. Saaren pituus luode-kaakkosuunnassa on 300 m ja leveys lounais-koillisuunnassa 150 m. Saaren länsipää ja keskiosa ovat paljasta kalliota (röykkiöt sijaitsevat näillä). Muuten saari kasvaa kuusi- ja mäntymetsää. Lounaisrannalla on yksi ja kaakkoispäässä ainakin kaksi kesämökkiä.**Inventointihavainnot 1995:**

Röykkiöt 1 ja 2 sijaitsevat tilan RN:o 2:40 maalla ja röykkiö 3 tilojen RN:o 2:39 ja RN:o 2:40 rajalla.

Röykkiö 1: Sijaitsee Siikosaaren länsipäässä kapealla kalliopohjaisella selänteellä. Raunion pituus on luode-kaakkosuunnassa 10 m, leveys 7 m ja korkeus 30 – 60 cm. Raunio on koottu halkaisijaltaan 10 – 30 cm:n kokoisista kivistä. Röykkiö on rakenteeton ja sen profiili tasainen. Keskellä rauniota on sen pituussuuntaan kaivettu kuoppa.

Röykkiö 2: Sijaitsee samalla harjanteella kuin röykkiö I, siitä 2 m:n päässä. Röykkiö on koottu kivistä, joiden halkaisija on 10 – 40 cm. Se on ehjempi kuin röykkiö I ja sen pituus on lounais-koillisuunnassa 14 m ja leveys 13,5 m sekä korkeus 30 – 60 cm. Rauniossa on luode-kaakkosuunnassa muutaman metrin välein kolme suurempaa kiveä, joiden halkaisija on n. 1 m. Ne nousevat n. 50 cm raunion kiveyksen pinnasta. Röykkiön profiili on muuten tasainen ja se on rakenteeton.

Röykkiö 3: Sijaitsee em. raunioista runsaat 200 m itäkaakkoon. Röykkiö on profiililtaan kupera ja se on vahvasti sammaloitunut. Röykkiö on koottu halkaisijaltaan 20 – 40 cm:n kokoisista kivistä kalliopohjalle, saaren korkeimmalle kohdalle. Röykkiön halkaisija on 9 m ja korkeus 50 – 80 cm. Röykkiö on muodoltaan pyöreä. Raunion keskellä on kaksi pitkänomaista kuopannetta, joiden välissä on pieni harjanne. Kuopanteet ilmenevät jo Maajoen inventoinnissa 1939.

Röykkiöistä on lappalaisiin liittyvää perimätietoa ja saari on ollut kokkovalkiain polttopaikka (Maajoki 1939).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.6. 1995. Havainto-olot hyvät.

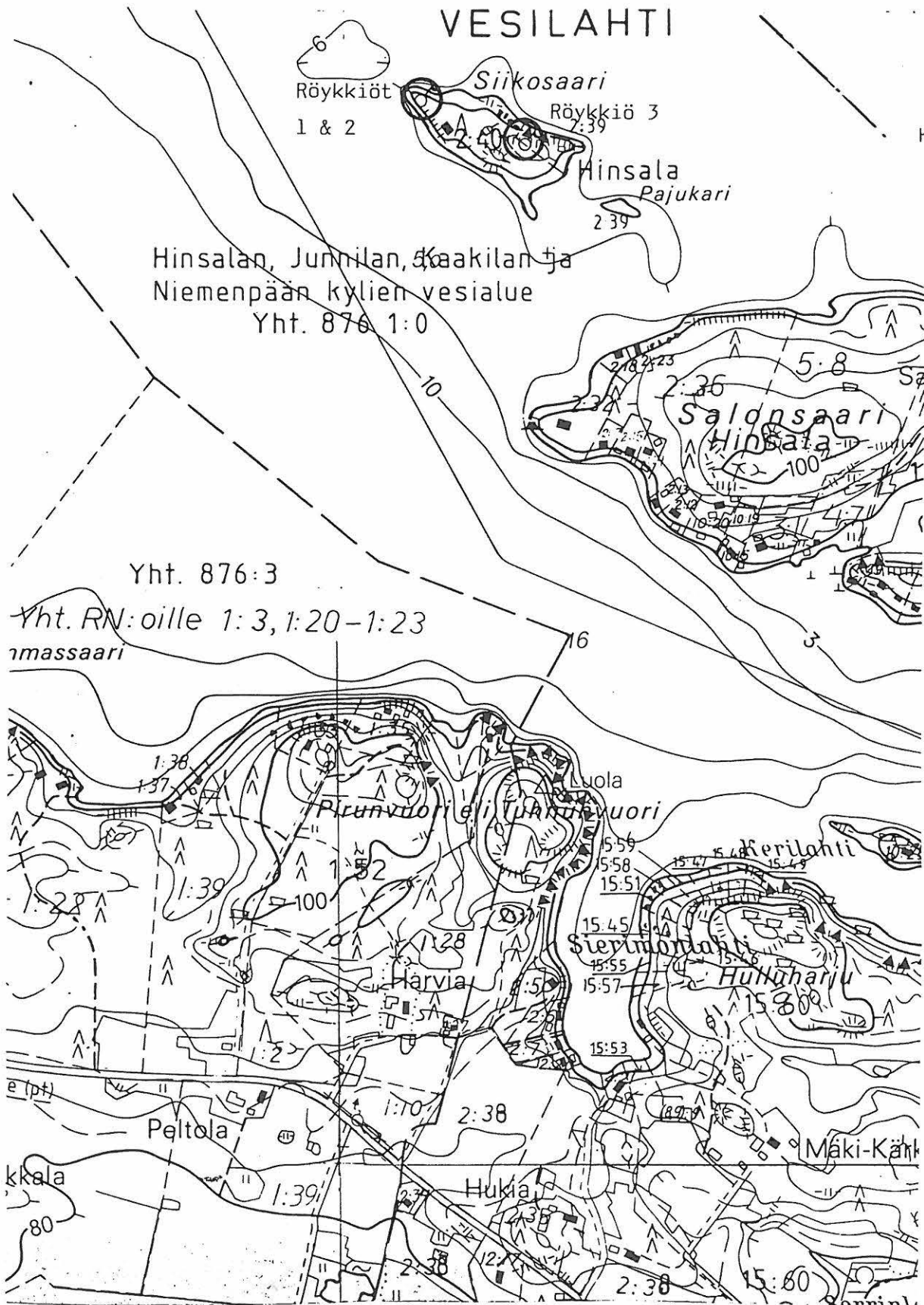
SIIKOSAARI

Pk 2123 04 VESILAHTI

mk 1:10000

Röykkiöt 1 & 2: x= 6804 84, y= 2476 14; Röykkiö 3: x= 6804 76, y= 2476 33

IERIKARITIA

17. VESILAHTI, VAKKALA (922 1 0017)

Pystykivi/rajapyykki?, II?

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= n. 6805 92

y= n. 2468 86

z= 110 – 120 (N60)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Vakkala 442**tila:** RN:o 10:4 & 10:3 & 3:48 (rajalla?)

kiinteistötunnus: 922-442-0010-0004

kiinteistötunnus: 922-442-0010-0003

kiinteistötunnus: 922-442-0003-0048

omistaja:

osoite:

Aiemmat tiedot: Pystykivi metsässä

Tark. M. Bergström 1977

Aiemmat löydöt: –**Ajoitus:** –**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1 & 24**Valokuvat:** 102416 – 102418

Paikka ja sijainti: Kivi sijaitsee jyrkällä, huuhtoutuneella moreenirinteellä, jossa on hyvin runsaasti eri kokoisia kiviä alkaen 2 – 3 m³:n lohkarista. Aluskasvillisuus on rahkasammalta, puusto kuusikkoa. Kiven etäisyys etelässä sijaitsevasta pellostä (Jänevä) on n. 100 m. Pelto oli kesannolla.

Inventointihavainnot 1995: Melko jyrkässä (20 – 30°), kivikkoisessa lounaisrinteessä oleva, n. 35 cm leveä ja tukikiveyksestä mitattuna n. 160 cm korkea kivi. Kiven poikkileikkaus on kolmiomainen, leveämpi sivu (n. 20 cm) osoittaa länsilounaaseen, terävämpi itäkoilliseen. Kivi on vinossa asennossa, jolloin sen korkeus pystysuoraan mitattuna (tukikiveykseen asti) on 157 cm ja leveämpää, kaltevaa sivua mitattuna 177 cm. Tukikiveys on n. 40 cm korkea, sen yläosa koostuu pienemmistä kivistä (halkaisija 20 – 30 cm), alemmat ovat isompia ja yhtä sammaleisia kuin muut kivet rinteessä. Koepistoista, joita kiven ympäristöön tehtiin, paljastivat maalajin punaruskeahkoksi hiekaksi, jossa oli hyvin runsaasti kiviä. Luultavasti rinteestä valunut vesi oli huuhdellut hiekan ylempää. Koepistot tai ympäristön tarkastus eivät mitenkään selventäneet pystykiven luonnetta. Kivistä ei ole mitään perimätietoa tms. Todennäköisesti kivi on rajamerkki. Se sijaitsee kaiken todennäköisyyden mukaan kolmen tilan (RN:o 10:4, 10:3 ja 3:48) rajojen yhtymäkohdassa (ks. kartta). Asian varmistaminen vaatisi tarkemmat maanmittaustoimet. Metsämaasto estää kiven tarkan paikantamisen.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 25.5. 1995. Havainto-olot hyvät.

18. VESILAHTI, SAKOINEN, HUKARI - RANTAVAINIO (922 1 0018)

Rautakautisia rökkiöitä, II.

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6800 08

y= 2478 05

z= 80 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Korpiniemi 414**tila:** RN:o 3:35**kiinteistötunnus:** 922-414-0003-0035**omistaja:** Hollo, Jorma Kalervo**osoite:** Sakoinen, 37470 Vesilahti**tila:** Yhteismaa 878:4:0**kiinteistötunnus:** 922-878-0004-0000**Aiemmat tiedot:** 7 rökkiötä

Rantavainio-nimisen pellon alareunassa, järvenrantatöyräällä on sijainnut 7 rökkiötä (Maajoki 1939), rannansuuntaisessa rivissä. Niiden halkaisija on 3 – 7 m ja useissa on silmäkivi ja reunakiveystä. Tallgren tutki 2 rökkiötä v. 1916 ja ne osoittautuivat palaneen luun perusteella haudoiksi. Lisäksi kalmistosta on runsaasti rautakauden lopun irtolöytöjä. Osa rökkiöistä onkin todennäköisesti tuhoutunut pellonraivauksessa.

Kaiv. A.M. Tallgren 1916 (raunio I & II)**Inv. V. Maajoki 1939: II:15****Aiemmat löydöt:** KM 1996:83-103, KM 2176:600-601, KM 2525:292, KM 2886:11, KM 7089:15-64, KM 11169**Kirjallisuutta:** A.O. Heikel (1882), Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäännöksistä: 30-31.

Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. - Karhunhammas 8: 22-24.

Ajoitus: Rautakausi; viikinkiaika - ristiretkiajan alku**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 25 & 26**Valokuvat:** 102472 - 102474**Paikka ja sijainti:** Rauniot sijaitsevat Sakoistenlahden etelärannalla, korkeahkon törmän rinteessä, n. 50 m:n päässä rannasta. Heinittynyttä joutomaata pellon äärellä.

Inventointihavainnot 1995: Aidatulla joutomaalla sijaitsee rannansuuntaisena rivinä ainakin seuraavat kuusi rauniota lännestä katsottuna. Niiden yhdistäminen Maajoen inventoinnin (1939) karttaan osoittautui mahdottomaksi.

Röykkiö 1: Röykkiön halkaisija on 5 m, korkeus 40 cm. Röykkiö on vahvasti heinittynyt, kiven- ja maansekainen raunio, jossa lienee kehärakenne. Hautaraunioksi epävarma? Mahdollisesti Tallgrenin kaivama 1916 (raunio I)?

Röykkiö 2: Sijaitsee röykkiö 1: n reunasta 7 m itään. Raunio on matala, korkeus 20 – 30 cm, kiven- ja maansekainen raunio, jonka halkaisija on 5 m. Sen pohjoisreunassa on 1 x 1 x 0,7 m:n suuruinen maakivi.

Röykkiö 3: Etäisyys röykkiön 2 keskeltä tämän raunion keskelle on 11 m. Röykkiön mitat: 6,5 m (N–S) ja leveys 6 m. Röykkiö on selvä kiven- ja maansekainen kumpu, jossa on isojakin lohkaraita. Raunion keskellä on n. 60 cm korkea maakivi. Raunion reunoilla on isompia kiviä.

Röykkiö 4: Etäisyys röykkiö 3: n keskeltä tämän raunion keskelle on 18 m itään. Röykkiö voi käsittää kaksikin eri rauniota. Raunion mitat: pituus (N–S) 11,5 m, leveys 8,5 m. Raunion keskellä on silmäkivi ja rannan puolella (pohjoisreunassa) voi olla isommista kivistä koottua kehää.

Röykkiö 5: Röykkiön keskusta sijaitsee 16 m itään röykkiön 4 keskeltä mitattuna. Röykkiö on epävarma. Se sijaitsee ison kuusen alla ja sen halkaisija on n. 8 m. Kiviä ei ole näkyvissä.

Röykkiö 6: Röykkiö on ryhmän itäisin, se sijaitsee 10 m itään röykkiön 5 keskeltä mitattuna. Se on kiven- ja maansekainen ja sen halkaisija on 2 – 3 m. Siinä on halkaisijaltaan n. 70 cm:n kokoinen silmäkivi. Epävarma. Raunion vieressä on kuoppa ja maavalli (Maajoen 1939 kartan sudenkuoppa?)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 1.6.1995. Runsaan aluskasvillisuuden takia havainto-olot korkeintaan kohtalaiset.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

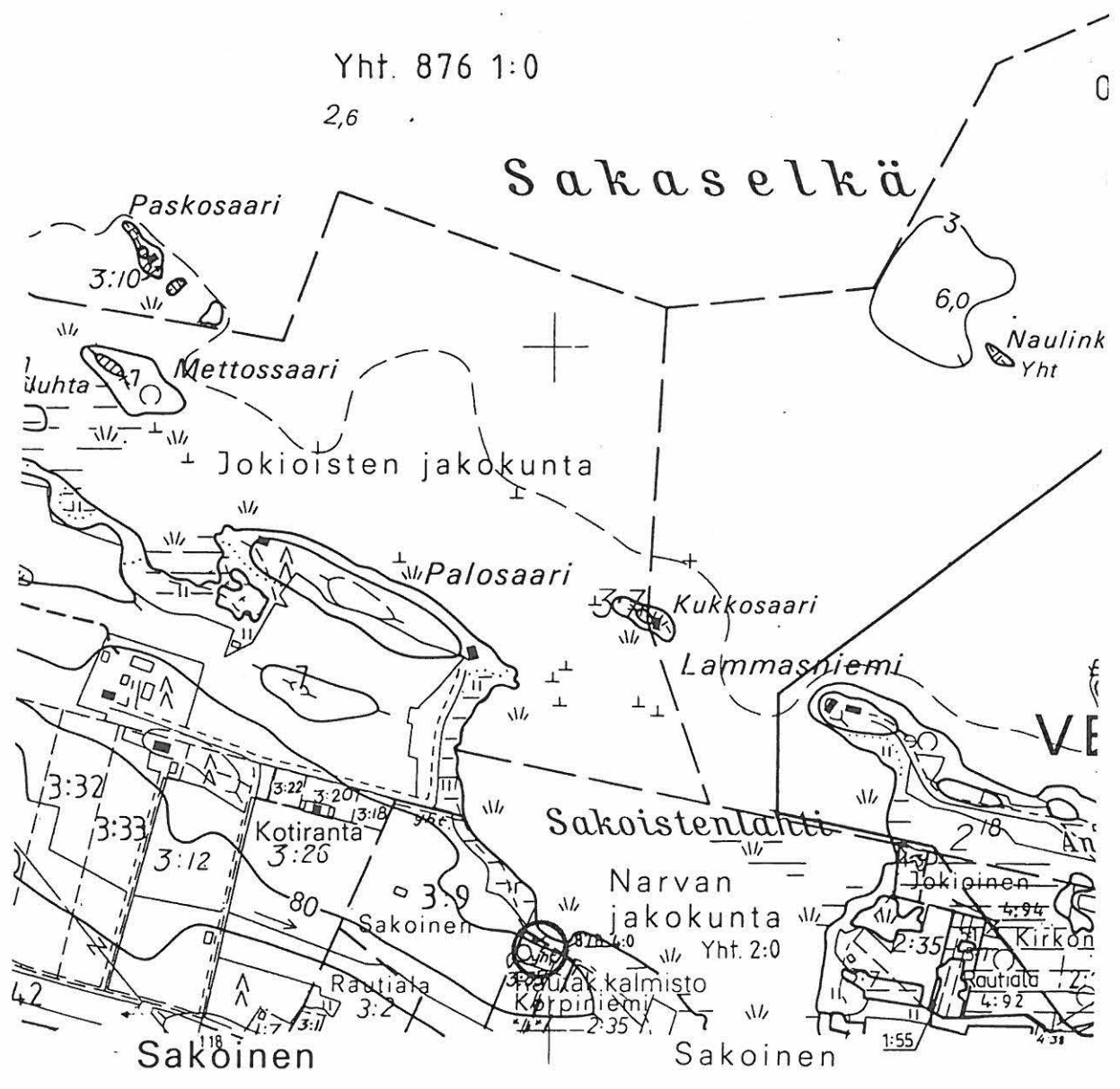
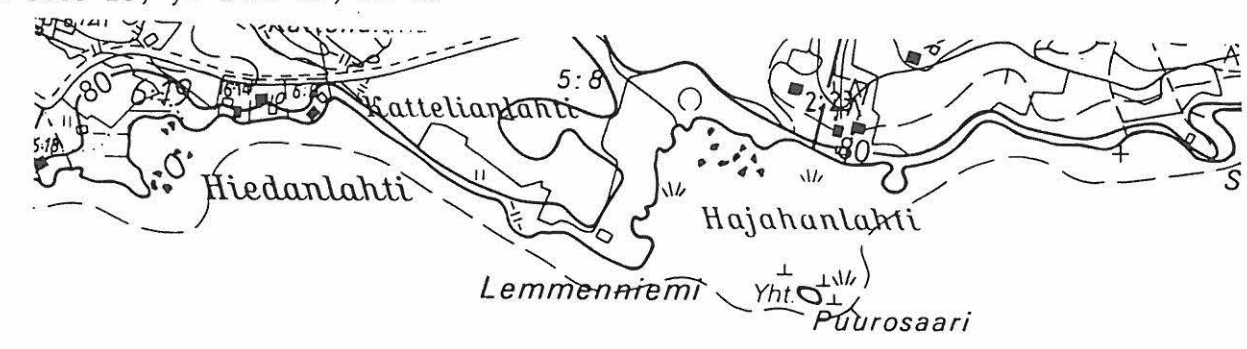
KARTTA 25

HUKARI - RANTAVAINIO

Pk 2123 04 VESILAHTI

mk 1:10000

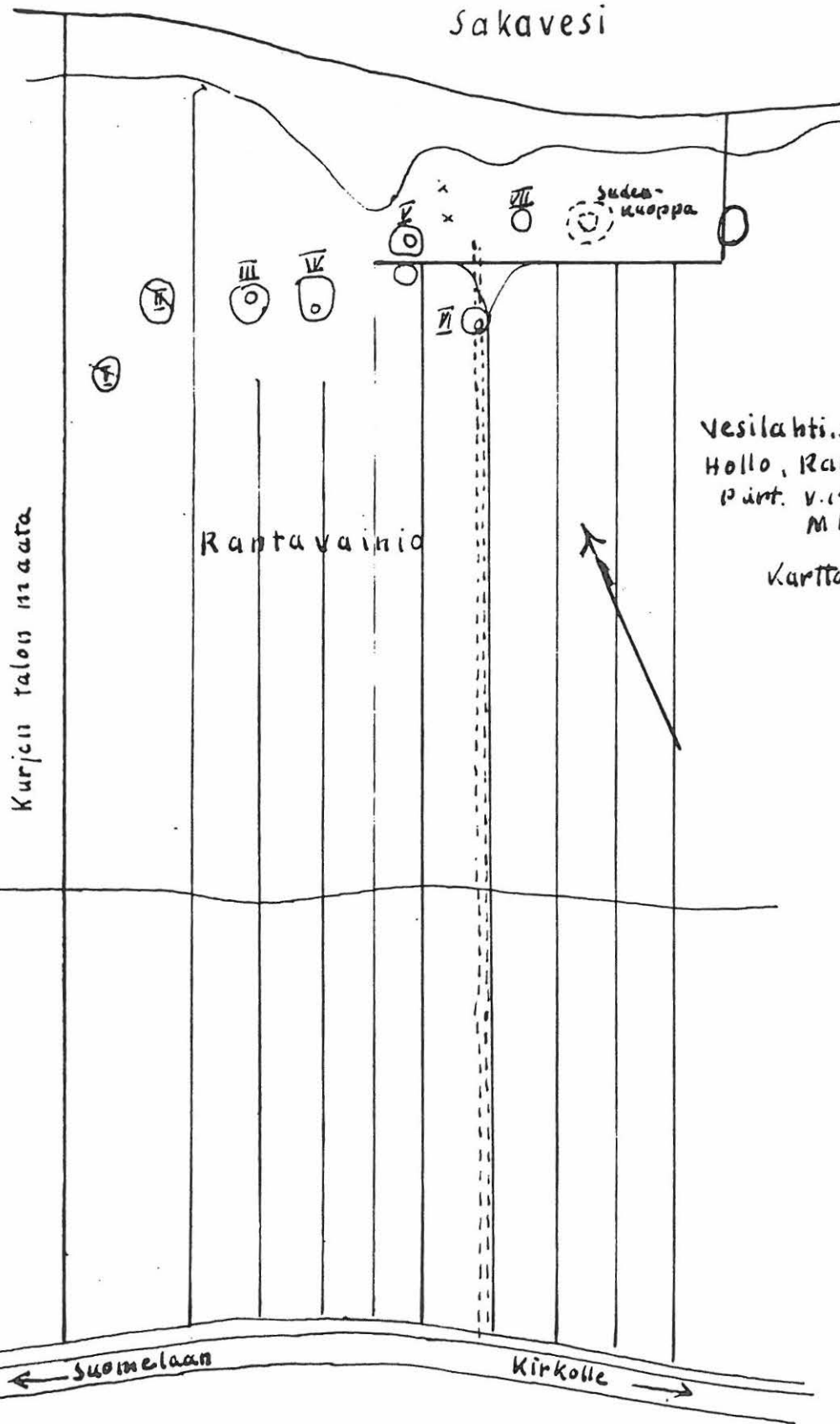
x= 6800 10, y= 2477 95, z= 80

Maanmittauslaitos

Copyright maanmittauslaitos.
 Hämeen maanmittaustoimisto, 19__
 Aineiston kopiointi tai muu laitton käyttö
 ilman maanmittauslaitoksen lupaa on kiel

Sakavesi

Vesilahti, Sakoinen,
 Hollo, Rantavainio
 Päänt. v. 1939 v.k. M. vi.
 M.K. 1:1000.

Kartta VIII

Handwritten signature or note at the bottom right corner.

19. VESILAHTI, SUOMELA, RAHOINEN (922 1 0019)

2 kiviröykkiötä & irtolöytöjä?, II.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6798 45

y= 2478 08

z= 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Suomela 438

tila: RN:o 1:2

kiinteistötunnus: 922-438-0001-0002

omistaja: Bergius, Runo Emil Mattias

osoite:

Aiemmat tiedot: 2 kiviröykkiötä

Rahoisten pihamaalla on 2 epävarmaa hautarauniota, joista toisesta on saatu nokea ja kuonanpaloja.

Inv. V. Maajoki 1939: II:22

Aiemmat löydöt: nokea ja kuonanpaloja (raunio 1)**Ajoitus:** ?**Tarkastuslöydöt:** KM 29214:1-2 (2 hioimen? palaa, palanutta savea talon pellolta)**Kartat:** 1 & 27**Valokuvat:** 102414, 102415

Paikka ja sijainti: Rauniot sijaitsevat entisellä, jossain määrin villiintyneellä pihamaalla, pienellä Alhonselkään pistävällä niemellä. Maasto raunioiden ympärillä on tasaista, aluskasvillisuus on ruohoa, muuta kasvillisuutta edustavat pihlajat, pajut, koivut ja männyt.

Inventointihavainnot 1995: Rauniot sijaitsevat vuonna 1946 palaneen päärakennuksen pihalla. Alue on nyttemmin vapaa-ajan asunnon alueena ja Rahoisten talo on siirretty kauemmas tien varteen. Rauniot ovat tasaisella maalla, röykkiö 1 on n. 30 m palaneesta päärakennuksesta itään. Se on vahvasti nurmettu, mutta jaloilla tunnustelemalla siinä erottaa myös kiviä. Sen länsireuna on jonkin verran vahingoittunut peltotöissä (kuten 1939 Maajoen inventoinnissa mainitaan). Raunion koko on 5 x 5 x 0,6 m. Röykkiö 2, on Maajoen 1939 kuvaamassa paikassa (röykkiöstä 1 25 m itään) ja hänen mittojensa (6 x 5 x 1 m) mukainen. Se on nurmettu, soikeahkon muotoinen, melko korkea raunio.

Rahoisten talon pellolta poimittiin pari luultavasti hioimen palaa ja palanutta savea. Röykkiöistä tiedettiin talossa ja niitä ei ilmeisesti uhkaa mikään. Raunioiden kunto vaikuttaa muuttumattomalta Maajoen 1939 inventointiin verrattuna.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 29.5.1995. Havainto-olot olivat hyvät, heinästä huolimatta rauniot löytyivät helposti.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

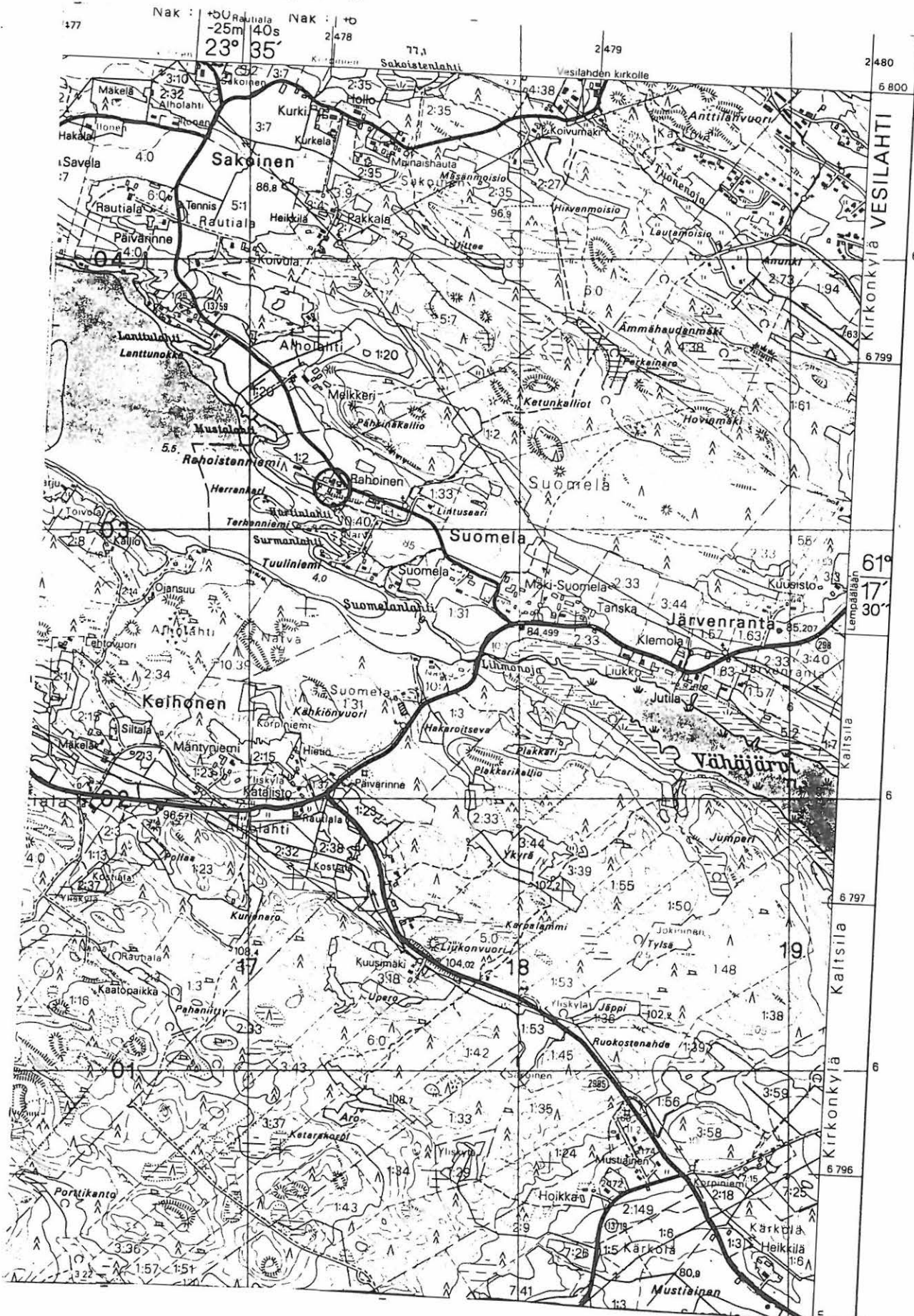
KARTTA 27

RAHOINEN

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:20000

x= 6798 45, y= 2478 08, z= 85

20. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ, KIRMUKARMU (922 1 0020)

Rautakautinen polttokalmisto, II.

peruskartta: 2114 09 HULAUSJÄRVI (pain. 1992)

x= 6799 85

y= 2480 16

z= n. 85 (N60)

(kalmiston koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Kirkonkylä 413**tila:** (RN:o 3:18 &) RN:o 3:19 (itse Kirmukarmun kalmiston alue)

kiinteistötunnus: 922-413-0003-0019

omistaja: Vesilahden Nuorisoseura r.y.

osoite: 37470 Vesilahti

tila: RN:o 4:93 (nyt tarkastettu Kirmukarmun viereinen mäentöppäre)

kiinteistötunnus: 922-413-0004-0093

omistaja: Hakuni, Pirjo Kaarina

osoite: Rautialantie 187, 37470 Vesilahti

omistaja: Hakuni, Risto Antti Henrik

osoite: 32760 Suttala

omistaja: Taalas, Sirkka-Liisa

osoite: Moisiantie 1, 50520 Mikkeli

omistaja: Bendel, Marja Mirjami

osoite: Tallinen, 37470 Vesilahti

Aiemmat tiedot: Polttokenttäkalmisto (hävitetty?)

Kaiv. A.O. Heikel 1894, A.O. Heikel & H.J. Heikel 1897, A.O. Heikel 1908

Tark. N. Cleve 1929, M. Bergström 1977

Inv. V. Maajoki 1939: II:7

Aiemmat löydöt: KM 3005:6-9, KM 3007:25-27, KM 3009:1-2, KM 3010:10-19, KM 3051:2-4, KM 3135:12, KM 3416:1-3, KM 3423, KM 3451:1-4, KM 3868:1-2, KM 4241, KM 4378:2-3, KM 5165:1-132

KM 1996:104 (Vesalussuonmäki?)

Kirjallisuutta: H.J. Heikel (1899), Päiväniemen, Säijoen ja Kirmukarmun polttokalmistot. – *Analecta Archaeologica Fennica* IV. Helsinki: 31 – 43.Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – *Karhunhammas* 8: 56 – 59.**Ajoitus:** Rautakausi; merovinkiaika – viikinkiaika**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1, 28 & 29**Valokuvat:** –

Paikka ja sijainti: Itse Kirmukarmun kalmisto on sijainnut vähäisellä peltojen ympäröimällä mäellä nykyisen Seurojentalon tontilla. Inventoinnin yhteydessä tutkittiin Seurojentalon länsipuolella n. 83,5 – 86,5 m mpy sijaitsevaa, osittain heinittynyttä peltomaata, osittain kivikkoista harjannetta (ks. kartta). Paikka on pohjoiseen laskevaa savista rinnettä, etäisyys Kirkkolahden länsirantaan on n. 300 m.

Inventointihavainnot 1995: Kirmukarmun kalmisto lienee melko täydellisesti tuhottu Seurojentalon rakennustöissä. Paikalla on sijainnut polttokenttäkalmisto, josta esineitä on löydetty erityisesti suurien kivien lähettyviltä. Vuoden 1908 (A.O. Heikel) kaivaukset olivat laajimmat, eikä niissä voitu erottaa erillisiä hautauksia. Paikallisten asukkaiden antamien tietojen mukaan nuorisoseurantaloa rakennettaessa vuonna 1947(?) löytyi huomattava määrä esineistöä. Inventoinnin yhteydessä koekuopitettiin pitkänomainen, kivikoinen alue Kirmukarmun mäen länsipuolella, siitä n. 50 m:n päässä. Alueelle on kaavoitettu kaksi tonttia ja sitä pidetään ns. Vesalussuonmäkenä, josta on ehkä löydetty irtolöytönä miekka (KM 1996:104). Kaikkiaan 7 kuoppaa (ks. kartta) kaivettiin harjanteen pituussuuntaisesti (N–S) jonossa 10 m:n välein 50 x 50 cm:n kokoisina. Kaivaus tapahtui lapiolla, tarvittaessa lastoilla. Koekuoppa 7 kaivettiin kuopan 3 länsipuolelle 5 m päähän, koska kuopitettava alue tässä kohtaa oli leveämpi. Koekuoppien 1 ja 3 suunta ja etäisyys kiintopiste (KP) 67172:een mitattiin. Kiintopiste sijaitsee koekuopitusalueella (ks. kartta). Alue oli pohjoiseen viettävää kivikkoista rinnettä, osittain entistä peltoa, joka nyt oli heinällä. Alueen eteläpäässä on suuri (halkaisija 2 – 3 m, korkeus 1 – 2 m) maakivilohkare.

Koekuoppien kuvaukset:

Koekuoppa 1: Kuoppa tehtiin tasaiselle maalle, maakiven eteläpuolelle. Kuopan syvyys 40 cm. Tiivistä, koskematonta savea. Ei kiviä, ei löytöjä. Etäisyys KP 67172:sta 9,85 m ja suunta 170 goonia.

Koekuoppa 2: Kuoppa sijaitsee maakiven pohjoispuolella, tasaisella maalla. Noin 40 cm:n syvyydessä tuli esiin iso kivi tai luultavimmin kallio. Kuopassa n. 10 – 15 cm:n syvyydellä muutama kivi, ei merkkejä palamisesta tms. Maalaji savea.

Koekuoppa 3: Kuoppa sijaitsee kohdassa, jossa maa alkaa viettää pohjoiseen, n. 86 m mpy. Savea 60 cm:n syvyyteen, jolloin alkoi ruosteläiskäinen savi. Löytöjä: pinnasta yksi lasinpala, n. 25 cm:n syvyydestä ruosteisia raudanpaloja sekä ilmeisesti salaojaputken pala. Raudan palat vaikuttavat joltain maatalouskoneen (esim. äkeen) osilta. Kuopasta ei havaittu kiveystä eikä kulttuurikerrosta. Etäisyys KP 67172:sta 11,5 m ja suunta 20 goonia.

Koekuoppa 4: Kuoppa sijaitsee rinteessä. Ruskehtavaa savea 50 cm:n syvyyteen, sitten ruosteläiskäistä savea. Kuopasta löytyi muutama kivi.

Koekuoppa 5: Kuoppa on rinteiden alaosassa. Kuoppa oli vetinen, savea, syvyys 30 cm, jolloin tuli vastaan ruosteläiskäinen savi. Ilmeisesti entistä peltoa.

Koekuoppa 6: Kuoppa oli puhdasta savea, syvyys 30 cm.

Koekuoppa 7: Kuoppa sijaitsee 5 m länteen koekuopasta 3. Savea 60 cm:n syvyyteen, jolloin alkoi ruosteläiskäinen savi. Löytö: rautamöntti 20 – 25 cm:n syvyydestä. Möntti vaikuttaa joltain koneen pultilta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 13.6.1995. Havainto-olot kohtalaiset.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

KARTTA 28

KIRMIKARMU

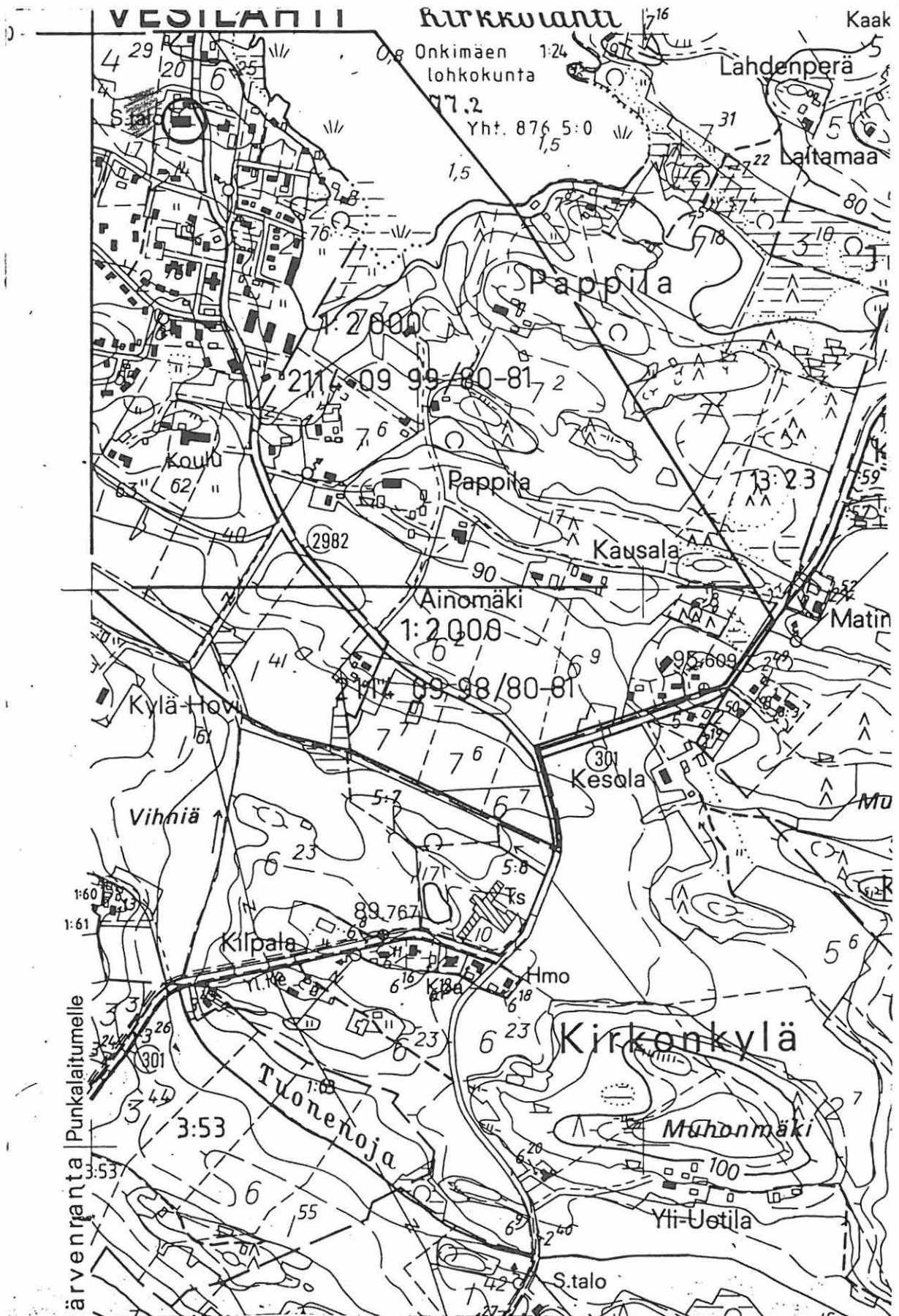
Pk 2114 09 HULAU SJÄRVI

mk 1:10000

x= 6799 85, y= 2480 16, y= 85

○ kalmisto

/// tarkistettu alue

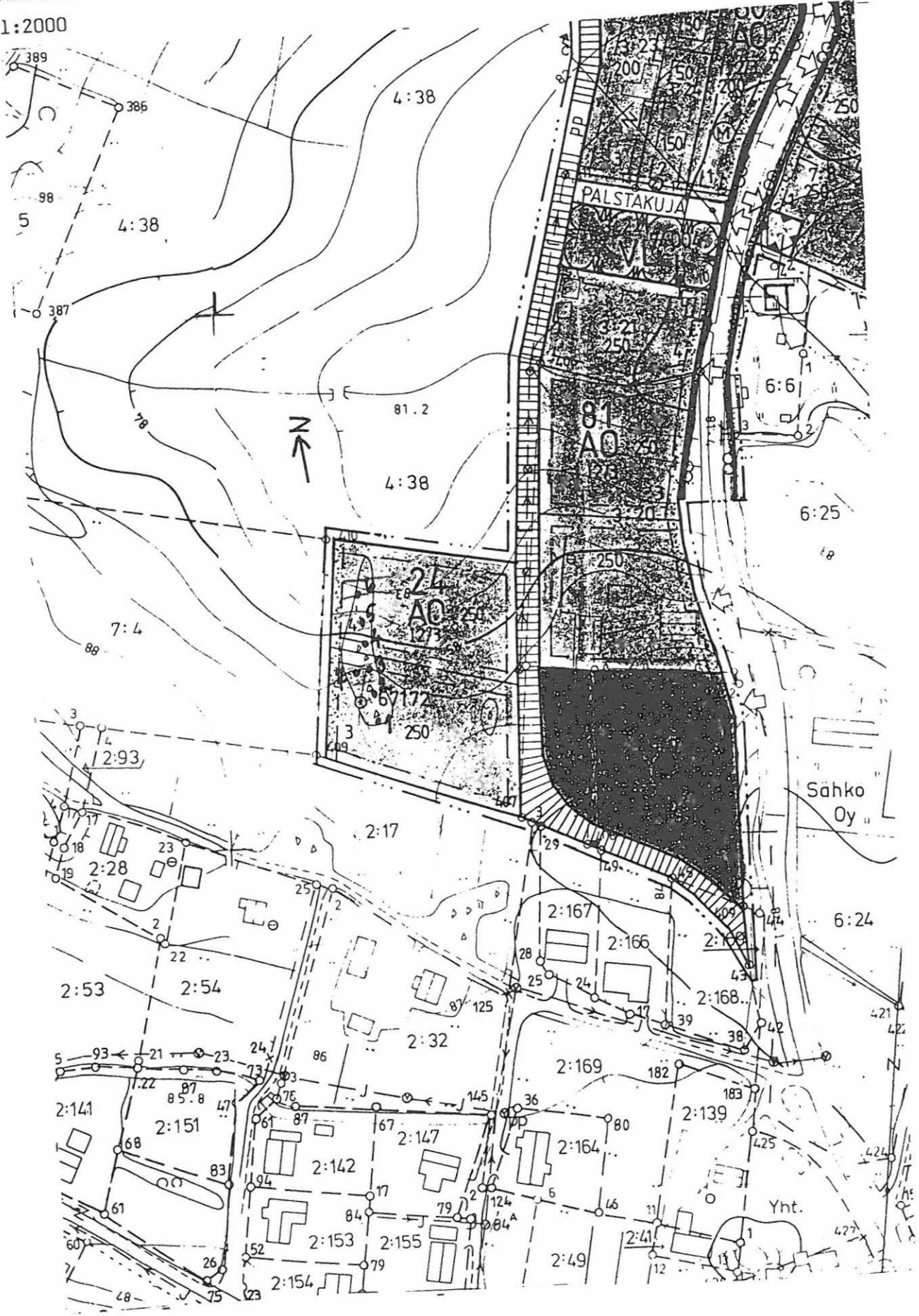
VESILAHTI INVENTOINTI 1995

Pukkila & Laakso

KIRMIKARMU

mk 1:2000

1 koekuoppa

21. VESILAHTI, MANTERE, PELTOSAARI (922 1 0021)

Rautakautinen röykkiökalmisto? (tuhottu?), II?

peruskartta: 2114 09 HULAUSJÄRVI (pain. 1992)

x= 6796 20

y= 2485 22

z= n. 82,5 – 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Mantere 422**tila:** RN:o 2:60**kiinteistötunnus:** 922-422-0002-0060**omistaja:** Kulmala, Heikki Niilo Mikko**osoite:** Mantere, 37500 Lempäälä**Aiemmat tiedot:** Hävitettyjä kivistä röykkiöitä

A.O. Heikelin kertomuksen (1882) mukaan Peltosaarella oli ennen ollut kiviraunioita, joita pois raivattaessa oli löydetty useita muinaisesineitä. Näistä hän sai talteen yhden keihäänkärjen (KM 1996:78). V. Maajoen inventoinnin aikoihin 1939 ei löytöpaikkoja enää löytynyt eikä Maajoki tehnyt havaintoja muinaisjäännöksistä. Paikkaan liittyy lappalaistarinoita.

Inv. V. Maajoki 1939: II:8

Aiemmat löydöt: KM 1996:78 (keihäänkärki)**Kirjallisuutta:** A.O. Heikel (1882), Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäännöksistä: 24–25.**Ajoitus:** Rautakausi; kansainvaellusaika**Tarkastuslöydöt:** KM 29209:1–2 (palanutta savea, kuonanpala)**Kartat:** 1, 30 & 31**Valokuvat:** 102434 – 102440

Paikka ja sijainti: Alue on kesantopeltoa Mantereenjärveen pistävän pohjois–eteläsuuntaisen niemen pohjoisrannalla, mahdollinen kalmistoalue lienee kokonaan tuhottu. Nykyisin alueella on syviä kuoppia, joista on otettu maata ja tuotu tilalle romua. Rannassa on kesämökki.

Inventointihavainnot 1995:

Mantereenjärveen pistävän niemen eteläosassa, niemen korkeimmalla kohdalla on eri aikoina liikuteltu kiviä, joiden alla voi olla raunioita. (ks. kartta)

Röykkiöksi 1 nimettiin peltosaarekkeella, pellon korkeimmalla kohdalla sijaitseva, rajoiltaan epäselvä, halkaisijaltaan 3 – 4 m kokoinen, heinittynyt, kiven- ja maansekainen kumpare, jonka korkeus on n. 30 cm. Sen päällä kasvaa pihlaja ja mm. marjapensas. Lisäksi päälle on kasattu puita ja viereen kiviä pellolta.

Röykkiöksi 2 nimettiin isojen maakivien välissä sijaitseva, pieni (halkaisija 1,5 m), rajoiltaan epäselvä, n. 50 cm korkea, pääasiassa kivistä koottu raunio, joka voi olla myös peltoraunio. Se sijaitsee n. 15 m koilliseen röykkiöstä 1.

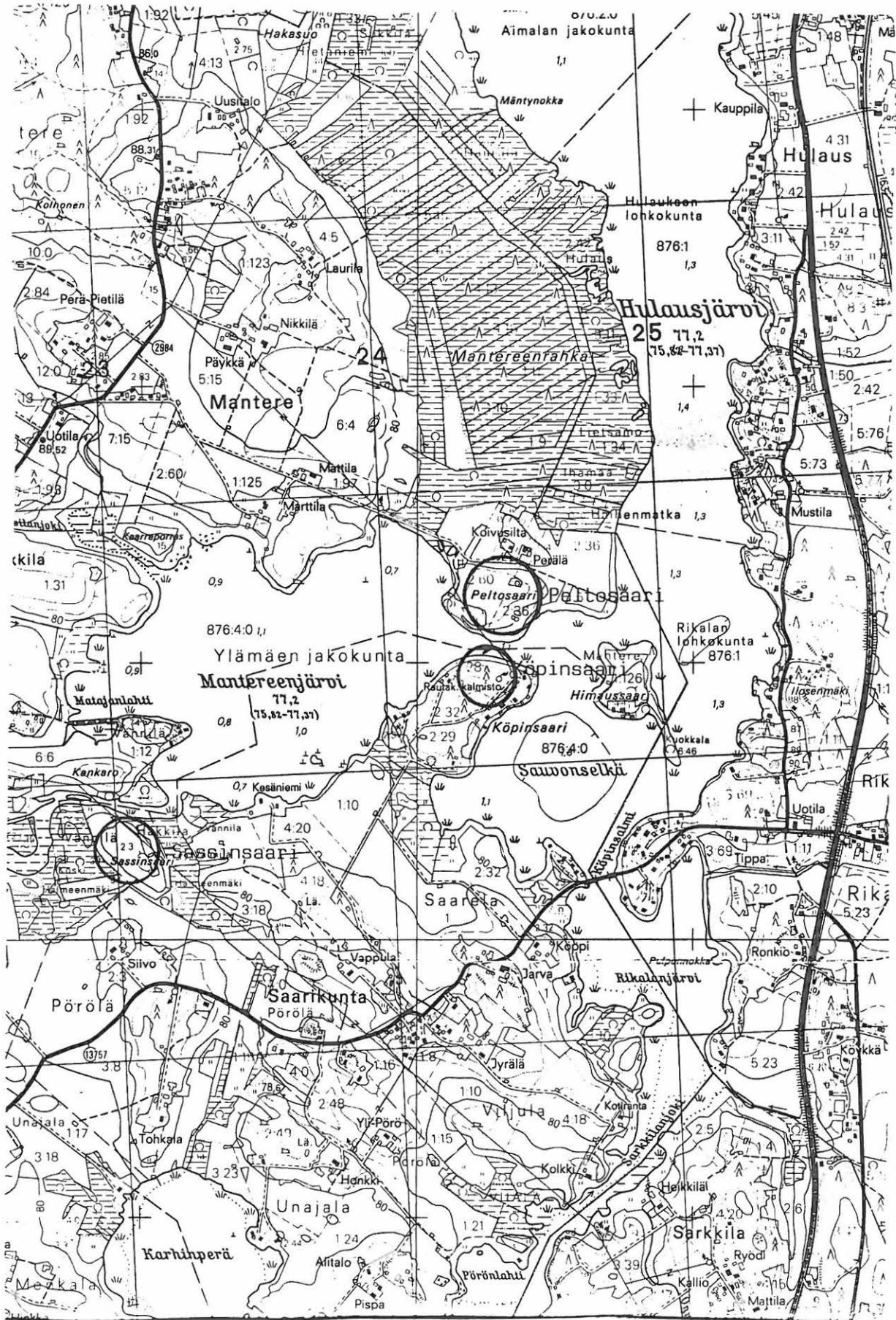
"Kuppikiveksi" nimettiin 1,3 x 1,05 m kokoinen, 20 – 30 cm:n korkuinen tasalakinen kivi, jonka alalaidassa on epämääräinen soikea, 8 x 5 cm:n kokoinen ja 1 cm syvä kuppi. Se sijaitsee n. 20 m luoteeseen röykkiöstä 1.

Viereiseltä pellolta löydettiin poiminnassa palanutta savea ja kuonanpala.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 23.5.1995. Havainto-olot olivat hiekkakuoppien ja maansiirtelyn sekä lyhyen heinän takia vain kohtalaiset.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995
PELTOSAARI
KÖPINSAARI
SASSINSAARI

KARTTA 30
Pk 2114 09 HULAU SJÄRVI
mk 1:20000

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

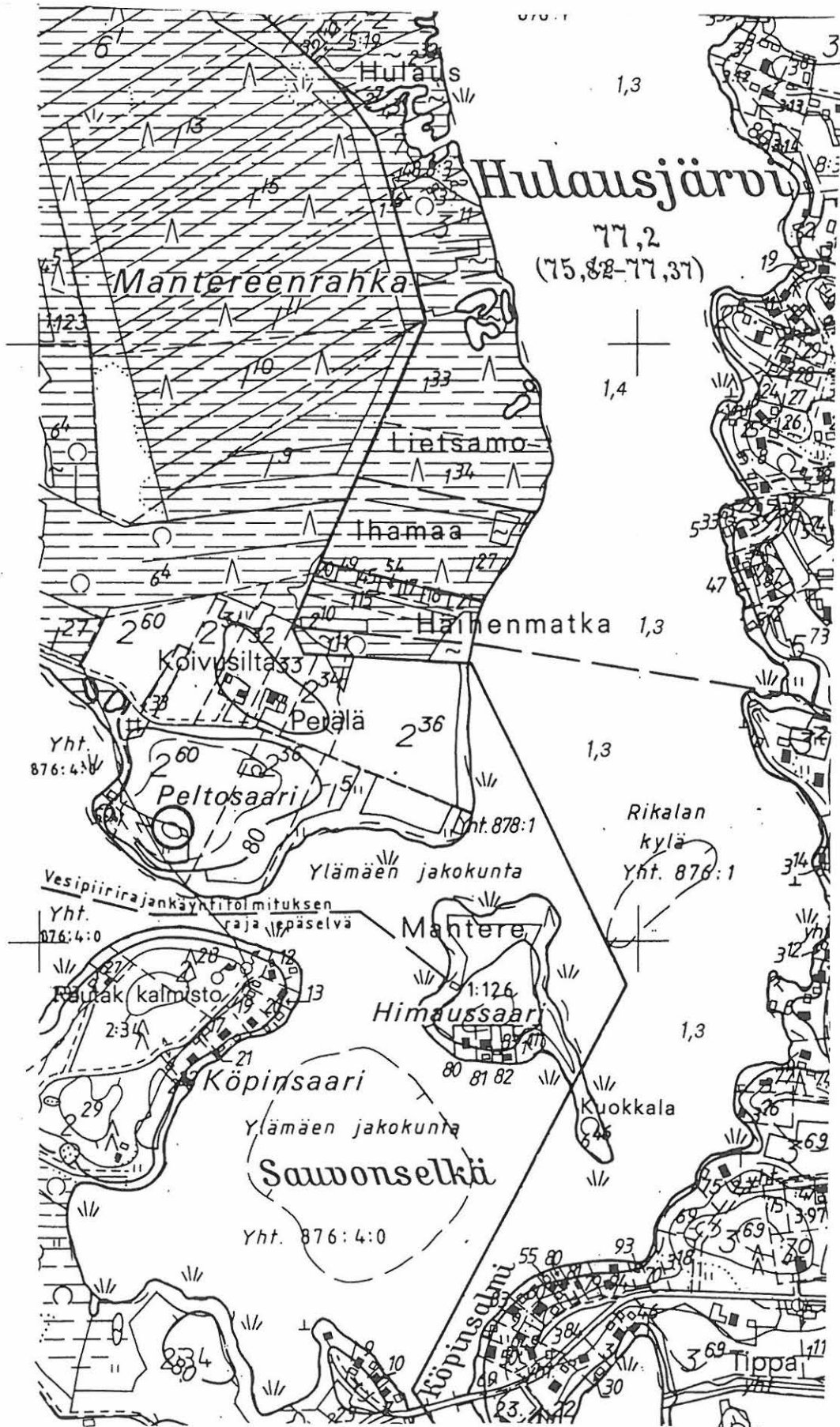
Pukkila & Laakso

PELTOSAARI

KARTTA 31

Pk 2114 09 HULAUJSJÄRVI

mk 1:10000

22. VESILAHTI, SAARELA, KÖPINSAAARI (922 1 0022)

Röykkiötä ja uhrilähde?, I & II.

peruskartta: 2114 09 HULAUSJÄRVI (pain. 1992)

x= 6795 94

y= 2485 30

z= 85 - 90 (N60)

(muinaisjäänösmerkki peruskartassa)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Saarela 435**tila:** RN:o 2:28**kiinteistötunnus:** 922-435-0002-0028**omistaja:** Ajosmäki, Lea-Liisa**osoite:** Aittapolku 15, 37500 Lempäälä**tila:** RN:o 2:34**kiinteistötunnus:** 922-435-0002-0034**omistaja:** Oksala, Ilpo Lennart**osoite:** Rauhantie, 37470 Vesilahti**Aiemmat tiedot:** 19 kiven- ja maansekaista röykkiötä ja uhrilähde

Kertoman mukaan (Maajoki 1939) Köpinsaaresta ja ehkä juuri raunioista on useasti ajettu kiviä siltoihin ja kivijalkoihin. Kivenajossa on löytynyt E-tyypin keihäänkärki (KM 3416:4), Köpinsaaresta löytynyt miekka on hukunut. A.O. Heikel (1881) mainitsi alueelta löytyvän yhden kiviraunion. Maajoki inventoi alueelta 7 röykkiötä (I-VII) ja "Lappalaisten kaivoksi"-nimitetyn maavallien ympäröimän notkelman. Hän löysi rauniosta IV kuonan palan (KM 11172). Paikkaan liittyy perimätietoa lappalaisista. (Maajoki 1939)

Huvilatietä tehtäessä 1964 alueelta löytyi kirves ja myöhemmissä tutkimuksissa yhdestä röykkiöstä miekan terä, keramiikkaa, rautakuonaa, palanutta savea, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta (KM 16099, KM 16694, KM 17045). (A-L Hirviluoto 1964, P. Lahtiperä 1965 & 1966; röykkiö 1). Tienteossa ehti osa röykkiöistä tuhoutua kokonaan. O. Soinisen johdolla Köpinsaaren röykkiöt kartoitettiin 1992 ja tällöin alueelta tavattiin 19 kiven- ja maansekaista röykkiötä. Samana vuonna alueen kasvisto myös inventoitiin (L. Tuomi 1992).

Kaiv. A-L Hirviluoto 1964, P. Lahtiperä 1965 ja 1966

Tark. A.O. Heikel 1896, A-L Hirviluoto 1963 ja 1964

Inv. V. Maajoki 1939: II:13 ja s. 46

Kartoitus O. Soininen 1992

Kasvistoinventointi L. Tuomi 1992

Museoviraston hoitokohde 1992 -

Aiemmat löydöt: KM 3416:4, KM 11172, KM 16099, KM 16574, KM 16672:1-7, KM 16694:1-68, KM 17045:1-60

Kirjallisuutta: A.O. Heikel (1882), Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäänöksistä: 24. Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. - Karhunhammas 8: 75-77.

Ajoitus: Rautakausi; viikinkiaika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 30 & 32

Valokuvat: 102430, 102431, 102441 – 102464

Paikka ja sijainti: Köpinsaaren kalmisto sijaitsee Mantereenjärven ja Saunaselän välisessä niemessä, loivalla itärinteellä, kivikkoisessa kuusimetsässä. Lapinkaivo-niminen lähde on Köpinsaaren keskiosassa, kalmiston lounaisosassa, vallien ympäröimänä. Kapean salmen toisella puolella, Köpinsaaresta pohjoiseen, on Mantereen Peltosaaren (ks. kohde nro 21) tuhattu röykkiökalmisto. Köpinsaaren loivemmat ja maanviljelylle sopivimmat länsi- ja itäreunat on raivattu viljelykselle, jolloin niillä olleet rauniot tuhoutuivat. Köpinsaaren itäreuna on nykyään kesämökkialuetta.

Inventointihavainnot 1995:

Luettelo Köpinsaaren röykkiöistä

(ks. kartta)

Raunioiden etäisyydet on mitattu röykkiöiden keskeltä.

Röykkiöt 22 ja 27 sijaitsevat tilan RN:o 2:34 alueella ja muut (1–21, 23–26 ja 28–33) tilan RN:o 2:28 alueella. Röykkiö 14 sijaitsee em. tilojen rajalla.

Röykkiö 1: (Maajoen raunio I) Röykkiö on soikea, selvärajainen ja profiililtaan kupera. Se on karikkeen peittämä, runsaskivinen mutta maansekainen raunio, jonka länsireunalla on muutama isompi kivi (halkaisija 40 – 50 cm). Muuten röykkiö on tehty 10 – 30 cm:n kokoisista kivistä. Raunion keskellä kasvaa koivu ja ympärillä kuusia. Röykkiö on hieman sammaloitunut ja osittain karikkeen peittämä, sen päällä kasvaa mm. mustikkaa ja sinivuokkoja. Se sijaitsee loivassa rinteessä siten, että itse röykkiökin viettää. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 9,5 m, leveys 6 m, korkeus n. 50 cm. Valok. 102452.

Röykkiö 2: (Maajoen raunio II) Röykkiö on kiven- ja maansekainen, selvärajainen ja mahdollisesti reunakehällinen. Joka tapauksessa sen reunoilla on näkyvissä harvakseltaan 30 – 50 cm:n kokoisia kiviä. Röykkiön profiili on päältä tasainen. Röykkiö on vahvasti sammaloitunut ja sen päällä kasvaa pari koivua. Se sijaitsee nuoressa kuusimetsässä tasaisella maalla, sen vieressä on pieni heinää ja lehtipuita kasvava aukio. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 11 m, leveys 6,5 m, korkeus 40 – 50 cm. Valok. 102448.

Röykkiö 3: (Maajoen raunio III) Röykkiö on iso, profiililtaan kupera ja tasakokoisista (20 – 30 cm) kivistä koottu kiven- ja maansekainen raunio, joka on vahvasti sammaloitunut. Se sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä, joskin kaakkoissuunnassa maasto raunion kohdalla viettää kohti puhelinlinjaa ja röykkiötä 5. Röykkiön keskellä on 1,5 x 1,5 x 1 m kokoinen pyramidimainen maakivi (josta muinaisjäänköskyltti on irronnut) ja siitä pari metriä itään on vierekkäin kolme halkaisijaltaan n. 1 m laajuista maakiveä. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 11 m, leveys 9,5 m, korkeus n. 40 cm. Valok. 102450.

Röykkiö 4: (Maajoen raunio IV) Röykkiö on selvärajainen, karikkeen peittämä, kiven- ja maansekainen. Röykkiön pinnalle näkyy muutama kivi. Se sijaitsee tasaisessa maastossa kuusimetsässä. Röykkiön päällä kasvaa koivu ja mänty. Röykkiön mitat: pituus (NE–SW) 9 m, leveys 6 m, korkeus n. 40 – 50 cm. Tästä röykkiöstä Maajoki löysi 1939 koekuopasta 30 cm:n syvyydestä kuonanpalan (KM 11172). Valok. 102447.

Röykkiö 5: (Maajoen raunio V) Röykkiö on selvärajainen, hieman soikea, 20 – 30 cm:n suuruisista kivistä koottu maansekainen raunio, jonka länsipäässä on n. 1 m³:n kokoinen maakivi. Sen päällä on kariketta ja hieman mm. mustikkaa. Röykkiö sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 8 m, leveys 6 m, korkeus n. 30 – 40 cm. Valok. 102455.

Röykkiö 6: (Maajoen raunio VI) Röykkiö on aluskasvillisuuden peitossa. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 9,5 m, leveys 6 m ja korkeus n. 1 m. Röykkiön pohjoisreunassa on iso tasainen maakivi, jossa on muinaisjäännöskyltti. Myös röykkiön lounais- ja koillispuolella on isot maakivet. Röykkiö on leikkaukseltaan melko kupera, epäsäännöllisen muotoinen ja maansekainen lukuunottamatta pohjois- ja kaakkoisreunojen välistä kivikkoa. Röykkiö sijaitsee tien reunasta n. 5 m:n päässä, hoidetulla, tasaisella metsämaalla. Kasvillisuus on kuusia ja heinää, lisäksi lähellä kasvaa muutama haapa. Valok. 102463.

Röykkiö 7: (Maajoen raunio VII) Röykkiö on kivistä koottu laakea raunio, jonka eteläreunassa on n. 1 m:n korkuinen kivi. Muuten röykkiö koostuu 10 – 30 cm:n kokoisista kivistä. Röykkiö on hieman sammaloitunut ja sen päällä kasvaa vesaikkoa. Röykkiö sijaitsee nuorena kuusimetsässä. Röykkiön kunto jäi epäselväksi: joko röykkiö on ehjä ja tehty osaksi loivaan rinteeseen tai sitten toisaalta rinteessä oleva kivikko on voinut sortua itse röykkiöstä. Röykkiön keskellä on laakea, halkaisijaltaan n. 1,5 m suuruinen kuoppa. Röykkiön mitat: pituus (NW–SE) 12 m, leveys 9,5 m, korkeus n. 20 – 30 cm. Valok. 102461.

Röykkiö 8: Röykkiö on tutkittu vuonna 1964–66 (A–L Hirviluoto & P. Lahtiperä) ja se sijaitsee mökkitien ja erään kesämökin vajan välissä aivan tien vieressä, joutomaalla. Raunion sijainti kiinnitettiin tontin rajamerkkiin ja vajan kulmaan. Röykkiön pituudeksi mitattiin 9 m (SW–NE) ja leveydeksi 7,5 m, korkeus ilman reunakiviä on n. 20 cm. Raunion länsireunassa on halkaisijaltaan 1,5 m ja 1,2 m korkea kivi, johon on kiinnitetty muinaisjäännös-kyltti. Röykkiön reunoilla on isompia kiviä (halkaisija 50 – 100 cm), keskellä rauniota kivien koko on 20 – 50 cm. Röykkiö on heinittynyt ja kasvaa mm. haavanvesoja ja koivuja. Sen vieressä on kuusia.

Kaivettaessa röykkiön mitat olivat 10 x 6 m. Se oli jo pahasti huvilatien rakennuksessa tuhoutunut pohjoisreunastaan. Se oli koottu hyvin suurista kivistä ja maansekainen. Raunio oli koottu em. maakiven reunaan ja suurin osa löydöistä tuli kiven luota vahvasta nokimaasta. Rauniossa oli suuremmista kivistä koottu ulkokehä, keskellä kivet olivat pienempiä ja osittain palaneita. Löydöt: KM 16672:1–7, KM 16694:1–68, KM 17045:1–60. Valok. 102464.

Röykkiö 9: (Soinisen raunio 1) Röykkiö on aivan tien vieressä. Se on pitkänomainen yksi röykkiö tai kaksi toisiinsa liittynyttä rauniota. Sen länsireunassa on isoja kiviä, halkaisijaltaan 50 – 100 cm. Raunio on kasattu pääasiassa kivistä, se on sammaloitunut ja päältä heinittynyt ja se sijaitsee nuorena kuusikossa. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 9 m, leveys 7,5 m. Valok. 102462.

Röykkiö 10: (Soinisen raunio 3) Röykkiö sijaitsee niin ikään aivan tien vieressä. Se on pieni ja korkea (40 – 50 cm) raunio, joka on mahdollisesti syntynyt tienteossa tai tullut sitä tehtäessä häirityksi. Raunio on sammaloitunut ja runsaan aluskasvillisuuden (mustikka, saniainen, heinä) peittämä. Röykkiön mitat: 3 x 3 m. Valok. 102453.

Röykkiö 11: (Soinisen raunio 2) Sijaitsee samanlaisessa maastossa kuin edellinenkin. Se on pieni, tasakokoisista (halk. 10 – 20 cm) kivistä koottu raunio, joka on sammaloitunut ja

karikkeeseen peittämä. Sen päällä kasvaa mm. pihlaja, marjapensaita ja sinivuokkoja. Röykkiön mitat: pituus (NE–SW) 4 m ja leveys 3 m. Valok. 102451.

Röykkiö 12: (Soinisen raunio 4) Sijaitsee aivan mökkitien vieressä. Se on laakea kiven- ja maansekainen raunio, jossa sen pintaa peittävän karikkeeseen läpi näkyy 4 – 5 isompaa kiveä (halk. 30 – 40 cm). Röykkiön mitat: 5,5 x 5,5 m, korkeus n. 20 cm. Raunion sijainti kiinnitettiin viereisiin rajapyykkeihin. Valok. 102454.

Röykkiö 13: (Soinisen raunio 5) Röykkiö sijaitsee röykkiö 8:n vieressä, sen alapuolella puhelinlinjalla, jota tehtäessä on ilmeisesti röykkiön kiviä siirrelty tai sen päälle on kasattu uudempia kiviä, jollei sitten koko röykkiö ole syntynyt linjaa raivattaessa. Röykkiö on vahvasti sammaloitunut ja runsaan aluskasvillisuuden peittämä. Sen pohjoisreunassa on 1 x 1 x 0,4 m kokoinen maakivi, jonka päällä on pari pienempää irtokiveä ja sen eteläpuolella röykkiön päällä on pari 40 – 50 cm:n kokoista kiveä. Muuten röykkiö on koottu pienehköistä kivistä ja lienee osaksi maansekainen. Raunion luonne on hyvin sekava ja havaintojen teko oli vahvan kasvillisuuden takia vaikeaa. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 6 m, leveys 5 m. Valok. 102449.

Röykkiö 14: Röykkiö on epämääräisen pitkänomainen, vahvasti sammaloitunut raunio, joka sijaitsee – kuten röykkiö 11 – rinteiden taitoskohdassa. Sen pohjoispäässä on läpimitaltaan 70 cm:n suuruinen ja 50 cm:n korkuinen kivi. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 5 m, leveys 4 m ja korkeus 30 cm. Valok. 102458.

Röykkiö 15: (Soinisen raunio 12) sijaitsee pienellä, vahvasti heinittyneellä ja lehtipuita kasvavalla aukiolla, tasaisella maalla. Röykkiö vaikuttaa selvärajaiselta, pyöreältä, kivistä kootulta rauniolta. Röykkiön mitat: 3 x 3 m, korkeus n. 20 cm. Havainto-olot olivat vahvan heinikon takia melko hankalat.

Röykkiö 16: Röykkiö on epävarma, pieni, vahvasti sammaloitunut kumpare tasaisella maalla kuusimetsässä. Sen vieressä on 0,7 x 0,7 x 0,4 m kokoinen maakivi. Röykkiön mitat: pituus (N–S) 5,5 m, leveys 5 m.

Röykkiö 17: (Soinisen raunio 11) Röykkiö on koottu ison maakiven (halk. 1,2 m) ympärille 20 – 30 cm:n kokoisista kivistä. Kivet ovat sammaloituneet. Röykkiö sijaitsee loivassa etelään viettävässä rinteessä nuoressa kuusimetsässä. Röykkiön mitat: 6 x 6 m, korkeus n. 20 cm. Valok. 102459, 102460.

Röykkiö 18: (Soinisen raunio 8) Röykkiö on koottu 20 – 40 cm:n kokoisista kivistä, matala ja vahvasti sammaloitunut. Se sijaitsee kuusimetsässä tasaisella maalla rinteiden yläosassa, aluskasvillisuutena mm. saniaisia. Röykkiön mitat: pituus (N–S) 5 m, leveys 4 m, korkeus 30 cm. Valok. 102456.

Röykkiö 19: (Soinisen raunio 6) Röykkiö on matala, sammaloitunut ja profiililtaan loivasti kupera kiven- ja maansekainen raunio, jossa muutama kivi näkyy maanpinnalle. Röykkiön päällä kasvaa mm. sinivuokkoa ja pari koivua. Röykkiö sijaitsee tasaisella maalla nuoressa kuusimetsässä. Röykkiön mitat: 7 x 7 m, korkeus 30 cm. Valok. 102445.

Röykkiö 20: Röykkiö on oikeammin vain maanpinnalle näkyvä kiveys. Maanpinnalla sijaitsee halkaisijaltaan 20 – 30 cm:n kokoisia sammaloituneita kiviä, joiden välissä oleva maa lienee normaali maanpinta. Röykkiö sijaitsee sähkölinjalle viettävän rinteiden yläosassa, tasaisella

maalla kuusimetsässä. Kiveyksen mitat: pituus (W-E) 3,5 m, leveys 2,5 m, korkeus 20 cm. Valok. 102444.

Röykkiö 21: (Soinisen raunio 7) Röykkiö sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Se on matala ja pienikivinen (kivien halk. 20 – 30 cm) sammaloitunut kiven- ja maansekainen raunio, jonka koillisreunassa on huomattavan iso maakivi (halk. 1,5 – 2 m, korkeus 1,2 – 1,5 m). Röykkiön päällä kasvaa mm. sinivuokkoa ja mustikkaa. Röykkiön mitat: pituus (W-E) 8,5 m, leveys 8 m, korkeus 20 – 30 cm. Valok. 102446.

Röykkiö 22: Röykkiö on pieni ja matala, sammaloitunut kiven- ja maansekainen raunio, joka sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Röykkiö on epävarma. Röykkiön mitat: pituus (W-E) 3,5 m, leveys 2 m, korkeus n. 20 cm.

Röykkiö 23: Röykkiö on pieni, sammaloitunut, epämääräinen kiveys ison maakiven (1,5 x 1,5 x 0,5 m) tien puoleisella sivulla. Kyseessä ei luultavasti ole hautaraunio. Sen vieressä on toinen kiveys, jossa on maakivi (1,2 x 1,2 x 0,4 m) keskellä. Röykkiöiden yhteinen pituus 5,5 m, leveys 2 m ja korkeus n. 20 cm.

Röykkiö 24: Röykkiö on pieni, selvärajainen kiven- ja maansekainen, sammaloitunut kumpare. Se sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (NW-SE) 4 m, leveys 3 m, korkeus n. 25 – 30 cm.

Röykkiö 25: (Soinisen raunio 10) Röykkiö on ison maakiven (halk. 1 m, korkeus 50 cm) ympärille koottu pienialainen raunio. Sen kivet ovat halkaisijaltaan 20 – 30 cm ja sammaloituneita. Röykkiö sijaitsee rinteän yläosassa tasaisella maalla, nuoressa kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (NW-SE) 4 m, leveys 3 m, korkeus n. 20 cm. Valok. 102457.

Röykkiö 26: (Soinisen raunio 9) Röykkiö on ison maakiven (halk. 1 m, korkeus 50 cm) ympärille koottu pienialainen raunio. Sen kivet ovat halkaisijaltaan 20 – 30 cm ja sammaloituneita. Röykkiö sijaitsee rinteän yläosassa tasaisella maalla, nuoressa kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (NE-SW) 4,5 m, leveys 3 m, korkeus n. 20 cm.

Röykkiö 27: Röykkiö on selvärajainen, "kolmiomainen" ja sammaloitunut kiveys. Se sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (N-S) 3 m, leveys 2 m, korkeus 20 – 30 cm.

Röykkiö 28: Röykkiö on pieni ja sammaloitunut kiven- ja maansekainen raunio, joka sijaitsee tasaisella maalla aivan sähkölinjan alla. Sen päällä kasvaa mustikkaa ja valkovuokkoja. Röykkiön mitat: 3 x 3 m, korkeus 20 – 30 cm.

Röykkiö 29: Röykkiö on pieni, silmäkivellinen raunio. Silmäkiven koko on 0,7 x 0,7 x 0,7 m ja sen ympärille on koottu halkaisijaltaan 20 – 40 cm:n kokoisista kivistä kiveys, joka on sammaleen ja karikkeen peitossa. Kiveys sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Röykkiön mitat: 2,5 x 2,5 m, korkeus n. 15 – 20 cm.

Röykkiö 30: Röykkiö on pieni, kupera ja tasakokoisista kivistä koottu sammaloitunut raunio, joka sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (NW-SE) 4,5 m, leveys 3 m, korkeus n. 20 – 25 cm.

Röykkiö 31: Röykkiö on 20 – 30 cm:n kokoisista kivistä koottu sammaloitunut raunio. Kuta kuinkin keskellä sitä on 0,7 x 0,7 x 0,4 m kokoinen kivi. Röykkiö sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 5,5 m, leveys 3,5 m, korkeus n. 30 cm. Valok. 102441.

Röykkiö 32: Röykkiö on 20 – 30 cm:n kokoisista kivistä koottu sammaloitunut raunio, joka sijaitsee tasaisessa kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (NW–SE) 6 m, leveys 4,5 m, korkeus n. 30 cm. Valok. 102443.

Röykkiö 33: Röykkiö on 20 – 30 cm:n kokoisista kivistä koottu sammaloitunut raunio, jonka luoteisreunassa on n. 0,8 x 0,8 x 0,6 m kokoinen maakivi. Röykkiö sijaitsee tasaisella maalla kuusimetsässä. Röykkiön mitat: pituus (W–E) 4,5 m, leveys 4 m, korkeus n. 30 – 40 cm. Valok. 102442.

Lisäksi alueella on röykkiö 7:n länsipuolella kuopanne, joka ei ole Maajoen 1939 mainitsema ns. lapinkaivo.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

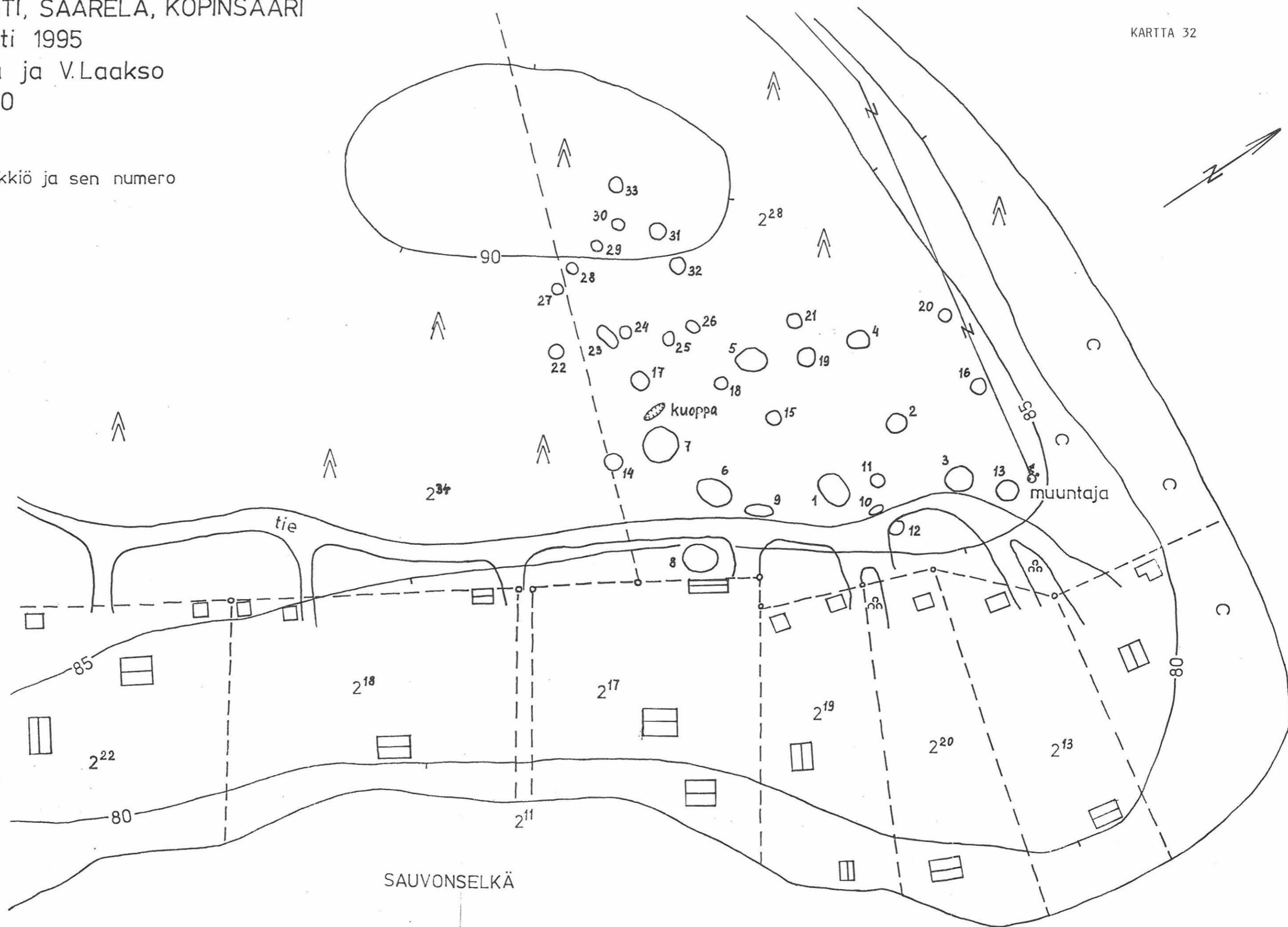
VESILAHTI, SAARELA, KÖPINSAAARI

Inventointi 1995

J.Pukkila ja V.Laakso

MK 1:1000

○¹ röykkiö ja sen numero

23. VESILAHTI, PÖRÖLÄ, SASSINSAARI (922 1 0023)

Rautakautinen kalmisto, II.

peruskartta: 2114 09 HULAUSJÄRVI (pain. 1992)

x= 6795 32

y= 2484 05

z= 80 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Pörölä 432

tila: RN:o 2:3

kiinteistötunnus: 922-432-0002-0003

omistaja: Mattila, Hilikka Annikki

osoite: Saarikunta, 37500 Lempäälä

Aiemmat tiedot: Rautakautinen kalmisto?/kätkö?

A.O. Heikelin (1882) saamien tietojen mukaan paikalta olisi löydetty ruostuneita raudanpaloja. Sassinsaaren 1930-luvulla pelloksi raivatulta itäisivulta löydettiin runsaasti esineitä 1936 – 1939. J. Voionmaa teki paikalla pienen kaivauksen 1936. Esineet löydettiin heti turpeen alta, saven päältä. Kaivauksissa ei havaittu kulttuurikerrosta eikä muuta kiinteän muinaisjäännöksen merkkiä. Sassinsaaren liittyy perimätietoa lappalaisista ja kerrotaan että siellä olisi ollut uhrilähde (Maajoki 1939).

Kaiv. J. Voionmaa 1936

Inv. V. Maajoki 1939: II:14

Aiemmat löydöt: KM 10390:1-7, KM 10409:1-14, KM 11167:1-4

Kirjallisuutta: A.O. Heikel (1882), Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäännöksistä: 25. Helena Honka-Hallila (1982), Pyhäjärven eteläosan rautakautinen asutus ja sen yhteys alueen historialliseen asutukseen. – Karhunhammas 8: 77-78.

Ajoitus: Rautakausi; viikinkiaika – ristiretkiaika

Tarkastuslöydöt: KM 29215:1-2 (kvartsi-iskoksia, pii-iskoksia/tuluspiitä?)

Kartat: 1 & 30

Valokuvat: 102432, 102433

Paikka ja sijainti: Kalmisto? sijaitsee osittain kivisellä peltosaarekkeella, osittain pellolla mäen korkeimmalla kohdalla ja sen välittömässä ympäristössä. Peltosaareke kasvaa haapoja ja heinää. Mantereenjärven etelärannasta kohde on n. 200 – 300 m pohjoiseen. Alue on soiden tai vetisten peltojen ympäröimä ja lienee ollut aikanaan saari.

Inventointihavainnot 1995:

Peltosaarekkeella metsässä ei ollut muuta näkyvissä kuin runsaasti kiviä. Äestetyllä pellolla ei näkynyt mitään merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä. Pellon pinnasta poimittiin pari (tulus?)piitä, kolme epämääräistä kvartsinpalaa ja tiiltä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 23.5.1995. Pelto oli oraalla, havainto-olot hyvät.

24. VESILAHTI, KAAKILA, LINNANKALLIO (922 1 0024)

Muinaislinna, I.

peruskartta: 2123 07 LEMPÄÄLÄ (pain. 1991)

x= 6801 98

y= 2480 12

z= 107,5

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Kaakila 410**tila:** RN:o 1:50**kiinteistötunnus:** 922-410-0001-0050**omistaja:** Kallio, Eino Aukusti**osoite:** 37470 Vesilahti**Aiemmat tiedot:** Muinaislinna

J. Ailio piti 1924 mäen lounaisrinteen valjeja luonnonmuodostumina ja katsoi että luoteisrinteen linnoittamattomuus osoittaa, että paikalla ei ole ollut mitään tietoista linnoitus suunnitelmaa. J. Voionmaa piti mäkeä muinaislinnana 1946, mutta esitti paikan luonteesta varauksia. J-P Taavitsainen toteaa tutkimuksessaan 1990, että mainitut vallit ovat ihmiskäden työtä ja mäki on muinaislinna.

Inv. V. Maajoki 1939: s. 32**Tark. J. Ailio 1924, J. Voionmaa 1946, J-P Taavitsainen 1988****Museoviraston hoitokohde 1992 -****Aiemmat löydöt:** -**Kirjallisuutta:** J. Voionmaa (1936), Hämeen muinaislinnoja II: 129.

J-P Taavitsainen (1990), Ancient Hillforts of Finland. - SMYA 94: 226.

Ajoitus: Rautakausi?**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1 & 33**Valokuvat:** 102421 - 102425

Paikka ja sijainti: Linnankallio sijaitsee aivan Toutosenselän lounaisrannalla, Pyhäjärveen pistävällä niemellä. Rannanpuoleinen koillisrinne on jyrkkä, kielekkeinen kallio, samoin mäen kaakkoispää. Lounaissivu on verrattain loiva. Maasto Linnankallion ympäristössä on kuusimetsää. Vuoren pohjois- ja luoteispuolelle on rakennettu kesämökkejä 1970-luvulla, jolloin on tehty myös linnavuoren lounaispuolelle yksityistie.

Linnankallion laki on n. 190 x 20 m kokoinen luode-kaakkosuuntainen kallioharjanne, jonka luoteispää on avoin kalliopaljastuma, mäen kaakkoispäässä on kallion päällä maakerros. Lakialue kohoaa n. 30 m viereisen järven pinnan yläpuolelle. Kallion aluskasvillisuus on sammalta, kanervaa ja mm. mustikkaa, puusto pääasiassa mäntyä.

Inventointihavainnot 1995:

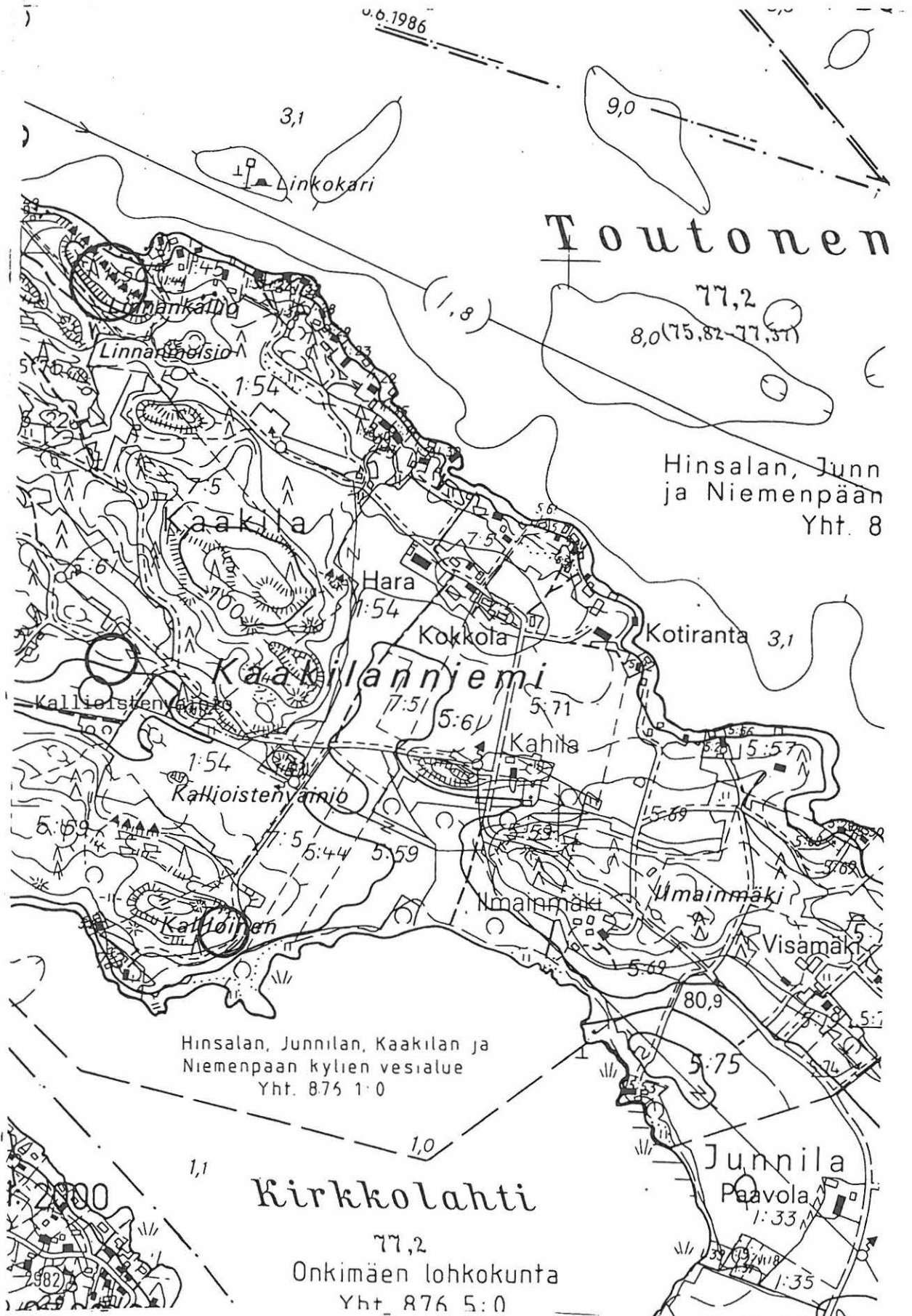
Linnankallion lounaisreunassa on vallia yhtä katkosta lukuunottamatta mahdollista seurata n. 90 m:n matkalla kallion päällä ja sen koloissa mäen luoteispään kalliopaljastumaan saakka. Mäen luoteispää vaikuttaa liian kuperalta, että siihen olisi voinut rakentaa kivivallia. Oletettiin, että varustuksen pääty olisi rakennettu harjanteen poikki kalliopaljastuman kohdalla, mutta mitään merkkejä tästä ei havaittu. Valli on koottu pyöreäsivuisista moreenikivistä ja terävasärmäisistä lohkeista, seassa on myös kuution kokoisia maakiviä. Kallion halkeamissa valli on paljasta, kallion päällä paikoin kauttaaltaan sammaleen peitossa. Koepistoja ei tehty, eikä tarkastetuista tuulenskaadoista löydetty mitään.

Linnankallion alapuolella oleva ns. Linnanmoision pelto tarkastettiin pintapoimimalla eikä siinä havaittu mitään. Sen sijaan todettiin pellon joskus ulottuneen Linnankallion luoteispuolen mökeille johtavalle tielle asti. Tien lounaispuolella kuusimetsässä todettiin pelto-ojia ja vierekkäin kolme pientä, pienikivistä ja paljasta kivirauniota, todennäköisiä viljelyraunioita. Niiden halkaisijat ovat 2 – 3 m ja korkeus 1 – 2 kivikertaa, noin 30 cm. Röykkiöiden koordinaatit: $x = 6801\ 92$, $y = 2480\ 12$; koordinaattien virheympyrän säde on noin 50 m.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 25.5.1995. Havainto-olot olivat hyvät.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995
KAAKILAN LINNANKALLIO
KALLIOISTENVAINIO
KALLIOINEN

KARTTA 33
Pk 2123 07 LEMPÄÄLÄ
mk 1:10000

25. VESILAHTI, KAHNALA, KIELIÖ

Kivikautinen asuinpaikka, II.

peruskartta: 2114 09 HULAUSJÄRVI (pain. 1992)

x= 6794 18

y= 2480 17

z= 80 – 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kahnala 411

tila: RN:o 1:4

kiinteistötunnus: 922-411-0001-0004

omistaja: Kivijärvi, Jari Kalevi

osoite: 37420 Valkkinen

Aiemmat tiedot: Kivikautinen irtolöytö

Toukokuussa 1948 löysi Tauno Höyssä Höyssän talon Kieliön peltolohkosta kourutaltan (KM 12038), itse talosta 1 km, Maijalan talosta n. 300 m sekä Tarimaan kylästä n. 500 m. Esine löytyi peltotöissä maanpinnalta. Kourutaltan mitat: 8,7 x 3,6 x 2,1 cm.

Aiemmat löydöt: KM 12038 (kourutaltoa)

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: KM 29207:1-10 (kvartsikaavin, kvartsiesineiden katkelmia, hioin, kvartsi-iskoksia, pii-iskos)

Kartat: 1, 34 & 35

Valokuvat: 102501 – 102507

Paikka ja sijainti: Kieliön peltolohko kasvoi tarkastushetkellä vahvaa heinää. Se on nykyisin kumpuilevaa hietasavista peltomaata Koskenjoen kaakkoispuolella, entisen (kuivatun) järven rannalla. Peltojen Koskenjoen puoleinen ranta oli hyvin märkää.

Inventointihavainnot 1995:

Kieliön peltolohkon keskellä olevaan peltosaarekkeeseen tehtiin muutama koepisto, joista ei kuitenkaan löytynyt mitään. Peltolohkon lounaispuolella olevilta avoimilta pelloilta löytyi kvartsi-iskoksia, joista ainakin yksi on kaavin. Löydöt poimittiin talteen kolmelta eri pelloilta, jotka nimettiin ala-, keski- ja yläpelloksi. Eniten löytöjä tuli keskipellon pohjoisosasta, n. 80 m mpy korkeuskäyrältä kohdasta, jossa käyrä muodostaa luoteeseen pistävän "niemen". Tämä 80 m mpy käyrä näyttää muodostaneen kuivatun järven rannan. Ala- ja keskipellon välisessä kivikkoisessa, muokkaamattomassa harjanteessa on näkyvissä merkkejä rantavallista. "Alapellon" muutama kvartsinpala (ja aiempi irtolöytö) ovat luultavasti sijainneet aivan rannassa, tai ovat sortuneesta rantapenkasta sinne joutuneet.

"Yläpelloilta" löytyi muutama epämääräinen kvartsinpala ja mm. liitupiipun ja piin pala eikä ole varmaa, että asuinpaikka jatkuu sinne asti. Vaikuttaa siltä että asuinpaikka on sijainnut

em. "niemessä", n. 80 – 85 m mpy, eikä paljon laajemmalla. Löytöjä tuli melko harvakseltaan. Yllä esitetystä koordinaattipisteestä n. 50 m säteellä esiintyi iskoksia.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 7.6.1995. Havainto-olot olivat viljan kasvun myöhästymisen ja edellisen päivän vesisateen takia hyvät.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

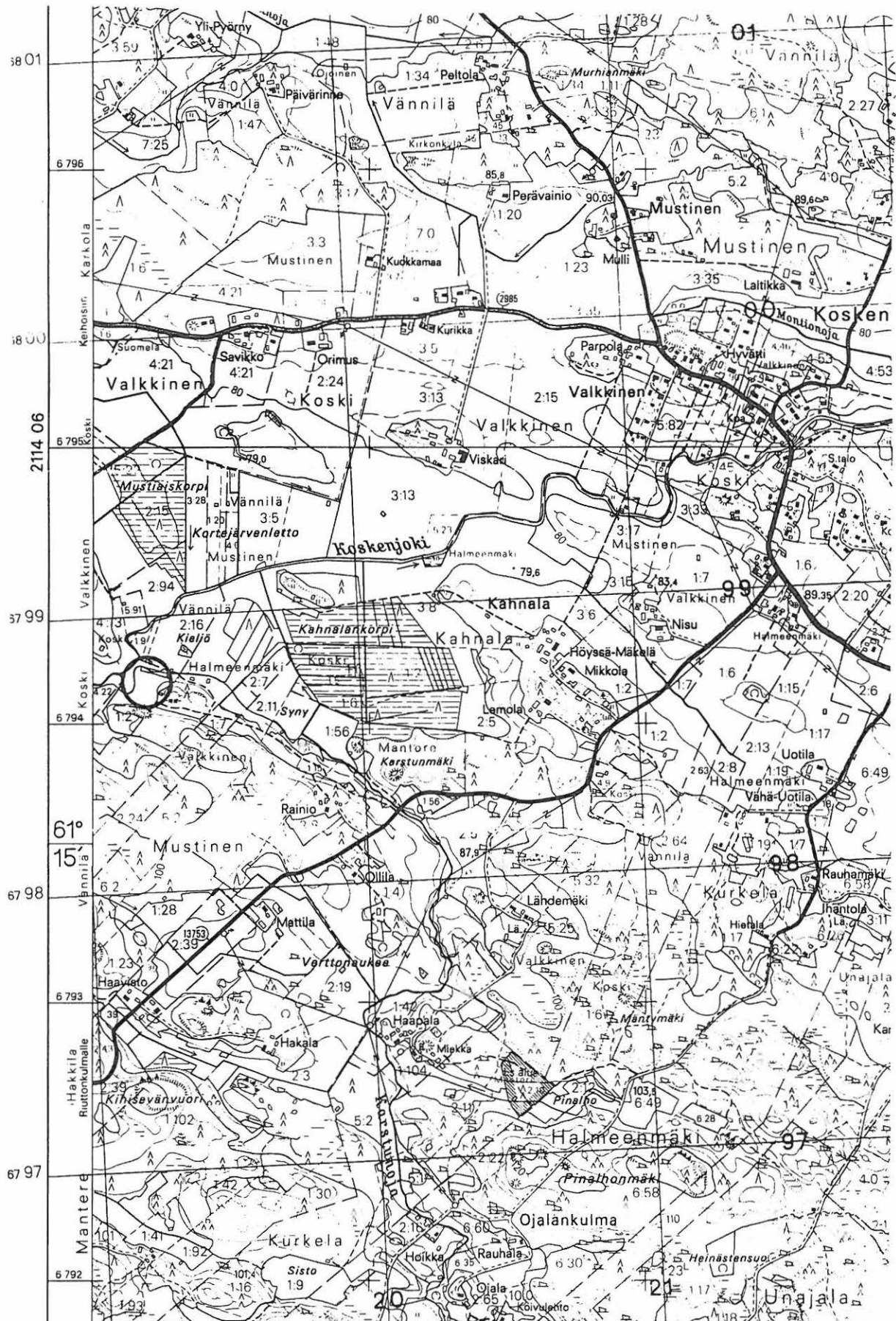
KARTTA 34

KIELIÖ

Pk 2114 09 HULAU SJÄRVI

mk 1:20000

x= 6794 18, y= 2480 17, z= 80 - 85

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

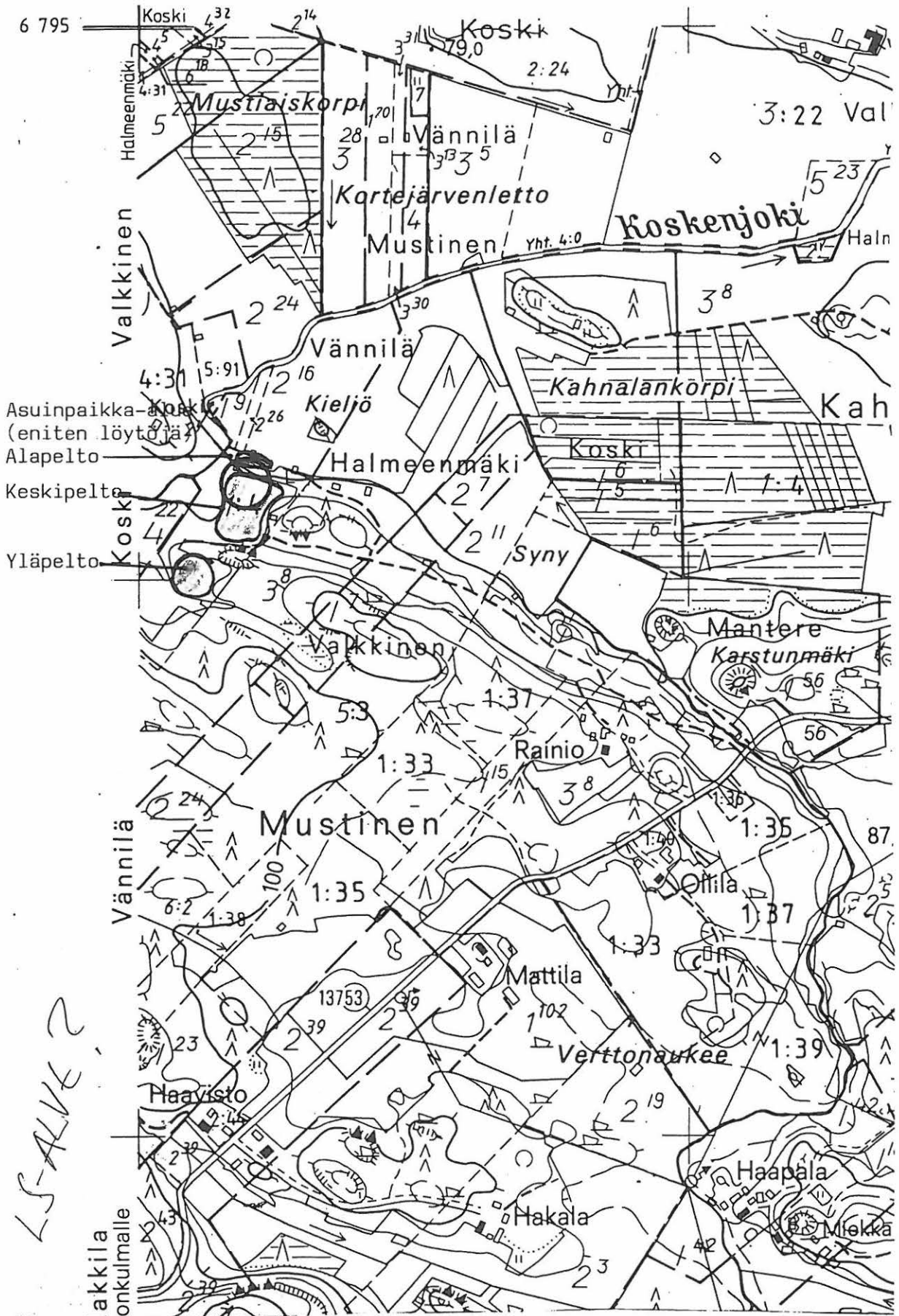
KARTTA 35

Pukkila & Laakso

KIELIÖ

Pk 2114 09 HULAU SJÄRVI

mk 1:10000

LS-ALVE 2

takkila
konkumalle

Asuinpaikka-
(eniten löytöjä)
Alapelto
Keskipelto
Yläpelto

26. VESILAHTI, SUOMELA, MUSTIAINEN

Kivikautinen asuinpaikka, II.

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6795 48-56

y= 2479 82-88

z= 80 - 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Suomela 438 & Kärkölä 419

tila: Suomela RN:o 1:3

kiinteistötunnus: 922-438-0001-0003

omistaja: Bergius, Jaakko Markku Sakari

osoite: Mäki-Suomela, 37470 Vesilahti

tila: Kärkölä RN:o 1:6

kiinteistötunnus: 922-419-0001-0006

omistaja: Heikkilä, Aino Maria

osoite: 37420 Valkkinen

omistaja: Heikkilä, Elle Vilhelmiina

osoite: 37420 Valkkinen

omistaja: Ajosmäki, Esteri Elisabet

osoite: Tarimaa, 37420 Valkkinen

Aiemmat tiedot: -

Aiemmat löydöt: M. Bergiuksen löytämä taltta (KM 29213:1)

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: KM 29213:2-5 (kvartsi-iskoksia, palanutta savea)

Kartat: 1, 36 & 37

Valokuvat: 102477 - 102482

Paikka ja sijainti: Löytöalue on peltoa, loivasti lounaaseen viettävällä rinteellä, Kehrontien molemmin puolin. Pellon maalaji on liejusavea, kuten Vesilahdella yleensäkin. Inventoijien arvelun mukaan paikalla lienee ollut kuivattu järvi, jonka pohjoisrannalla asuinpaikka on sijainnut.

Inventointihavainnot 1995: Tämä kivikautinen asuinpaikka löytyi Markku Bergiukselta (os. Mäki-Suomela, Vesilahti, puh. 931-3738010) saadun pohjalaisen tyyppin taltan löytöpaikan tarkastuksessa. Löytäjä toimi oppaana. Taltta löytyi peltotöissä kyntökerroksesta muutama vuosi sitten. Tarkastushetkellä pelto oli oraalla. Oraiden seasta löytyi kvartsi-iskoksia. Toiset löytyivät Kehrontien lounaispuolelta, M. Bergiuksen maalta, ja toiset tien koillispuolelta Heikkilän autiotilasta n. 100 m eteläkaakkoon. Löytöalueen alaraja kulkee 80 m mpy korkeuskäyrän tuntumassa lounaaseen viettävällä loivalla rinteellä. Suurempi osa löydöistä tuli tien lounaispuolelta, n. 20 - 30 m pitkältä ja 10 - 15 m leveältä alueelta. Löytöalueen

pituusakselin suunta on luode–kaakko. Kehrontien koillispuolella löytöjen määrä harveni ja löytöalue kapeni. Löydöt vaikuttavat loppuvan n. 85 m mpy tasolla.

Löytöalueeseen saattaa liittyä siitä n. 400 – 500 m lounaaseen sijaitsevalta lehtipuuta kasvavalta alueelta mahdollisesti löytyneet vesipähkinät, joista paikalla tarkastushetkellä käynyt paikallinen asukas mainitsi. Hän oli havainnut ne pikkupoikana ollessaan aikuisten miesten mukana kaivamassa ojia. Henkilön kuvaus pähkinöistä vastasi niin hyvin todellisuutta, että löytöä voitane pitää mahdollisena. Löytöpaikkaa ei tarkastettu.

Samaan kivikautiseen asuinpaikkaan liittyy todennäköisesti myös edellä kuvatusta Mustiaisen asuinpaikasta n. 300 m luoteeseen, pienen kivisen peltosaarekkeen reunasta löydetty kivinen esine, mahdollinen "urahioin" (ks. Liite 2). Sen löysi Markku Bergius peltotöissä kyntökerroksesta 28.5.1995. Löytöpaikan koordinaatit: $x = n. 6795\ 66$, $y = n. 2479\ 60$, $z = 82,5 - 85$. Esine on 18 cm pitkä, 5 cm leveä ja paksuimmalta sivulta 1 cm vahvuinen. Sen poikkileikkaus on kolmiomainen. Esineen toisella pinnalla on n. 14 cm pitkä pyöreäpohjainen ura, jonka toinen pää vaikuttaa n. 6 cm:n matkalta hiotulta. Kivilaji on jotakin harmahtavaa liusketta. Esine on löytäjänsä M. Bergiuksen hallussa. Löytöpaikan maalaji on liejusavea.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 13.6.1995. Havainto–olot hyvät.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

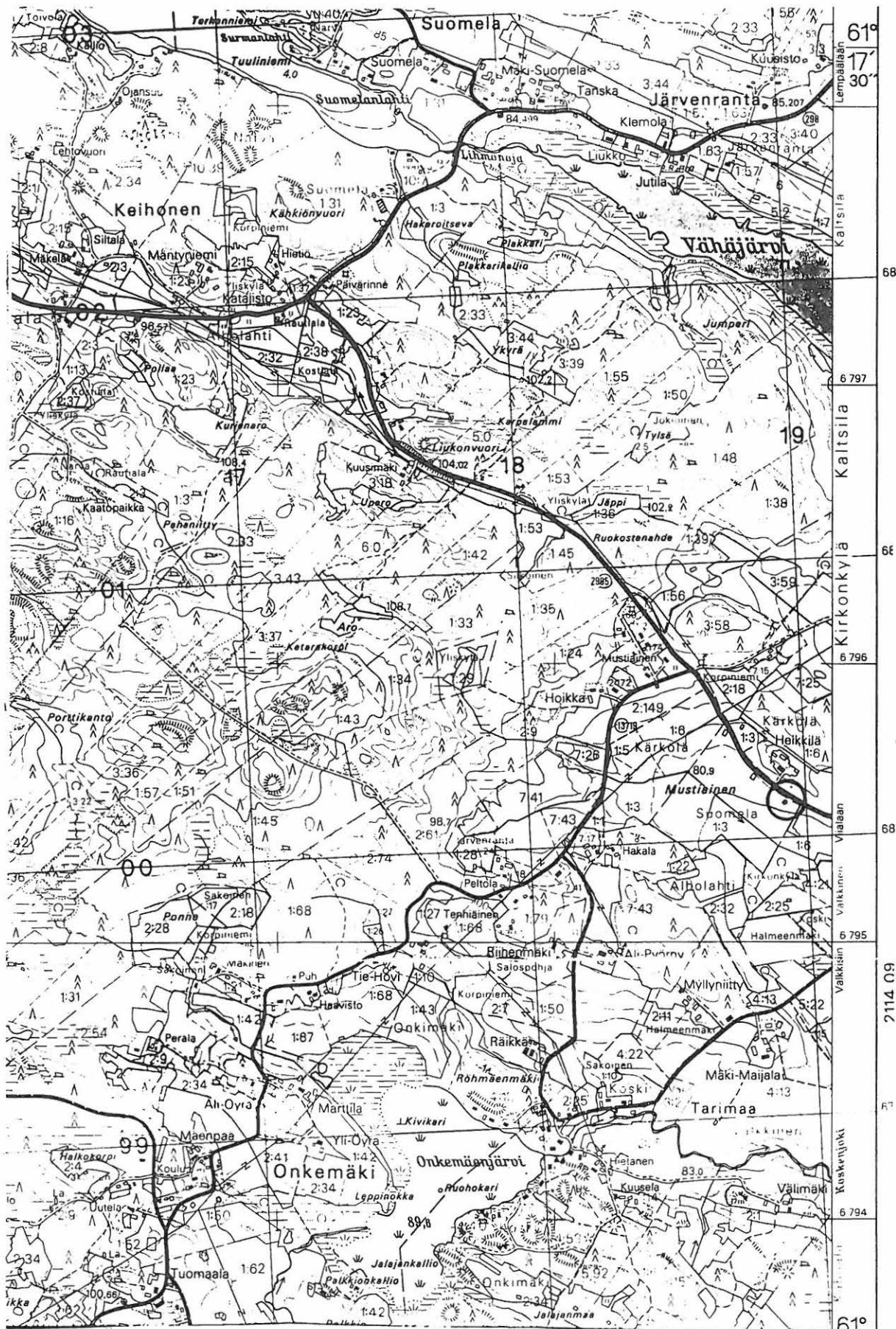
KARTTA 36

MUSTIAINEN

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:20000

x= 6795 48-56, y= 2479 82-88, z= 80 - 85

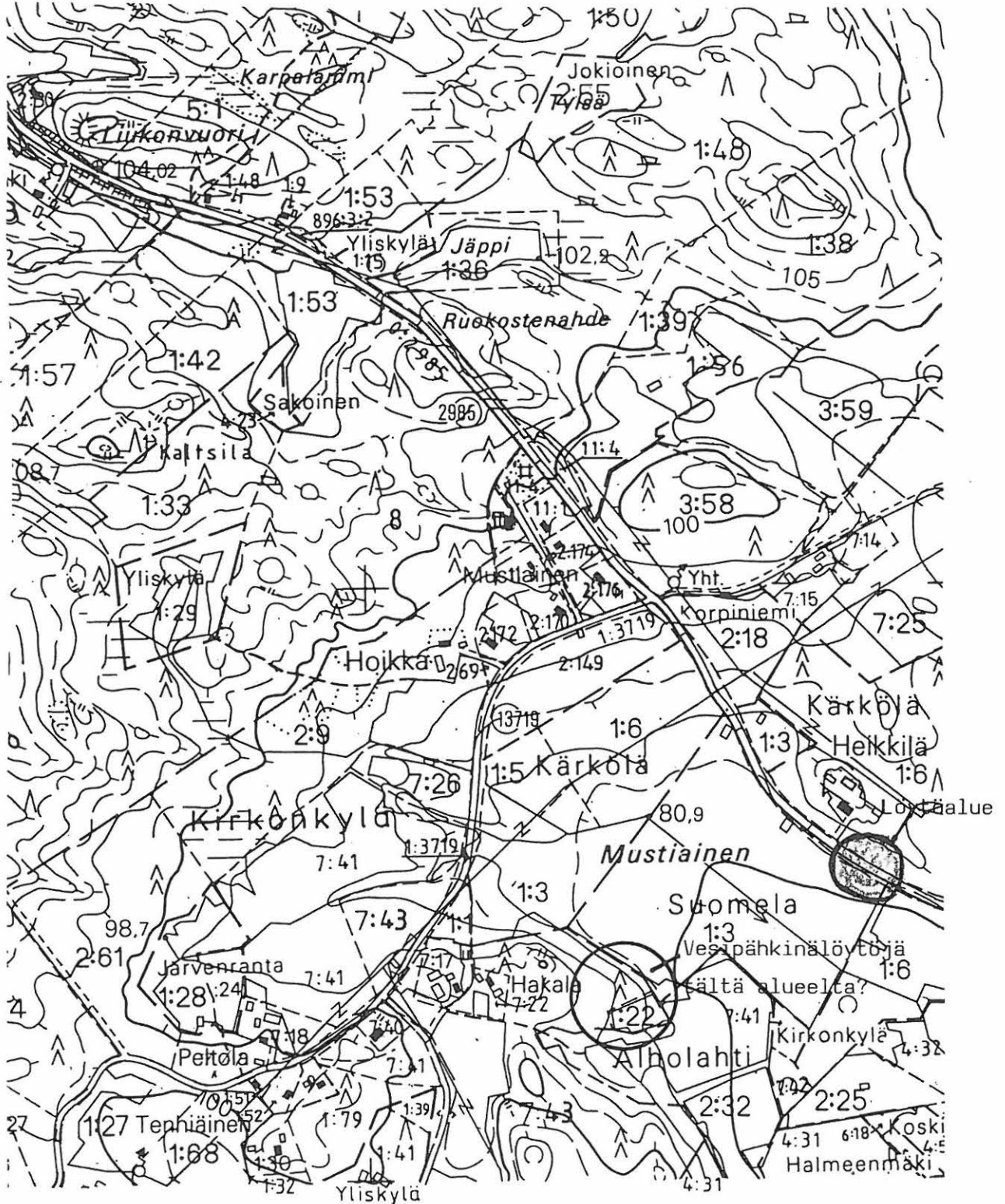

Pukkila & Laakso

MUSTIAINEN

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:10000

N:o 2114 06 D

27. VESILAHTI, SUOMELA, LIHMONOJA

Kivikautinen?/rautakautinen? asuinpaikka?/irtolöytöpaikka?

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6797 80-90

y= 2478 70-80

z= n. 80 (N60)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Suomela 438 & Narva 425**tila:** Suomela RN:o 1:3

kiinteistötunnus: 922-438-0001-0003

omistaja: Bergius, Jaakko Markku Sakari

osoite: Mäki-Suomela, 37470 Vesilahti

tila: Suomela RN:o 1:39

kiinteistötunnus: 922-438-0001-0039

omistaja: Mikkola, Pentti Juhani & Mikkola, Aino Anna Leena

osoite: Suomela, 37470 Vesilahti

tila: Narva RN:o 10:7

kiinteistötunnus: 922-425-0010-0007

omistaja: Bergius, Jaakko Markku Sakari

osoite: Mäki-Suomela, 37470 Vesilahti

Aiemmat tiedot: Kivikautinen irtolöytö

Tasataltan (KM 11195) löysi 17.7.1936 Äänekosken pitäjän Honkalan kylästä kotoisin oleva salaojankaivaja Arvid Siistonen imuputkiojasta n. 50 cm:n syvyydestä salaojitettaessa Vesilahden Mäki-Suomelan tilaan kuuluvaa, peltoviljelykseen otettua Lihmon niittyä.

Löytöpaikka sijaitsee n. 30 m Lihmonjoesta ja n. 60 m Vähästä eli Järvenrannan järvestä entisen jokiladon pohjoispuolelta, n. ½ m ylempänä joen nykyistä keskiveden pintaa. Pitkän tasataltan mitat: 176 x 53 x 20 mm.

Aiemmat löydöt: KM 11195 (tasataltta)**Ajoitus:** Kivikausi?/rautakausi?**Tarkastuslöydöt:** KM 29212:1-4 (kvartsi-iskos, palanutta savea, kuonaa) + värttinänpyörä (M. Bergiuksen hallussa)**Kartat:** 1, 38 & 39**Valokuvat:** -

Paikka ja sijainti: Lihmonoja yhdistää Vähäjärven ja Alhonselän toisiinsa kulkien lähes itä-länsisuuntaisena. Sen yli kulkee Narvan-Lempäälän maantie. Ojan ympäristö on peltoja, jotka viettävät kohti Lihmonojaa. Peltojen maalaji on hietasavea. Pohjoispuoleisen pellon Vähäjärven puoleiset rannat ovat vesijättöä.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

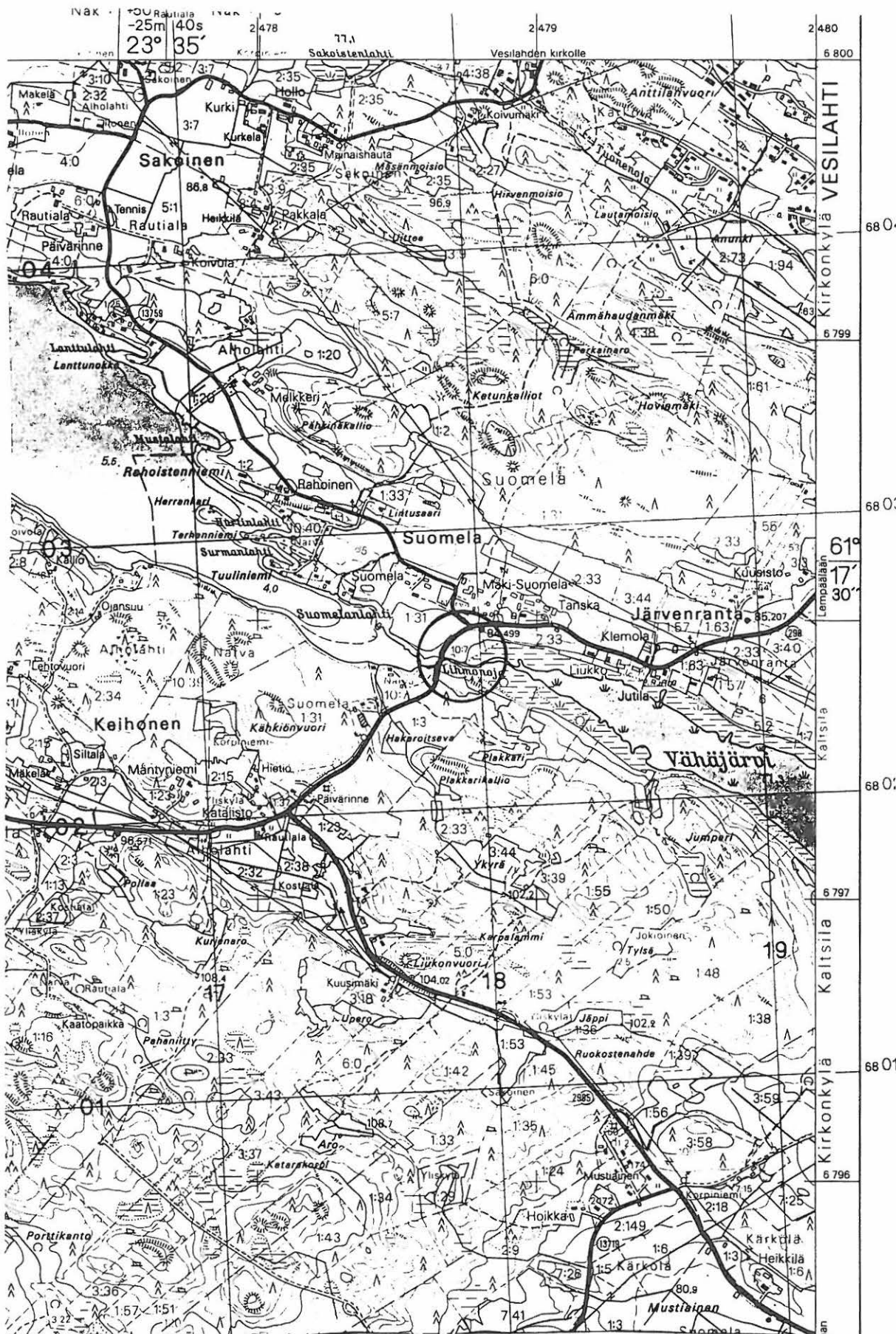
KARTTA 38

LIHMONOJA

Pk 2114 06 NARVA

mk 1: 20000

x= 6797 80-90, y= 2478 70-80, z= n. 80

Inventointihavainnot 1995:

Lihmonojan molemmin puolin olevat peltoalueet tarkastettiin. Ojan eteläpuoleinen pelto oli kesannolla. Pohjoispuoleisen pellon pinnalta poimittiin muutama kuonanpala, kvartsi-iskos ja palanutta savea. Markku Bergius on 1940– 1950-luvuilla löytänyt harmaasta liuskeesta tehdyn värttinänkehrän Mäki-Suomelan talon eteläpuoliselta pellolta peltotöissä, muistaakseen kyntökerroksesta. Samalta alueelta on peräisin taltta (KM 11195) ja vuoden 1995 inventoinnissa löytyi rautakuonaa ym. Värttinänpyörä on halkaisijaltaan 5 cm ja 1 cm paksu, kuta kuinkin pyöreä ja litteä. Sen keskellä on läpimitaltaan 1 cm:n kokoinen reikä, jonka reunat kiekon molemmin puolin ovat pyöristyneet. Esine on löytäjänsä hallussa (os. Mäki-Suomela, 37470 Vesilahti, puh. 931-3738010). (ks. Liite 2)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 29.5.1995. Toinen pelloista oli heinällä, muuten havainto-olot olivat hyvät.

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

Pukkila & Laakso

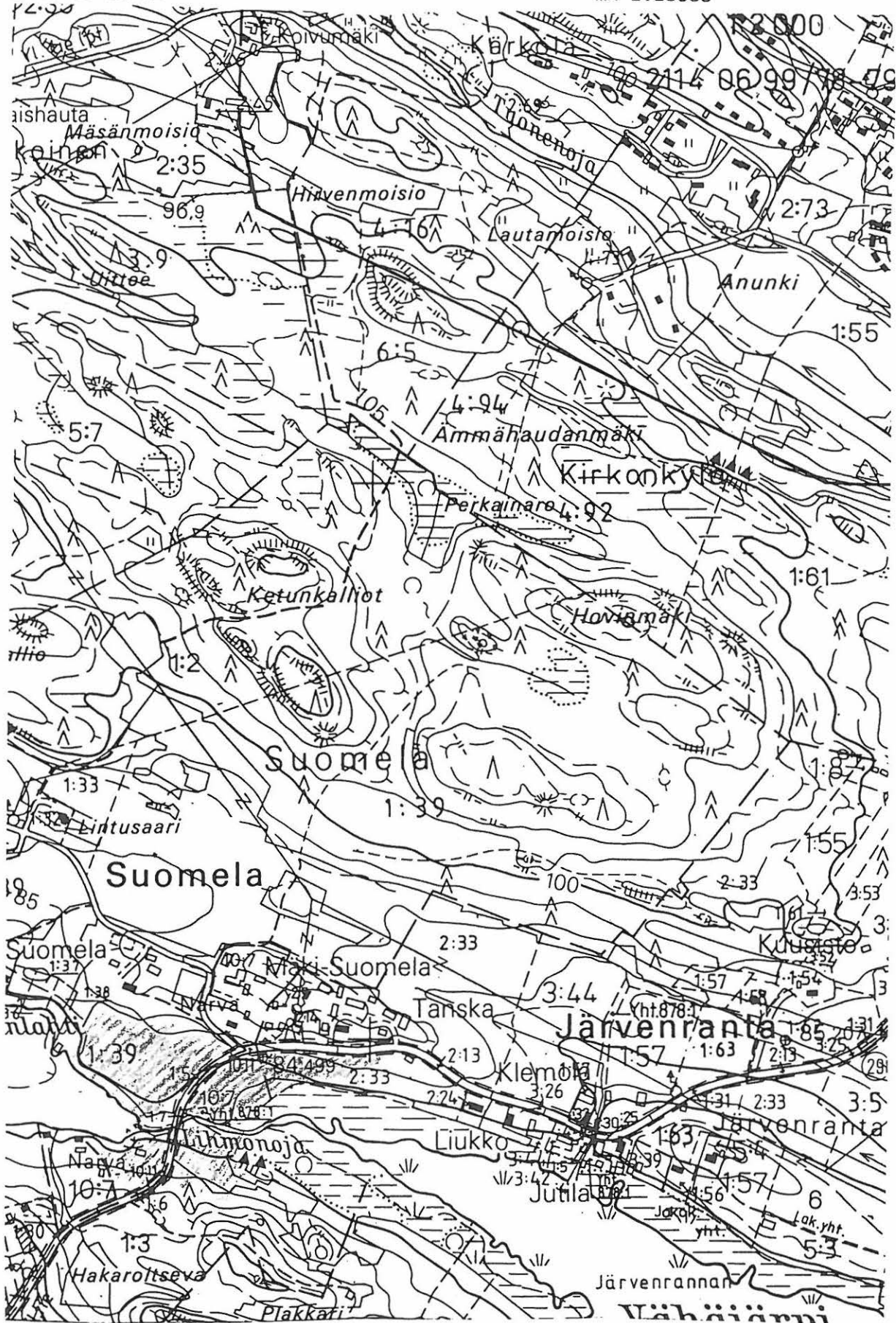
LIHMONOJA

Pk 2114 06 NARVA

KARTTA 39

 tarkistettu alue

mk 1:10000

28. VESILAHTI, KAAKILANNIEMI, KALLIOISTENVAINIO

Ajoitukseltaan epämääräinen asuinpaikka?/irtolöytöpaikka?

peruskartta: 2123 07 LEMPÄÄLÄ (pain. 1991)

x= 6801 18

y= 2480 13

z= n. 80 - 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kaakila 410

tila: RN:o 5:61

kiinteistötunnus: 922-410-0005-0061

omistaja: Lietsamo, Irja Ida Vilhelmiina

osoite: Vesilahdentie 31, 37500 Lempäälä

Aiemmat tiedot: -

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: Kivikausi/rautakausi?

Tarkastuslöydöt: KM 29206:1-4 (kvartsi-iskoksia, hioimen? pala, raudan paloja, palanutta savea)

Kartat: 1 & 33

Valokuvat: -

Paikka ja sijainti: Löytöalue sijaitsee Kaakilanniemen keskiosissa, peruskarttaan merkitystä Kallioistenvainiosta n. ½ km luoteeseen pellolla. Löytöalue sijoittuu 80 m mpy korkeuskäyrien muodostaman "salmen" pohjoisrannalle etelärinteeseen. Lisäksi "salmen" keskellä on pari "saarta". Paikalta on matkaa Kirkkolahden pohjoisrantaan n. 600 - 700 m.

Inventointihavainnot 1995: Kaakilanniemestä savisen kesantopellon notkelmasta löytyi inventoinnin yhteydessä loivalta etelärinteeltä muutama pala kvartssia ja vaalean kellertävää palanutta savea n. 20 - 30 m:n matkalta. Palanut savi löytyi pieneltä alalta rinteeseen alaosaan. Löydöistä on vielä mainittava todennäköisesti hioimen katkelma. Mikäli paikalla on kiinteä muinaisjäännös, se ei ilmeisesti ole mitenkään runsas, sillä havainto-olot olivat hyvät.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 14.6.1995. Havainto-olot hyvät.

29. VESILAHTI, KAAKILANNIEMI, KALLIOINEN

2 röykkiötä

peruskartta: 2123 07 LEMPÄÄLÄ (pain. 1991)

x= 6800 77

y= 2480 40

z= n. 87,5 (N60)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Kaakila 410**tila:** RN:o 7:5**kiinteistötunnus:** 922-410-0007-0005**omistaja:** Kokkola, Reijo Tapio & Kokkola, Elsa Päivikki**osoite:** Kaakilantie 242 B, 37470 Vesilahti**Aiemmat tiedot:** -**Aiemmat löydöt:** -**Ajoitus:** ?**Tarkastuslöydöt:****Kartat:** 1 & 33**Valokuvat:** 102419, 102420**Paikka ja sijainti:** Rauniot sijaitsevat Kirkkolahden pohjoisrannasta n. 150 – 200 m päässä sijaitsevan kallion loivassa kaakkoisrinteessä.**Inventointihavainnot 1995:** 2 pelkistä kivistä koottua, sammaloitunutta röykkiötä on 4 m:n päässä toisistaan. Kivien halkaisijat ovat 20 – 50 cm. Röykkiöt sijaitsevat tiheässä pajukossa maapohjalla. Pienempi röykkiöistä on suorakaiteen muotoinen ja sen mitat ovat 3 x 2 m. Suuremman koko on 4 x 2 m. Jälkimmäisen muoto on epämääräisempi. Rauniot ovat lehtien peitossa ja 1 – 2 kivikertaa korkeita (20 – 40 cm).**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso 25.5.1995.

30. VESILAHTI, KURALA, RÄMSÖÖ, HONKINIEMI

Röykkiöitä/mahd. peltoraunioita? sekä kivikautinen asuinpaikka?

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= 6803 22

y= 2462 73

z= 110 – 115 (N60)

(röykkiöalueen keskipiste)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurala 417

tila: RN:o 5:58

kiinteistötunnus: 922-417-0005-0058

omistaja: Honkiniemi, Helvi Helmi Helena & Honkiniemi, Anni Kyllikki

osoite: 37350 Rämsöö

Aiemmat tiedot: –

Aiemmat löydöt: –

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 40 & 41

Valokuvat: 102406 – 102409

Paikka ja sijainti: Honkiniemi on Suonojärveen pistävä länsi–itäsuuntainen niemi, joka on osittain viljelyksessä. Niemen kärki on kuusimetsää, jossa on ilmeisesti sijainnut vanha pelto. Rauniot sijaitsevat Suonojärven lahden itärannasta n. 150 – 200 m päässä, loivasti etelään viettävällä, pohjaltaan sammaloituneessa, harvassa kuusikossa.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastettaessa Honkiniemen ns. Saunapellostä tehtyä kiviesinelöytöä (KM 11161/tasatalta; ks. kohde ?), saatiin talossa asuvilta vanhemmilta naisilta kuulla "rannassa sijaitsevista raunioista" ja alueeseen liittyvistä kummitustarinoista ("siellä varmasti kummittelee, koskapa eläimet eivät koskaan suostuneet jäämään yöksi laitumelle sinne"). Paikkaa tarkastettaessa todettiin paikalla raunioita. Röykkiöalue kiinnitettiin sen tuntumassa sijaitsevaan uuteen kivikellariin. Röykkiö 1 sijaitsee kellarin lounaiskulmasta n. 30 m suuntaan 250 goonia. Röykkiö 2 sijaitsee röykkiön 1 keskeltä mitattuna 6,5 m suuntaan 90 goonia. Röykkiö 3 taas sijaitsee rauniosta 2 (keskeltä) 15,5 m suuntaan 175 goonia.

Röykkiö 1: Röykkiö on alueen selvin. Kivistä kootun röykkiön mitat: pituus (NE–SW) 3,5 m, leveys 3 m, korkeus 30 – 40 cm. Se on koottu 20 – 40 cm:n kokoisista kivistä 2 – 3 kivikertaa korkeaksi. Reunat vaikuttavat ladotuilta. Röykkiön koillisreunan kivet ovat joko käänneltyjä tai muualta siihen nostettuja. Röykkiö on sammaloitunut.

Röykkiö 2: Röykkiö on pieni, sammaloitunut, pitkänomainen ja koottu 10 – 50 cm:n kokoisista kivistä. Sen muodostuu yhdestä kivikerrasta. Röykkiön mitat: pituus (NW–SE) 3 m, leveys 2 m, korkeus 20 – 30 cm.

Röykkiö 3: Raunio on ison kiven ympärille koottu "kiviaita", jonka pituus (W–E) on 3,5 m, leveys 1 m ja korkeus 65 cm. Se on tehty muita jyrkempään rinteeseen kohtaan, mikä selittää mitatun sivun korkeuden. Toisesta reunasta raunio sulautuu maaperään.

Em. röykkiöt ovat alueen selvimmät. Myös muita kivirakennelmia havaittiin, mutta ne olivat lähinnä maanpinnan tasossa olevia harvahkoja kiveyksiä. Alue voisi olla vanha pelto.

Honkiniemestä on aikojen kuluessa löydetty irtolöytöinä tasataltta (KM 11161/ks. kohde 53) ns. Saunapelto Honkiniemen talon ja saunan välistä. Kesän 1995 inventoinnissa poimittiin ns. Honkiniemen Rantapelto (ks. kohde 52) 3 epämääräistä kvartsi-iskosta. Rantapelto on niemen samalla rannalla kuin röykkiötkin. Röykkiöiden ympäristö tarkastettiin koepistoin, mutta niissä ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksistä.

A.O. Heikel mainitsee Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäännöksiä koskevassa kertomuksessa (1882), että Tottijärven kansakoululla säilytetään vasarakirvestä, jonka Rämsoön kulmalla asuva torppari vainaja Antti Honkiniemi oli löytänyt maaltaan perunakuoppaa kaivaessaan. V. Maajoen (1939) saamien tietojen mukaan kirveen löytöpaikka on talosta n. 200 m Honkiniemen kärkeä kohti. Vuonna 1939 siellä oli vielä jäljellä vanha perunakuoppa. (Maajoki 1939)

Lähilöydöt: 1) Honkiniemi, Saunapelto: KM 11161 (tasataltta) (ks. kohde 53)
2) Honkiniemi, Rantapelto: KM ? (3 kvartsi-iskosta?) (ks. kohde 52)
3) Honkiniemi (ks. kohde 54)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 31.5.1995

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

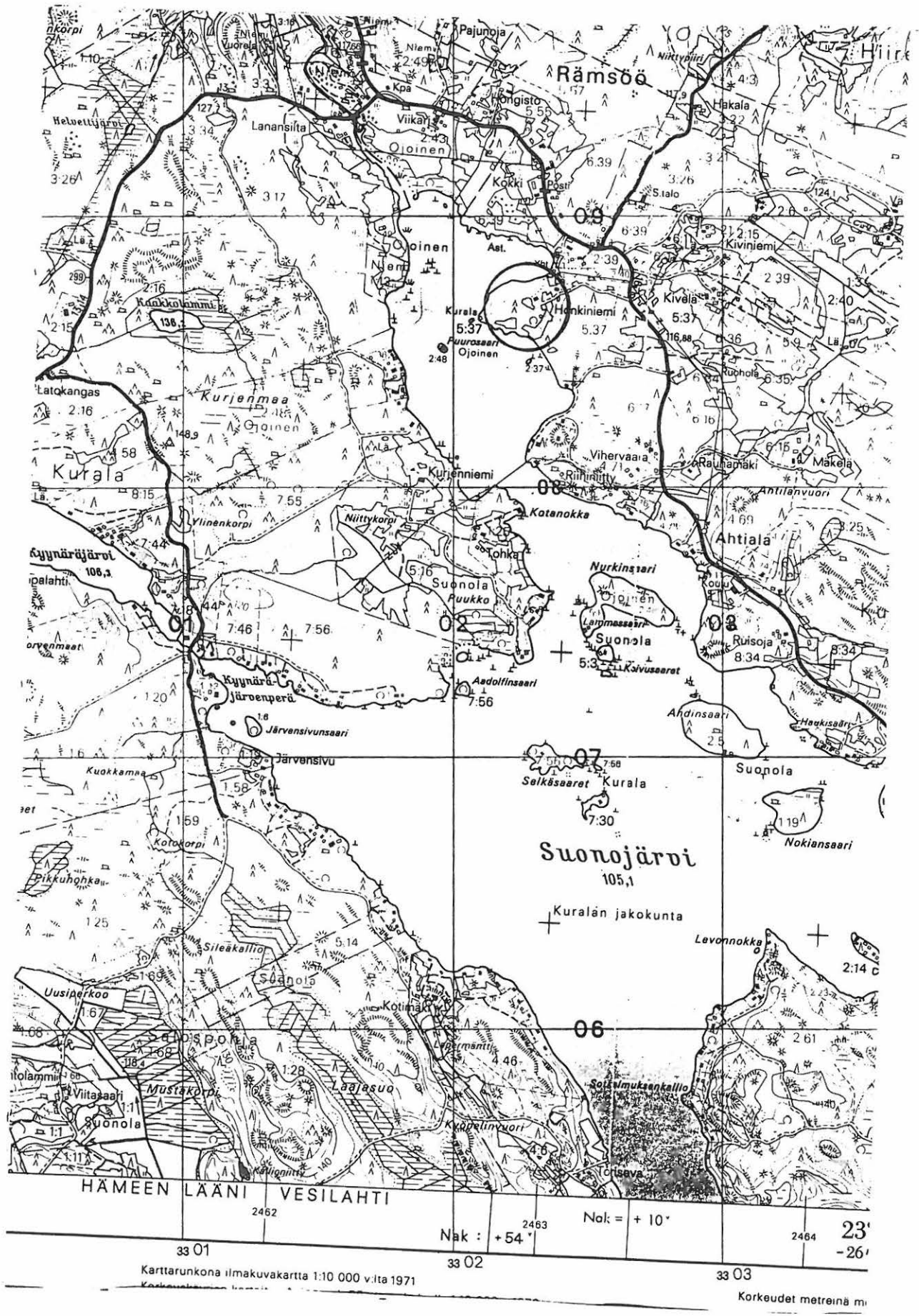
KARTTA 40

HONKINIEMI

Pk 2123 01 RÄMSÖÖ

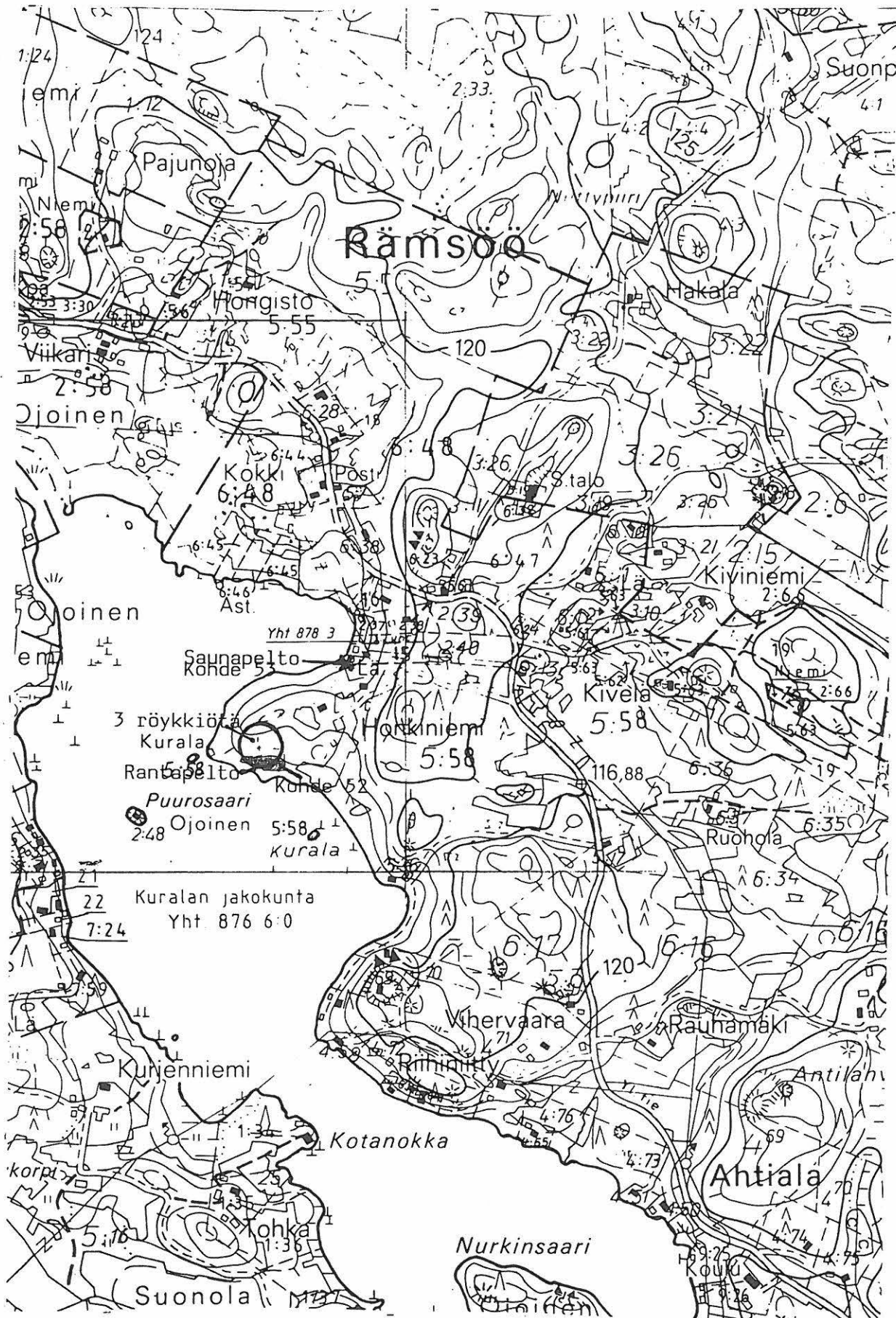
mk 1:20000

Röykkiöt: x= 6803 22, y= 2462 73, z= 110 - 115

33 01	33 02	33 03
2462	2463	2464
Nak : + 54'	Nak = + 10'	23'
		-26'

Karttarunkona ilmakuvakartta 1:10 000 v.lta 1971
 Korkeudet metreinä m

B) VESILAHDEN IRTOLÖYDÖT KYLITTÄIN**HINSALA 405****31. VESILAHTI, HINSALA, SILVO**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6802 07

y= 2478 12

z= 82,5 (N60)

(Silvon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Hinsala 405

tila: RN:o 5:8 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 1996:11 kaksoistaltta: pienimuruista dioriittia, 51 mm ptk, 17–13 mm lv. ja 9 mm pks., terä kumpaisessakin päässä; poik. leik. 4–kulm.

Löydetty Hinsalan Silvon pellostä. A.O. Heikel 1879.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Löytöalue on Sakaselän pohjoisrannalla hietasavisella peltoalueella, joka oli heinällä.

Inventointihavainnot 1995: Esineen ainoa mahdollinen löytöalue sijaitsee Silvon talosta n. 300 – 400 m lounaaseen, jossa talon ainoat pellot löytöajankohtana ovat olleet. Pellot ovat kulkeneet kapeana "nauhana" Sakaselän Hajahanlahteen laskevan ojan varressa. Pellot olivat nyt heinällä eikä ojan reunojen tarkastus tuonut esiin mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Tieto pellon sijainnista saatiin talossa asuneilta/oleskelleilta kolmelta vanhalta naiselta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 2.6.1995. Pellot olivat heinällä ja havainto-olot välttävät. Sää hyvä.

32. VESILAHTI, HINSALA, KATTELIANLAHTI

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6801 84

y= 2477 60

z= n. 81 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Hinsala 405

tila: RN:o 6:8 (1987)

kiinteistötunnus: 922-405-0006-0008

omistaja: Jaakko Kanto

osoite: Aleksanterinkatu 28 A, 33100 Tampere

23523

Aiemmat tiedot: KM 23353 rengasmiekan pronssinen väistimenosan puolikas (Salin II tyyliä).

Löytö oli tehty 1950-luvulla kesämökkitontilta Kattelianlahden rannalta. Samasta paikasta oli löytynyt myös hiiliä. Löytöpaikka on pihamaan reuna-alueella, maanpinnalle ei näkynyt merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Maaperä on savea. Myöskään 1987 (Raike) tehdyssä koekuopituksessa ei tullut esiin mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Tonttimäen rautakautinen rökkiökalmisto (ks. kohde 15) on löytöpaikasta n. 250 m länsiluoteeseen. Ranta on löytöpaikasta n. 20 - 30 m etelään.

Tark. A. Antikainen 1986

Koekuopitus E. Raike 1987

Ajoitus: Rautakausi; merovinkiaika

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1 & 42

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 2.6.1995. Havainto-olot hyvät.

33. VESILAHTI, HINSALA, VAINIONMÄKI

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Hinsala 405

Aiemmat tiedot: KM 2998:17 nuolenkärki raudasta: pituus 176 mm.

Löytänyt Oskari Telman kyynärän syvyydestä Hintsalan kylästä Vainionmäestä. S. Wilskmanin lähetys 1894.

Ajoitus: Rautakausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöpaikkaa ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Paikka saattaa olla myös Lempäälän puolella. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

34. VESILAHTI, HINSALA?

Rautakautinen? irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Hinsala 405

Aiemmat tiedot: KM 2998:16 rautainen kirves

Löytänyt seppä Sundberg Hinsalasta järvestä. S. Wilskmanin lähetys 1894.

Ajoitus: Rautakausi?

Inventointihavainnot 1995: Löytöpaikkaa ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Paikka saattaa olla myös Lempäälän puolella. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

ILONEN 406**35. VESILAHTI, ILONEN**

Kivikauden irtolöytö

peruskartta: 2114 03 KRÄÄKKIÖ (pain. 1993)

x= 6792 62

y= 2467 32

z= 110 - 115 (N60)

(Ilosen talon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Ilonen 406

tila: RN:o 3:6 (1993)

Aiemmat tiedot: KM 10937 oikokirves: 114 x 55 x 32 mm. Kirveen on löytänyt työmies Heikki Suonsivu heinäkuun alkupuolella 1938 Vesilahden pit. Pöyhölän kylän Iloisten virkatalon maalta niittysuohon ojaa kaivaessaan. Konstaapeli Tuominen mainitsee löytöpaikan kuuluvan Iloisten kylään. Luett. 1938.

Ajoitus: Kivikausi**Inventointihavainnot 1995:** Löytöpaikkaa ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso

JOKIOINEN 407**36. VESILAHTI, JOKIOINEN, JAANU**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6800 88

y= 2476 30

z= 80 (N60)

(Jaanun päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Jokioinen 407

tila: RN:o 4:10 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 2572:399 tasataltta(kaksoistaltta?): pieni, hyvin hiottu, terän lasku taitteinen, varsipää myöskin teroitettu kaapimeksi, pit. 60, l. 24,5, suippeneva, paks. 8,5 mm.

Löydetty Jokioisten kylästä Pappilan puustellin pellosta. S. Wilskmanin lähetys 1888.

Ajoitus: Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** -

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka lienee Jokioisten kylän Jaanun talo, joka toimi Vesilahden kappalaisen puustellina vuodesta 1701 vuoteen 1905 (Arajärvi: Vesilahden historia, s. 493 – 494.) Jaanun talo sijaitsee pienellä Laukonselkään työntyvällä niemellä, runsaat 300 m kaakkoon Haihulannokan rautakautisesta röykkiökalmistosta (kohde 12).

Inventointihavainnot 1995: Erehdyksessä tarkastettiin Jaanun sijasta nykyisen Pappilan (kirkkoherran virasto) piha-alueetta Vesilahden kirkonkylän ja liikekeskuksen välissä. Avoimista pelloista löydettiin paljon suht. uuteen asutukseen viittaavia löytöjä (mm. rautasaranoita) ja päätellen runsaasta hiilestä alueella lienee sijainnut vanhempi, palanut rakennus.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 12.6.1995.

JUNNILA 408**37. VESILAHTI, JUNNILA, JYSKÄ, TAKANIITTYMAA**

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Junnila 408

Aiemmat tiedot: KM 2895:14 rautakirves

Löytänyt Nestori Kaakkolampi Junnilan kylän Jyskän maalla Takaniitty-maasta peltoa tehdessä, jotakuinkin 9 tuuman syvyydestä. S. Wilskmanin lähetys 1893.

Ajoitus: Rautakausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Löytöpaikka sijainnee nykyisin Lempäälän kunnan alueella. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

JÄRVENRANTA 409**38. VESILAHTI, JÄRVENRANTA, LAMMINPOHJA**

Kivikautinen? irtolöytö

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6795 10

y= 2476 70

z= n. 120 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Järvenranta 409

tila: RN:o 2:28 (1993)

Aiemmat tiedot: -

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: Kivikausi?

Tarkastuslöydöt: KM 29205:1 (kvartsi-iskos)

Kartat: 1 & 43

Paikka ja sijainti: Kostialasta Onkemäelle vievän tien puolivälissä, lähellä Lamminpohjaa on Kostialasta tultaessa tien vasemmalla puolella Vesilahden muista alueista poiketen hienoa hiekkamaata. Hiekka-alue muodostaa hyvin loivan lounaisrinteen. Sen kasvillisuus on harjumaastolle tyypillistä kangasmetsää. Alueen korkeus, n. 120 - 125 m mpy, vastanee merenrantavaihetta Vesilahdella.

Inventointihavainnot 1995: Ensimmäisellä tarkastuskerralla löytyi alueen läpi kulkevan metsäautotien reunasta kvartsi-iskos, jonka tuloksena paikalta yritettiin useammalla eri kerralla jäljittää kivikautista asuinpaikkaa. Yhteensä alueelle tehtiin kymmenkunta koepistoa, joissa ei todettu kulttuurikerrosta eikä tehty löytöjä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 24.5. & 2.6. 1995

KAHNALA 411**39. VESILAHTI, KAHNALA**

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kahnala 411

Aiemmat tiedot: HM 1180:16 kivikirves: mitat 158,8 x 61,8 x 43,7 mm. Löydetty Kahnulan kylästä Vesilahdelta. Toi ja myi mäkitupalainen Arvi Johanson (Viljalan kylä, Vesilahti). Luett. 1922.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KIRKONKYLÄ 413**40. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ, HAUTAUSMAA**

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6800 27

y= 2479 90

z= n. 82,5 (N60)

(Vesilahden kirkon koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

tila: RN:o 8:1 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 3285:2 pyöreä kupurasolki: pronssista 8:lla nastalla.

Löytänyt työmies Johan Kustaa Aataminpoika Heinonen uudesta hautausmaasta kun se tehtiin 8 vuotta takaperin (1888?) vanhan viereen. Tullut museoon 29.6.1896.

Ajoitus: Rautakausi

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 & 42

Paikka ja sijainti: Hautausmaa sijaitsee Vesilahden kirkon vieressä. Kirkon itäpuolella on keskiaikainen kivisakasti. Paikka on itä-länsisuuntainen mäenharjanne n. 200 m Sakaselästä etelään.

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja. Hautausmaa on käytössä edelleen.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

41. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ, KURALA

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

Aiemmat tiedot: KM 4338 kourutaltoa: mustaa tiivistä kiveä.

Löydetty kaivoa kaivettaessa kesällä 1902 Vesilahden pitäjän Kirkonkylän alueelta Kuralanimisen talon maalta. Löytäjä talollinen Vihtori Pyhältö. Luett. 1904.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

42. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

Aiemmat tiedot: KM 2040:28 vasarakirves: hammaryxa af förkrympt form med knölaktiga utsprång på sidorna , 132 mm lång, 68 bred, 46 tj., hammaren 27–37 i diam. bettet 40 bredt, skafthålet vid ena ändan 21 i diam. vid den andra smalare. F. i Wesilaks kyrkoby. S. Wilskmanin lähetys 1880.

Ajoitus: Kivikausi; vasarakirveskulttuuri

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

43. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

Aiemmat tiedot: KM 2040:30 kourutaltan katkelma: Bettändan af en hålmejsel vittrad (af kornblendade skiffer?) genomskärningen halfrund, 48 mm lång, 37 mm bred, 18 tjock. F. i Wesilaks kyrkoby. S. Wilskmanin lähetys 1880.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

44. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

Aiemmat tiedot: KM 2040:33 tasataltta: rätmejsel af klumpig form (kornblende skiffer?) med sönderslaget bett; genomskärningen rektangulär med utsvällda breddsidor, 70 mm lång, bettet 42 bredt, uppåt något afsmalnande; största tjockleken 25 mm. F. i Wesilaks kyrkoby. S. Wilskmanin lähetys 1880.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

45. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

Aiemmat tiedot: KM 2040:34 kourutaltan katkelma: Afbrudet, trubbigt bett af en hålmejsel, ungefär 30 mm lång och 37 bred. Funnen under Vesilaks kyrkoby. S. Wilskmanin lähetys 1880.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

46. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ

Kivikautinen? irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

Aiemmat tiedot: KM 5165:134 reikäkivi: Löytänyt poika Johannes Lindgren palstatilan pellosta Vesilahden Kirkonkylässä kuokkiessa kes. 1907.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

47. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

Aiemmat tiedot: KM 2065:108 rautainen keihäänkärki: spjutspets af jern med afbruten spets och lång till hälften af sin längd utsvälla tånge.

Löydetty Vesilahden Kirkonkylästä. S. Wilskmanin lähetys 1881.

Ajoitus: Rautakausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

48. VESILAHTI, KIRKONKYLÄ

Historiallisen ajan?/rautakautinen? irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kirkonkylä 413

Aiemmat tiedot: KM 4378:7 rautaora, jonka toisessa päässä on kädensija ja äärimmäisenä rengas. Pituus (ilman rengasta) 279, 5 mm.

Saatu kivityömieheltä Heikki LehtoseltaKirkonkylästä, vaan hän ei muistanut enää mistä oli sen löytänyt. K.A. Pettersson 1904.

Ajoitus: Historiallinen aika?/rautakausi?

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KORPINIEMI 414**49. VESILAHTI, KORPINIEMI, TOIVOLA, HAKAHUHTA**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6796 75?

y= 2473 80?

z= 100 (N60)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Korpiniemi 414**tila:** RN:o 3:7 (1993)**Aiemmat tiedot:** KM 13921 tasatalta: 85 x 40 x 14 mm.

Esineen löysi työmies Martti Hietala syksyllä 1928 Vesilahden pit. Toivolan kylän Hakaluhdan tilalta, päärakennuksesta länteen n. 150 m ojaa kaivettaessa. Paikalla on savimaata. Luett. 1956.

Ajoitus: Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1 & 44

Paikka ja sijainti: Alue Hakahuhdan päärakennuksesta (nyk. autio) n. 150 m länteen on länteen ja luoteeseen viettävää rinnettä, jonka ylä- ja alapuoliset alueet ovat kutakuinkin tasaisia. Pellot ovat kesannolla, talon puolella on jyrkkää etelä-kaakkosuuntaista rinnettä, ylempänä avokalliota. Toiseen suuntaan maasto muuttuu vetiseksi ja kivikkoiseksi. Mänty- ja kuusimetsää. Pellot ovat savea, talonpuoleisen rinteiden yläkerros hiekkaa, muuten moreenia.

Inventointihavainnot 1995: Aivan talon länsipuolella on hiekkakuoppa. Pellolle, puutarhaan hiekkakuopan ympäristöön sekä pellon viereiselle jyrkälle rinteelle tehtiin useita koepistoja, joissa yhdestäkään ei tullut viitteitä muinaisjäännöksistä. Myöskään hiekkakuopan ja ojanpientareiden tarkastus ei selvittänyt löydön luonnetta. Moreenikumpareen laella, joka oli kaivettu hiekkakuopaksi, todettiin hiilimiilun/tervahaudan aiheuttamia kuopanteita: koepistoista tuli esiin paksu hiilikerros.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 24.5.1995. Havainto-olot olivat välttävät.

50. VESILAHTI, KORPINIEMI

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Korpiniemi 414

Aiemmat tiedot: KM 2102:271 kourutaltilta: lång hålmjessel med spetsig skaftända; breddsidorna platta, smalsidorna utsvällda; gråskiffer. "Korpiniemen matila ruakolan pellosto" i Vesilahti. S. Wilskmanin lähetys 1882.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KOSTIALA 416**51. VESILAHTI, KOSTIALA, HAUKILÄHDE?**

Kivikautinen? irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kostiala 416

Aiemmat tiedot: Narvan kansakoulun kokoelmat: Reikäkivi. Harmaata kiveä. Reikä tehty kahdenpuolin pistehakkuulla. Mitat: 108 x 93 x 34 mm.

Esineen löysi heinäkuussa 1947 kansakoulun opettaja Terttu Hyvätti (os. Vesilahti, Narva) Vesilahden pitäjän Kostialan kylän Alisen talon (om. mv. Erkki Hyvätti) Haukilähdenimiseltä suomaalta, sen reunasta.

Ajoitus: Epämääräinen aika

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KURALA 417**52. VESILAHTI, KURALA, HONKINIEMI, RANTAPELTO**

Irtolöytöpaikka?/kivikautinen asuinpaikka?

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= 6803 20

y= 2462 76

z= n. 105 – 110 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurala 417

tila: RN:o 5:37 (1991)

Aiemmat tiedot: –

Aiemmat löydöt: –

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: KM 29208:1 (3 kvartsi-iskosta)

Kartat: 1 & 45

Valokuvat: 102406

Paikka ja sijainti: Honkiniemi on Suonojärveen pistävä länsi–itäsuuntainen niemi, joka on osittain viljelyksessä. Niemen kärki on kuusimetsää, jossa on ilmeisesti sijainnut vanha pelto. Niemen etelärannalla on nykyisinkin viljelty pelto, joka on suhteellisen tasaista, savista maata.

Inventointihavainnot 1995: Kohteen 30 tarkastuksen yhteydessä inventointiin myös röykkiöiden ympäristöä koepistoin ja rannalla olevan pellon osalta myös pintapoimimalla, jolloin pellolta löytyi 3 mahdollista kvartsi-iskosta.

Lähilöydöt: 1) Honkiniemi, Saunapelto: KM 11161 (tasatalta) (ks. kohde 53)

2) Honkiniemi, 3 röykkiötä (kohde 30)

3) Honkiniemi: vasarakirveslöytö (kohde 54)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 31.5.1995

53. VESILAHTI, KURALA, HONKINIEMI, SAUNAPELTO

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= 6803 38

y= 2462 90

z= n. 100 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurala 417

tila: RN:o 5:37 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 11161: pieni tasataltta. N. 56 x 35 x 15 mm.

Esineen löysi 1930-luvun lopulla Kuralan kylän Honkiniemen talon poika Unto Honkiniemi kotinsa perunamaalta saunan ja talon väliltä. Maaperä paikalla on saven ja hiekan sekaista. Talo sijaitsee Suonojärven rannalla.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 & 45

Valokuvat: 102405, 102406

Paikka ja sijainti: Honkiniemi on Suonojärveen pistävä länsi–itäsuuntainen niemi, joka on osittain viljelyksessä. Niemen kärki on kuusimetsää, jossa on ilmeisesti sijainnut vanha pelto. Kiviesine löytyi loivasti pohjoiseen viettävän Saunapellon luoteiskulmasta, aivan lahdenpohjukan tuntumasta n. 10 – 15 m rannasta, pienen terassin alaosaan.

Inventointihavainnot 1995: Pelto on edelleen viljelyksessä eikä löytöpaikkaa tai sen lähiympäristöä tarkastettaessa havaittu mitään. Myöskään talonväki ei ollut myöhemmin löytänyt mitään, vaikka peltoa on koko ajan käännetty. Tarkastuksen yhteydessä pelto pintapoimittiin ja em. terassia koepistoitettiin viereisellä mäntymetsäalueella, jossa voisi kuvitella maan olleen koskematon.

Lähilöydöt: 1) Kurala, Honkiniemi: 3 röykkiötä? (kohde 30)

2) Kurala, Honkiniemi, Rantapelto: irtolöytöjä? (kohde 52)

3) Kurala, Honkiniemi: vasrakirveslöytö (kohde 54)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 31.5.1995. Havainto-olot hyvät, pelto oli kynnöksellä.

54. VESILAHTI, KURALA, HONKINIEMI

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= n. 6803 25

y= n. 2462 70

z= n. 110 – 115 (N60)

(löytöpaikan oletetut koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurala 417

tila: RN:o 5:37 (1991)

Aiemmat tiedot: Tottijärven kansakoulun kokoelmat: vasarakirves

Vasarakirveen on löytänyt Rämsoön kulmalla asuva torppari vainaja Antti Honkiniemi maaltaan perunakuoppaa kaivaessaan. V. Maajoen 1939 saamien tietojen mukaan kyseinen löytöpaikka on Honkiniemen talosta n. 200 m Honkiniemen kärkeä kohti. Vuonna 1939 siellä oli vielä jäljellä vanha perunakuoppa. (Maajoki 1939, s. 53)

Ajoitus: Kivikausi; vasarakirveskulttuuri

Kartat: 1 & 45

Valokuvat: 102406

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja. Ks. kohteet 30, 52 & 53.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

55. VESILAHTI, KURALA, KOKKI

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= 6803 79

y= 2462 83

z= n. 110 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurala 417

tila: RN:o 6:39 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 10 790 oikokirves: 86 x 45 x 32 mm.

Kirveen on löytänyt poikanen Oiva Ahtinen (kuollut) v. 1903 Vesilahden pitäjän Kuralan kylän Kokin talon maalta. Kokin Ailasta (talosta?) 150 m ja maantiestä 30 m olevasta maanpäällisestä kivirauniosta, esine löytyi lasten leikkiessä. Luett. 1938.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 & 45

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on tien vieressä oleva vähäinen peltosaareke, lounaaseen viettävän (hieta)savisen pellon yläosassa. Paikalla kasvaa katajaa, aluskasvillisuus heinää. Kokin talon isännän mukaan vesi on aiemmin ulottunut pellolle. Suonojärven ranta on paikasta n. ½ km lounaaseen.

Inventointihavainnot 1995: Kirves löytyi kivirauniosta läheltä nykyistä tiilimuuntajaa, jonka vierestä vuosi sitten tehtiin tie. Tienteon yhteydessä löytöpaikka tuhottiin melko täydellisesti, vain muuntajan luoteispuolella katajapuskan alla saattaa olla jäljellä alkuperäistä maata. Puskan alla on myös viereisestä pellosto raivattuja kiviä, joten mahdollisesti kirveskin on aikanaan löytynyt pellosto ja heitetty raunioon. Läheisen pellon reunojen tarkastus ei tuonut esiin mitään löytöä selvittävää.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 31.5.1995. Sää oli hyvä. Havainto-olot muuten huonot, koska tienteossa maata oli liikuteltu ja kasattu.

56. VESILAHTI, KURALA, KAAPU

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6800 54

y= 2472 76

z= 100 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurala 417

tila: RN:o 9:20 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 6978:1 keihäänterä & KM 6978:5 hopeinen rengassoljen kehä

Löydetty Kaapun talon pihamaalta 1915 maata sorrettaessa.

Ajoitus: Rautakausi & epämääräinen aika (rengassolki)

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 & 46

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on etelään viettävää loivaa rinnettä. Kasvillisuus on kuusia, erinäköisiä pensaita, aluskavillisuus heinää ym.

Inventointihavainnot 1995: Pihapiirissä tarkastettiin avoimet peltoalueet sekä talon takana pohjoispuolella oleva loivasti etelään viettävä rinne, jonka alaosaan on rakennettu pihapiirin rakennuksia vuosisadan alussa, osittain rinteeseen, maan sisään. Rinteestä löydettiin muutama kivikasa, joista erään päällä kasvoi vähintään 100-vuotias kuusi. Samoin rinteessä oli kiviaita ja oja. Todennäköisesti alue on joskus ollut peltona. Sitä on voitu käyttää myöhemminkin esim. laitumena, koska maasto on osaksi avointa. Pintatarkastus tai raunioon tehty koepisto eivät tuottaneet esiin mitään esihistoriaan viittaavaa.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.6.1995. Vesisade, havainto-olot muuten kohtalaiset.

57. VESILAHTI, KURALA, RAJALA

Kivikauden irtolöytöjä

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurala 417

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 10486:1 lattea tasataltta & KM 10486:2 pieni poikkikirves. Keräilijä Toivo Ojala on ostanut esineet Vesilahden pit. Kuralan kylän Rajalan talosta Ida Rajalalta. Säilytetty talossa n. 50 vuotta, löytösuhteista ei ole tietoa. Luett. 1936.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöjä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

58. VESILAHTI, KURALA?

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurala 417

Aiemmat tiedot: KM 24245 eteläsuomalainen oikokirves: 71 x 38 x 18 mm. Löytänyt 1983 – 1985 Lauri Hietala (Ojoinen 37370 Narva) omistamaltaan ? tilalta. Esineen toimittanut Kansallismuseoon Yrjö Punkari (os. 37370 Narva). Luett. 1988.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KURKELA 418**59. VESILAHTI, KURKELA, KUPARI**

Historiallisen ajan? irtolöytöjä

peruskartta: 2114 09 HULAU SJÄRVI (pain. 1992)

x= 6795 31

y= 2483 36

z= 80 (N60)

(Kuparin talon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Kurkela 418

tila: RN:o 2:17 (1992)

Aiemmat tiedot: KM 5553:2 rautainen sotakirves & KM 5553:3–5 kolme rautaista jalustinta. Löydetty Kurkelan kylän Kuparin talon pihapellosta. K.A. Lindströmin lähetys 1910.

KM 6461:3 rautakirves. Löydetty Kurkelan kylän Kuparin talon Kotovainion pellosta. K. A. Lindströmin lähetys 1913.

Ajoitus: Historiallinen aika

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

LAUKKO 420**60. VESILAHTI, LAUKKO, VASSI**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6803 35

y= 2471 22

z= 90 (N60)

(Vassin talon koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Laukko 420

tila: RN:o 1:1 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 2151:546 tasataltta: terän lasku yhtenä tasona, terä tylsä, pit. 90 mm, lev. 23, kapeneva, suurin paks. (peräpuolella) 15 poikkil. melkein suorakaiteinen.

Löytänyt Vilhelmi Vasi soramäestä kahden kyynärän syvyydestä Laukon torpasta Vesilahdelta. S. Wilskmanin lähetys 1882.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Vassin talo (1882) on Laukonselän lounaispuolella n. 250 m rannasta, moreenimäen juurella sijaitseva vanha torppa, jota ympäröi kuusimetsä.

Inventointihavainnot 1995: Nykyinen omistajasuku on ostanut tilan 1923 löytäjän suvulta, eivätkä he tienneet mitään. Pihapiirissä on vanha torppa, jonka takana moreeniharjanteella on mm. erinäköisiä, ilmeisesti viereisen tien teossa syntyneitä kivikasoja sekä vanha kellari. Torpan ja pihapiirin itäpuolella on ns. Vanhan töllin pelto, joka oli kesannolla. Ympäristön tarkastus ei tuonut esiin mitään esihistoriaan viittaavaa.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.6.1995. Havainto-olot kohtalaiset, sää oli pilvipoutainen, pihapiiri muokattu ja pelto kesannolla.

61. VESILAHTI, LAUKKO, SIUKOLA

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Laukko 420

Aiemmat tiedot: KM 2151:545 tasataltta: terän lasku kaareuva, pit. 59 mm, terän lev. 43 kapeneva, paks. 11; poikkileikkaus soikea. Löytty pellostä Siukolan maalta Laukon alustalta Vesilahdelta. S. Wilskmanin lähetys 1882.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

62. VESILAHTI, LAUKKO

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6802 67

y= 2474 13

z= 87,5 (N60)

(Laukon kartanon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Laukko 420

tila: RN:o 1:24 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 1222 kiviase: löytty 1850-luvulla(?) Laukon kartanon maalla Wesilahdella. Normaalikoulun oppilaan H. Törnégrenin lahjoitus SMY:lle 1872.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

63. VESILAHTI, LAUKKO

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6802 67

y= 2474 13

z= 87,5 (N60)

(Laukon kartanon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Laukko 420

tila: RN:o 1:24 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 3135:3 tasataltta: Terän toinen kulma lohjennut. Pit. 102, lev. 47 ja paks. 17 mm. Löydetty Laukon maalta. Hra Alfons Spåren keräelmiä 1895.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

LOHNATTILA 421**64. VESILAHTI, LOHNATTILA, MÄKI-LAURILA**

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 09 HULAU SJÄRVI (pain. 1992)

x= 6792 70

y= 2484 16

z= 90 (N60)

(Mäki-Laurilan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Lohnattila 421

tila: RN:o 1:40 (1992)

Aiemmat tiedot: KM 6798:9 keihäänkärki

Löydetty Mäki-Laurilan talon alapuolelta Heinälahden rannalta, erästä kivirauniosta.
Luett. 1915.

Ajoitus: Rautakausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on Heinälahden länsipuolella, Koskenkylään johtavan maantien itäpuolella sijaitseva mäenkumpare, jota ympäröivät harvakseltaan pellot.

Inventointihavainnot 1995: Mäki-Laurilan talosta tavattu mies ei osannut sanoa mitään keihään löytöpaikasta. Pihamaa oli heinällä ja pellot heinittyneet sekä oraalla eikä niitä tarkastettu. Tarkastus lähiympäristössä ei tuottanut mitään.

Huom. Löytöalue on liitetty Viialan pitäjään 1930-luvulla (V. Maajoki inv. 1939, s. 31).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 7.6.1995.

65. VESILAHTI, LOHNATTILA

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Lohnattila 421

Aiemmat tiedot: KM 1996:17 talta: haljennut pitkittäin ja varsipäästä katkennut, nyk. 111 mm ptk, keskeltä 3,75 cm lv ja 2,5 cm pks. Löydetty kyynärän syvyydestä hiekkasorasta Lohnatin kylän maalla. A.O. Heikel 1879.

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

MANTERE 422**66. VESILAHTI, MANTERE, UOTILA**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 09 HULAU SJÄRVI (pain. 1992)

x= 6796 87

y= 2483 70

z= 85 - 90 (N60)

(Uotilan talon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922**kylä:** Mantere 422**tila:** RN:o 7:15 (1992)

Aiemmat tiedot: KM 1996:12 kaksois?altta: amfiboliliuskaa, 7,25 cm ptk, lv liki 4 cm, mutta yleensä epämääräinen, koska sen syrjistä on lääkettä kovasti kaaputettu; pks 1,25 cm, terä nähtävästi ollut kumpaisessakin päässä. A.O. Heikel 1879.

Saatu kesällä 1879 Mantereen kylästä talollinen Aadolf Uotilalta, jonka talossa sitä oli säilytetty useiden sukupolvien aikana.

Ajoitus: Kivikausi**Inventointihavainnot 1995:** Ei uusia havaintoja.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso

MUSTINEN 424**67. VESILAHTI, MUSTINEN, MULLI (LAIKKA)**

Kivikautinen irtolöytöpaikka?/asuinpaikka?

peruskartta: 2114 09 HULAU SJÄRVI (pain. 1992)

x= 6795 45

y= 2482 85

z= 80 - 85 (N60)

(löytöalueen keskipiste)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Mustinen 424

tila: RN:o 3:35 & 5:2 (1992)

Aiemmat tiedot: KM 5602:2 kivikirves: latteahko, huonosti säilynyt. 111 x 54 x 29 mm.

Kirves on löydetty Vesilahden Mustisten kylän Mullin talon kankaren pellon rannasta; löytöpaikkaan on talosta n. 700 m itään päin; löytäjä talonpoika Eino Salo. Keräilijä K.A. Lindströmin lähetys 1910.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: KM 29210:1-3 (piikaavin?/tuluspii?, kvartsinen iskukivi, kvartsi-iskos)

Kartat: 1 & 47

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka sijaitsee peltoalueella Koskenjoen luoteispuolella, n. 250 m rannasta kumpareella, jonka halkaisee Vesilahti-Lempäälä -tieltä Koskenkylään johtava tie. Tien länsipuolinen pelto oli viljalla, osittain myös rakennettu. Pelto on hiesusavea.

Inventointihavainnot 1995: Mullin talo on aiemmin sijainnut nykyisen Laitikan talon paikalla (oikeammin nimi on siirtynyt uudelle talolle), josta n. 700 m itään sijaitsevalta pellolta ko. kivikirves löytyi. Tiedon talosta vahvisti viereisen Kukkolan talon vanha isäntä. Löytöpaikka sijaitsee n. 200 m Kukkolan talosta (länsi)lounaaseen pellolla. Tarkastuksessa löydettiin muutama kvartsi ja ehkä tuluspiin pala n. 80 m mpy sijaitsevalta pellolta, jossa havainto-olot olivat välttävät. Pelto oli osittain oraalla, osittain heinällä. 80 m korkeuskäyrä muodostaa etelään pistävän "niemekkeen", jonka halkaisee Koskenkylään johtava tie. Kvartsit löydettiin tien itäpuoliselta osalta harjannetta. Iskoksia löytyi niin harvakseltaan, ettei ole varmaa, sijaitseeko paikalla asuinpaikka.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 7.6.1995. Havainto-olot välttävät tien itäpuolella, mahdolliset tien länsipuolella.

68. VESILAHTI, MUSTINEN, OLLILA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 09 HULAUSJÄRVI (pain. 1992)

x= 6793 46

y= 2480 95

z= n. 95 (N60)

(Ollilan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Mustinen 424

tila: RN:o 1:4 (1992)

Aiemmat tiedot: KM 2066:155 kivikirves: yxa med nästan rektangulär genomsk. och slipad tvärända. 132 x 51 x 33 mm.

Från Ollilan Mustinen i Wesilahti. S. Wilskmanin lähetys 1881.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Tasaista tai loivasti itään kohti Karstunojaa viettävää heinittynyttä peltoa Riuttankulmantien kaakkoispuolella. Pellot hietasavea.

Inventointihavainnot 1995: Ollilan talossa ei ollut ketään paikalla, joten tietojen tarkentaminen ei onnistunut. Pellot olivat paikoin oraalla, enimmäkseen kuitenkin joutomaana tai heinällä. Pellot sijaitsivat Karstunojan länsipuolella. Kuoppia ei tehty, tarkastetulta pelloilta ei löytynyt mitään.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 7.6.1995. Havainto-olot kohtalaiset.

69. VESILAHTI, MUSTINEN?, RASSA

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Mustinen? 424

Aiemmat tiedot: Ylämäen kansakoulun kokoelmat: 2. Oikokirves: vihertävää liusketta. Mitat: 112 x 36 x 28 mm.

Esineen on löytänyt tilallisen poika Toivo Rassa 1930–/1940–luvulla? kivikasasta maantien vierestä Rassin maalta, talosta n. 200 m länteen.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

NARVA 425**70. VESILAHTI, NARVA, ALANEN**

Irtolöytöpaikka?/ asuinpaikka?

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6797 88 - 6798 08

y= 2474 52-65

z= n. 80 - 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o 2:89 (1993)

Aiemmat tiedot: -

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: KM 29211:1-3 (kvartsi-iskos, pii-iskos?, palanutta savea)

Kartat: 1 & 44

Valokuvat: 102489

Paikka ja sijainti: Narvan kylän kaakkoispuoleinen leveä niemi kuului "intuitiivisesti" valittuihin tarkastuskohteisiin, lähinnä Narvassa asuvien arkeologien Tuija ja Olli Soinisen yllytyksestä. Alue sijaitsee Vesilahden kirkonkylästä Narvaan vievän tien koillispuolella, Alhonselän lahden pohjukassa, lahden lounaisrannalla. Saman lahden niemissä sijaitsevat Karholannokan (ks. kohde 1) ja Hiidennokan (kohde 4) rautakautiset kalmistot. Tutkitun peltoalueen lounaispuolella kohoaa Hurskasvuori, jolla on ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita (nyk. museoviraston hoitokohde).

Inventointihavainnot 1995: Peltopöiminnassa otettiin talteen peltoalueelta (x= 6798 04-08, y= n. 2474 52-60) mm. liitupiipun pala ja piinkappale. Peltoalueen keskiosassa sijaitsevan peltosaarekkeen ympäriltä (x= 6797 88-98, y= 2474 55-65, z= n. 80 - 85) löytyi yksi kvartsi-iskos sekä 4 palaneen saven, ehkä tiilen, palaa. Yksi paloista on toiselta puolen kiiltävänmusta, luultavasti nokeutunut.

Vielä yksi löytö tehtiin alueelta: n. 150 m Alasen talosta itäkaakkoon pienen kalliopaljastuman eteläpuolelta, peltotiestä n. 10 m länteen, havaittiin tasaisella maalla nuorena mäntymetsässä, sammaloitunut, kiven- ja maansekainen, muodoltaan säännöllinen kumpare. Sen mitat: pituus (W-E) 4,8 m, leveys 3,4 m, korkeus n. 50 cm. Raunion keskelle tehtiin koepisto, jolloin todettiin siinä mustaa maata ja tiiltä. Kumpareen koordinaatit: x= 6797 92, y= 2474 45, z= n. 90. Ympäristöstä ei löydetty lisää rökkiöitä ja alue vaikutti kasvillisuutensa (mm. marjapensaita) perusteella lähinnä entiseltä puutarhalta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 24.5.1995

71. VESILAHTI, NARVA, POUKKO/KETOLA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6798

y= 2473 – 2474

z= n. 75 – 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 24 243 tasataltta: 121 x 40,5 x 22 mm.

Löytänyt 1983 – 85 Vilho Järvenpää (os. 37370 Narva) Narvan kylästä kohdalta joka on joko Poukon 4:54 tai Ketolan 10:30 maalla. Yrjö Punkarin (os. 37370 Narva) toimittama esine 1988.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: ?

Inventointihavainnot 1995: Löytöpaikkaa ei pystytty paikallistamaan eikä Narvan alueen tarkastus selvittänyt löytöä mitenkään. Edes löytödokumentin tiedot tilanrajoista ei pitänyt yhtä peruskartan tietojen kanssa. Yrjö Punkari ei pystynyt niinkään kuvaamaan paikkaa yksiselitteisesti.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 14.6.1995.

72. VESILAHTI, NARVA, NARVAN KOULU

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6798 84

y= 2473 60

z= n. 105 (N60)

(Koulun koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o 1:117 (1995)

Aiemmat tiedot: KM 24244 vasarakirves: 173 x 67,5 x 41 mm.

Löytänyt Risto (os. Pähkinämäenk. 1 C 33840 Tampere) ja Reino Nopola (os. 37370 Narva, puh. 931-3737355) Narvan koulun alueelta (om. Vesilahden kunta). Yrjö Punkarin (os. 37370 Narva) toimittama esine 1988.

Ajoitus: Kivikausi; vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Koulun alue on voimakkaasti muokattua pihamaata, jossa maata on siirretty paikasta toiseen ja tuotu muualta. Vain ladon pohjoispuolella saattaa olla alkuperäistä maastoa. Siinä maasto on tasaista ja puusto iäkästä kuusikkoa.

Inventointihavainnot 1995: Narvan koulun piha-alue on tasoitettua maata ja koulun kenttää varten tuotu täytemaata, joka osittain peittää mm. aluetta kiertävän kiviaidan. Itse kenttä on tehty ilmeisesti muualta tuodusta hiekkamaasta. Kun esineen löytäjää ei yrityksistä huolimatta tavoitettu, löytöpaikkaa ei tarkasti pystytty selvittämään. Tarkastus ei tuonut esiin mitään kivikautisia löytöjä. (ks. kohde 2)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 24.5.1995. Havainto-olot vesisateen ja voimakkaasti muokatun maaston takia heikot.

73. VESILAHTI, NARVA, POURU

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 03 KRÄÄKKIÖ (pain. 1993)

x= 6795 20

y= 2467 90

z= n. 115 (N60)

(Pourun talon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o 3:11 (1993)

Aiemmat tiedot: KM 4378:1 teräase: Isosta kivistä lohjennut ja katkennut. Sitten vielä yksi kulma teräpäältä on rikkunut siten, että n. 60 mm pitkä palanen on lohjennut pois. Kivilaji mustaa, tiivistä liuskekiveä. 141 mm ptk ja noin 45 x 48 mm pks. Löydetty Narvan kylän Pouru-nimisen talon maalta Wesilahden pitäjässä. Ei muisteta enää paikkaa. Myi mainitun talon poika Sulo Pouru. K.A. Petterssonin lähetys 1904.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

74. VESILAHTI, NARVA, VESTO

Kivikautinen? irtolöytö

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= n. 6796 75

y= n. 2475 90

z= n. 95 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o 9:52 (1993)

Aiemmat tiedot: KM 13920 pieni reikäkivi: 58 x 53 x 30 mm. Esineen löysi Urho Mäkelä (os. Vesilahti, Narva, Toivasen posti) v. 1947 Vesilahden pit. Narvan kylän Veston talon pajan luona olevalta pellolta, Veston talosta n. 70 m etelään. Löytö tehtiin ojankaivuussa n. miehen polven mitan syvästä savikerroksesta.

Ajoitus: Epämääräinen aika

Kartat: 1 & 43

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

75. VESILAHTI, NARVA, NIEMI

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 17765 poikkikirves: 13 x 7,3 x 1,9 cm. Saatu kansakoulunopettaja Anna-Kyllikki Niemeltä (os. Lapinjärvi). Löytynyt Vesilahden Narvan kylästä Niemen talon maalta. Luett. 1968.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

76. VESILAHTI, NARVA

Kivikauden irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

Aiemmat tiedot: KM 2066:156 kivikirves: brett af en yxa med smalt brett; vid öfra ändan kvadratisk genomskärning, har förmodligen varit försedd med skafthål; af "Narva torppari" i Vesilahti. Salomon Wilskmanin lähetys 1881.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

77. VESILAHTI, NARVA

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

Aiemmat tiedot: KM 24242 kourutaltilta: 157,5 x 40 x 28 mm. Esine on löydetty Narvan kylästä. Tiedot löytäjästä ja tarkemmasta löytöpaikasta puuttuvat. Esineen on toimittanut Kansallismuseoon Yrjö Punkari (os. 37370 Narva). Luett. 1988.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

78. VESILAHTI, NARVA

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Narva 425

Aiemmat tiedot: KM 24246 rautainen keihäänkärki.

Ajoitus: Rautakausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

NIEMENPÄÄ 427**79. VESILAHTI, NIEMENPÄÄ, TARKKA**

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6802 01

y= 2478 66

z= 85 (N60)

(Tarkan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Niemenpää 427

tila: RN:o 2:22 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 311 kaksoistaltoa: dubbelmejsel af kiselskiffer (26 x 16 x 6 mm), helt liten och välslipad med uppåt afsmalnande genomskärning, funnen några år förut under Tarka hemman i Niemenpää by af Wesilaks socken och förärad af bonden Efraim Kupari derstädes 1859.

KM 2040:30 oikotaltoa: Rätmejsel af svart skiffer, ena sidan bortspjelkt, öfra ändan kvässad såsom en afsmalnande yxa, 102 mm lång. Funnen under Tarkka hemman i Niemelä by af Vesilaks. S. Wilskmanin lähetys 1880.

KM 2040:31 kivikirves?: Afspjelkt kant af en "isbill" eller yxa med afrundad bett, 95 mm lång. Funnen under Tarkka hemman i Niemelä by af Vesilaks. S. Wilskmanin lähetys 1880.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Tarkan talo sijaitsee Niemenpään kylässä Hinsalan niemen itäpäässä Sakaselän ja Toutosen välissä. Nyt tarkastettu alue sijaitsee Sakaselän pohjoisrannassa hyvin loivasti etelään viettävässä kuusikkoisessa ja pensaikkoisessa rinteessä, jossa hiekka-alueella on hietasavea ja paikoin alue on vetinen.

Inventointihavainnot 1995: Tarkan pellot olivat heinällä ja oraalla eikä talossa tiedetty mitään esineistä. Tilan alueelta tehdystä maaperä- ja ympäristöselvityksestä ilmeni, että talosta n. 300 m etelälounaaseen sijaitsee ns. geomorfologisesti kiinnostava alue. Kyseessä on hiekka-alue, jonka ympäristöön tarkastus keskitettiin. Viereinen pelto oli vahvalla heinällä eikä siitä havaittu mitään. Hiekka-alueen tarkka paikantaminen ei onnistunut hankalan maaston takia (tiivistä kuusikkoa), mutta alue vaikutti hyvältä. Se oli loivaa etelärinnettä aivan rannan tuntumassa. Tarkastuksen yhteydessä ei havaittu mitään muinaisjäänneeseen viittaavaa.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 2.6.1995. Havainto-olot välttävät: osa pelloista heinällä, sää hyvä.

OJOINEN 428**80. VESILAHTI, OJOINEN, VIKARI**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= 6803 70

y= 2462 36

z= n. 105 - 107,5 (N60)

(Mv. Atte Viikarin 12.11.1980 antamat koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Ojoinen 428

tila: RN:o 2:43 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 14503 poikkikirves: 9,7 x 5,8 x 2,3 cm.

Esineen on löytänyt Auvo Viikari (kuollut) 1937 Vesilahden pitäjän Ojoisten kylästä Viikarin talon venerannasta n. 250 m Viikarin talosta etelään. Esine oli 1,5 m syvyydessä järven ja joen yhtymäkohdassa. Noin 400 m k.o. löytöpaikasta on aikaisemmin löydetty samantapainen "talta" (KM 10790?/kohde ??, KM 11161?/kohde ??). Löytäjän antaman tiedon mukaan oli saven sisässä olleessa kirveessä ollut juurilla sidottu varsi, sittemmin irroitettu. Kirveen mukana on lähettäjä (Atte Viikari) liittänyt neljä palaa k.o. varsipuuta. Atte Viikari toimitti esineen Kansallismuseoon 1958.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1 & 45

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on vesijättömaalla aivan Suonojärven pohjoispään rannassa.

Inventointihavainnot 1995: Esine on löytynyt jokea perattaessa ilmeisesti aivan järven rannasta. Alue oli tarkastushetkellä veden vallassa ja lähipellot heinällä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 31.5.1995. Tulvan takia havainto-olot olivat surkeat.

ONKIMÄKI 429**81. VESILAHTI, ONKIMÄKI?**

Kivikautisia irtolöytöjä

kunta: Vesilahti 922

kylä: Onkimäki? 429

Aiemmat tiedot: HM 23:20 kourutaltta: paksu, kapea, selästä harjava, varrelta katkennut.
HM 23:21 oikokirves: tasapaksu, niskalle kapeneva, lyhyt (monasti terätty), poikkileikkaus suorakaide, kolmelta reunalta särmäinen.

Esineet on Onkimalan kylän pellosta löydetty. Ostettu Turun museon vahtimestarilta 1905.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöjä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

PALHO 430**82. VESILAHTI, PALHO**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6806 34

y= 2472 36

z= 90 - 95 (N60)

(Palhon kartanon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Palho 430

tila: RN:o 4:23?/4:35? (1991)

Aiemmat tiedot: KM 2525:281 nalkintapainen poikkikirves: poikkileikkaus melkein ympyräinen, pi. 109, l. 42, pa. 35. Palanen murtunut pois terän kulman yläpuolelta.

Vahalahden kylästä Vilho Kerttula Vesilahden Palhon pellostä löytänyt. S. Wilskmanin lähetyks 1887. Löytöpaikka siis Vesilahti.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Palhon kartano sijaitsee Palhonselkään pistävän laajahkon länsi-itäsuuntaisen niemen länsipäässä moreeniharjanteella. Pellot ovat hietasavea.

Inventointihavainnot 1995: Palhon kartanosta ei tavattu ketään, joten löytöpaikkaa ei voitu yrittää tarkemmin selvittää. Pellot ainakin kartanon luoteispuolella olivat kesannolla eikä niillä havaittu mitään.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 9.6.1995. Vesisade ja pellot pitkällä heinällä: havainto-olot heikot.

83. VESILAHTI, PALHO, JUSSINKORPI?

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6808 40

y= 2470 26

z= 85 (N60)

(Jussinkorven päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Palho 430

tila: RN:o 4:10 (1991)

Aiemmat tiedot: HM 50:414 poikkikirveen katkelma: n. 6 cm leveä kärjestä. Katkennut viistoon noin 7 cm kärjestä lukien. Mustaa kiilloitettua kiveä. Kärjestä pieni pala pois. Kyljet hiukan kuperat ja särmäiset. Kansak. op. E. Korri 1905.

Löydetty Palhon kulman Jussinsuon pellosta. Juha lahjoitti 2 v. sitte.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Jussinkorpi-niminen alue on peltoa, Ruonanselän itärannasta n. ½ km:n päässä. Peltoalue on kumpuilevaa ja viettää kohti etelää, jossa se päättyy pieneen ojaan ja sen takaiseen "Isometsä"-nimiseen alueeseen. Maalaji on hietasavea.

Inventointihavainnot 1995: Nyt tarkastettu alue on Jussinkorpi-niminen kulmakunta, jossa on vuoden 1945 jälkeen rakennettu talo. Talon pellot olivat oraalla, joten niiden tarkastus rajoittui reunoihin ja pelto-ojiin. Talossa, joka on kesäasuntona, ei osattu neuvoa mitään eikä tarkastuksessa havaittu mitään.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 9.6.1995. Sää oli hyvä, pellot oraalla; pintahavaintojenkin teko helppoa.

84. VESILAHTI, PALHO, RUOTSILA, KUTTUNIITTY

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= n. 6808 10

y= n. 2470 71

z= n. 80 (N60)

(oletetun löytöpaikan koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Palho 430

tila: RN:o 4:30 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 7137:1 tasataltta: liusketta, hyvin hiottu, teränlasku kaksinnettu.

Löytänyt keväällä 1916 mäkitupalainen Kalle Nurmi Ruotsilan talon Kuttuniityn maasta.

V. Maajoen inventoinnissa 1939 (s. 51) todetaan paikan olevan Nyytorpan pohjoispuolella Pyhäjärven rannassa.

Ajoitus: Kivikausi

Kartat: 1 & 48

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

85. VESILAHTI, PALHO, SUONTAUSTA

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= n. 6807 70

y= n. 2469 55

z= n. 82,5 (N60)

(oletetun löytöpaikan koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Palho 430

tila: RN:o 1:3 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 15017 rautakirves: 145 x 64 x 49 mm.

Löytänyt yhteiskoulun II luokan oppilas Toivo Ali-Löytty(os. Narva, Palho) kesällä 1957 kynnetäessä mv. Otto Ali-Löytyn omistamalla Suontaustan tilalla uutta maata pelloksi. Paikka on saviperäistä maata; löytökohta sijaitsee n. 150 m Suontaustan asuinrakennuksesta länteen.

Ajoitus: Rautakausi

Kartat: 1 & 49

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

86. VESILAHTI, PALHO?

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Palho ? 430

Aiemmat tiedot: KM 20531 poikkikirves: 105 x 53 x 23 mm. Esineen on löytänyt rva Oili Nikkanen (os. Viinikankatu 19 B 45, 33100 Tampere) Vesilahden Palhon kylästä ullakolta, jossa esinettä oli säilytetty. Rva Nikkasen eno oli aikoinaan löytänyt sen pellostä, joko Tottijärven Vakkalasta tai Vesijärven Palhosta, paikasta, josta muistitiedon mukaan olisi löytynyt muitakin kadoksiin joutuneita esineitä. Luett. 1979.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

PAPPILA 431**87. VESILAHTI, PAPPILA, PAPPILAN TAKAMETSÄ**

Kivikautinen irtolöytö?/vasarakirveskulttuurin hauta?

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6791 12

y= 2474 25

z= 115 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Pappila 431

tila: RN:o 7:22 (1993)

Aiemmat tiedot: HM 1262:24 oikokirves: toisella puolen musta, toisella vähän vihertävä.

Löytänyt Nestori Koivistonalho pienestä hiekkakuopasta n. 1,5 m syvyydestä. Paikalla oli myös hiiliä ja saviastianpalasia, joita ei otettu talteen. Kaikki hiekka mitä siinä oli vietiin maantielle. Löytöpaikka oli Pappilan ja Onkemäen kylän metsämaiden rajalla parin sadan metrin päässä Kivijärven luoteispäästä. Se on n. 60 m päässä Onkemäen – Kehron maantiestä, aivan mainitulta maantieltä Kivijärven tilalle vievän tien vieressä. Hiekkakuoppa, joka oli matalalla kivikkoisella harjanteella, oli 15 x 30 m laajuinen 1939. Löydöt tavattiin kuopan keskivaiheilta. Löydöt tuotu Hämeen museoon (Tampere) 26.8.1929. Inv. V. Maajoki 1939: s. 1.

Ajoitus: Kivikausi; vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 & 50

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on tasaista, sammaloitunutta ja vetistä kuusimetsää. Maaperä on hiekansekaista moreenia. Sijainti on aivan Kivijärven rantaan vievän tien reunassa, n. 150 m Onkemäki – Kehron tiestä kaakkoon. Kivijärven länsirantaan on matkaa runsaat ½ km.

Inventointihavainnot 1995: Alue on kuusikkoa kasvavaa tasalakista harjannetta, jonka poikki tie on rakennettu. Nykyisin hiekkakuoppa on täytetty isoilla kivillä ja maalla. Kuopan reunat ovat sammaloituneet. Ei minkäänlaisia muinaisjäännöksiin viittaavia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 24.5.1995. Havainto-olot olivat hiekkakuopan täyttämisen takia huonot.

PÖRÖLÄ 432**88. VESILAHTI, PÖRÖLÄ, YLI-PÖRÖ**

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2114 09 HULAU SJÄRVI (pain. 1992)

a) KM 10407:1   b) KM 10407:2

x= n. 6794 22   x= n. 6794 30

y= n. 2484 96   y= n. 2484 82

z= n. 80 (N60)   z= n. 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Pörölä 432

tila: RN:o 1:21 (1992)

Aiemmat tiedot: a) KM 10407:1 kiviesineen karkikatkelma: 60 x 54 x 21 mm. Löytänyt Johan Simola (os. Marttilan pys., Vesilahti) Vesilahden Pörölä kylän Yli-Pörön, tilansa, maalta n. 10 v sitten (1920-luvun puolivälissä), n. 90 m päärakennuksesta kaakkoon, samaan suuntaan viettävästä rinteestä keskiväliltä talosta rantaan vievän tien itäpuolelta ensimmäiseltä saralta n. 40 m saran yläpäästä? Sarka on savimaata. Ylempää mäki on soraa. Kun esine löytyi jyrättäessä on se voinut luisua ylempää! Luett. 1936.

b) KM 10407:2 piimuhkura: harmaata piitä; 39 x 35 x 21 mm. Löytyi 1920- ja 1930-lukujen vaihteessa n. 60 m länteen asuinrakennuksesta, savimultaisesta savipohjamaasta kynnoksestä, n. 15 - 20 cm syvältä. Luett. 1936.

Ajoitus: Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1 & 51

Paikka ja sijainti: Esineet on luultavasti löydetty Unajalantien vierestä? 80 m mpy korkeuskäyrän tuntumasta, alueelta, joka on lievästi kumpuilevaa peltoa. Yli-Pörön talo sijaitsee Heinälahteen pistävän pohjois-eteläsuuntaisen niemen keskivaiheilla.

Inventointihavainnot 1995: Peltoalue oli heinällä, osaksi oraalla, mitkä tekijät rajoittivat pintahavaintojen tekoa. Yli-Pörön talon pihalla todettiin kaikkialla palanutta savea ja tiiliä. Omistajat ovat vaihtuneet löytöjen jälkeen eivätkä nykyiset olleet tehneet mitään havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 7.6.1995. Havainto-olot kohtalaiset: pelto heinällä ja oraalla.

PÖYHÖLÄ 433**89. VESILAHTI, PÖYHÖLÄ, KIVINIITTY**

Kivikauden irtolöytö

peruskartta: 2114 03 KRÄÄKKIÖ (pain. 1993)

x= n. 6795 85

y= n. 2465 44

z= 105 - 110 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Pöyhölä 433

tila: RN:o 5:49 (1993)

Aiemmat tiedot: KM 11163:2 tasataltta: n. 73 x 30 x 12 mm.

Taltan on löytänyt tilallinen Nestori Salmenoja 1920-luvulla? Pöyhölän Pyörnin talon Kiviniityltä, n. 100 m päästä Saartojärvestä, savea ajaessaan, n. 0,5 m:n syvyydestä.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1 & 52

Paikka ja sijainti: Kiviniitty-niminen pelto on heinittynyt ja vetinen. Se viettää loivasti etelään ulottuen melkein Saastojärven rantaan.

Inventointihavainnot 1995: Esineen löytöpaikka - Kiviniitty-niminen pelto - oli heinällä, ollut ilmeisesti jo pitkään, sillä maatunut heinä oli muodostanut tiiviin "maton" maanpinnalle, mikä esti kaikenlaiset pintahavainnot. Pelto oli myös melko vetinen. Tien toisella puolella olevat leikkaukset ja pelto tarkastettiin. Ei havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 8.6.1995. Havaintoja vaikeutti pitkä heinä.

90. VESILAHTI, PÖYHÖLÄ, LUUKKAALA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 03 KRÄÄKKIÖ (pain. 1993)

x= 6798 42

y= 2469 62

z= 100 – 105 (N60)

(Luukkaalan talon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Pöyhölä 433

tila: RN:o 2:14 (1993)

Aiemmat tiedot: KM 11160 kourutaltoa: 131 x 43 x 24 mm. Löytynyt palstatilallinen Kalle Vuorisalo n. 1930 Vesilahden Pöyhölän kylän Luukkalan talon pellolta, savimaalta, pienestä notkelmasta muutamia metrejä Narvanjoesta kyntämässä ollessaan. Löytöpaikka on Narvajoen pohjoispuolella, n. 450 m Luukkalan talosta. Luett. 1940.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

91. VESILAHTI, PÖYHÖLÄ, KIVILAHTIJÄRVI

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 03 KRÄÄKKIÖ (pain. 1993)

x= 6795 50 – 6796 50

y= 2466 00 – 2467 00

z= n. 110 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Pöyhölä? 433

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 11163:1 tasataltta: n. 58 x 38 x 14 mm. Löytänyt tilallinen Nestori Salmenoja (os. Vesilahti, Narva, Latomaa) 1930-luvun lopulla ruista leikatessaan omalta pelloltaan n. 150 m talosta etelään läheltä Kivilahden järven rantaa. Maaperä löytöpaikalla savea. Luett. 1940.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

RÄMSÖÖ**92. VESILAHTI, RÄMSÖÖ**

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: ?

Aiemmat tiedot: KM 10791 soikea tuluskivi: kvartsiittia, leveät pinnat ovat hyvin hiotut, kyljet joko huonosti hiotut tai rapautuneet. Koko 95 x 51 x 24 mm.

Kiven löysi mv. Frans Teeri Rämsööstä talonsa Rauhaniemen pellolta, talosta 300 m eteläkaakkoon 1937.

Ajoitus: Rautakausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

SAARELA 435**93. VESILAHTI, SAARELA, KÖPINSAARI**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 09 HULAU SJÄRVI (pain. 1992)

x= 6795 50 - 6796 00

y= 2485 00-50

z= 80 - 90 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Saarela 435

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 1996:13 kivikirves: gneissia, 9,25 cm pitk., 4,25 cm lv. terältä, josta kapenee ; 3,25 cm pks. keskeltä, jossa korkein.

Löydetty Kepinginsaaressa. A.O. Heikel 1879.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Köpinsaari on Mantereenjärven ja Sauvonselän välinen lounaiskoillisuuntainen kuusikkoinen niemi. Maasto on keskemällä kivikkoista moreenia, reunoilla laakeampaa entistä peltoa, jolla nykyään on kesämökkiasutusta. Paikoin on myös moreeninsekaista hiekkaa.

Inventointihavainnot 1995: Tarkkaa löytöpaikkaa on mahdoton jäljittää, joten tyydyttiin tarkastamaan alueen hiekkakuoppia, jotka kuitenkin olivat löydöttömiä. Köpinsaarella on rautakautinen rökkiökalmisto (ks. kohde 22).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 23.5.1995. Havainto-oloja heikensi vesisade.

SAKOINEN 436**94. VESILAHTI, SAKOINEN, MATTILA**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 03 KRÄÄKKIÖ (pain. 1993)

x= 6791 12

y= 2469 00

z= n. 110 - 112,5 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Sakoinen 436

tila: RN:o 1:57 & 1:20

Aiemmat tiedot: Poikkikirveen katkelma/Kultaseppä Gust. Lindellin kokoelma Tampereella: 2 osassa terälle kapeneva (jos ei liene varsiosa), poikkileikkaus lattean pyöreämäinen, vuorilaji sädekiviliusketta.

"Vesilahden pitäj. Rääkkion k., Sakoisten masan talon maalta Oravanlinnan torpan pellostä Löytynyt Otto Lohjelm" (Seppä K.A. Lindströmin käsialalla paperille kirj.).

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1 & 53

Valokuvat: 102411

Paikka ja sijainti: Löytöalue sijaitsee n. 300 m Ison Oravajärven etelärannasta ja se on lievästi kumpuilevaa hietasavista peltoa, aivan Mattilan tilalle johtavan tien pohjois- ja länsipuolella. Pohjoisessa on etelään viettävää, paikoin jyrkkää ja kivikkoistakin moreenirinnettä, joka kasvaa pääasiassa mäntymetsää.

Inventointihavainnot 1995: Löytöpaikka on Ison Oravajärven lounaispuolella Mattilan tilan ns. Saunapellolla, joka oli tarkastushetkellä pitkällä heinällä. Löytöpaikka varmistui tilan omistajan (Markku Mattila) avulla. Pellolle ja sen pohjoispuoleiselle moreenirinteelle kaivettiin muutama koepisto, joista ei löydetty mitään.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 30.5.1995. Sää oli hyvä, mutta pelto heinällä. Havainto-olot heikot.

SUOMELA 438**95. VESILAHTI, SUOMELA**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6798 08

y= 2478 56

z= 85 - 90 (N60)

(Suomelan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Suomela 438

tila: RN:o 1:31 (1993)

Aiemmat tiedot: KM 2128 kourutaltan kappale: rikkoutunut kourutaltoa, 121 mm p., 46 mm l., 30 mm pks., poikkil. pyöreän soikea, viisto, yltäytensä hiottu.

Lokakuussa 1879 löydetty Vesilahden Suomelan rusthollin koillispuolelta noin parin kivenheiton päästä paikalta, jossa on kaiteen tapaan laskeltuina kiviä ja jossa arvellaan olevan haudan. Ylioppilas K.E.K. Bergiuksen lahjoitus SMY:lle 1882.

Ajoitus: Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** -

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on Alhonselän Suomelanlahden koillispuolella, lounaaseen viettävän kesantopellon yläosassa, nykyisellä pihamaalla, Lempäälään vievän tien luoteispuolella.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastettiin Suomelan tilan pihamaata, jossa ei havaittu mitään. Osaksi alue oli puutarhaa, osaksi heinällä. Mahdollisesti löytöpaikan kuvaus liittyy vuonna 1918 poltettuun päärakennukseen, joka sijaitsee n. 50 m nykyisestä asuinrakennuksesta pohjoiseen. Suomelassa on rautakautinen polttokalmisto (ks. kohde 5).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 29.5.1995.

TOIVOLA 440**96. VESILAHTI, TOIVOLA, AMEE**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 03 KRÄÄKKIÖ (pain. 1993)

x= 6790 08

y= 2469 28

z= 112,5 - 115 (N60)

(Ameen talon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Toivola 440

tila: RN:o 1:48 (1993)

Aiemmat tiedot: KM 8580 kivikirves: Löydetty Vesilahden Krääkkiön kylästä Ameen talon maalta metsästä "Ameen Ylitteestä". Aikoja sitten löytänyt Ameen talon vaarivainaja Malakias Amee. Luett. 1925.

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

97. VESILAHTI, TOIVOLA, ANNALA, AUREE

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Vesilahti 922

kylä: Toivola 440

Aiemmat tiedot: Kultaseppä Gust. Lindellin kokoelmat (Tampere): Tasataltta, lattea, leveä, reunoilta tasattu, niukanlaisesti hiottu, sädekiviliusketta.

Wesilahden pitäjän Toivolan kylän Annalan talon maalta, Aureen torpan pellostä löyt. Wihtori Auree itse. (Seppä K.A. Lindströmin käsialalla paperille kirj.)

Ajoitus: Kivikausi

Inventointihavainnot 1995: Löytöä ei ole pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja. (Kyseessä on ehkä Ameen? talo: ks. kohde 96)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

UNAJALA 441**98. VESILAHTI, UNAJALA, PISPA**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 09 HULAUSJÄRVI (pain. 1992)

x= 6793 65

y= 2484 88

z= n. 80 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Unajala 441

tila: RN:o 3:23 (1992)

Aiemmat tiedot: KM 11164 poikkikirves: 114 x 60 x 30 mm.

Löytänyt Vesilahden Unajalan kylän Pispan talon poika Eino Eskola kotitalonsa pellostä savimaalta, n. 150 m talosta kaakkoon, läheltä Heinälähden rantaa. Luett. 1940.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 & 51

Valokuvat: 102508

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on peltomaata – nyt heinällä. Se viettää loivasti kohti Heinälähden pohjoisrantaan. Matkaa rantaan on n. 20 – 40 m. Maalaji on hietasavea.

Inventointihavainnot 1995: Esineen löytöpaikka sijaitsee pellolla vanhalla rantatöyräällä, pienen entisen lahden pohjukassa, joka nyt on heinällä. Tarkastettiin avoinna olevat pellot soveltuvien osien (osa oraalla). Kuoppia ei kaiveltu. Ei havaintoja. Talossa ei myöskään oltu tehty mitään havaintoja esim. nokimaasta tms.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 7.6.1995. Havainto-olot vesisateessa kohtalaiset.

VAKKALA 442**99. VESILAHTI, VAKKALA, JAAKKOLA**

Kivikautinen irtolöytöpaikka?

peruskartta: 2123 01 RÄMSÖÖ (pain. 1991)

x= n. 6805 00

y= n. 2469 80

z= n. 95 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Vakkala 442

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: Maajoen inventointi 1939: Kivikautinen asuinpaikka: 1920-luvulla? löysi palstatilallisen poika Jaakko Fagerlund kaivaessaan ojaa kotinsa pellolta kaksi kiviesinettä n. 30 cm syvyydestä nokimaasta. Esineet, jotka ovat joutuneet hukkaan, Vakkalan koulun opettaja totesi kivikautisiksi. Löytöpaikka on Jaakkolan palstatilan asuinrakennuksesta 40 m etelään, loivasti etelään viettävällä rinteellä, n. 50 m päässä vähäisestä purosta. Maaperä paikalla on hiekansekaista savea. Koekaivausta ei löytöpaikalla suoritettu. (V. Maajoki inv. 1939: s. 2)

Ajoitus: Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1 & 49**Valokuvat:** 102490

Paikka ja sijainti: Paikka on vahvaa heinää kasvavaa entistä peltoa, joka viettää etelään. Pelto rajautuu etelässä pieneen puroon. Maalaji on savea/hietasavea.

Inventointihavainnot 1995: Paikalla ei tehty koekaivausta, mutta avoimina olevat pienet perunapellot tarkastettiin. Mitään ei kuitenkaan havaittu, muutamaa epämääräistä kivenpalaa lukuunottamatta. Koekuoppia ei tehty maanomistajan toivomuksesta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 9.6.1995. Pitkä heinä vaikeutti pintahavaintojen tekoa.

100. VESILAHTI, VAKKALA, KOUVO

Kivikautinen irtolöytö & historiallisen ajan röykkiö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

a) Kouvon päärakennus:	b) röykkiö:
x= 6804 51	x= 6804 42
y= 2471 48	y= 2471 47
z= 90 (N60)	z= n. 85 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Vakkala 442

tila: RN:o 9:1 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 2151:544 tasataltta: terä laskee kaareuten, osiksi lohjennut, pit. 90 mm, lev. teräpuolelta 42 mm, suippeneva, paks. 16, poikkil. hyvin litistyneen puoliympyrän tapainen.

Löytty pellostä Kouon maalta, Vakkala, Vesilahti. S. Wilskmanin lähetys 1882.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: KM 29216:1 (palanutta luuta/sarvea?)

Valokuvat: 102465

Paikka ja sijainti: Kouvon talo sijaitsee Vakkalanselän luoteisrannalla, n. 250 – 300 m päässä rannasta. Röykkiö sijaitsee ympäristön korkeimmalla kohdalla, heinittyneellä mäellä. Ympäristön pellot olivat heinällä.

Inventointihavainnot 1995: Kouvon talosta tavatut henkilöt eivät osanneet arvioida löytöpaikkaa, mutta arvelivat sen tehdyksi Sipilän talon itäpuoleiselta pelloilta, jota ei heinän ja oraan takia päästy tarkastamaan. Sen sijaan saatiin tietoa rakennustöissä havaitusta historiallisen ajan jäänteistä Kouvon talosta n. 200 m eteläkaakkoon sijaitsevan puimalan kohdalla. Puimalasta n. 50 m länteen sijaitsi pienen peltokumpareen korkeimmalla kohdalla luode-kaakkosuunnassa 9 m pitkä ja 6,5 m leveä selkeä, n. 1 m:n korkuinen kiven- ja maansekainen vahvasti heinittynyt kumpu. kaivetusta koepistosta todettiin tiiltä ja mahdollisesti palanutta savea ja palaneen luun/sarven pala.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.6.1995. Pitkä heinä vaikeutti havaintojen tekoa.

101. VESILAHTI, VAKKALA, SISTO

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6804 85

y= 2471 80

z= 90 - 95 (N60)

(Yli-Siston päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Vakkala 442

tila: RN:o 3:42 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 2902:10 nuolenkärki: rautainen, pituus 116, leveys 30 mm.

Löydetty Vakkalan kylän Siston torpparin metsähaasta sammalten alta korttelin syvyydestä. S. Wilskmanin lähetys 1893.

Ajoitus: Rautakausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Yli-Siston talo sijaitsee peltojen ympäröimällä saarekkeella Säijänselkään/Vakkalanselkään pistävän niemen keskivaiheilla. Matkaa rantaan on n. ½ km.

Inventointihavainnot 1995: Nykyiset Yli-Siston omistajat ovat hankkineet tilan 1883. Vanha isäntä ei osannut arvella torpan sijaintia tarkasti, mutta piti mahdollisena sen sijaitsemista vaikkapa Nokian puolella. Torppia on ollut useita.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.6.1995.

102. VESILAHTI, VAKKALA, YLI-SISTO

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= 6804 85

y= 2471 80

z= 90 - 95 (N60)

(Yli-Siston päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Vakkala 442

tila: RN:o 3:42 (1991)

Aiemmat tiedot: KM 2151:541 tasataltan terä: terä laskee yhtenä tasona, hyvin hiottu, nyk. pit. 56 mm, terän lev. 40, paks. 20. Poikkileikkaus suorakaiteinen. Löytty Ylisiston metsästä, Vakkala, Vesilahti. Salomon Wilskmanin lähetys 1882.

KM 2151:542 kivikirves: vähän vino, pit. 110 mm, lev. 50, paks. 31, poikkileikkaus litistyneen soikion tapainen. Löytty niitusta Ylisiston maalta, Vakkala, Vesilahti. Salomon Wilskmanin lähetys 1882

KM 2151:543 kaksoistaltoa: kouru- ja tasaterät laskevat eri puolilta, molemmat terät katkenneet, nyk. pituus 82 mm, lev. 41, paks. 19, poikkileikkaus litistynyt puoliympyrä. Löytty Ylisiston pellostä, Vakkala, Vesilahti. Salomon Wilskmanin lähetys 1882

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Yli-Siston talo sijaitsee peltojen ympäröimällä saarekkeella Säijänselkään/Vakkalanselkään pistävän niemen keskivaiheilla. Matkaa rantaan on n. ½ km.

Inventointihavainnot 1995: Nykyinen omistajasuku on hankkinut tilan 1883 ja he ovat toimineet myös tiilitehtailijoina, minkä seurauksena kaikkialla Yli-Siston piha-alueella ja sen lähiympäristössä on tiilimurskaa, tiiliä, saven- ja hiekanottopaikkoja. Pihan ja sen lähimaaston tarkastus ei tuonut esiin mitään esihistorialliseen viittaavaa.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.6.1995. Havainto-olot välttävät: aluetta on myllätty melkoisesti.

103. VESILAHTI, VAKKALA, ALA-SISTO

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2123 04 VESILAHTI (pain. 1991)

x= n. 6804 40

y= n. 2471 75

z= n. 80 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Vakkala 442

tila: RN:o 3:48? (1991)

Aiemmat tiedot: HM 1557:1 rautainen putkikeihäänkärki: pistinmäinen, lähellä E-tyyppiä, varsipuuta jäljellä putkessa.

Esineen on löytänyt työmies Ivar Takomaa Vakkalan Ala-Siston maalta, talon ja järven väliltä, puutarhan alapuolelta peltoa kyntäessään. Löytöpaikka on vanhaa kylätonttia. Luett. 1939.

Ajoitus: Rautakausi; viikinkiaika (800-/900-luku)

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1 & 48

Paikka ja sijainti: Ala-Siston ja järven välissä oleva loiva peltorinne, joka laskee Vakkalanselkään.

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.6.1995.

VALKKINEN 443**104. VESILAHTI, VALKKINEN, TARIMAA, SUOMALAINEN MYLLY**
Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2114 06 NARVA (pain. 1993)

x= 6794 30

y= 2479 06

z= n. 90 (N60)

kunta: Vesilahti 922

kylä: Valkkinen 443

tila: RN:o 2:25? (1993)

Aiemmat tiedot: KM 3416:5 tulusrauta. Löydetty Tarimaalta Suomalaisen myllyn perusteita hajotettaessa 1897.

Ajoitus: Rautakausi

Kartat: 1 & 54

Inventointihavainnot 1995: Tieto Suomalaisen myllyn entisestä paikasta saatiin Markku Bergiukselta (os. Mäki-Suomela, 37470 Vesilahti). Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

C) IRTOLÖYDÖT, JOIDEN LÖYTÖPAIKASTA EI OLE TARKEMPAA TIETOA

Seuraavassa luetellaan ne irtolöydöt, joiden löytöpaikasta ei ole muuta tietoa kuin, että ne on löydetty Vesilahdelta.

Kansallismuseo (Helsinki)

KM 120a kivikirves: välbibehållen yxa af finkornig syenit, öfre delen tillhuggen för inpassande i skaftet, 122 l 56 br 37 tj. Lunastettu talollisen pojalta Emanuel Kuparilta 30.5.1854.

KM 120b kivikirveen katkelma: klyfdbettända af en större yxe af diorit, 85 l 35 br 33 tj. Lunastettu talollisen pojalta Emanuel Kuparilta 30.5.1854.

KM 120c kourutaltta: hålmejsel af tät diorit med starkt skadadt bett, 95 l 44 br 29 tj. Lunastettu talollisen pojalta Emanuel Kuparilta 30.5.1854.

KM 120d vasarakirves: båtformig yxe med skafthål, utan hammarbildning, af lerskiffer, 158 l 60 br 37 tj. Lunastettu talollisen pojalta Emanuel Kuparilta 30.5.1854. (em. kiviesineitä (KM 120a–d) oli seurannut mukana soikea tuluskivi?, " en såsom amulett begagnad vanlig oval sten")

KM 1085 kaksoistaltta: dubbelmejsel, i ena ändan hål-, i andra rätmejsel af svart stenart, 61 mm lång och 25 bred, 11 tjock, funnen i Wesilaks. Saatu 1869.

KM 1960:2 vasarakirves, ilmansyömä ja reijänkohdalta katkennut; kirvespää nähtävästi ennen löydetty ja kulutettu. "A. Prorenius Vesilahdelta 1879".

KM 1996:14 onsitaltta, pienimuruista dioriittia, varsipäästä kappaleita särjetty, nyk. 9,5 cm ptk, 4 cm lv ja 2 cm pks, pyöristetyillä syrjillä. Löytöpaikka tuntematon. A.O. Heikel 1879.

KM 1996:15 vasarakirves, pienimuruista dioriittia, 15 cm ptk ja 5,75 cm lv reiän kohdalta. Löytöpaikka tuntematon. A.O. Heikel 1879.

KM 1996:16 taltta, diabasia, 78 mm ptk, 4 – 2,75 cm lv ja 1,75 cm pks; poik.leik. 4–kulmainen. Löytöpaikka tuntematon. A.O. Heikel 1879.

KM 2066:153 kivikirves: helt liten skandinavisk yxa, välslipad; banet bredare än bettet; genomsk. rektangulär, fr. Korkiakoski i Wesilahti. S. Wilskmanin lähetys 1881. V. Maajoki (1939): Onkijärven lähetyviltä.

KM 2066:154 oikotaltta: mindre rätmejsel med rektangulär genomsk. nästan jämbred, möjligen ännad till hålmejsel, att sluta till af bettets utseende; fr Silanpää Juha i Wesilahti. S. Wilskmanin lähetys 1881.

KM 2580:424 taltta, isonlainen, terä laskee kaareutuen kummaltakin puolen, pinnassa isoja hiomattomia paikkoja, p. 139,5 (terän) l. 55, pks 39, poikkil. soikea. Hajunkosken sahalta järven rannalta. S. Wilskmanin lähetys 1888.

KM 3135:1 kivikirves, pilaantuneella terällä. Pit. 97, lev. 47 ja paks. 28 mm. Löytänyt torppari Kuusiniemi männyn alta. Hra Alfons Spåren keräelmiä 1895.

KM 3285:1 kourutaltta. Pit. 89, l. 38 ja pks. 18 mm. Löydetty Vesilahdelta. Työmies Johan Kustaa Heinosen kautta 1896.

KM 9163 oikokirves tai tasataltta. Taltan oli Sameli Luopa (asuva Kangasalla) saanut Vesilahdelta, ei muista mistä talosta eikä kylästä. Tuotu museoon 1930.

Hämeen museo (Tampere)

HM 82:124 pohjalainen kourutaltta. Hämeen museon luettelon mukaan löydetty Vesilahdelta, löytöpaikka tarkemmin tuntematon. Opettaja E. Korri 1906. Kansallismuseon kivikauden kortistossa maininta: "Löytöpaikka Lempäälä, Sitarin luota, läheltä kanavaa."

Ylämäen kansakoulun kokoelmat (Vesilahti)

1. poikkikirves: tumman vihreää liusketta. Mitat: 132 x 35 x 21 mm. Esineen on löytänyt koulupoika Eino Valtanen. Löytöpaikkaa ei tunneta.

* * * * *

Lisäksi seuraavat löydöt on merkitty tehdyiksi Vesilahdelta, mutta löytöpaikat sijaitsevat(?) ainakin nykyään muiden kuntien alueella.

LEMPÄÄLÄ

KM 2688:1-9 miekan katkelma, 2 väkäkeihästä, kilvenkupuran katkelma ym. Löydetty "Säijänmaa"-nimiseltä takamaalta, Hitsalan kylää. Lempäälän Säijoen kalmisto 1890.

KM 2886:9 rautainen keihäänterä. Löydetty tietä tehtäessä Lempäälän asemalle, mäestä ison kiven alta. Iivari Rantanen. S. Wilszmanin lähetys 1893. V. Maajoen (1939) mukaan esine on todennäköisesti löytynyt Lempäälän Päiväniemen kalmistosta.

KM 2992 kilvenkupura, keihäitä, saksimiekka ym. Säijoen suu, Laukon maa. Lempäälän Säijoen kalmisto 1894.

KM 2998:13-15 keihäänkärki, nuolenkärki, rautavarras. Säijänmaa. Lempäälän Säijoen kalmisto 1894.

KM 3007:1-18 roukkiosta solkia, keihäänkärkiä ym. Laukon Säijän kulman mylläri J. Fribergin ja Hintsalan Kopun talon rajalta. Lempäälän Säijoen kalmisto 1894.

KM 3007:19-20 kiviroukkiosta kilvenkupura, 2 saviastianpalaa. Laukon maalla Säijän kulmassa olevan Joensuun töllin riihen länsipuolelta. Lempäälän Säijoen kalmisto 1894.

KM 3007:21-23 kiviroukkiosta miekan kappaleita, saviastianpaloja. Hintsalan Tyvyn talon maalta. Lempäälän Säijoen kalmisto 1894.

- KM 3007:24 veitsen katkelma. Mylläri Fribergin asuntopaikka. Lempäälän Säijoen kalmisto 1894.
- KM 3008:23 tasataltta. Lahjoittanut mylläri I. Friberg Säijänmaalta ja arv. hänen maalta löytyy 1894. Nyk. Lempäälää.
- KM 3135:2 tasataltta. Löydetty Säijän takamaalta 1895. Nyk. Lempäälää.
- KM 3188:1–4 pajankauhan katkelma, avaimen kappale, savihelmi ym. Hiirenojan kylän maalta, mylläri Iisakki Fribergin asunnon pihamaalta (Säijän maassa). Lempäälän Säijoen kalmisto 1895.
- KM 3416:7 hiomakiven katkelma. Säijoen maa, Säijoen ranta, mylläri Iisakki Friberg. Lempäälän Säijoen kalmisto 1897.
- KM 3437:1,3–5 saviastianpala, rannerengas, lasihelmi ym. Mylläri I. Fribergin pihamaa, Hiidenojan Kompan talo. Lempäälän Säijoen kalmisto 1897.
- KM 3451:19–22 miekan katkelma, pronssispiraaliputkea, 2 lasihelmeä. Mylläri I. Friberg pihamaastaan, Säijänkulmalla. Lempäälän Säijoen kalmisto 1897.
- KM 3586:1 soikea tuluskivi. Läheenmäen torppa, Toikan talo, Kaakilan kylä 1898. Nyk. Lempäälän Säijässä.
- KM 3586:2–3 kilvenkupuran pala, kilven käsirauta. I. Fribergin pihamaasta. Lempäälän Säijoen kalmisto 1898.
- KM 3656 kirves. Piikain niitty nk. Säijänmaassa, Jopin rälssitila 1899. Nyk. Lempäälän Säijä.
- KM 3973:1–3 helmi, sotakirves, putkikeihäs. Puntuksen I. Kompan maa, Hiirenojan kylä, Fribergin asunnon pihamaalta (ainakin KM 3973:1). Lempäälän Säijoen kalmisto 1901.
- KM 3984:2–3 veitsenterä, vaatteenneulan silmuke. Säijänmaa. Lempäälän Säijoen kalmisto 1901.
- KM 5473 pronssinen rengassolki. Päivääniemen kalmisto/myös ilmoitettu löydetyksi Mantereen kylässä Laurilan talon maalta, Rauhaston torpan Moskalan? pellostä 1910. Lempäälän Päivääniemen kalmisto?
- KM 5503:1–6, 9–13 veitsenterä, 3 miekankatkelmaa ym. Hiirenojan Kompan talon Fribergin torpan mailta. Lempäälän Säijoen kalmisto 1910.
- KM 5959 kivitaltta. Löysi torppari Vihtori Mattila elokuussa 1911 ruista leikatessaan Vesilahden Hinsalan Typyn talon pelolta. Nyk. Lempäälää.
- KM 6618:3–4 veitsi, renkaan kappale. Säijoen kalmisto, I. Fribergin peltomullasta. Lempäälän Säijoen kalmisto 1914.
- KM 6978:3 niittausnaulan kanta(?). Säijoen kalmistoalueelta. Lempäälän Säijoen kalmisto 1915.

KM 7548:1-3 tulusrauta, veitsi , rautaesineen katkelma. Löydetty Hintsalan kylän Kompan talosta. Lempäälän Säijoen kalmisto. A.O. Heikel 1919.

KM 8056 hevosenkenkäsolkki. Kaakilan kylä, Niemelän palsta. Nyk. Lempäälää.

KM 11162 poikkikirves. Löytänyt palstatilallinen Kalle Mattila 1936 Säijänmaan Kiukaisten Ailan maalta Orihalho -nimisen pellon itärannalta. Nyk. Lempäälää.

KM 11166:1-2 skramasaksi, keihäänkärki. Säijänmaa. Lempäälän Säijoen kalmisto 1940.

KM 11173 kuonanmöhkäle. Säijä Tervämäki. Nyk. Lempäälää.

KM 13635 putkikeihäänkärki. Löydetty Hintsalan kylän Rekolan talon maalta, ent. Kompan torpan läheltä Säijoen suun vierestä. Lempäälän Säijoen kalmisto 1952.

HM 789 pronssinen hevosenkenkäsolkki. Kaakilan kylä, Niemelän tila, riihen luota, ojaa kaivaessa. Nyk. Lempäälää.

PIRKKALA

KM 3135:4 reiällä varustettu kivikuokka (= reikäkivi?). Löydetty Anian kylästä. Hra Alfons Spåren keräelmiä 1895. Nyk. Pirkkalaa.

URJALA

KM 2907:17 tasatalta. Löytänyt torpparinainen Kaisa Liisa Halkivahan kylästä metsästä. S. Wilskmanin lähetys 1893. Nyk. Urjalaa.

KM 5347:4 tasatalta. Löytänyt talonpoika Paavo Toivola Halkivahan kylän Jämilän talon Aittavainion pellosta. K.A. Lindströmin keräelmä. Nyk. Urjalaa.

KM 11165 vasarakirveen katkelma. Löytänyt tilallisen tytär Alli Pynnä 1933? Pynnän talon maalta, Halkivahan kylästä. Muut löytötiedot puuttuvat. Nyk. Urjalaa.

KM 13004 kivikirves. Löytänyt tilallinen Kalle Järvensivu (os. Halkivaha, Pynnä) Halkivahan kylän Peltomäki-nimisen tilan (omistaa löytäjä) puutarhamaasta n. v. 1949 maata kuokittaessa, n. 15 - 20 cm syvästä savimaasta. Nyk. Urjalaa.

VIIALA

KM 2040: 29 suuri, pyöreä kivi: av glimmerskiffer. Funnen under Anttila hemman i Ritiala by i Vesilaks. S. Wilskmanin lähetys 1880. Viiala, Riitiälän kylä.

KM 2066:152 oikotaltta. Fr. Heinälahti. S. Wilskmanin lähetys 1881. V. Maajoen (1939) arvelun mukaan tässä tarkoitetaan ehkä Heinusuon kylää, Viiala.

KM 2151:539 veneenmuotoinen vasarakirves. Saatu Alalaurilasta Lohnattilan kylästä, esinettä oli toista sataa vuotta talletettu polvi polvelta. S. Wilskmanin lähetys 1882. Nyk. Viialaa?

KM 2151:540 tasataltta. Löytty Eskolan talon pellostä, Heinäsuon (Heinusuo) kylästä. S. Wilskmanin lähetys 1882. Nyk. Viialaa.

KM 2580:422 kivikirveen terä. Löytänyt Vilhelmi Kallio Sarkkilan kylästä pellolta. S. Wilskmanin lähetys 1888. Nyk. Viialaa.

KM 2580:423 isonlainen kirveenterän puolisko. Löytänyt Sarkkilan kylästä Vilhelmi Kallio. S. Wilskmanin lähetys 1888. Nyk. Viialaa.

KM 6798:8 vasarakirves. Löytänyt 1850-luvulla? talonisäntä vainaa Johan Kustaa Ali-Rooseli Ali-Rooselin talon metsämaalta, kenties erästä sorakuopasta talosta n. 7½ km. Lunastettu keräilijä Mikael Salmiselta 1915. Ali-Rooselin talo on nyk. Viialaa, Lohnattilan kylää.

KM 6798:9 rautainen keihäänkaki. Löydetty Mäki-Laurilan talon alapuolelta Heinälahden rannalta, erästä kivirauniosta. Luett. 1915. V. Maajoen (1939) mukaan löytöalue on liitetty 1930-luvulla Viialaan. (ks. kohde 63)

HM 82:121 reikäkivi. Arpiaisten tila, Heinäsuon kylän heinäladosta löydetty kuivana kesänä. Op. E. Korri 1906. Nyk. Viialaa.

Riitiälän kylän Mustosen(?) talossa säilytettävä esine: reikäkirves. Soramäestä löytty. Nyk. Viialaa.

* * * * *

Lisäksi seuraavien löytöjen tiedot ovat vähintäänkin epäselvät:

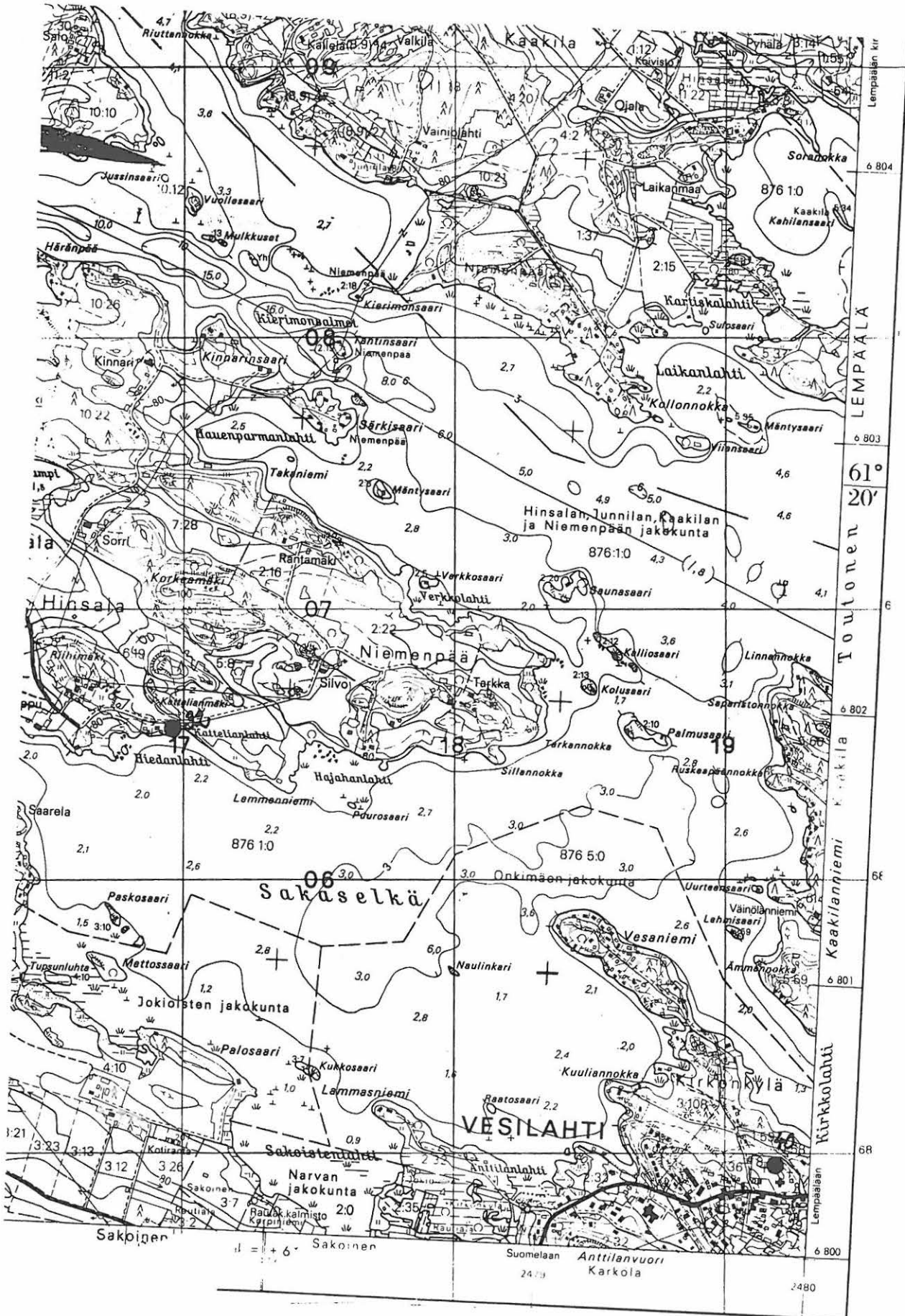
KM 2998:11 kourutalтта & KM 2998:12 kaksoiskirves. Löytty Tohkajärvestä Suomatkan kylässä. S. Wilskmanin lähetys 1894. Vesilahdella – sen paremmin kuin sen naapurikunnissa – ei ole Suomatkan kylää. Myöskään Tohkajärveä ei löydy kartoista. Kangasalla on Suomatkan kylä.

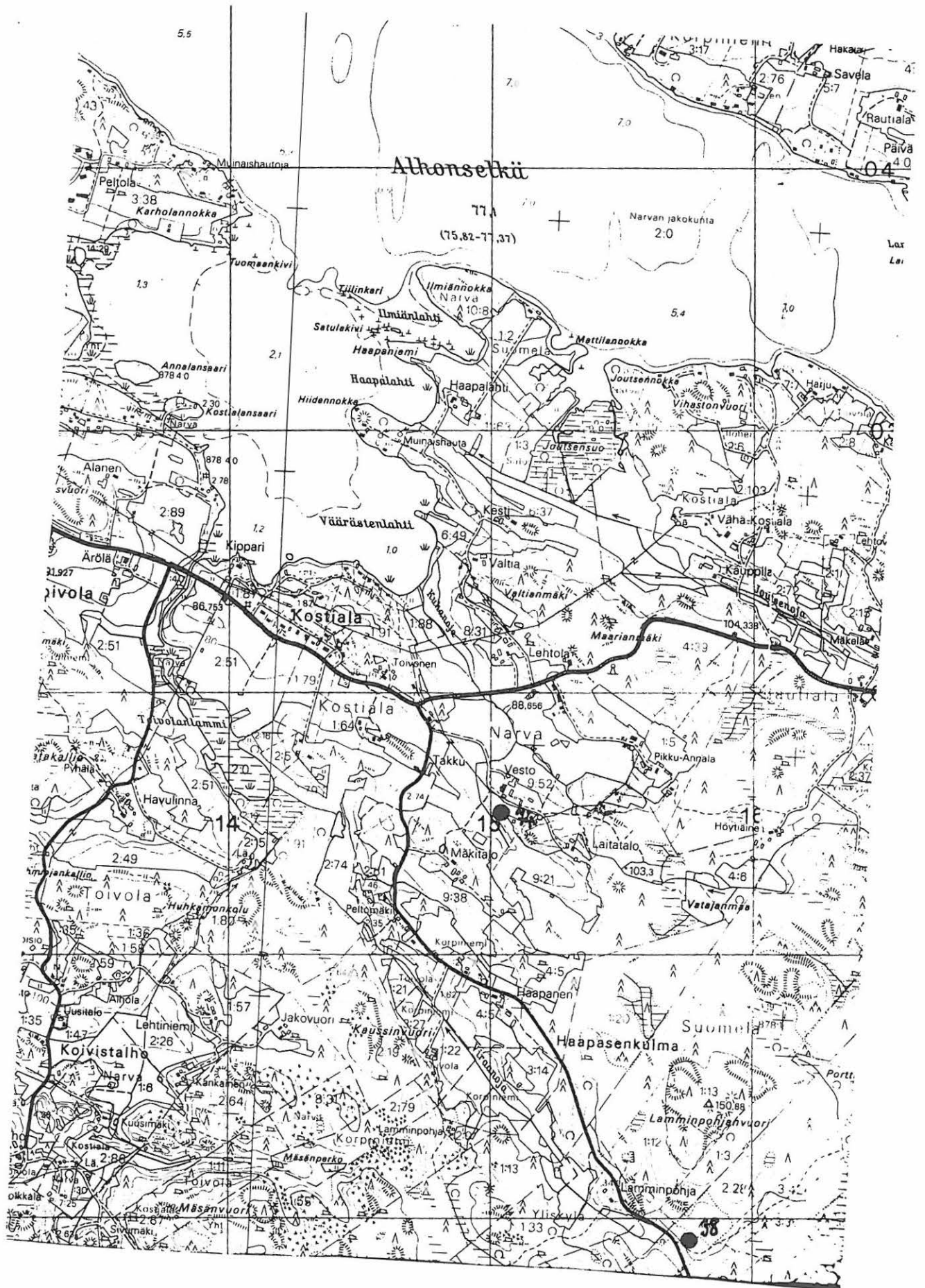
Pukkila & Laakso

Pk 2123 04 VESILAHTI

Kohde 40: Hautausmaa

mk 1:20000

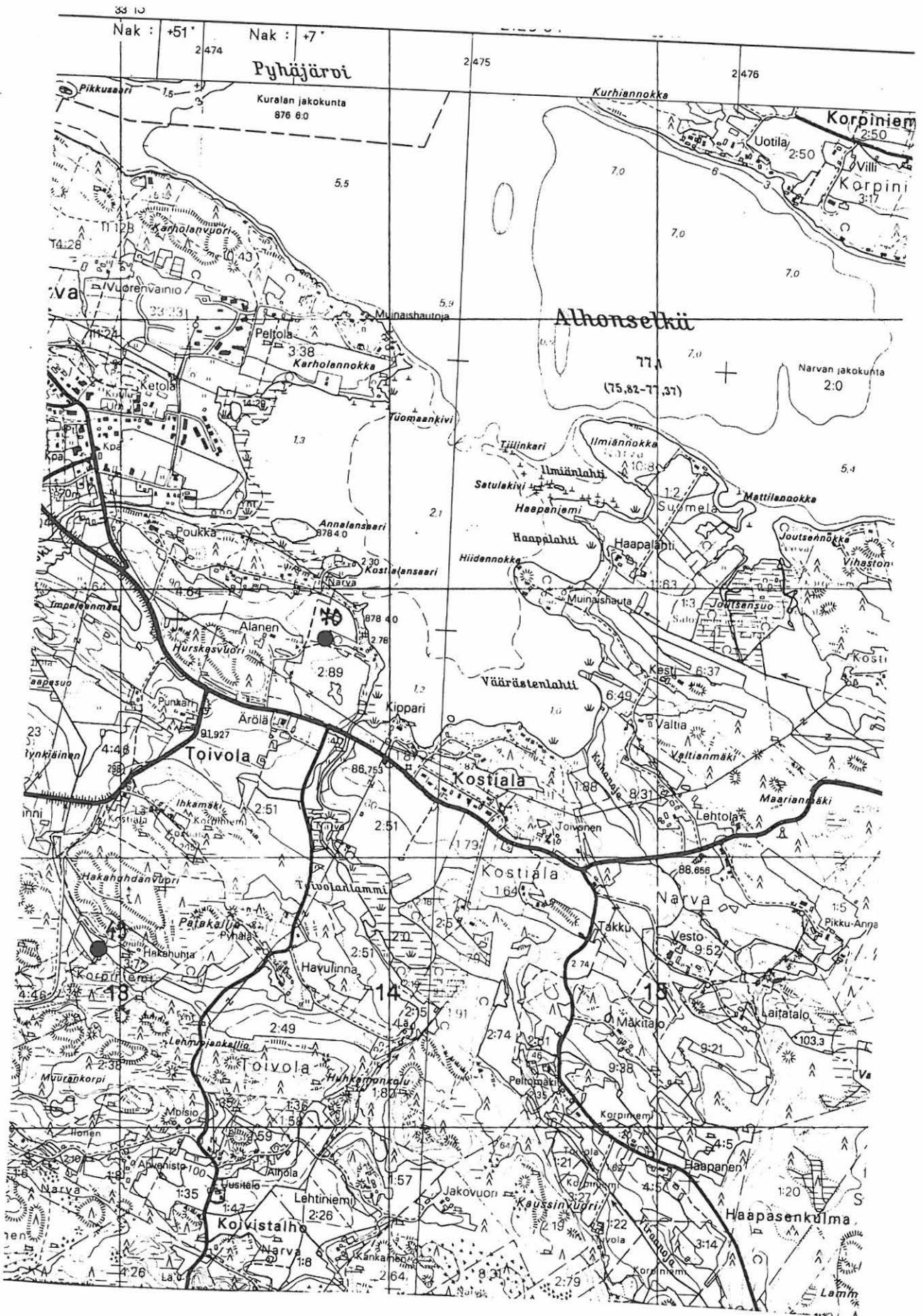

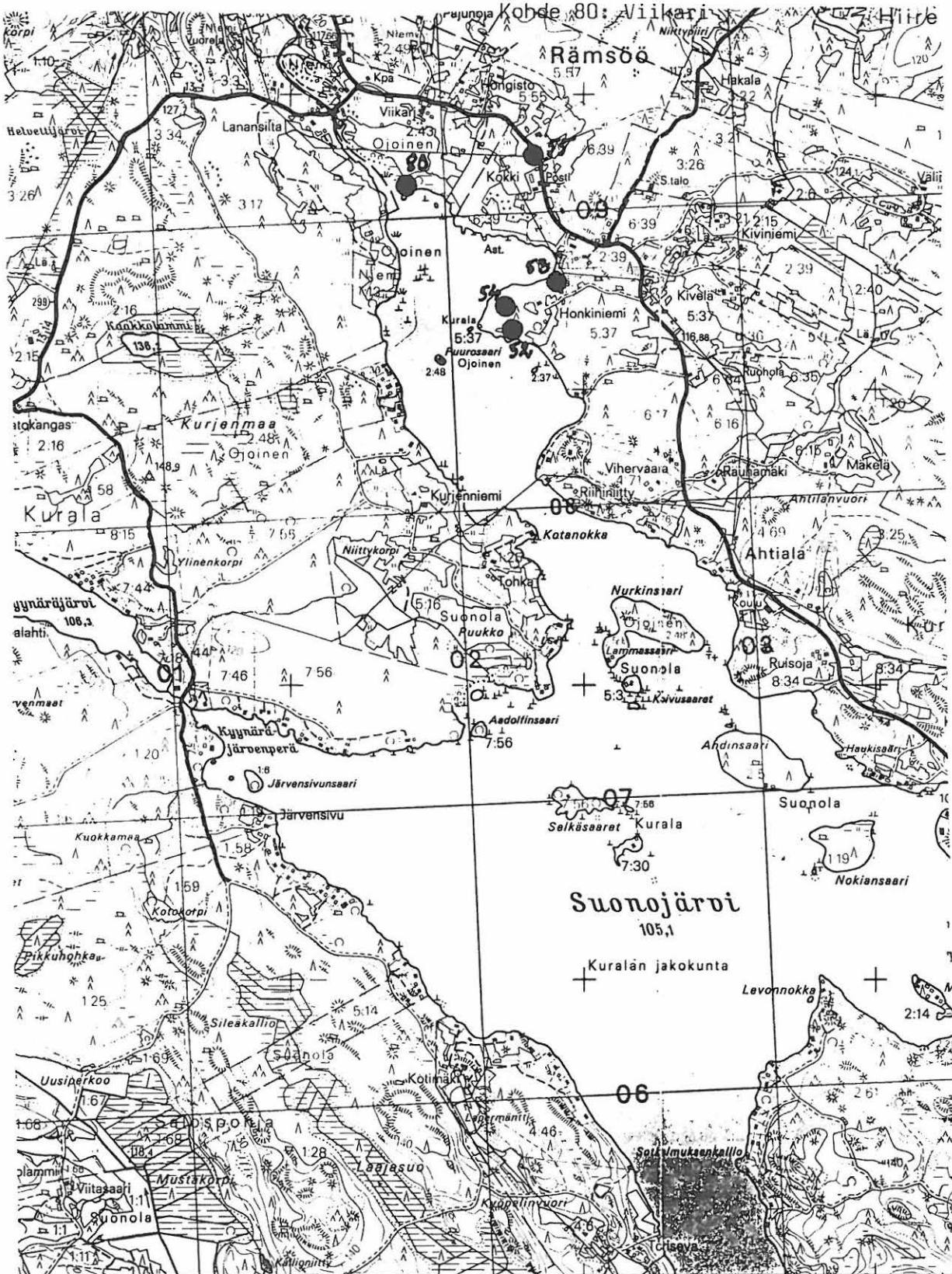
Pukkila & Laakso

Pk 2114 06 NARVA

Kohde 70: Alanen

mk 1:20000

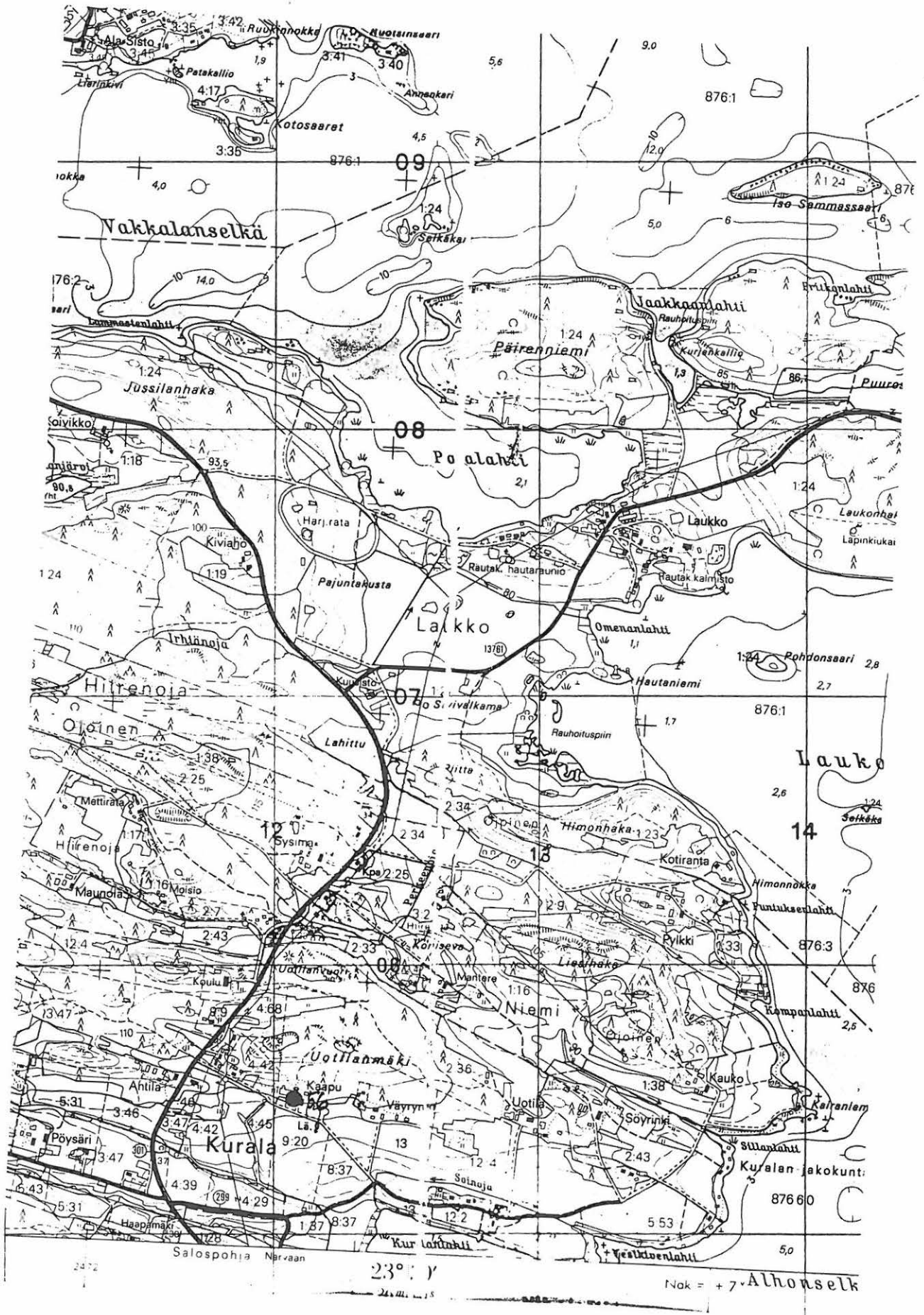
HÄMEEN LÄÄNI VESILAHTI			
2462	2463	Nak = + 10°	2464
	Nak : + 54°		23°
33 01	33 02		-26 m

Karttarunkona ilmakuvakartta 1:10 000 v.1971
 Korkeuskäyrien kartoitus Aviograph BB-stereokojeella 1:10 000 v.1972
 Korkeudet metreinä mer

Pukkila & Laakso

Pk 2123 04 VESILAHTI

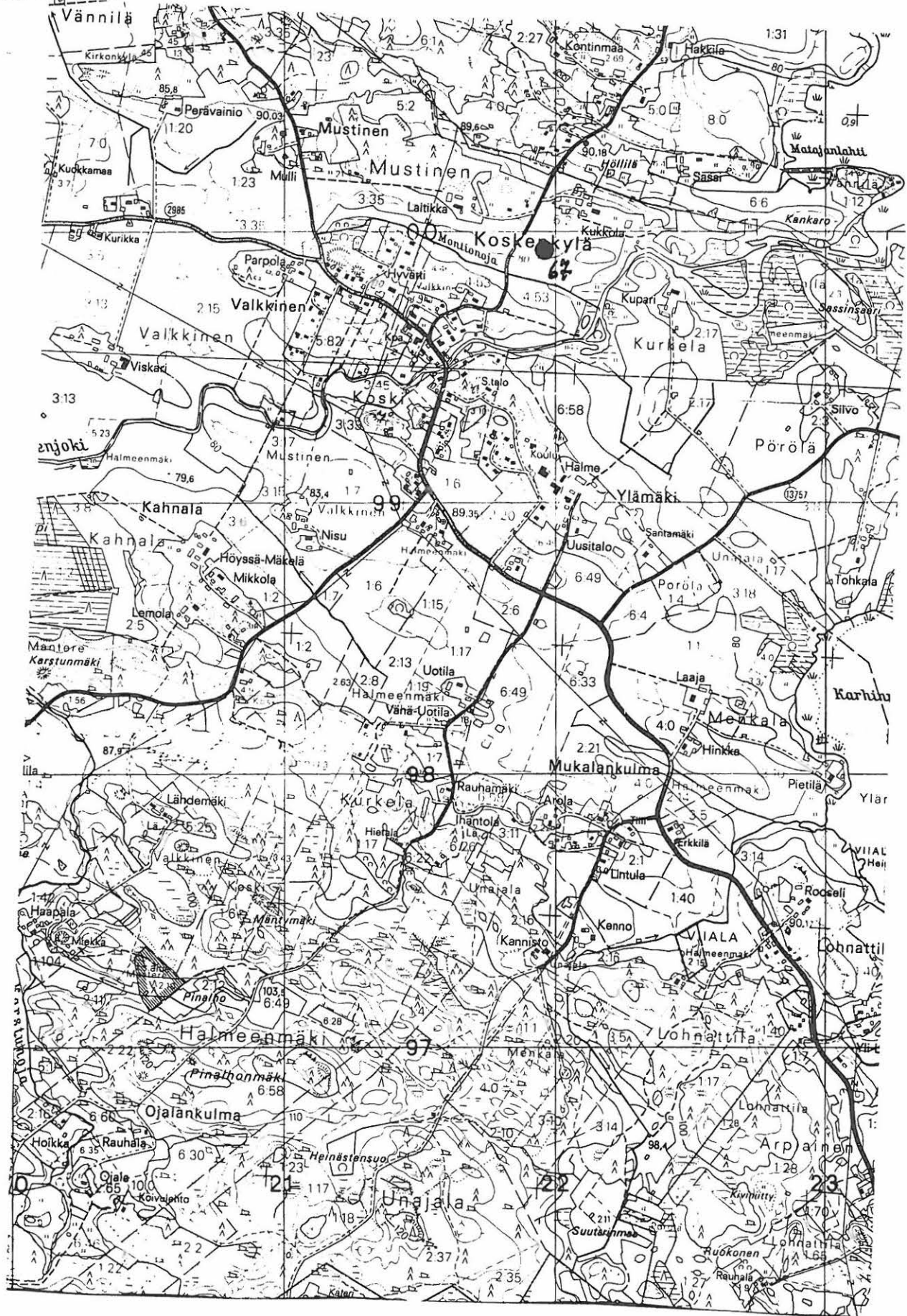
mk 1:20000

Pukkila & Laakso

Pk 2114 09 HULAU SJÄRVI

mk 1:20000

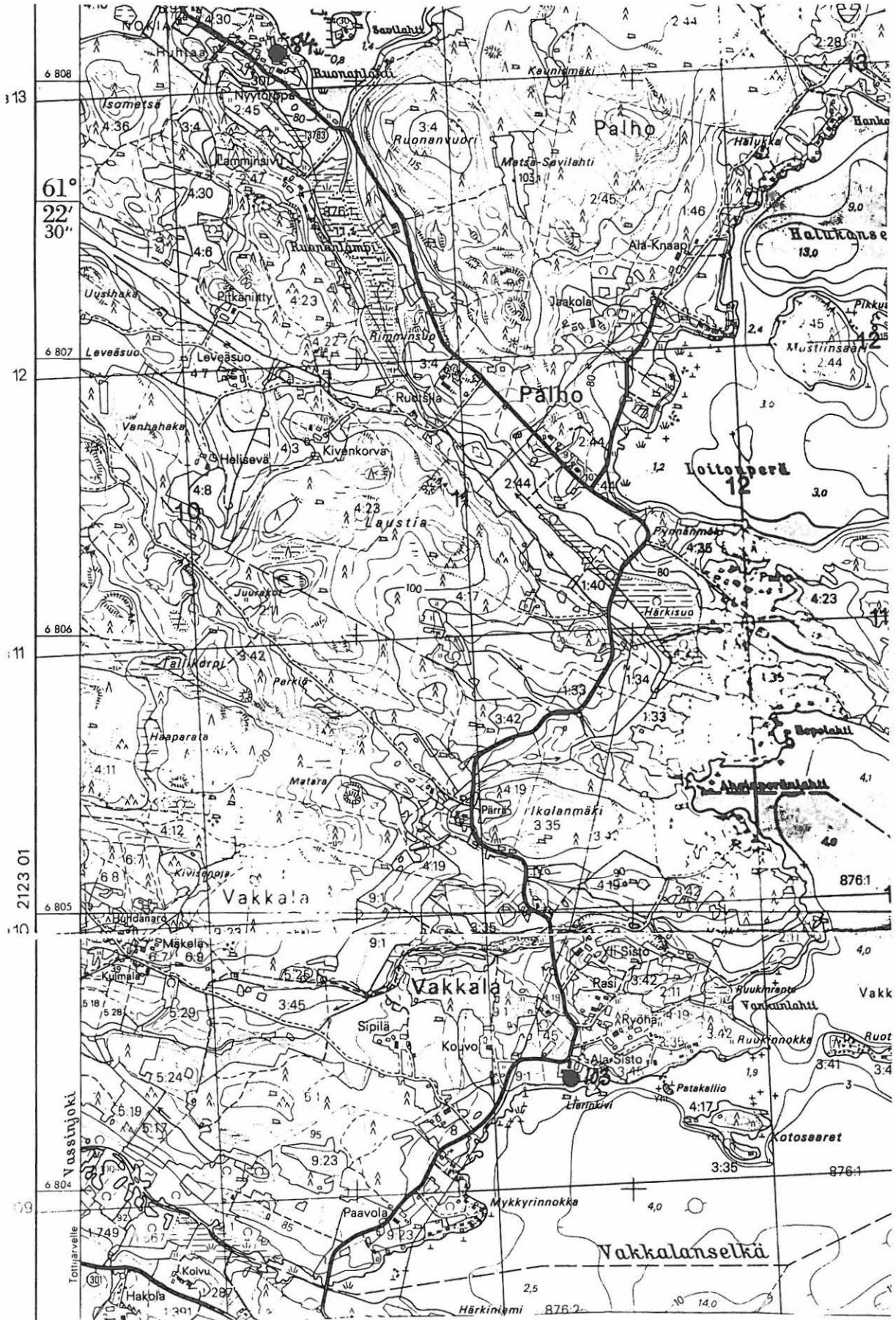

Pukkila & Laakso

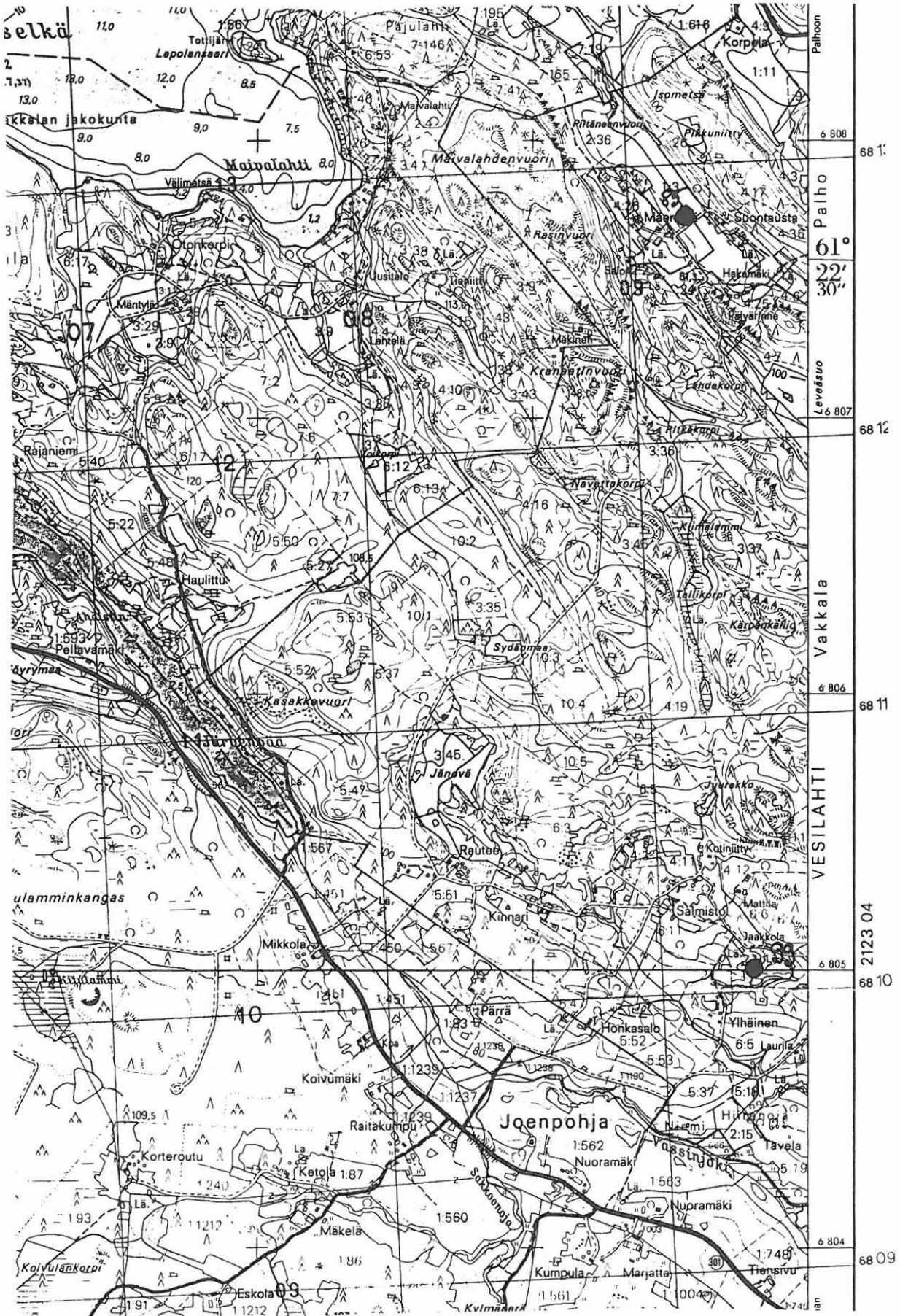
Kohde 103: Ala-Sisto

Pk 2123 04 VESILAHTI

mk 1:20000

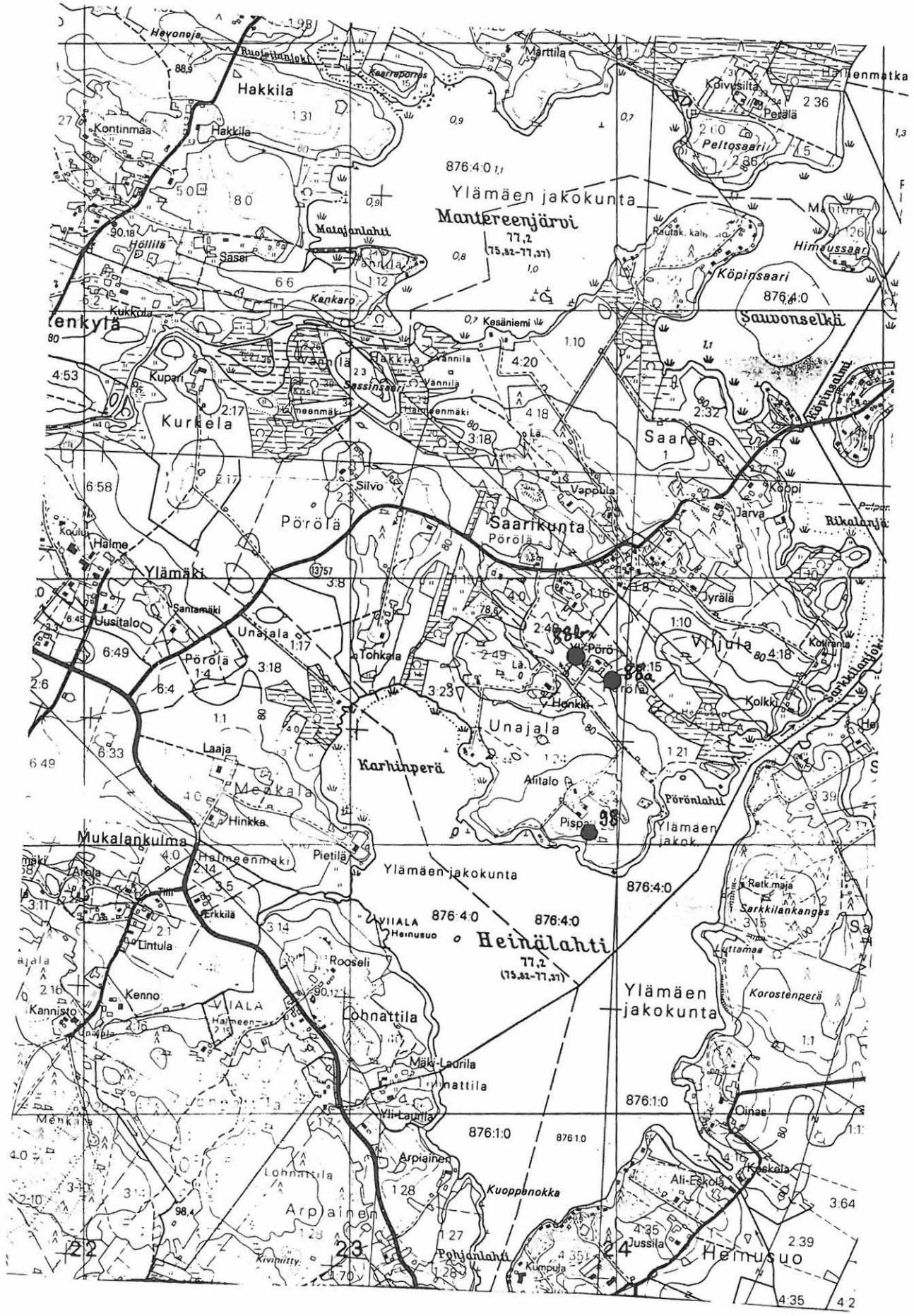

Pukkila & Laakso

Pk 2114 09 HULAU SJÄRVI

Kohde 98: Pispä

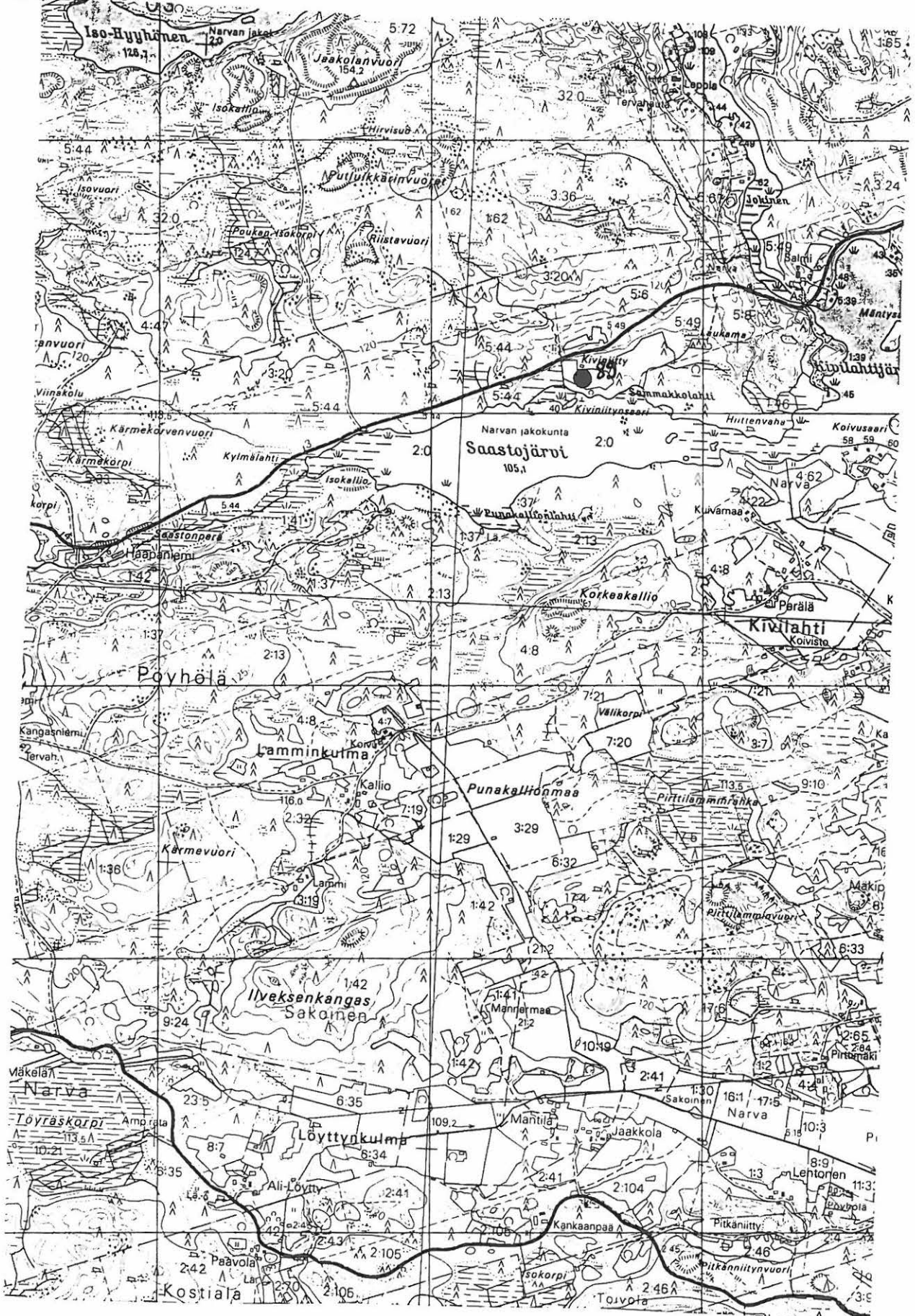
mk 1:20000

Pukkila & Laakso

Pk 2114 03 KRÄÄKKIÖ

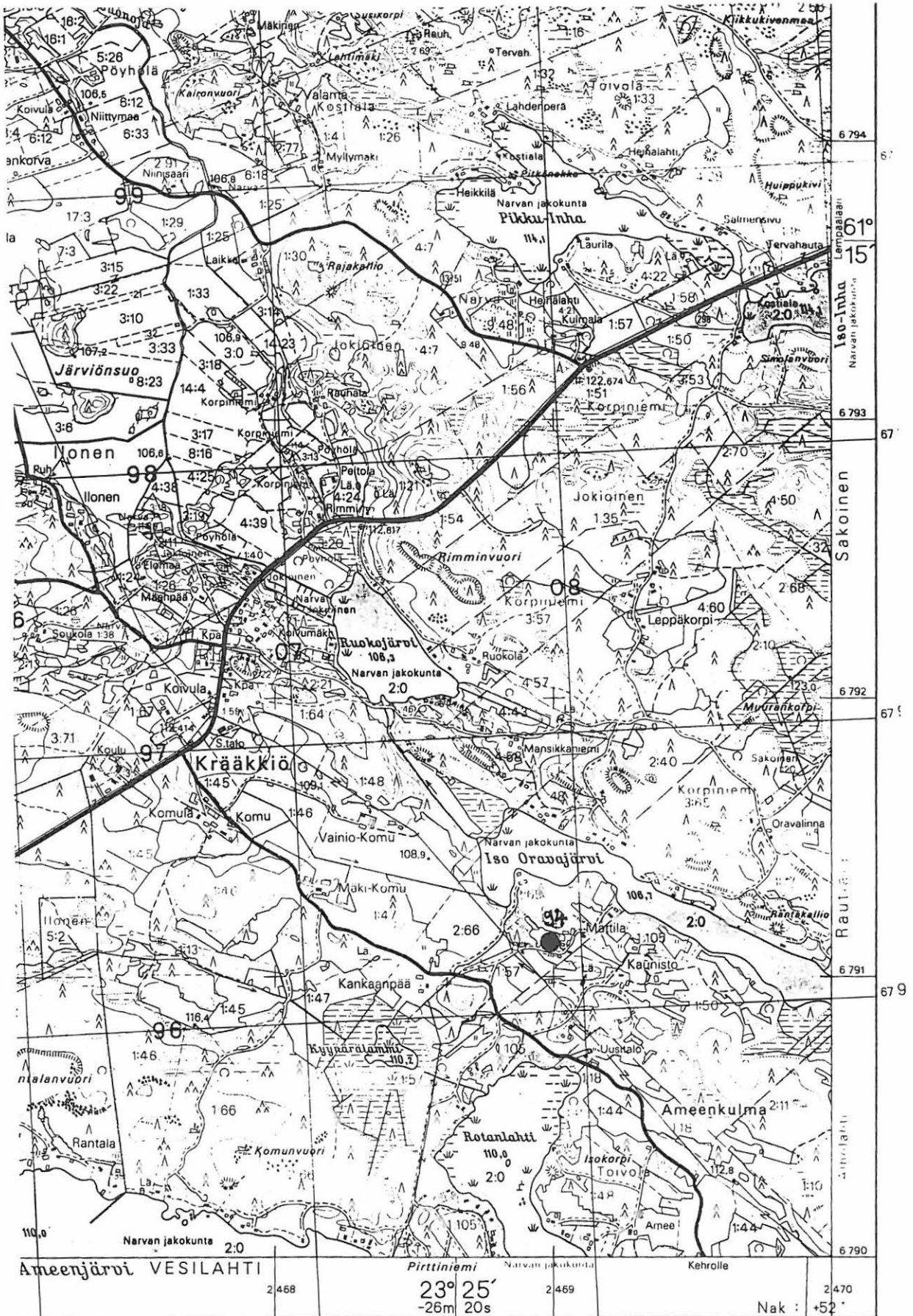
mk 1:20000

Pukkila & Laakso

Pk 2114 03 KRÄÄKKIÖ

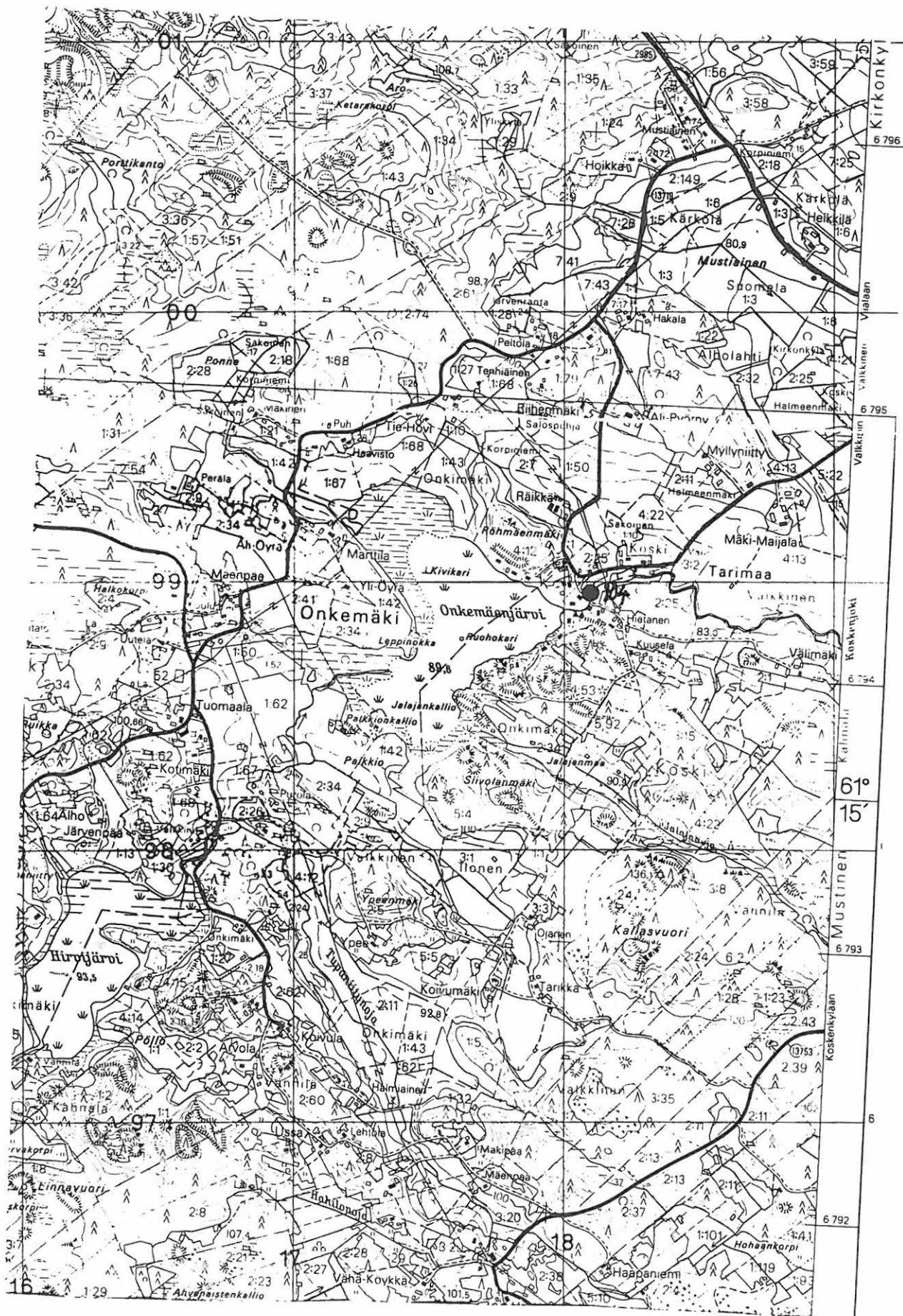
mk 1:20000

Pukkila & Laakso

Pk 2114 06 NARVA

mk 1:20000

LUETTELO KERTOMUKSEN KARTOISTA

	sivu
1. Yleiskartta 1:30000	13
<u>A) Kiinteät muinaisjäännökset</u>	
2. Kohde 1: Karholannokka 1:20000	19
3. Kohde 1: Karholannokka 1:2000	20
4. Kohde 2 & 3: Narvan Peruskoulu & Rukoushuone 1:20000	23
5. Kohde 2 & 3: Narvan Peruskoulu & Rukoushuone 1:2000	24
6. Kohde 4: Hiidennokka 1:20000	28
7. Kohde 4: Hiidennokka 1:1000	29
8. Kohde 5: Suomela 1:20000	31
9. Kohde 6: Rautiala 1:20000	34
10. Kohde 6: Rautiala 1:10000	35
11. Kohde 7: Vännilän Linnamäki 1:20000	38
12. Kohde 8: Isohaka 1:10000	42
13. Kohde 8: Isohaka 1:1000	43
14. Kohde 9, 10 & 11: Pajalahden ranta & Riihimäki, Laukon puisto, Laukonhaka 1:10000	47
15. Kohde 9: Riihimäki 1:2000	48
16. Kohde 10: Laukon puisto (karttaluonnos)	51
17. Kohde 11: Laukonhaka 1:20000	54
18. Kohde 12, 13, 14 & 15: Haihulannokka, Harmaa, Sauvalanniemi & Tonttimäki 1:20000	58
19. Kohde 12: Haihulannokka 1:10000	59
20. Kohde 13: Harmaa 1:1000	63
21. Kohde 14: Sauvalanniemi 1:1000	67
22. Kohde 15: Tonttimäki 1:500	71
23. Kohde 16: Siikosaari 1:10000	74
24. Kohde 17: Vakkalan pystykivi 1:10000	76
25. Kohde 18: Hukari – Rantavainio 1:10000	79
26. Kohde 18: Hukari – Rantavainio 1:1000	80
27. Kohde 19: Rahoinen 1:20000	82
28. Kohde 20: Kirmukarmu 1:10000	85
29. Kohde 20: Kirmukarmu 1:2000	86
30. Kohde 21, 22 & 23: Peltosaari, Köpinsaari & Sassinsaari 1:20000	89
31. Kohde 21: Peltosaari 1:10000	90
32. Kohde 22: Köpinsaari 1:1000	97
33. Kohde 24, 28 & 29: Kaakilan Linnankallio, Kallioistenvainio & Kallioinen 1:10000	101
34. Kohde 25: Kieliö 1:20000	104
35. Kohde 25: Kieliö 1:10000	105
36. Kohde 26: Mustiainen 1:20000	108
37. Kohde 26: Mustiainen 1:10000	109

	sivu
38. Kohde 27: Lihmonoja 1:20000	112
39. Kohde 27: Lihmonoja 1:10000	113
40. Kohde 30: Honkiniemi 1:20000	118
41. Kohde 30: Honkiniemi 1:10000	119

B) Irtolöydöt

42. Kohde 32: Kattelianlahti & Kohde 40: Hautausmaa 1:20000	199
43. Kohde 38: Lamminpohja & Kohde 74: Vesto 1:20000	200
44. Kohde 49: Hakahuhta & Kohde 70: Alanen 1:20000	201
45. Kohde 52: Honkiniemi, Rantapelto & Kohde 53: Honkiniemi, Saunapelto & Kohde 54: Honkiniemi & Kohde 55: Kokki & Kohde 80: Viikari 1:20000	202
46. Kohde 56: Kaapu 1:20000	203
47. Kohde 67: Mulli (Laitikka) 1:20000	204
48. Kohde 84: Kuttuniitty & Kohde 103: Ala-Sisto 1:20000	205
49. Kohde 85: Suontausta & Kohde 99: Jaakkola 1:20000	206
50. Kohde 87: Pappilan takametsä 1:20000	207
51. Kohde 88: Yli-Pörö & Kohde 98: Pispä 1:20000	208
52. Kohde 89: Kiviniitty 1:20000	209
53. Kohde 94: Mattila 1:20000	210
54. Kohde 104: Suomalainen mylly 1:20000	211

VESILAHTI INVENTOINTI 1995

Pukkila & Laakso

ESINEET

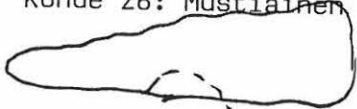
M. BERGINKSEN

LIITE 2

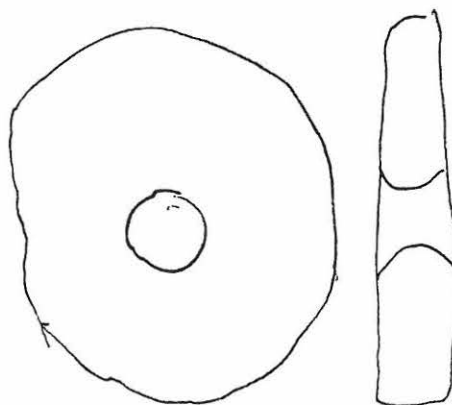
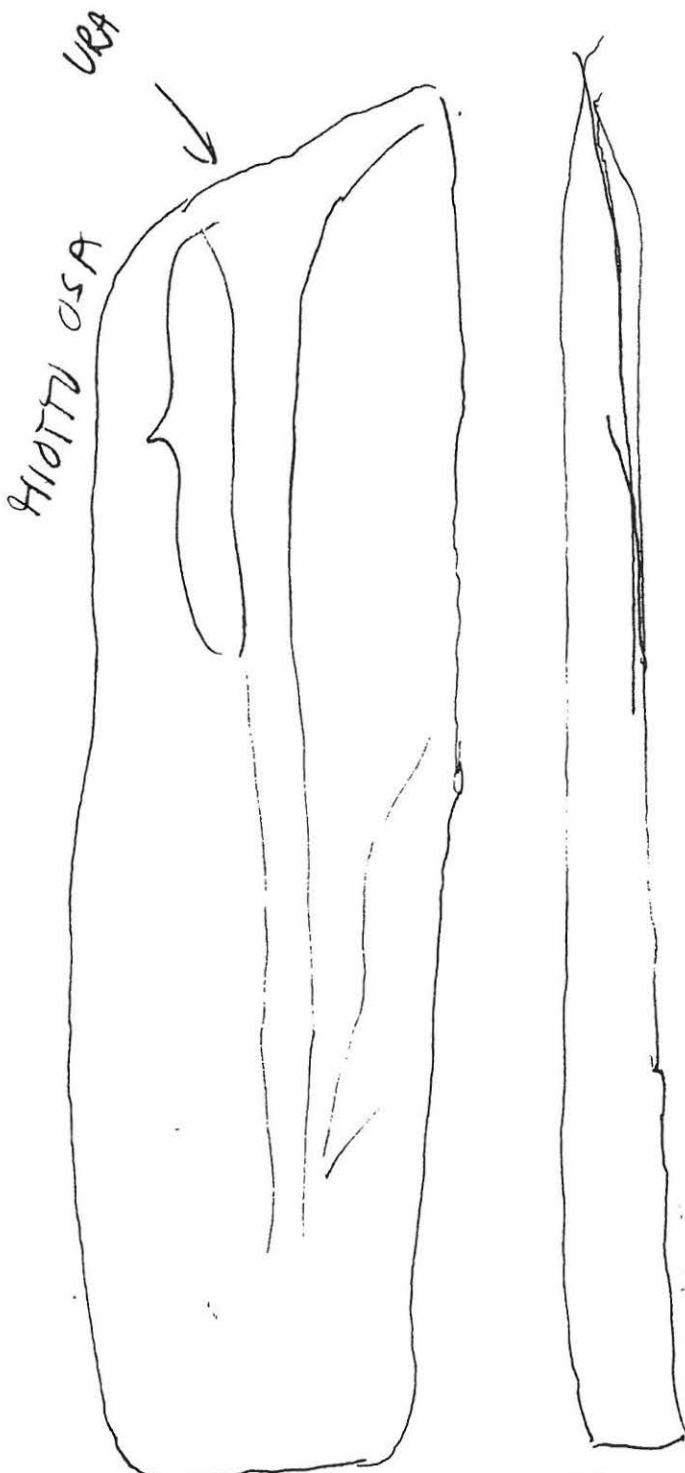
HALLUSSA

MARKKU BERGIUKSEN (os. Mäki-Suomela, 37470 Vesilahti) HALLUSSA OLEVAT
KIVIESINEET (piirt. J.Pukkila)

Kohde 26: Mustiainen

Kohde 27: Lihmonoja

MUSTIAISEN PEITTOHAKA

LIHMONOJAN PEUS

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA (102405 – 102513)

Kuvannut Jouko Pukkila

Negatiivit on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin (MV:AOA/Helsinki)

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102405	Vesilahti, Kurala, Honkiniemi: kiviesineen löytöpaikka, ns. Saunapelto	SW	31.5.
102406	Vesilahti, Kurala, Honkiniemi: yleiskuva	NW	31.5.
102407	Vesilahti, Kurala, Honkiniemi: raunio 3	SSE	31.5.
102408	Vesilahti, Kurala, Honkiniemi: raunio 2	SSE	31.5.
102409	Vesilahti, Kurala, Honkiniemi: raunio 1	SSE	31.5.
102410	Vesilahti, Krääkkiö/Rautiala: kiviraunio Ison Oravajärven koillispuolella rantakalliolla (Oravanrinne-nimisen vapaa-ajan asunnon takana ?)	W	30.5.
102411	Vesilahti, Sakoinen, Mattila: Oravilinnan kiviesineen oikea löytöpaikka pellolla ladon edessä	W	30.5.
102412	Vesilahti, Rautiala, Rautiala: kuppikivi, yleiskuva	W	29.5.
102413	Vesilahti, Rautiala, Rautiala: kuppikivi, lähikuva kupista	W	29.5.
102414	Vesilahti, Suomela, Rahoinen: röykkiö 1	SE	29.5.
102415	Vesilahti, Suomela, Rahoinen: röykkiö 2	SE	29.5.
102416	Vesilahti, Vakkala: yleiskuva maastosta pystykiven ympärillä	SW	25.5.
102417	Vesilahti, Vakkala: kivirakenne 1. pystykivi	W	25.5.
102418	Vesilahti, Vakkala: kivirakenne 1. pystykivi	S	25.5.
102419	Vesilahti, Kaakila, Kallioinen: kivirauniot Kallioisten niemessä	E	25.5.
102420	Vesilahti, Kaakila, Kallioinen: kivirauniot Kallioisten niemessä	E	25.5.
102421	Vesilahti, Kaakila, Linnankallio: linnavuoren alapuolella olevia pieniä kivikasoja	NE	25.5.
102422	Vesilahti, Kaakila, Linnankallio: linnavuoren alapuolella olevia pieniä kivikasoja	NE	25.5.
102423	Vesilahti, Kaakila, Linnankallio: linnavuoren alapuolella olevia pieniä kivikasoja	NE	25.5.
102424	Vesilahti, Kaakila, Linnankallio: linnavuoren vallia	SE(?)	25.5.
102425	Vesilahti, Kaakila, Linnankallio: linnavuoren lounaissivulla olevaa vallia	NW	25.5.
102426	Vesilahti, Vännilä, Linnamäki: yleiskuva linnavuoren lakialueesta	ESE	25.5.
102427	Vesilahti, Narva, Peruskoulu: "raunio 1"	NE	24.5.
102428	Vesilahti, Narva, Rukoushuone: yleiskuva ruumiskalmiston alueesta	NE	24.5.
102429	Vesilahti, Narva, Peruskoulu: "raunio 2"	W	24.5.

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102430	Vesilahti, Köpinsaari: yleiskuva raunio/kalmisto- alueesta	NW	23.5.
102431	Vesilahti, Köpinsaari: yleiskuva raunio/kalmisto- alueesta	NW	23.5.
102432	Vesilahti, Sassinsaari: yleiskuva alueesta (tuhoutunutta kalmistoaluetta pellolla, osa ilm. ehjänä lehtipuumetsikön kohdalla)	SW	23.5.
102433	Vesilahti, Sassinsaari: mahdollista kalmisto- aluetta lehtipuumetsikössä	SW	23.5.
102434	Vesilahti, Peltosaari: yleiskuva	SE	23.5.
102435	Vesilahti, Peltosaari: "kuppikiven kuppi"	NE	23.5.
102436	Vesilahti, Peltosaari: "kuppikivi"	SW	23.5.
102437	Vesilahti, Peltosaari: "raunio 2"	SE	23.5.
102438	Vesilahti, Peltosaari: "kuppikivi"	SE	23.5.
102439	Vesilahti, Peltosaari: "raunio 1"	SW	23.5.
102440	Vesilahti, Peltosaari: "raunio 1"	W	23.5.
102441	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 31	SE	6.6.
102442	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 33	E	6.6.
102443	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 32	SE	6.6.
102444	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 20	S	6.6.
102445	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 19	E	6.6.
102446	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 21	NE	6.6.
102447	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 4	SE	6.6.
102448	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 2	E	6.6.
102449	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 13	E	6.6.
102450	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 3	E	6.6.
102451	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 11	N	6.6.
102452	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 1	NE	6.6.
102453	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 10	N	6.6.
102454	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 12	N	6.6.
102455	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 5	W	6.6.
102456	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 18	W	6.6.
102457	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 25	S	6.6.
102458	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 14	SW	6.6.
102459	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 17	E	6.6.
102460	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 17	E	6.6.
102461	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 7	E	6.6.
102462	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 9	SW	6.6.
102463	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 6	SE	6.6.
102464	Vesilahti, Saarela, Köpinsaari: raunio 8 (v. 1964–66 tutkittu)	W	6.6.
102465	Vesilahti, Vakkala, Kouvo: maakumpu	SE	5.6.
102466	Vesilahti, Hinsala, Sauvalanniemi: yleiskuva kalmistoalueesta	E	2.6.
102467	Vesilahti, Jokioinen, Harmaa: tutkittu raunio (nro 9) kalmistossa	E	1.6.
102468	Vesilahti, Jokioinen, Haihulannokka: Jouko Pukkilan auto ja rauniot 5–8 (rauniot takana metsikössä)		1.6.
102469	Vesilahti, Jokioinen, Haihulannokka: laidun- ja kalmistoalueella: Ville Laakso ja lehmät		1.6.

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102470	Vesilahti, Jokioinen, Haihulannokka: raunio 3 (tai 4?) laitumella	NW	1.6.
102471	Vesilahti, Jokioinen, Haihulannokka: rauniot 1 ja 2 kesämökkien piha-alueella	N	1.6.
102472	Vesilahti, Sakoinen, Hukari-Rantavainio: yleiskuva	SW	1.6.
102473	Vesilahti, Sakoinen, Hukari-Rantavainio: maakumpu kalmistossa	N	1.6.
102474	Vesilahti, Sakoinen, Hukari-Rantavainio: yleiskuva kalmistoalueesta	NW	1.6.
102475	Lempäälä, Pärjäläntie 53: tarkastettu kivi-rakennelma		
102476	Lempäälä, Pärjäläntie 53: tarkastettu kivi-rakennelma		
102477	Vesilahti, Suomela, Mustiainen: kivikautista asuinpaikka- aluetta Heikkilän autiotilan S-SW- puolella		
102478	Vesilahti, Suomela, Mustiainen: kivikautista asuinpaikka- aluetta Heikkilän autiotilan S-SW- puolella. Taustalla näkyvästä metsäalueesta on löytynyt ilm. vesipähkinöitä	SW	13.6.
102479	Vesilahti, Suomela, Mustiainen: kivikautista asuinpaikka- aluetta Heikkilän autiotilan S-SW- puolella. Taustalla näkyvästä metsäalueesta on löytynyt ilm. vesipähkinöitä	SW	13.6.
102480	Vesilahti, Suomela, Mustiainen: kivikautista asuinpaikka- aluetta Heikkilän autiotilan SE- puolella: panoraamakuvassa	NE	13.6.
102481	Vesilahti, Suomela, Mustiainen: kivikautista asuinpaikka- aluetta Heikkilän autiotilan SE- puolella: panoraamakuvassa	NE	13.6.
102482	Markku Bergiuksen löytämiä kiviesineitä: alempi on värttinänkehrä Lihmonojan pellosta ja ylempi mahdollinen urahioin Mustaisten peltolohkosta		13.6.
102483	Vesilahti, Laukko, Pajalahden ranta: kalmisto- alue panoraamakuvassa	N	12.6.
102484	Vesilahti, Laukko, Pajalahden ranta: kalmisto- alue panoraamakuvassa	N	12.6.
102485	Vesilahti, Laukko, Riihimäki: rauniokalmistoa laitumella	NE	12.6.
102486	Vesilahti, Laukko, Riihimäki: rauniokalmiston laitumen puoleista osaa	E	12.6.
102487	Vesilahti, Laukko, Riihimäki: rauniokalmistoa ladon vieressä	E	12.6.
102488	Vesilahti: Laukon kartanon pihamaalla olevaa kalmistoaluetta; kalmisto on luultavasti tuhoutunut	E	9.6.
102489	Vesilahti, Narva, Alanen (Kippari): kiven- ja maansekainen, ilmeisesti myöhäinen kumpu	S	9.6.

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102490	Vesilahti, Vakkala: Jaakkolan kiviesineiden löytöalue	E	9.6.
102491	Vesilahti, Laukonhaka: lapinraunioiksi oletettuja kivikasoja metsässä		9.6.
102492	Vesilahti, Laukonhaka: lapinraunioiksi oletettuja kivikasoja metsässä		9.6.
102493	Vesilahti, Laukonhaka: lapinraunioiksi oletettuja kivikasoja metsässä		9.6.
102494	Vesilahti, Laukonhaka: lapinraunioiksi oletettuja kivikasoja metsässä		9.6.
102495	Tommi Kangasmaa ja Siikosaari (saari taustalla)	SE	8.6.
102496	Vesilahti, Siikosaari: lapinraunio 3	E	8.6.
102497	Vesilahti, Siikosaari: lapinraunio 3		8.6.
102498	Vesilahti, Siikosaari: lapinraunio 3		8.6.
102499	Vesilahti, Siikosaari: lapinraunio 2	NW	8.6.
102500	Vesilahti, Siikosaari: lapinraunio 1	SE	8.6.
102501	Vesilahti, Kieliö, Peltolohko: kivikautisen asuinpaikan ns. Alapelto	SE	7.6.
102502	Vesilahti, Kieliö, Peltolohko: kivikautisen asuinpaikan löytörikkainta aluetta ns. Keskipellon luoteiskulmassa	NW	7.6.
102503	Vesilahti, Kieliö, Peltolohko: kivikautisen asuinpaikan ns. Keskipelto	W	7.6.
102504	Vesilahti, Kieliö, Peltolohko: kivikautisen asuinpaikan ns. Keskipelto	W	7.6.
102505	Vesilahti, Kieliö, Peltolohko: kivikautisen asuinpaikan ns. Yläpelto, panoraama-kuva	S	7.6.
102506	Vesilahti, Kieliö, Peltolohko: kivikautisen asuinpaikan ns. Yläpelto, panoraama-kuva	S	7.6.
102507	Vesilahti, Kieliö, Peltolohko: kivikautisen asuinpaikan ns. Yläpelto, panoraama-kuva	S	7.6.
102508	Vesilahti, Unajala, Pispä: panoraama-kuva kiviesineen löytöpaikasta	NE	7.6.
102509	Vesilahti, Unajala, Pispä: panoraama-kuva kiviesineen löytöpaikasta	NE	7.6.
102510	Vesilahti, Laukonhaka: panoraamakuva pienestä mäenkumpareesta	NW(?)	13.7.
102511	Vesilahti, Laukonhaka: panoraamakuva pienestä mäenkumpareesta	NW(?)	13.7.
102512	Vesilahti, Laukonhaka: mahdollisia lapinraunioita hevoslaitumella	W(?)	13.7.
102513	Vesilahti, Laukonhaka: mahdollisia lapinraunioita hevoslaitumella	W(?)	13.7.

Vesilahti, Narva, Peruskoulu:
"raunio 1". Kuva koillisesta.

1.

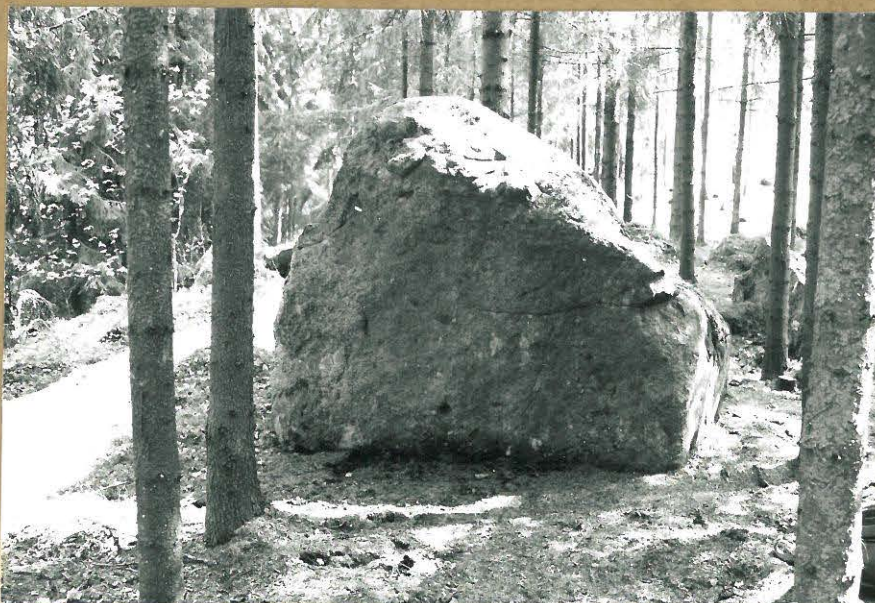
102 427

Vesilahti, Narva, Rukoushuo-
ne: yleiskuva ruumiskalmis-
ton alueesta. Kuva koillisesta

2.

102 428

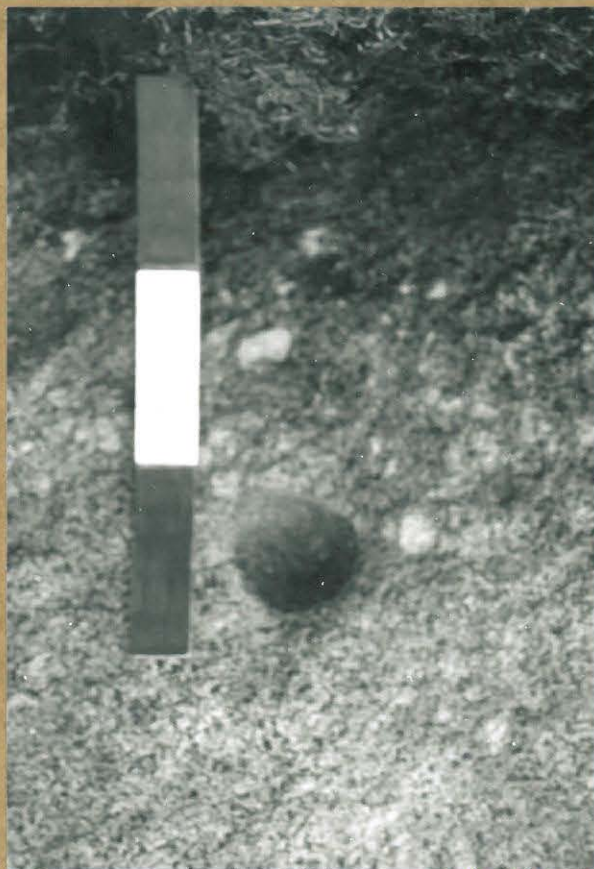

Vesilahti, Rautiala: kuppi-
kivi. Yleiskuva lännestä.

3.

102 412

Vesilahti, Rautiala, Rautiala: kup-
pikivi, lähikuva kupista.

4.

102 413

102 485

5.

Vesilahti, Laukko, Riihimäki:
rauniokalmistoa laitumella.
Kuva koillisesta.

102 486

6.

Vesilahti, Laukko, Riihimäki:
rauniokalmiston Laitumen
puoleista osaa. Kuva idästä.

102 491

7.

102 493

8.

102 494

9.

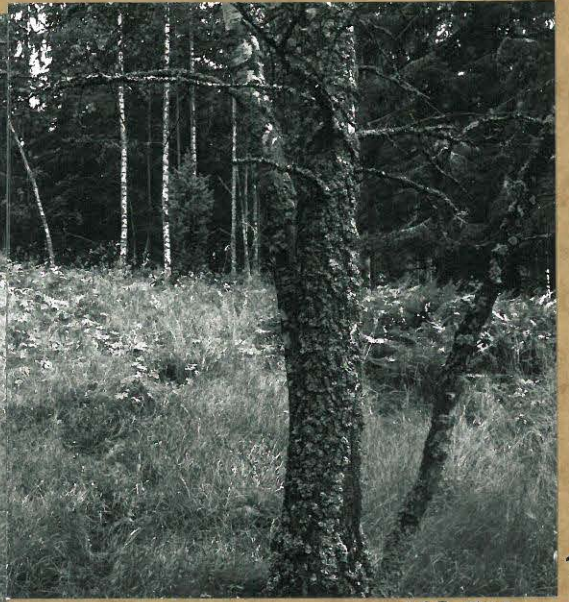
Vesilahti, Laukonhaka:
Lapinraunioiksi oletettuja
kivikasoja metsässä,
kuvat 7-9.

10.

102 511

11.

102 510.

Vesilahti, Laukonhaka: Panoraamakuva pienestä mäen-
kumpareesta.

12.

102 513

Vesilahti, Laukonhaka: mahdollisia Lapin-
raunioita hevoslaitumella.

102 470

13.

Vesilahti, Jokioinen Hai-
hulannokka: Raunio 3
(tai 4) laitumella. Kuva
luoteesta.

102 469

14.

Jokioisten Haihulannokan
laidun- ja kalmistoalueel-
la Ville Laakso ja lehmät

102 471

15.

Jokioinen, Haihulannokka:
Rauniot 1 ja 2 kesämök-
kien piha-alueella. Kuva
pohjoisesta.

16.

102467

Vesilahti, Jokioinen, Harmaa: Tutkittu rautio nro 9 kalmistossa. Kuva idästä.

17.

102466

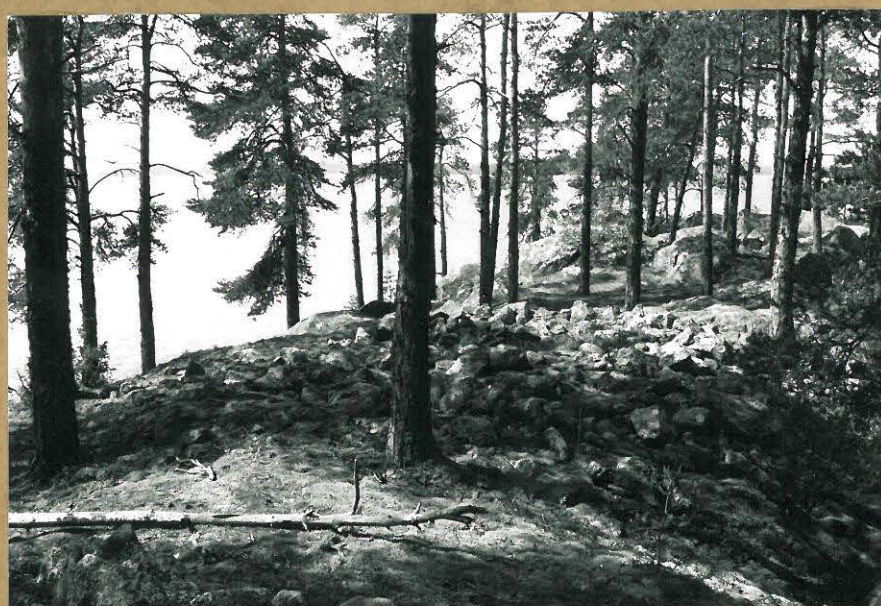
Vesilahti, Hinsala, Sauvalanniemi:
Yleiskuva kalmistoalueesta. Kuva idästä.

Tommi Kangasmaa ja
Siikosaari. Kuva kaakosta.

18.

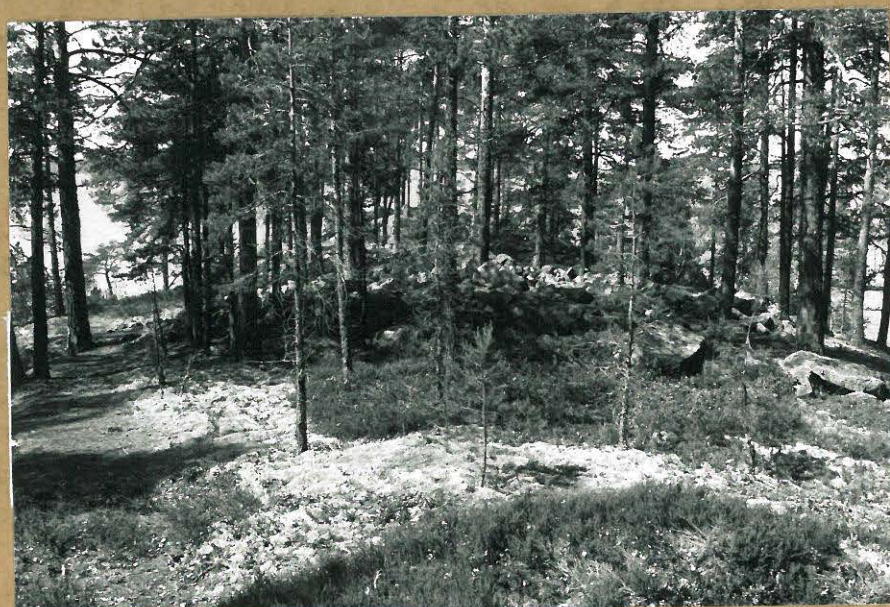
102 495

Siikosaari : Lapinraunio 1.
Kuva kaakosta.

19.

102 500

Siikosaari : Lapinraunio 2.
Kuva luoteesta.

20.

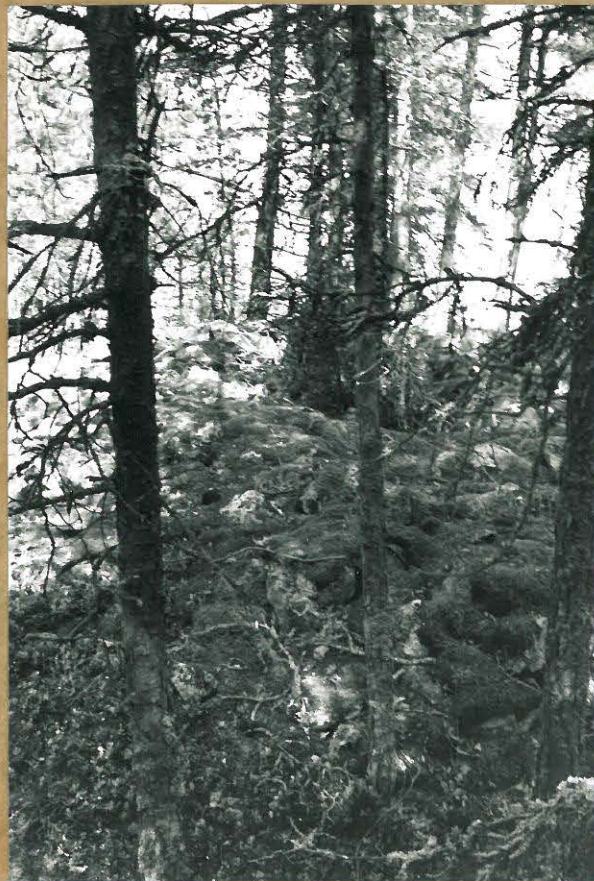
102 499

21.

102 496

Siikosaari : Lapinraunio 3. Kuva idästä.

22.

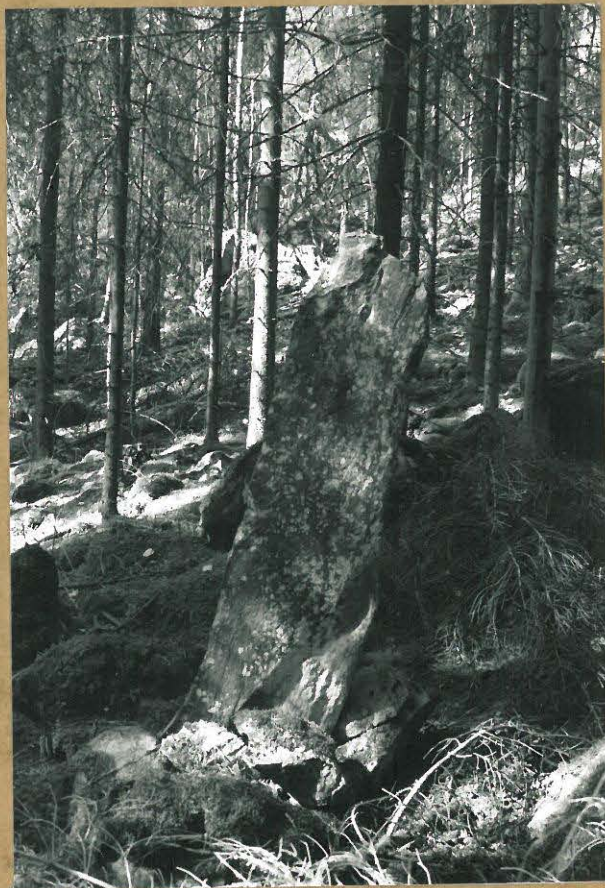
102 498

Siikosaari : Lapinraunio 3. Lähikuva idästä.

23.

102 417

24.

102 418

Vesilahti, Vakkala: Kivirakenne 1 pystykivi. Kuva 23 otettu lännestä, kuva 24 etelästä.

25.

102 473

Vesilahti, Sakoinen, Hukari - Rantavainio:
Maakumpu kalmistoalueella. Kuva pohjoisesta.

Sakoinen, Hukari-Rantavainio : Yleiskuva kalmistoalueesta. Kuva luoteesta.

26.

102 474

Suomela, Rahoinen :
Röykkiö 1 kaakosta.

27.

102 414

28.

102 415

Suomela Rahoinen : Röykkiö 2 kaakosta.

Peltosaari : Yleiskuva
kaakosta.

29.

102 434

30.

102 436

Peltosaari : kuppikivi.
Kuva lounaasta.

31.

102 435

Peltosaari : Kuppikiven
kuppi kuvattuna koillisesta.

Peltosaari : Raunio 2 kaakosta kuvattuna.

32.

102 437

33.

102 438

Peltosaari : Kuppikivi kaakosta kuvattuna.

Peltosaari : Raunio 1 lounaasta kuvattuna.

34.

102 439

102 430

35.

36.

102 431

Vesilahti, Köpinsaari: yleiskuva raunio-/kalmistoalueesta.
Kuva luoteesta.

102 442

37.

Saarela, Köpinsaari: Raunio
33 kuvattuna idästä.

Saarela, Köpinsaari:
Raunio 20 kuvattuna
etelästä.

38.

102 444

Vesilahti, Saarela, Köpinsaari:
Raunio 13 idästä kuvattuna.

39.

102 449

Saarela, Köpinsaari: raunio
3 idästä kuvattuna.

40.

102 450

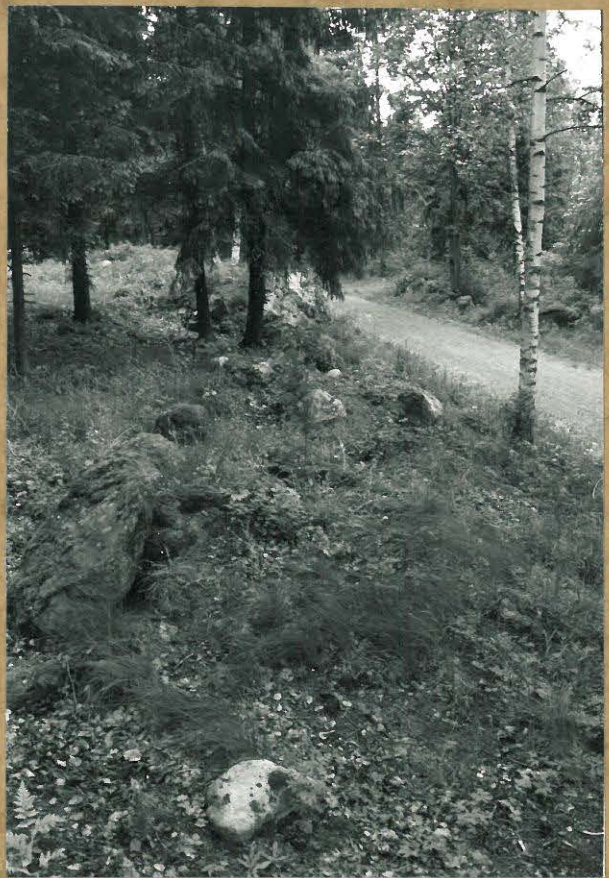
Saarela, Köpinsaari: raunio
1 koillisesta kuvattuna.

41.

102 452

Saarela, Köpinsaari: raunio 9
lounaasta kuvattuna.

42.

102 462

102 463

43.

Saarela, Köpinsaari: raunio 6
kaakosta kuvattuna.

Saarela Köpinsaari:
Raunio 8.

44.

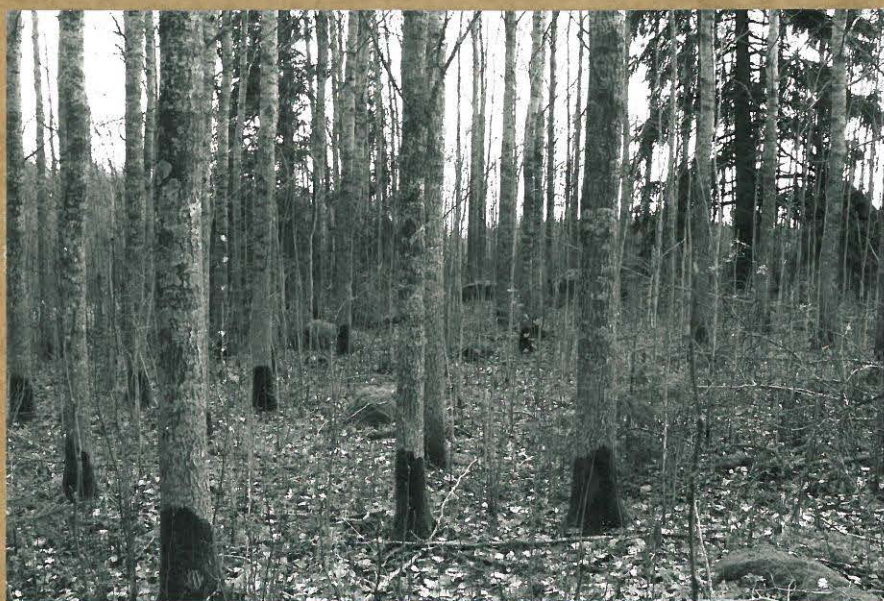
102 464

102 432

45.

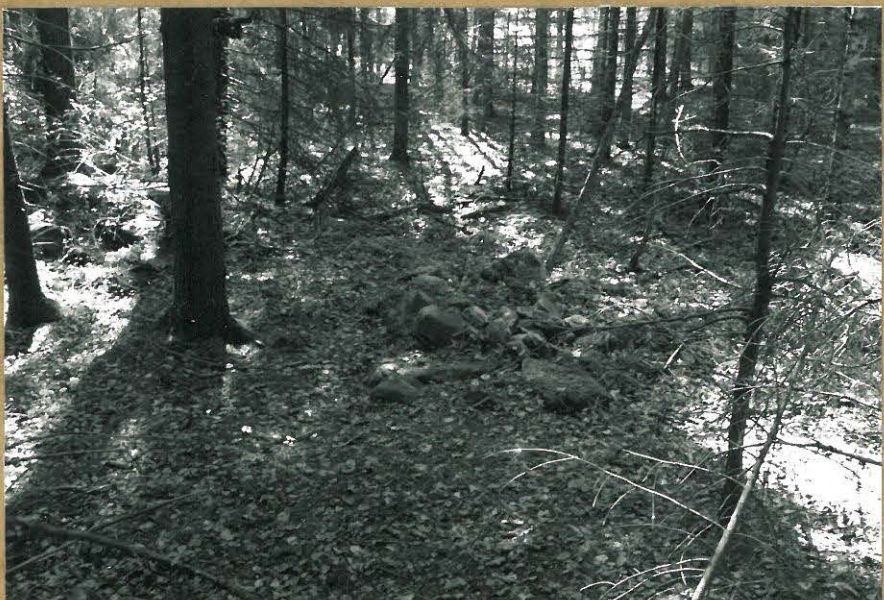
Sassinsaari: yleiskuva alueesta. Pellolla tuhoutunutta kalmistoaluetta, josta osa ilmeisesti ehjänä lehtipuumetsikön kohdalla. Kuva lounaasta.

102 433

46.

Sassinsaari: Mahdollista kalmistoaluetta lehtipuumetsikössä. Kuva lounaasta.

102 421

47.

Kaakila, Linnankallio: Linnavuoren alapuolella olevia pieniä kivikasoja. Kuva koillisesta.

48.

102 423

Kaakila, Linnankallio: Linnavuoren alapuolella olevia pieniä kivikasoja. Kuva koillisesta.

Kaakila Linnankallio: Linnavuoren lounaissivulla olevaa vallia. Kuva luoteesta.

49.

102 425

Kieliö, Peltolohko: Kivikautisen asuinpaikan ns. alapelto kaakosta kuvattuna.

50.

102 501

102 502

51.

Kieliö Peltolohko: Kivikautisen asuinpaikan Löytörikkainta aluetta ns. keskipelton Luoteiskulmassa. Kuva lounaasta.

102 481

52.

53.

102 480

Suomela, Mustiainen: Kivikautista asuinpaikka-alue Heikkilän autiotilan kaakkoispuolella. Kuva koillisesta.

Kuv. Jouko Pukkila 1995

Markku Bergiuksen Löytämiä kiviesineitä: Alempi on vääntinänkehrä Lihmonojan pellostä ja ylempi mahdollinen urahioin Mustaisten peltolohkosta.

54.

102 482

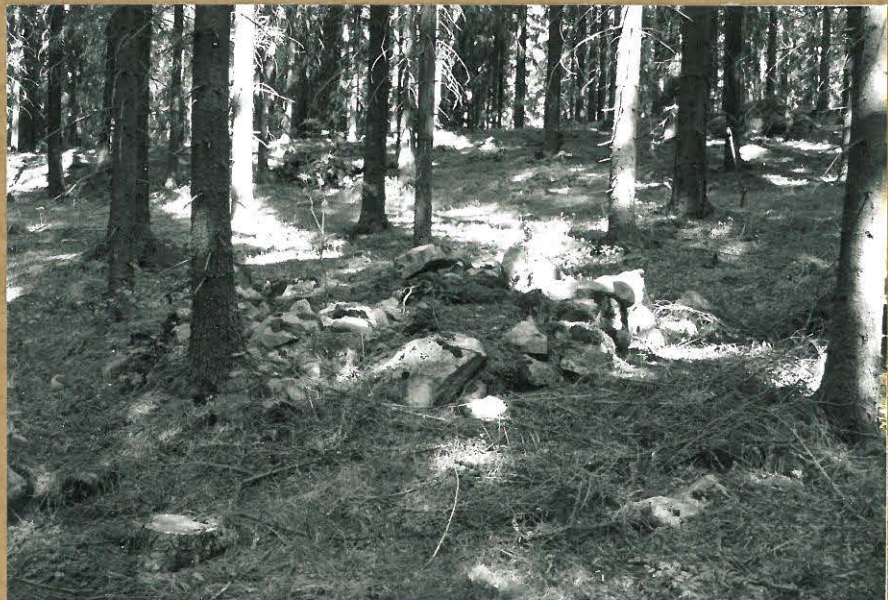

102 420

55.

Kaakila, Kallioinen: Kivirauniot Kallioisteniemessä. Kuva idästä.

Kurala, Honkiniemi: Raunio 1 kuvattuna eteläkaakosta.

56.

102 409

Kuv. Jouko Pukkila 1995

57.

102 408

Kurala, Honkiniemi: Raunio 2 eteläkaakosta kuvattuna.

58.

102 407

Kurala, Honkiniemi: Raunio 3 eteläkaakosta kuvattuna.

59.

102 405

Kurala, Honkiniemi: Kiviesineen Löytöpaikka,
ns. Saunapelto. Kuva lounaasta.

60.

102 465

Vakkala, Kouvo: maakumpu. Kuva kaakosta.